

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | شبیه ساز کنکور سراسری

دوره ققنوس ماز

بازگشت به آرامش، تمرکز و آمادگی برای کنکور ۱۴۰۴

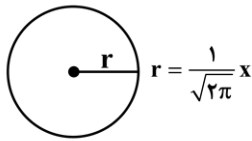
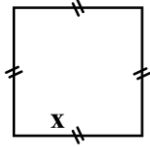
دفترچه شماره ۱

سه شنبه ۱۷ تیر ماه ۱۴۰۴

ردیف	ماده امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت زمان پاسخ گویی	ملاحظات
			از	تا		
۱	ریاضی	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه	۸۰ سؤال ۸۵ دقیقه
۲	زبان و ادبیات فارسی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه	
۳	علوم اجتماعی	۱۵	۵۱	۶۵	۱۳ دقیقه	
۴	روان شناسی	۱۵	۶۶	۸۰	۱۲ دقیقه	

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرای، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

۱- اگر مجموع مساحت‌های دو شکل زیر برابر ۲۴ باشد، طول ضلع مربع چقدر است؟

(۱) ۲

(۲) ۴

(۳) ۶

(۴) ۸

۲- معادله $\frac{3x-2}{x} + \frac{2x+5}{x+3} = 5$ چند جواب حقیقی دارد؟

(۱) صفر

(۲) ۱

(۳) ۲

(۴) ۳

۳- حاصل ضرب جواب‌های معادله درجه دوم $kx^2 + 2x + (1-2k) = 0$ ، یک واحد بیشتر از مجموع جواب‌های این معادله است. مقدار k کدام است؟

(۱) ۱

(۲) $\frac{3}{2}$

(۳) ۲

(۴) ۳

۴- اگر دامنه تابع خطی $f(x) = -5x + 2$ مجموعه $A = \{x \in \mathbb{R} \mid -1 \leq x \leq 2\}$ باشد، برد تابع کدام است؟

(۱) $\{y \in \mathbb{R} \mid -7 \leq y \leq 12\}$ (۲) $\{y \in \mathbb{R} \mid -10 \leq y \leq 5\}$ (۳) $\{y \in \mathbb{R} \mid -8 \leq y \leq 7\}$ (۴) $\{y \in \mathbb{R} \mid -5 \leq y \leq 10\}$

۵- نمودار سهمی $y = x^2 - 4$ و $y = 4 - x^2$ در چند نقطه تلاقی (برخورد) دارند؟

(۱) هیچ

(۲) یک

(۳) دو

(۴) سه

۶- اگر گزاره $(p \Rightarrow \sim q) \vee s$ نادرست باشد، ارزش گزاره $q \Leftrightarrow s$ و ارزش گزاره $s \wedge p$ است.

(۱) درست - درست

(۲) درست - نادرست

(۳) نادرست - نادرست

(۴) نادرست - درست

۷- فردی با تعداد مشخصی موزائیک اقدام به ساخت دو شکل هندسی به مساحت‌های x و y کرده است. دانش‌آموزی برای ارتباط x و y استدلال زیر را نوشته است، ایراد آن در کدام مرحله است؟

مرحله ۱ $x = y$ مرحله ۲ $x^2 = xy$ مرحله ۳ $x^2 - y^2 = xy - y^2$ مرحله ۴ $(x-y)(x+y) = y(x-y)$ مرحله ۵ $\frac{(x-y)(x+y)}{(x-y)} = \frac{y(x-y)}{(x-y)}$ مرحله ۶ $x + y = y$ مرحله ۷ $x = 0$ دو طرف تساوی در مرحله اول را در x ضرب می‌کنیم.از طرفین تساوی مرحله ۲، y^2 را کم می‌کنیم.

طرفین تساوی مرحله ۳ را تجزیه می‌کنیم.

طرفین تساوی در مرحله ۴ را بر $(x-y)$ تقسیم می‌کنیم.از دو سمت تساوی y را ساده می‌کنیم.

(۴) مرحله ۵

(۳) مرحله ۳

(۲) مرحله ۲

(۱) مرحله ۶

محل انجام محاسبات

۸- جدول ارزشی کدام یک از گزاره‌های زیر با جدول ارزشی گزاره $(\sim p \vee q) \Rightarrow (\sim q \wedge r)$ یکسان است؟

$$(1) (\sim p \wedge q) \vee (\sim p \wedge r) \quad (2) q \Rightarrow (p \vee r)$$

$$(3) (p \vee r) \Rightarrow q \quad (4) \sim [q \vee (\sim p \wedge \sim r)]$$

۹- تابع $f(x) = (k-3)x^2 + (m-1)x$ همانی و تابع $g = \{(1,4), (2, n^2 - 3n)\}$ ثابت است. حاصل $f(mkn)$ کدام است؟
($m, n, k \in \mathbb{N}$)

$$(1) 12 \quad (2) 24 \quad (3) 48 \quad (4) 96$$

۱۰- برای رسم نمودار تابع $y = -|x-3|$ باید ابتدا نمودار $y = |x|$ را منتقل کنیم و سپس نمودار حاصل را نسبت به قرینه کنیم.

$$(1) 3 \text{ واحد به راست} - \text{محور } x \quad (2) 3 \text{ واحد به چپ} - \text{محور } x$$

$$(3) 3 \text{ واحد به راست} - \text{محور } y \quad (4) 3 \text{ واحد به چپ} - \text{محور } y$$

۱۱- چند مورد از متغیرهای زیر، کمی بوده و مقیاس اندازه‌گیری آن‌ها فاصله‌ای است؟

الف - مدت زمان تماشای فیلم

ب - سن افراد

ج - وضعیت تأهل افراد

د - دمای بدن ماهی‌ها برحسب سلسیوس (سانتی‌گراد)

ه - رشته تحصیلی

و - زمان اولین کلاس

$$(1) 4 \quad (2) 3 \quad (3) 2 \quad (4) 1$$

۱۲- انحراف ۱۲ داده از میانگین به صورت $2x, 5, 7, 6, 8, x, 3x, 11-x, 7, 10-x, 5, 7$ است. اگر میانگین آن‌ها برابر 50° باشد، میانه آن‌ها کدام است؟

$$(1) 56/5 \quad (2) 56 \quad (3) 43 \quad (4) 57$$

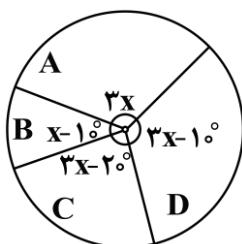
۱۳- در نمودار دایره‌ای زیر مقادیر نشان داده شده بر حسب درجه هستند. درصد مربوط به گروه B تقریباً چقدر است؟

$$(1) 8$$

$$(2) 11$$

$$(3) 10/7$$

$$(4) 8/3$$

محل انجام محاسبات

۱۴- در جامعه‌ای خط فقر با روش میانگین برابر ۲۰ میلیون تومان است. اگر درآمد هر یک از اعضای جامعه ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان افزایش یابد، خط فقر این جامعه با همین روش چند میلیون تومان می‌شود؟

- (۱) ۲۲/۸ (۲) ۲۱ (۳) ۲۱/۴ (۴) تغییری نمی‌کند.

۱۵- در یک بازی ۱۱ نفره، به هر شخصی یکی از شماره‌های ۲، ۳، ۴، ...، ۱۲ را نسبت می‌دهیم. سپس با پرتاب دو تاس و محاسبه مجموع اعداد برآمده از آن‌ها، نفر برنده مشخص می‌شود، به این شکل که اگر مجموع اعداد برآمده با شماره هر شخص یکسان باشد، آن شخص برنده است، احتمال برنده شدن فرد با شماره ۷ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{36}$ (۲) $\frac{5}{6}$ (۳) $\frac{1}{6}$ (۴) $\frac{5}{36}$

۱۶- «دو مدرسه A و B تعداد قبولی‌های رشته پزشکی خود در سال جدید را اعلام کرده‌اند. مدرسه A، ۲۰۰ درصد و مدرسه B، ۲۰ درصد نسبت به سال گذشته رشد داشته‌اند. به نظر می‌رسد عملکرد مدرسه A بسیار بهتر بوده است.» در نتیجه‌گیری نهایی، نقص احتمالی؛ به کدام یک از موارد زیر مربوط است؟

- (۱) نتیجه‌گیری ارائه شده نقضی ندارد.
(۲) برای توصیف داده‌های کیفی، گزارش درصد باید همیشه با گزارش تعداد همراه باشد تا ارزیابی درست‌تری داشته باشیم.
(۳) گزارش درصد همواره قابل استناد است.
(۴) برای تحلیل بهتر و نتیجه‌گیری مناسب باید نمودار جعبه‌ای مربوط به تحلیل داده‌های هر دو مدرسه را داشته باشیم.

۱۷- با توجه به دنباله بازگشتی $a_{n+1} = \frac{1}{4}(a_n + \frac{k}{a_n})$ و $a_1 = k$ که برای محاسبه تقریبی $\sqrt{k}$ نوشته شده است. با محاسبه

جمله سوم دنباله مقدار تقریبی $\sqrt{5}$ کدام است؟ (مقدار تقریبی تا ۲ رقم اعشار)

- (۱) ۲/۶۳ (۲) ۲/۳۳ (۳) ۲/۴۲ (۴) ۲/۲۴

۱۸- اگر واسطه حسابی بین دو جمله ۶ و $x+5$ برابر با ۸ باشد، جمله چندم دنباله حسابی $4, 2x, \dots$ برابر با ۶۴ می‌باشد؟

- (۱) نهم (۲) یازدهم (۳) سیزدهم (۴) چهاردهم

۱۹- در یک دنباله هندسی جمله دوم ۳۲ و جمله پنجم این دنباله ۲۵۶ است. جمله هفتم این دنباله کدام است؟

- (۱) ۲۰۴۸ (۲) ۲۵۶ (۳) ۱۰۲۴ (۴) ۵۱۲

۲۰- اگر $\frac{2^7 \times 14^5}{28^3 \times x^2} = 2^{a+1}$ باشد، زوج مرتب (x, a) کدام می‌تواند باشد؟

- (۱) (۷, ۵) (۲) (۵, ۷) (۳) (۲, ۵) (۴) (۷, ۴)

محل انجام محاسبات

- ۲۱- کدام گزینه در ارتباط با زبان‌های ایرانی نادرست است؟
 (۱) زبان پارسی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است.
 (۲) زبان فارسی باستان، از سال ۵۵۹ تا ۳۳۰ ق.م. در دوره هخامنشیان رایج بود.
 (۳) زبان پهلوی اساساً به ناحیه پارس تعلق داشت و بیشتر آثار آن، آثار دینی زردشتی است.
 (۴) منطقه رواج زبان پارسی، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.
- ۲۲- چند مورد از موارد زیر در ارتباط با ادبیات فارسی در «قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم» صحیح است؟
 الف: تشویق شاعران فارسی‌گوی و مترجمان به ترجمه کتاب‌های معتبر به نثر فارسی
 ب: ورود بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون اروپایی
 ج: فراتر رفتن مفاهیم ذهنی شاعران از قلمرو تعلیم کلی اخلاقی
 د: استحکام یافتن شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی
 هـ: رایج شدن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در نثر فارسی
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار
- ۲۳- در کدام گزینه به نام شاعری با ویژگی شعری زیر، اشاره شده است؟
 «او را به سبب سرودن غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم. از ویژگی‌های عمده شعر وی، مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین است.»
 (۱) زلف به پا فتاده، تأثیر آن همین است
 (۲) عیش شیرین را بود در چاشنی صد چشم شور
 (۳) تو شاه حسنی و بر درگهت به بانگ بلند
 (۴) عمرها شد در هوایت بال عجزی می‌زند
- ۲۴- ویژگی اصلی شعر «وحشی بافقی» و «باباغانی شیرازی» به ترتیب کدام است؟
 (۱) واقع‌گرایی - استفاده از قالب ترکیب‌بند
 (۲) رقت معانی - حدّ واسط سبک دوره عراقی و هندی
 (۳) واقع‌گرایی - ظرافت معنا
 (۴) حدّ واسط سبک دوره عراقی و هندی - سرودن اشعار مذهبی
- ۲۵- کدام موارد، از ویژگی‌های فکری شعر سده‌های «دهم و یازدهم» است؟
 الف: واقع‌گرایی زبان سبک این دوره
 ب: خلاصه شدن شعر این دوره در تک‌بیت
 ج: صورت‌گرایی شعر و توجه کمتر به معنا
 د: بازگویی مطالب فلسفی، عرفانی و غنایی گذشتگان به شیوه خود
 هـ: ورود لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان
- (۱) «الف» و «ج» (۲) «ب» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «د» و «هـ»
- ۲۶- پدیدآورنده هریک از آثار «تاریخ بیداری ایرانیان، سه تابلوی مریم، منشآت، امثال و حکم» در کدام گزینه به درستی آمده است؟
 (۱) ناظم‌الاسلام کرمانی - میرزاده عشقی - قائم مقام فراهانی - علامه دهخدا
 (۲) ملک‌الشعرا بهار - ایرج میرزا - قائم مقام فراهانی - علامه دهخدا
 (۳) ملک‌الشعرا بهار - میرزاده عشقی - علامه دهخدا - قائم مقام فراهانی
 (۴) ناظم‌الاسلام کرمانی - میرزاده عشقی - علامه دهخدا - قائم مقام فراهانی

- ۲۷- کدام عبارات از دیدگاه سبک‌شناسی «درست» است؟
- الف: صنایع ادبی در دوره بیداری به نثر می‌پیوندند تا نثر در خدمت بیان خواست و آمال مردم به شکلی پویا ظاهر گردد.
- ب: نثر فارسی حتی پیش‌تازتر از شعر فارسی در دوره بیداری قید و بندهای نثر مصنوع و فنی را کنار می‌گذارد و گزارشی و ساده می‌شود.
- ج: برخلاف نثر دوره‌های پیش، در دوره بیداری عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد.
- د: از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور راوی اول شخص در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است.

(۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

- ۲۸- کدام مورد از ویژگی‌های ادبی نثر داستانی «دوره معاصر تا انقلاب اسلامی» است؟
- (۱) نثر داستانی در این دوره به شدت تحت تأثیر گفتار و محاوره اقشار اجتماعی ایران است.
- (۲) توصیف پدیده‌ها و شخصیت‌ها در نثر این دوره ذهنی و انتزاعی است و ابهام پسندیده است.
- (۳) رمان‌های تاریخی، سیاسی، علمی، فلسفی و ... نگاشته می‌شوند.
- (۴) در این دوره گونه‌های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارند.
- ۲۹- آرایه‌های درون کمانک در همه گزینه‌ها صحیح است، به جز:

(۱) زین واقعه فتاد بر اعضای مرگ لرز
(۲) ما غره‌ایم و تیر فنا هست در کمان
(۳) آوخ که رفت آن که ز جود و وجود او
(۴) ای آفتاب از رخ خوب تو قرض خواه

زین حادثه فتاد بر ابروی شرع چین (تشخیص - موازنه)
ما غافلیم و شیر اجل هست در کمین (جناس ناهمسان اختلافي - تکرار)
بازوی دین قوی شد و پهلوی جان سمین (جناس ناهمسان افزایشی - تناسب)
وی آسمان ز خرمن قدر تو خوشه‌چین (موازنه - مراعات نظیر)

- ۳۰- آرایه‌های «جناس ناهمسان افزایشی، تکرار، جناس همسان، سجع، موازنه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
- الف: در مرگ هشیاری نهی در خواب بیداری نهی
ب: با آنک در میان تو دل بست عالمی
ج: به دل گفت جان من است این جوان
د: سیل سیاه شب برد هر جا که عقل است و خرد
ه: روزگاری است که پیوسته بدان ابرویم
- در سنگ سقایی نهی در برق میرنده وفا
کس زان میان به غیر کمر طرف برنبست
که جان را فرستد بر دشمنان
زان سیلشان کی واخرد جز مشتری «هَلْ أَتَى»
دیرگاهی است که سرداده بدین شمشیرم

(۱) «ج»، «د»، «ب»، «الف»، «ه» (۲) «ب»، «ه»، «ج»، «د»، «الف»

(۳) «د»، «ج»، «ب»، «ه»، «الف» (۴) «د»، «ه»، «ج»، «ب»، «الف»

- ۳۱- در کدام گزینه «مشبه» تشبیه دارای «استعاره مصرحه» است؟
- (۱) عجب آنکس که به دور لب تو مست می‌است
(۲) صد بار می‌لعل تو جانم به لب آورد
(۳) می‌لعل پیش آر و پیش من آی
(۴) تا هست تو را دولت و اقبال پیایی
- مگر از باده لعل لب تو بی‌خبرست؟
ای دوست به کامم برسان یکدم از آن می
به یک دست جام و به یک دست چنگ
تو جام می‌لعل همی خواه دمام

- ۳۲- در کدام گزینه سه «تشبیه» و یک «استعاره مکنیه» به کار رفته است؟
- (۱) شاه هفت اقلیم گردون را که خوانند آفتاب
(۲) شاهد مهری نرگس چشم عنبرموی شب
(۳) باز گیر از چنگ سیمرغ حواسم تا به طبع
(۴) من بر این ایوان خضرا در هزاران نرگسه
- رفت تیغ تیز شرق افروز مصری در نیام
زد گره در حلقه زنجیر جعد مشک‌فام
طوق فرمانت کشم بر گردن جان چون حمام
چشم حیرت باز مانده کاین چه نقش و آن کدام

۳۳- در کدام بیت کم‌ترین آرایه «مجاز» وجود دارد؟

- (۱) گر در سرت هوای وصال است حافظا
- (۲) سر اگر در سر کار تو کنم دوری نیست
- (۳) ز رشک کشته مرا تا گرفته دست رقیب
- (۴) عهد جوانی گذشت در غم بود و نبود

باید که خاک در گه اهل هنر شوی
کان که در دست تو افتاد ز سر نندیشد
بین به خون من آن شوخ با که هم‌دست است
نوبت پیری رسید صد غم دیگر فزود

۳۴- آرایه‌های مشترک در ابیات زیر کدام‌اند؟

- ز باغ وصل تو یابد، ریاض رضوان، آب
- چگونه چشم تو مست است و زلفت، آشفته
- آن آب که دوش تا سحر بود

ز تاب هجر تو دارد، شرار دوزخ، تاب
چنان به روی تو آشفته‌ام به بوی تو مست
امشب بگذشت خواهی دوش

(۲) اغراق، تشبیه، واج‌آرایی

(۱) لف و نشر، استعاره، ایهام

(۴) مجاز، تضاد، موازنه

(۳) ایهام، مراعات نظیر، جناس

۳۵- در کدام بیت آرایه‌های «مجاز، حسن تعلیل، استعاره و جناس» یافت می‌شود؟

- (۱) لاله که به دل گره شدش دود
- (۲) ابر از آن بر سر گل‌های چمن زار بگرید
- (۳) دل‌ها به شام زلفش نام سحر ندانند
- (۴) شب فراق تو در خون خویش می‌خفتم

از آن من است حسرت‌آلود
که خزان بیند و آشفتن گل‌های چمن‌زار
کاین‌جا کسی ندیده است دیدار صبحدم را
ز بس که هر سر مویم چو نیشتر می‌گشت

۳۶- آرایه‌های همه گزینیه‌ها درباره ابیات زیر صحیح است؛ به جز:

- زال گردون را نباشد گر سر روین‌تنی
- گردن نه‌م به خدمت و گوشت کنم به قول

جوشن رستم چرا پوشید ابر بهمنی
تا خاطر معلق آن گوش و گردن است

(۲) کنایه، مجاز، لف و نشر

(۱) تلمیح، ایهام تناسب، واج‌آرایی

(۴) جناس، تضاد، استعاره مکنیه

(۳) تشخیص، تشبیه، حسن تعلیل

۳۷- قاعده و تبصره قافیه در کدام ابیات یکسان است؟

- الف: نگویم چو جنگ آوری پای دار
- ب: بدادم هر چه گفتمی آن پیامم
- ج: بزرگان که نقد صفا داشتند
- د: چو ویس ایدر بود با وی بگوئید

چو خشم آیدت عقل بر جای دار
بجوشید و به زشتی برد نامم
چنین خرقه زیر قبا داشتند
دلش را از ستمگاری بشوئید

(۳) «ب» - «ج» (۴) «ب» - «د»

(۱) «الف» - «ج» (۲) «الف» - «د»

۳۸- قافیه کدام بیت نادرست است؟

- (۱) صیاد بیدین نیازمندی
- (۲) گفت ای خواجه بیارم آینه
- (۳) ناگاه رسید در مقامی
- (۴) اشک تو اگر چه هست تریاک

آزادی صید چو نپسندی؟
تا بدانی که ندارم من گنه
انداخته دید باز دامی
ناریخته به چو زهر بر خاک

۳۹- وزن کدام گزینه متفاوت با سایر گزینه‌هاست؟

- (۱) یکی در نجوم اندکی دست داشت
- (۲) ز دعوی پری زان تهی می‌روی
- (۳) گدایک اگر در تموز آب حیوان
- (۴) ملک را چو گفت وی آمد به گوش

ولی از تکبر سری مست داشت
تهی آی تا پرمعانی شوی
به دستت دهد جور سقا نیرزد
دگر دیگ خشمش نیارد جوش

- ۴۰- در کدام گزینه، اختیار وزنی به کار نرفته است؟
 (۱) پیام داد که خواهم نشست با رندان
 (۲) بر دل من نشان غم ماند چو داغ گازران
 (۳) کس نیارد بر او دم زند از قصه ما
 (۴) صید بیابان عشق چون بخورد تیر او
- ۴۱- در بیت زیر کدام اختیار زبانی وجود دارد؟
 «گو برو و آستین به خون جگر شوی»
 (۱) تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند
 (۳) تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه
- ۴۲- وزن بیت زیر، در کدام گزینه به درستی آمده است؟
 «نه نشاط دوستانم نه فراغ بوستانم»
 (۱) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن
 (۳) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن
- ۴۳- کدام ابیات، دارای وزن «دولختی» یکسان‌اند؟
 الف: هر غزل نام‌های است، صورت حالی در او
 ب: پیش زاهد از رندی، دم مزن که نتوان گفت
 ج: برق یمانی بجست، باد بهاری بخواست
 د: من این حروف نوشتم، چنان که غیر ندانست
 (۱) «الف» - «د» (۲) «ب» - «د» (۳) «ج» - «الف» (۴) «ب» - «ج»
- ۴۴- نام بحر مقابل چند مصراع درست است؟
 - این جهان پاک خواب‌کردار است (رجز مسدس سالم)
 - سرشک از مژه همچو در ریخته (متقارب مثنی محذوف)
 - تمام روشنایی‌ها فرو مرده است (هزج مسدس سالم)
 - چیزی مشوش چون صدای دوردست روز (رجز مثنی سالم)
 - هیچ گنجی نیست از فرهنگ به (رمل مسدس محذوف)
 - در میان کوچه باران تند می‌بارد (رمل مسدس سالم)
 (۱) پنج (۲) چهار (۳) سه (۴) دو
- ۴۵- با توجه به سروده زیر کدام مورد نادرست است؟
 «نگاه کن که موم شب به راه ما
 صُراحی سیاه دیدگان من»
 (۱) وزن سروده با مصراع «فغان ز جغد جنگ و مرغوی او» یکسان است.
 (۲) سروده یک نوع اختیار وزنی و انواع اختیارات زبانی را دارد.
 (۳) در سروده، قافیه براساس قاعده ۲ و حرف روی «ب» است.
 (۴) در سروده، آرایه جناس، واج‌آرایی و سه مورد اضافه تشبیهی وجود دارد.
- بشد به رندی و دُردی کشیم نام و نشد
 تا تو ز نیل رنگرز بر گل تر نشان‌گری
 مگرش باد صبا گوش‌گذاری بکند
 سر نتواند کشید پای ز زنجیر او
- هر که دریمن آستانه راه ندارد»
 (۲) اختیار حذف همزه
 (۴) ابدال
- بروید ای رفیقان، به سفر، که من اسیرم»
 (۲) فعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
 (۴) فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن
- نامه نوشتن چه سود؟ چون نرسد سوی دوست
 با طبیب نامحرم، حال درد پنهانی
 طاقت مجنون برفت خیمه لیلی کجاست؟
 تو هم ز روی کرامت، چنان بخوان که تو دانی

۴۶- مفهوم کدام گزینه با بیت «طرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد / داغ و دردی کز تو باشد خوش تر است از باغ و ورد» تناسب دارد؟

- (۱) آه افسوس و سرشک گرم و داغ حسرت است
- (۲) آفتاب عقل ما را در زوال آورد روی
- (۳) از گرفتاری به آزادی رسیدم در قفس
- (۴) داغ عشق از صفحه سیمای عاشق ظاهر است

۴۷- کدام گزینه با بیت «کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را / کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را» تناسب مفهومی دارد؟

- (۱) شور غم عشقش چنین حیف است پنهان داشتن
- (۲) آن پری کز خلق پنهان بود چندین روزگار
- (۳) عشق سعدی نه حدیثی است که پنهان ماند
- (۴) تو با این حسن نتوانی که روی از خلق درپوشی

۴۸- مفهوم کدام گزینه با بیت «مکن تا توانی دل خلق ریش / وگر می‌کنی می‌کنی بیخ خویش» تناسب دارد؟

- (۱) پاکان ستم ز دور فلک بیشتر کشند
- (۲) شاهی که بر رعیت خود می‌کند ستم
- (۳) در توفیق را بر روی خود دانسته می‌بندد
- (۴) جلوه عدل است در چشم ستمگر ظلم را

۴۹- کدام بیت با بیت زیر تناسب معنایی دارد؟

- «پیش از این خاطر من خانه پرمشغله بود»
- (۱) گر او سرپنجه بگشاید که عاشق می‌گشمد شاید
 - (۲) عجایب نقش‌ها بینی خلاف رومی و چینی
 - (۳) تا خار غم عشقت آویخته در دامن
 - (۴) مکنید دردمندان گله از شب جدایی

۵۰- مفهوم کدام گزینه با بقیه تفاوت دارد؟

- (۱) بود حب وطن ز ایمان وطن جان و وطن جانان
- (۲) کسی که بد به وطن گفت بی‌وطن بادا
- (۳) زنده باد آن کس که هست از جان هوادار وطن
- (۴) تا چین سر زلف بتان شد وطن دل

با تو پرداختمش وز همه عالم رفتم»
 هزارش صید پیش آید، به خون خویش مستعجل
 اگر با دوست بنشینی ز دنیا و آخرت غافل
 کوتاه‌نظری باشد رفتن به گلستان‌ها
 که من این صبح روشن ز شب سیاه دارم

وطن را گر شناسد جان به قربان وطن گردد
 که بر وطن نزند طعنه غیر بی‌وطنی
 هم وطن غمخوار او هم اوست غمخوار وطن
 عزم سفرش از گذر حب وطن خاست

۵۱- در ارتباط با لایه‌های عمیق جهان اجتماعی موارد نادرست در بین عبارت‌های زیر کدام‌اند؟

- الف - به آسانی تغییر نمی‌کنند و اگر حذف شوند جهان اجتماعی فرو می‌ریزد.
- ب - تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و بیشتر در معرض تغییرند.
- ج - عقاید کلانی هستند که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند.
- د - تفاوت مربوط به این لایه‌ها درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهند.
- هـ - تغییرات مربوط به این لایه‌ها در سطح هنجارها و ارزش‌ها رخ می‌دهند.

(۱) «د» - «ب» - «ه» (۲) «ه» - «الف» - «ب» (۳) «د» - «ج» - «ب» (۴) «ج» - «الف» - «ه»

۵۲- هر یک از موارد زیر به ترتیب با مفاهیم کدام گزینه در ارتباط است؟

- الف - تعامل جهان اجتماعی بر اساس آن با طبیعت و بدن آدمی
 - ب - کاهش فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی یک جامعه
 - ج - روشی که به واسطه آن فرهنگ در افراد درونی می‌شود.
 - د - توجه و تمرکز فرهنگ غرب بر بعد جسمانی هویت
- (۱) هویت خود - عمل کردن مردم جامعه بر اساس آرمان‌های خود - تنبیه - برگزاری مسابقات سالانه مسترالمپیا
- (۲) فرهنگ خود - ایمان آوردن مردم به عقاید و ارزش‌های حقیقی - تشویق - برگزاری نمایشگاه‌های مد
- (۳) هویت خود - عمل کردن مردم جامعه بر اساس آرمان‌های خود - اقناع - برگزاری مسابقات بین‌المللی زیبایی
- (۴) فرهنگ خود - سامان دادن هنجارها و اعمال مردم بر اساس عقاید و ارزش‌های حقیقی - تبلیغ - برگزاری نمایشگاه‌های مد

۵۳- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام موارد انطباق دارد؟

- مقابله جهان اسلام با هجوم مغول
 - هویت فرهنگی جوامع اسلامی از دیدگاه مستشرقان
 - هدف متفکران ایرانی از پدید آوردن آثاری با عناوین غرب‌زدگی
 - بُعد تاریخی هویت جامعه
- (۱) دفع مهاجمان - سکولار و دنیوی - نقد هویت‌های کاذب - سرزمین
- (۲) جذب و هضم مهاجمان درون خود - توحیدی و اساطیری - نقد هویت‌های کاذب - خاطره جمعی و مشترک افراد
- (۳) دفع مهاجمان - توحیدی و اساطیری - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب - سرزمین
- (۴) جذب و هضم مهاجمان درون خود - سکولار و دنیوی - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب - سرنوشت و سرگذشت مشترک افراد

۵۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب با مفاهیم کدام گزینه مرتبط است؟

- علت تنوع فرهنگ‌ها
 - ویژگی فرهنگ‌های جبرگرا
 - پیدایش عرفان‌های دروغین
- (۱) تنوع عقاید و ارزش‌های اساسی آن‌ها - انکار نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشت‌شان - پرسش همیشگی بشر
- (۲) تنوع هنجارها و نمادهای آن‌ها - فراهم نمودن زمینه نفوذ سلطه‌گران - مسئله امروز بشر
- (۳) تنوع عقاید و ارزش‌های اساسی فرهنگ‌ها - گرفتن قدرت مقاومت از آدمیان - پاسخ‌گویی کاذب به نیازهای معنوی انسان
- (۴) تنوع هنجارها و نمادهای فرهنگ‌ها - تبدیل انسان‌ها به موجوداتی فعال و پذیرنده - محکومیت انسان به سرنوشتی محتوم

۵۵- در ارتباط با مفهوم سکولاریسم، تمام قسمت‌های کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) سکولاریسم، جهان‌بینی فرهنگ غرب یا تصور آن از جهان هستی است - در این رویکرد، ابعاد معنوی انسان و جهان به فراموشی سپرده می‌شود - رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، باعث شکل‌گیری این جهان‌بینی در جهان غرب شد.
- (۲) در این رویکرد ابعاد معنوی به صورت گزینشی در خدمت اهداف و نیازهای دنیوی قرار می‌گیرد - می‌توان باور سکولار در فرهنگ غرب را به دو دسته آشکار و پنهان تقسیم کرد - رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، باعث شکل‌گیری این جهان‌بینی در جهان غرب شد.
- (۳) در این رویکرد، ابعاد معنوی انسان و جهان به فراموشی سپرده می‌شود - سکولاریسم، جهان‌بینی فرهنگ غرب یا تصور آن از جهان هستی است - در بخش‌های مختلف فرهنگ غرب نظیر هنر، ادبیات و حقوق بروز و ظهور یافته است.
- (۴) پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر است - می‌توان باور سکولار در فرهنگ غرب را به دو دسته آشکار و پنهان تقسیم کرد - در این رویکرد، همه ظرفیت‌های انسان، متوجه آرمان‌ها و اهداف دنیوی و این جهانی می‌شود.

۵۶- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- تعامل عالمان شیعی با قاجار بر چه اساسی بود؟
- کدام جنبش از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد، یک انقلاب اجتماعی بود؟
- کدام انقلاب به دلیل رویکرد چپ و سوسیالیستی با دیگر انقلاب‌های اروپایی تفاوت داشت؟
- کدام دسته از گروه‌های مبارز فلسطینی که به بلوک شرق پیوستند، جایگاهی برای اعتقادات دینی قائل نبودند؟

- (۱) مقاومت منفی - جنبش عدالتخانه - انقلاب روسیه - گروه‌های مارکسیستی
- (۲) فعالیت رقابت‌آمیز - جنبش تنباکو - انقلاب روسیه - گروه‌های ناسیونالیستی
- (۳) مقاومت منفی - جنبش تنباکو - انقلاب فرانسه - گروه‌های مارکسیستی
- (۴) فعالیت رقابت‌آمیز - جنبش عدالتخانه - انقلاب فرانسه - گروه‌های ناسیونالیستی

۵۷- علت هر یک از موارد زیر، کدام است؟

- اعتبار بیشتر دانش علمی در دیدگاه سوم در ارتباط میان دانش علمی و عمومی
- ناسازگاری هر دانش علمی با هر دانش عمومی
- امکان بهره بردن از دانش دیگران

- (۱) امکان اعتباریابی - رابطه متقابل دانش علمی و دانش عمومی - بهره بردن از زبان
- (۲) بازخوانی واقعیت نبودن دانش - پایه و اساس بودن دانش عمومی - پرسش و پاسخ از دیگران
- (۳) خلق و بازسازی دانش - بی‌اعتباری دانش عمومی در برابر دانش علمی - تفکر و تعقل
- (۴) ملاک متفاوت برای سنجش هر دانش - محدود نشدن دانش به دانش تجربی - بسنده نکردن به دریافت‌های حسی

۵۸- هر یک از موارد زیر مربوط به کدام یک از پیامدهای نادیده گرفتن کنش است؟

- اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم

- نقاشی‌های مدرن انتزاعی

- تربیت و نگهداری حیوانات در سیرک‌ها

- سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در عرصه هنر

- (۱) افول معانی - رکود اراده‌ها - سقوط ارزش‌ها - سقوط ارزش‌ها
- (۲) سقوط ارزش‌ها - افول معانی - سقوط ارزش‌ها - رکود اراده‌ها
- (۳) افول معانی - افول معانی - رکود اراده‌ها - سقوط ارزش‌ها
- (۴) سقوط ارزش‌ها - رکود اراده‌ها - سقوط ارزش‌ها - رکود اراده‌ها

۵۹- تصمیم‌گیری درباره مسائل مشترک و رفع اختلاف‌ها و تضادها میان افراد و گروه‌هایی که با هم زندگی می‌کنند، چه موردی را در زندگی اجتماعی پدید می‌آورد و دو وجه یا بعد اصلی سیاست کدام‌اند؟

- (۱) سیاست و امر سیاسی - یک بعد آن قانون و بعد دیگر آن ضمانت اجرای قانون
- (۲) سیاست و عمل سیاسی - یک بعد آن تدبیر و تنظیم امور و بعد دیگر آن ضمانت اجرای قانون
- (۳) سیاست و امر سیاسی - یک بعد آن قدرت و بعد دیگر آن ضمانت اجرای قدرت
- (۴) سیاست و عمل سیاسی - یک بعد آن اهداف جمعی و بعد دیگر آن ضمانت تحقق اهداف جمعی

۶۰- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی در چه صورتی مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرند؟
- جامعه‌شناسان در مطالعه نابرابری‌های اجتماعی به چه امری در جوامع توجه دارند؟
- مزایای اجتماعی شامل چیست؟

- (۱) به نابرابری‌های اجتماعی منجر شوند - قشربندی اجتماعی - ثروت و قدرت
- (۲) در بالای سلسله‌مراتب اجتماعی قرار گیرند - قشربندی اجتماعی - قدرت و زیبایی
- (۳) به نابرابری‌های اجتماعی منجر شوند - تفاوت‌های طبیعی و رتبه‌ای - دانش و زیبایی
- (۴) در بالای سلسله‌مراتب اجتماعی قرار گیرند - تفاوت‌های طبیعی و رتبه‌ای - ثروت و دانش

۶۱- کدام مورد درباره «فقه اسلامی و ویژگی‌های آن» درست نیست؟

- (۱) جامعه اسلامی با استفاده از علم فقه، رفتارها و هنجارهای اجتماعی را ارزیابی و نقد می‌کند و درباره آن‌ها داوری می‌کند.
- (۲) علم فقه نه تنها ویژگی‌های جامعه مطلوب و آرمانی را مشخص می‌کند بلکه راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را تجویز می‌کند.
- (۳) مسائل اجتماعی را توصیف و تبیین می‌کند و درباره چگونگی رفتار اجتماعی مسلمانان و جامعه اسلامی، احکام و قواعدی را مطرح می‌کند.
- (۴) فقه اسلامی با به رسمیت شناختن تفاوت‌های قومی، نژادی، زبانی و فقهی، این تفاوت‌ها را به فرصتی برای شکل‌گیری امت اسلامی تبدیل کرد.

۶۲- به ترتیب علت پیدایش هر یک از موارد زیر کدام است؟

- دچار شدن به خودباختگی فرهنگی

- از دست رفتن نشاط زندگی

- جهان‌های اجتماعی مختلف

- (۱) از دست رفتن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی - عمل نکردن جهان اجتماعی متناسب با نیازهای معنوی افراد - تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها
- (۲) رویارویی اعضای جهان اجتماعی به‌طور فعال و خلاق با جهان‌های اجتماعی دیگر - دور ماندن انسان از حقیقت خود و هستی - تنوع اراده و اختیار انسان‌ها
- (۳) عملکرد تقلیدی جهان اجتماعی - از یاد بردن فرهنگ تاریخی خود توسط جهان اجتماعی - فعال و تأثیر گذار بودن انسان
- (۴) تحولات هویتی جهان اجتماعی در تعامل با سایر جهان‌ها - مرگ جهان اجتماعی، پوچ انگاری و انکار معنا - منفعل و پذیرنده نبودن انسان‌ها

- ۶۳- به ترتیب مشخص کنید موارد ذکر شده با کدام رویکرد یا کدام نوع جامعه‌شناسی در ارتباط هستند؟
- از منظر آن برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند.
 - بر آنچه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند.
 - اراده و ارزش را مهم می‌دانند، ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند.
 - عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی و راه‌یابی به معانی نهفته در کنش‌ها برای فهم زندگی اجتماعی را مد نظر قرار می‌دهند.
- (۱) تفسیری - تفسیری - تبیینی - تبیینی
(۲) تبیینی - تفسیری - تبیینی - تبیینی
(۳) تبیینی - تبیینی - تفسیری - تبیینی
(۴) تبیینی - تبیینی - تفسیری - تفسیری
- ۶۴- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟
- الف - در گذشته و به صورت عادی، قلمرو سیاست چه بود؟
 - ب - در قدرت اقناعی، کدام عامل نشانه کار درست است؟
 - ج - در دورهٔ رنسانس، فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود چه کرد؟
 - د - انقلاب فرانسه ریشه در چه چیزی داشت؟
- (۱) تمامی جامعه - تعهد اجتماعی - به سوی نوعی دنیاگرایی گام برداشت - تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی
- (۲) محدوده حکومت و دولت - تبعیت و پیروی - به تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ یونان و روم باستان بازگشت - ارزش‌های قرون وسطی
- (۳) تمامی جامعه - تعهد اجتماعی - عملکرد دنیوی خود را در پوشش معنوی توجیه کرد - دوران رنسانس
- (۴) محدوده حکومت و دولت - تبعیت و پیروی - به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت - اندیشه‌های فلسفی روشنگری
- ۶۵- هر یک از عبارات زیر، با موارد کدام گزینه مرتبط است؟
- پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه
 - نوع جدیدی از جامعه‌شناسی که به داوری ارزشی پدیده‌های مورد مطالعه می‌پردازد.
 - در این مدل به صورت افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها تأکید می‌شود.
 - جامعه‌شناسی انتقادی با پذیرش این رویکرد معتقد است که تمام معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته اراده‌های افراد و فرهنگ‌هاست.
- (۱) تکرگرا - تفسیری - روش تجربی - انتقادی
(۲) همانندسازی - پسامدرن - سیاست هویت - تبیینی
(۳) تکرگرا - تفهیمی - تبیینی - پسامدرن
(۴) همانندسازی - انتقادی - سیاست هویت - تفسیری

- ۶۶- هریک از کلیدواژه‌های زیر مربوط به کدام روش کسب آگاهی در روان‌شناسی است؟
«استدلال‌های فلسفی - حس ششم - سیره پیامبر (ص)»
- (۱) عقل - دریافت درونی - استناد
(۲) منطق - شهود - استناد
(۳) عقل - شهود - تجربه
(۴) منطق - دریافت درونی - تجربه
- ۶۷- کدام گزینه از جهت حیطه‌های مختلف رشد در دوره نوجوانی با گزینه‌های دیگر متفاوت است؟
(۱) محدوده فکری نوجوانان فراتر از واقعیات ملموس و بیرونی است.
(۲) در دوره نوجوانی فرد بهتر از دوران کودکی قادر به اندوزش اطلاعات است.
(۳) بروز توانایی ظرفیت‌سازی حافظه، نتیجه افزایش سرعت تفکر در نوجوانی است.
(۴) واکنش نوجوان درباره یک مسئله ارزشی، نتیجه رشد سریع شناختی است.
- ۶۸- با توجه به مراحل رشد از نظر پیامبر (ص) کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح است؟
الف - مادر احمد برای او تنوع خوبی از بازی‌های فکری را فراهم کرده است.
ب - پدر سارینا قبل از مسافرت، با او و مادرش در خصوص مقصد هم‌فکری می‌کند.
ج - اگرچه سعید به مادرش بی‌احترامی کرده بود اما مادر او را تنبیه نکرد.
- (۱) ۵ سال - ۱۷ سال - ۶ سال
(۲) ۶ سال - ۱۲ سال - ۱۶ سال
(۳) ۲ سال - ۱۶ سال - ۱۲ سال
(۴) ۹ سال - ۱۸ سال - ۲ سال
- ۶۹- در هر عبارت کدام عامل، مؤثر در ایجاد تمرکز می‌باشد؟
- زهرا برای یادگیری بیشتر در درس هندسه ویدئوهای آموزشی می‌بیند و تست می‌زند.
- علی می‌خواهد وکیل شود؛ او از دوران دبیرستان برنامه‌ریزی دقیقی کرده تا در کنکور پذیرفته شود.
- حسن در هنگام تدریس معلم مطالب مهم را هایلایت می‌کند.
- (۱) رفع آشنایی نسبی با محرک - انگیزتگی ذهنی - عدم ثبات نسبی
(۲) تغییرات درونی - درگیری ذهنی - عدم ثبات نسبی
(۳) رفع خوگیری - رفع انگیزتگی ذهنی - تغییرات درونی
(۴) رفع اثر آشنایی نسبی با محرک - انگیزتگی ذهنی - یکنواختی
- ۷۰- انجام همزمان دو تکلیف برای کدام یک از افراد زیر ساده‌تر است؟
(۱) زهرا می‌خواهد هنگام گوش دادن به تدریس استاد، تلویزیون هم تماشا کند.
(۲) مهسا همزمان با آشپزی کردن و آماده کردن شام، به پادکست موردعلاقه‌اش نیز گوش می‌دهد.
(۳) نادر که یک قصاب تازه کار است می‌خواهد حین تیز کردن چاقو، گوشت را نیز از یخچال خارج کند.
(۴) فاطمه هنگام حل کردن مسائل ریاضی، سعی می‌کند برای پدرش شام آماده کند.
- ۷۱- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟
- شرط وارد شدن اطلاعات موجود در حافظه حسی به حافظه کوتاه‌مدت، دریافت توجه است.
- اجرای برخی عملیات‌ها روی اطلاعات حافظه، ما را به مفهوم حافظه کوتاه‌مدت رهنمون می‌کند.
- ورود ماده‌های اطلاعات جدید به حافظه، عامل اصلی فراموشی در حافظه درازمدت است.
- بازگویی و تکرار کردن، شیوه‌ای ساده برای حفظ بلندمدت ماده‌های اطلاعاتی است.
- (۱) درست - نادرست - نادرست - درست
(۲) درست - درست - درست - نادرست
(۳) نادرست - نادرست - درست - نادرست
(۴) نادرست - درست - درست - درست

۷۲- به ترتیب هریک از افراد زیر تحت تأثیر کدام یک از عوامل ایجاد فراموشی هستند؟
الف - مجید که فردا هم آزمون ورودی دبیرستان دارد هم آزمون زبان انگلیسی، ۷ ساعت بی‌وقفه مطالعه کرده است اما احساس می‌کند مطالب را یاد نگرفته است.

ب - مادر از نیوشا پرسید: «در مسیر خانه به مدرسه چند چراغ قرمز دیده است؟» نیوشا پاسخ را نمی‌دانست.
ج - پریماه از معلم می‌پرسد: «اسم شهر مهمی در کشور ترکیه چیست؟» معلم پاسخ داد: «پاسخ دادن به جزئیات بیشتری نیاز دارد.»

- (۱) تداخل اطلاعات - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی - تداخل اطلاعات
- (۲) عدم رمزگردانی - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی - تداخل اطلاعات
- (۳) تداخل اطلاعات - عدم رمزگردانی - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی
- (۴) عدم رمزگردانی - عدم رمزگردانی - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازیابی

۷۳- هر جمله زیر به کدام نوع از مسئله اشاره دارد؟

- به ازای هر چند متر فاصله از سطح دریا توان موتور خودرو کاهش می‌یابد؟
- دلایل عدم تحمل ناکامی و واکنش‌های پرخاشگرانه چیست؟
- چگونه می‌توان بهره‌وری مطالعه دانش‌آموزان را بالا برد؟
- چگونه شهرداری را انتخاب کنیم که به شهرسازی کمک کند؟

- (۱) خوب تعریف شده - بد تعریف شده - بد تعریف شده
- (۲) بد تعریف شده - خوب تعریف شده - بد تعریف شده
- (۳) خوب تعریف شده - بد تعریف شده - خوب تعریف شده
- (۴) بد تعریف شده - خوب تعریف شده - خوب تعریف شده

۷۴- هریک از عبارات زیر با کدام گزینه هماهنگی بیشتری دارد؟

- علت توانایی دانشمندان در انجام اختراعات
- کنار گذاشتن پافشاری بر حل یک مسئله
- درک نقطه نظرات طرف مقابل یک دعوا
- (۱) تجربه گذشته - اثر نهفتگی - نادیده گرفتن مسئله برای مدتی خاص
- (۲) انتقال - نادیده گرفتن مسئله برای مدتی خاص - نوع نگاه به مسئله
- (۳) نوع نگاه به مسئله - نادیده گرفتن مسئله برای مدتی خاص - نوع نگاه به مسئله
- (۴) نوع نگاه به مسئله - اثر نهفتگی - انتقال

۷۵- ملاک تصمیم‌گیری در هریک از عبارات زیر چیست؟

- مبینا برای خرید کفش به مغازه می‌رود و می‌بیند که مغازه‌دار برای اجناس، تخفیف ویژه گذاشته و به جای یک جفت، دو جفت کفش می‌خرد.
- مهسا از کیفی که خریده رضایت چندانی ندارد اما با توجه به پولی که برای آن پرداخت کرده، ترجیح می‌دهد آن را استفاده کند.
- مهدی بر سر معاملات طلا دچار تردید شده است. این بار نمی‌خواهد پولی از دست بدهد و ترجیح می‌دهد به همین سودی که کرده بسنده کند و دارایی‌اش را بفروشد.

- (۱) هزینه - مزیت - هزینه (۲) مزیت - هزینه - خطر (۳) مزیت - هزینه - هزینه (۴) هزینه - مزیت - خطر

۷۶- هر عبارت به کدام سبک تصمیم‌گیری اشاره دارد؟

- سجاد در سال منتهی به کنکور ارشد است و این کنکور برایش بسیار حیاتی است، چند پروژه آموزشی کوچک به او پیشنهاد می‌شود. او بر اساس زمان‌بندی خود سعی می‌کند به طرز معقولی یکی از آن‌ها را انتخاب کند.
- ریحانه پس از آنکه فهمید دوست صمیمی‌اش بینی خود را عمل کرده، فوراً نوبت عمل بینی خود را از همان پزشک گرفت.
- میلاد مدتی است که قرار است برای چند فرصت شغلی رزومه ارسال کند اما به قدری معطل می‌کند که برخی‌شان از دست رفته‌اند.
- فاطمه به محض آنکه حقوق ماهانه خود را دریافت می‌کند، ناگهان به خریدهای بزرگ دست می‌زند و این باعث می‌شود که تا آخر ماه به سختی سپری شود.

- (۱) منطقی - احساسی - اجتنابی - تکانشی
(۲) احساسی - وابسته - تکانشی - احساسی
(۳) منطقی - وابسته - اجتنابی - تکانشی
(۴) احساسی - احساسی - احساسی - احساسی

۷۷- هر عبارت زیر به کدام عامل نگرشی تعیین‌کننده رفتار اشاره دارد؟

- وجود رادار در هواپیما موجب می‌شود که خلبان از پیمودن مسیرهای غلط احتراز کند.
- پویا، دانش آموز کنکوری، عمیقاً اعتقاد داشت که در کنکور امسال قبول می‌شود و همین اتفاق هم افتاد.
- من می‌دانم که آدم نالایقی هستم و برای داشتن جایگاه شغلی خوب ساخته نشده‌ام.
- فاطمه اطمینان دارد که از پس ویزیت و درمان بیمار جدید خود برمی‌آید.

- (۱) ارادی - اراده - درماندگی آموخته‌شده - ادراک کارایی
(۲) هدفمندی - باورها و نظام ارزشی - اسنادها - ادراک کارایی
(۳) هدفمندی - اراده - درماندگی آموخته‌شده - ادراک کنترل
(۴) ارادی - باورها و نظام ارزش - اسنادها - ادراک کنترل

۷۸- در هر یک از موارد زیر انگیزه افراد از چه نوعی بوده است؟

- الف - کبری دوست دارد ساعت‌ها به تماشای طلوع بنشیند، برای همین همیشه ساعت خود را برای ۴ صبح تنظیم می‌کند.
- ب - آقای نجابتی به شدت خسته است اما می‌داند که باید سفارش مشتریان فردا را آماده کند وگرنه آنان اعتراض خواهند نمود.

ج - عارف برای پرداخت بدهی‌هایش مجبور است شرمندگی ناشی از پول قرض کردن از پدرش را تحمل کند.

- (۱) درونی - بیرونی - بیرونی
(۲) درونی - درونی - بیرونی
(۳) بیرونی - بیرونی - درونی
(۴) بیرونی - درونی - درونی

۷۹- به ترتیب درستی یا نادرستی عبارتهای زیر در کدام گزینه آمده است؟

- یکی از هدف‌های روان‌شناسی سلامت، پیشگیری و درمان بیماری‌ها است. علاوه بر این، حفظ سلامتی و ارتقای آن هم مدنظر است.
- مجموعه الگوهای رفتاری و اجتماعی که فرد معمولاً در زندگی روزمره از آن‌ها استفاده می‌کند، «سبک زندگی» نام دارد.
- روان‌شناسان سلامت در سبک زندگی افراد به سه مورد اشاره می‌کنند: (۱) تغذیه (۲) ورزش (۳) فشارهای روانی و روش‌های مقابله با آن.

- (۱) درست - درست - نادرست
(۲) درست - نادرست - نادرست
(۳) درست - نادرست - درست
(۴) نادرست - درست - درست

۸۰- کدام گزینه به تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت اشاره دارد؟

- (۱) هنگامی که پسری به یاسمن پیشنهاد دوستی داد. او گفت که عقیده دارد این روابط حرام است.
- (۲) هانیه با توجه به احادیث اسلامی و وضو گرفتن، توانسته است پاکیزه‌تر زندگی کند.
- (۳) هلیا که در اتریش زندگی می‌کند از گوشت‌هایی که ذبح اسلامی ندارند، مصرف نمی‌کند.
- (۴) حسنا پیش از شروع هرکاری آیت‌الکرسی می‌خواند و با یادآوری حضور خدا، آرامش قلبی پیدا می‌کند.

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | شبیه ساز کنکور سراسری

دوره ققنوس ماز

بازگشت به آرامش، تمرکز و آمادگی برای کنکور ۱۴۰۴

دفترچه شماره ۲

سه شنبه ۱۷ تیر ماه ۱۴۰۴

ردیف	ماده امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت زمان پاسخ گویی	ملاحظات
			از	تا		
۱	زبان عربی	۲۰	۸۱	۱۰۰	۲۰ دقیقه	۸۰ سؤال ۷۵ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳	۱۰۱	۱۱۳	۲۰ دقیقه	
۳	جغرافیا	۱۲	۱۱۴	۱۲۵		
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۶	۱۴۵	۲۰ دقیقه	
۵	اقتصاد	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۱۵ دقیقه	

برای شباهت حداکثری به کنکور، صفحه آرای، فونت و حتی اندازه متن در تمامی آزمون های ماز، کاملاً یکسان با استاندارد دفترچه های کنکور در نظر گرفته می شود.

■ عَيْنَ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۹)

-۸۱

﴿سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى...﴾:

(۱) ستایش شبانه از آن [خدایی] است که بنده‌اش را از مسجد الحرام به مسجد الأقصى حرکت داد!

(۲) پاک است آن [خدایی] که با بنده‌اش شبانه از مسجد الحرام به سوی مسجد الأقصى حرکت کرد!

(۳) منزّه است آن [خدایی] که شبانه بنده خود را از مسجد الحرام به سوی مسجد الأقصى حرکت داد!

(۴) پاک است آن [خدایی] که بنده‌اش را شب‌ها از مسجد الحرام تا مسجد الأقصى حرکت می‌داد!

-۸۲

«نَصَحْتُ وَلَدِي وَحِيدَةً: إِيَّاكَ وَالْغَضَبَ مَعَ الْآخَرِينَ وَ عَلَيْكَ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ عِنْدَمَا تَغْضَبُ لِأَنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ أَنْ تَجِدَ فِي الْمِيزَانِ شَيْئاً أَثْقَلَ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ عِنْدَ رَبِّكَ الْكَرِيمِ!»:

(۱) فرزندم را به تنهایی نصیحت کردم: از خشم با دیگران بپرهیز و هنگامی که خشمگین می‌شوی باید به بزرگواری‌های

اخلاق پایبند باشی زیرا تو هرگز نخواهی توانست چیزی سنگین‌تر از خلق نیکو نزد پروردگار بزرگوار خویش بیابی!

(۲) پسر تنهایی را نصیحت کردم: از خشم با دیگران بپرهیز و تو باید هنگام خشم، پایبند بزرگواری‌های اخلاق باشی زیرا

تو هرگز نخواهی توانست در ترازو چیزی سنگین‌تر از خوش‌اخلاقی نزد پروردگار بزرگوار بیابی!

(۳) فرزندم را تنها نصیحت کردم: از خشم با دیگران دوری کن و بر تو است که هنگامی که خشمگین می‌شوی به

بزرگواری‌های اخلاق پایبند باشی زیرا تو هرگز نمی‌توانی در ترازویی که نزد پروردگار بزرگوار خود است، چیزی

سنگین‌تر از خوش‌اخلاقی بیابی!

(۴) پسر را تنها نصیحت کردم: از آخرین حد خشم بپرهیز و بر تو واجب است که هنگامی که خشمگین می‌شوی به

بزرگواری‌های اخلاق پایبند باشی زیرا تو هرگز نخواهی توانست چیزی سنگین‌تر از اخلاق نیک در ترازو، نزد پروردگار

بزرگوار بیابی!

-۸۳

«مِنَ الْعَجِيبِ جَدًّا أَنَّ الطَّالِبَ الَّذِي كَانَ تَكَاسَلَ فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ يَقْرَأُ دُرُوسَهُ قِرَاءَةَ الْمَجْدِينَ!»:

(۱) جداً عجیب است که دانش‌آموزی که در سال گذشته تنبلی می‌کرد، درس‌هایش را تلاشگرانه می‌خواند!

(۲) خیلی عجیب است دانش‌آموزی که در سال گذشته تنبلی کرده بود، درس خود را تلاشگرانه می‌خواند!

(۳) بسیار عجیب است که دانش‌آموزی که سال گذشته تنبلی کرده بود، درس‌هایش را همچون افراد تلاشگر می‌خواند!

(۴) جداً شگفت‌آور است که دانش‌آموزی که سال گذشته تنبلی کرده بود، درس‌های خود را می‌خواند، خواندن تلاشگران!

-۸۴

«حَضَرَ سِتَّةَ وَ ثَمَانُونَ عَالِماً فِي هَذِهِ الْجُلُوسَةِ وَ بَدَؤُوا يَتَحَدَّثُونَ عَنْ سَبَبِ تَشْكِيلِ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ الَّتِي حَيَّرَتْ النَّاسَ فِي الْأَيَّامِ الْمَاضِيَةِ!»:

(۱) هشتاد و شش دانشمند در این جلسه حاضر شدند و شروع به صحبت کردن درباره علت تشکیل پدیده عجیبی که

مردم را در روزهای گذشته حیران کرد، نمودند!

(۲) هشتاد و شش دانشمند در این جلسه حضور یافتند و به بحث کردن درباره دلیل تشکیل پدیده عجیبی که مردم را

در روزهای گذشته حیران کرد، پرداختند!

(۳) هشتاد و شش دانشمند در این جلسه حاضر شده‌اند و شروع کردند به سخن گفتن درباره دلیل تشکیل پدیده‌های

عجیبی که مردم را در روزهای گذشته حیران کرد!

(۴) شصت و هشت دانشمند در این جلسه حضور یافتند و شروع کردند درباره علت تشکیل پدیده عجیبی که مردم را در

روزهای گذشته حیران کرد، سخن بگویند!

۸۵- «ألف أحد أساتذة جامعتنا كتاباً في مجال تعلّم اللّغة العربيّة يُساعدنا في فهم النّصوص الصّعبة و فهمنا أنّه للكتاب دور مهمّ في تقدّم أكثر الطّلاب!»:

- (۱) یکی از استادان دانشگاه ما کتابی در زمینه یادگرفتن زبان عربی تألیف کرد که به ما در فهم متن‌های سخت کمک می‌کرد و فهمیدیم این کتاب نقش مهمی در پیشرفت بیشتر دانشجویان دارد!
- (۲) یکی از استاد‌های دانشگاهمان یک کتاب در زمینه یاد دادن زبان عربی نوشته است که به ما در فهم متون سخت کمک می‌کرد و دانستیم کتاب نقشی مهم در پیشرفت بیشتر دانشجویان دارد!
- (۳) یکی از استاد‌های دانشگاه ما کتابی که در زمینه یادگرفتن زبان عربی تألیف کرد به ما در فهم متون سخت کمک می‌کند و فهمیدیم کتاب یک نقش مهم در پیشرفت بیشتر دانشجویان دارد!
- (۴) یکی از استادان دانشگاهمان یک کتاب در زمینه یاد گرفتن زبان عربی نوشت که به ما در فهم متن‌های سخت کمک کرده بود و دانستیم این کتاب نقش مهمی در پیشرفت بیشتر دانشجویان دارد!

۸۶- عین الصّحیح:

- (۱) يُسَجِّعُ السَّيَّاحُ عَلَى السَّفَرِ إِلَى إِيرَانَ لِرُؤْيَا طَبِيعَتِهَا الْخَالِبَةِ: گردشگران به سفر به ایران، برای دیدن جذابیت طبیعتش تشویق می‌شوند!
- (۲) الحرباء عيونها متحرّكة فهي تقدر أن تری في اتّجاهين في وقت واحد: چشمان آفتاب‌پرست متحرّک است پس او می‌تواند در یک زمان چند جهت را ببیند!
- (۳) سئِلَ المديِرُ في قاعةِ المَطَارِ «متى سيحضُرُ الدّليل؟» فأجاب «لا أعلم»: در سالن فرودگاه، مدیر پرسید: «چه زمان راهنما حاضر خواهد شد؟» پس پاسخ داد «نمی‌دانم»!
- (۴) لعقَ قطي جرحه فالتئم لأنّ لسانه مملوء بغداد تُفرّرُ سائلاً مُطَهراً: گربه‌ام زخمش را لیسید و بهبود یافت زیرا زبانش پر از غده‌هایی است که مایعی پاک‌کننده ترشح می‌کنند!

۸۷- عین الخطأ:

- (۱) إذا أردنا أن لا نتعب من المصائب،: هرگاه بخواهیم که از مصیبت‌ها خسته نشویم،
- (۲) فلنقبل أن لا نحزن أنفسنا بالمشاكل الجزئية: باید بپذیریم که درونمان با مشکلات جزئی ناراحت نشود،
- (۳) و كلّ مشاكل الدّنيا للإنسان الذّكي جزئية حقّاً،: و همه مشکلات دنیا برای انسان باهوش واقعاً جزئی است،
- (۴) إن كُنّا من العقلاء لا نُصبح مُنزعجين أبداً!: اگر از عاقلان باشیم هرگز آزرده نمی‌شویم!

۸۸- «شلوأهای مردانه نود هزار تومان و شلوأهای زنانه هفتاد و پنج هزار تومان است!»:

- (۱) السّروالُ الرّجاليّ بتسعين ألف تومان و السّراويلُ النّسائيّة بسبعين و خمسة ألف تومان!
- (۲) السّراويلُ الرّجاليّة بتسعين ألف تومان و السّراويلُ النّسائيّة بخمسة و تسعين ألف تومان!
- (۳) السّروالُ الرّجاليّ بتسعين ألف تومان و السّروالُ النّسائيّ بخمسة و تسعين ألف تومان!
- (۴) السّراويلُ الرّجاليّة بتسعين ألف تومان و السّراويلُ النّسائيّة بخمسة و سبعين ألف تومان!

۸۹- عین الصّحیح للمفهوم: «أطلبوا العلم ولو بالصّين؛ فإنّ طلب العلم فريضة.»

- (۱) طلب العلم أفضل عند الله من الصّلاة و الصّيام و الحجّ و الجهاد في سبيل الله!
- (۲) مثل الذي يتعلّم العلم ثم لا يحدث به كمثل الذي يکنز الكنز فلا ينفق منه!
- (۳) کاتم العلم يلعنه كلّ شيء حتّى الحوت في البحر و الطّير في السّماء!
- (۴) العلم و المال يستران كلّ عيب و الجهل و الفقر يکشفان كلّ عيب!

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٩٠ - ٩٤) بِمَا يَنْاسِبُ النَّصَّ:

الْفَرَزْدَقُ مِنْ شُعْرَاءِ الْعَصْرِ الْأُمَوِيِّ. وُلِدَ بِمَنْطِقَةِ الْكُوَيْتِ الْحَالِيَةِ وَعَاشَ بِالْبَصْرَةِ. مِنْذُ الطِّفْلِ كَانَتْ تُشَاهِدُ فِيهِ آثَارُ النَّبُوغِ فِي الشَّعْرِ وَالْأَدَبِ. أَبُوهُ عَلَّمَهُ الْقُرْآنَ تَعْلِيمَ النَّاصِحِينَ عَلَى نَصِيحَةٍ مِنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (ع) وَكَانَ لِهَذَا أَثَرٌ عَلَى كَيْفِيَّةِ شَعْرِهِ لِأَنَّ الْكَلَامَ الْبَلِيغَ يَرْبِي الذَّهْنَ وَالفكر بليغاً. لِلْفَرَزْدَقِ شَعْرٌ فِي مَدْحِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ (ع) أَنْشَدَهُ فِي مَكَّةَ وَ لَهُ قِصَّةٌ رَاقِعَةٌ. عِنْدَمَا حَجَّ هِشَامُ بْنُ عَبْدِ الْمَلِكِ فِي أَيَّامِ أَبِيهِ، كَانَ الْفَرَزْدَقُ حَاضِرًا فِي مَكَّةَ. النَّاسُ لَمْ يَحْتَرَمُوا هِشَامًا حِينَ الطَّوَافِ وَلَمْ يَذْهَبُوا جَانِبًا حَتَّى يَسْتَطِيعَ أَنْ يُنْجِزَ أَعْمَالَ الْحَجِّ بِسَهُولَةٍ. وَلَكِنْ عِنْدَمَا جَاءَ زَيْنُ الْعَابِدِينَ (ع) ذَهَبَ النَّاسُ جَانِبًا وَاحْتَرَمُوهُ احْتِرَامًا جَمِيلًا وَ عَرَفُوا قُدْرَةَ مَعْرِفَةِ جَيِّدَةٍ. لَمَّا سَأَلَ رَجُلٌ عَنْهُ قَالَ هِشَامُ: «لَا أَعْرِفُهُ» لَكَيْلًا يَعْرِفَهُ النَّاسُ أَكْثَرَ. هُنَا قَامَ الْفَرَزْدَقُ وَأَنْشَدَ قَصِيدَتَهُ الْمَعْرُوفَةَ الَّتِي تَبْدَأُ بِـ «هَذَا الَّذِي تَعْرِفُ الْبَطْحَاءَ وَطَأْتَهُ...».

- ٩٠ عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (١) مكان الولادة و العيش للفرزدق كان سواء.
- (٢) يُعتبر الفرزدق من الذين لهم نبوغ في الكلام منذ الصِّغر.
- (٣) الفرزدق أنشد قصيدته المعروفة في مدح زين العابدين (ع) في الكويت.
- (٤) عندما حجَّ هشام كان قد مات أبوه.

- ٩١ عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (١) كان هشام لا يعرف زين العابدين (ع) في الحقيقة.
- (٢) الناس حين الطَّوَّاف عَرَفُوا زَيْنَ الْعَابِدِينَ (ع).
- (٣) إذا تَقَرَّأَ آثارُ الْأَدْبَاءِ المشهورين يصير فكرك و لسانك و قلمك بليغاً.
- (٤) لبعض الناس نبوغ يُشاهد فيهم منذ الصِّغر.

- ٩٢ جَوَابُ أَيِّ سَوْأَلٍ لَمْ يَأْتِ فِي النَّصِّ؟

- (١) كيف احترم الناس زين العابدين (ع)؟
- (٢) كَمَنْ عَلَّمَ أَبُو الْفَرَزْدَقِ الْقُرْآنَ؟
- (٣) لماذا لم يحترم الناس هشاماً؟
- (٤) لماذا قال هشام: «لا أعرفه»؟

■ عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٩٣ وَ ٩٤)

- ٩٣ «وُلِدَ - تُشَاهِدُ - تَعْلِيمٌ - بَلِيغًا»:

- (١) وُلِدَ: فعل ماضٍ - للمفرد الغائب - ثلاثي مجرد - متعدّد - مجهول / مع نائب فاعله جملة فعلية
- (٢) تُشَاهِدُ: فعل مضارع - له حرف زائد - للمفرد المؤنث الغائب - مصدره «مُشَاهَدَةٌ» - متعدّد - مجهول / نائب فاعله «أثار»

(٣) تَعْلِيمٌ: اسم - على وزن «تفعيل» - مفرد - مذكّر - معرب / مفعول مطلق للنوع و منصوب

(٤) بَلِيغًا: اسم - مذكّر - مفرد - معرب - نكرة - على وزن «فعليل» / صفة و منصوب

- ٩٤ «حَاضِرًا - هِشَامًا - احْتَرَمُوا - يَعْرِفُ»:

- (١) حَاضِرًا: اسم فاعل - مفرد - مذكّر - جمعه «حُضَرَاءُ» - نكرة - معرب / خبر «كان» و منصوب
- (٢) هِشَامًا: اسم - مفرد - مذكّر - معرف بالعلمية - معرب / مجرور بحرف الجرّ
- (٣) احْتَرَمُوا: فعل ماضٍ - للجمع المذكر الغائب - له حرفان زائدان - متعدّد - معلوم - ضمير «ه» فيه مفعول
- (٤) يَعْرِفُ: فعل مضارع - للمفرد الغائب - ثلاثي مجرد - متعدّد - معلوم - يترجم بالالتزامي المنفي في الفارسية

■ ■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٩٥ - ١٠٠)

- ٩٥ عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) تَلَوْتُ الْهَوَاءَ الَّذِي يُسَبِّبُ أَمْطَارًا حَمَضِيَّةً مِنْ مُهَيِّدَاتِ نِظَامِ الطَّبِيعَةِ!
- (٢) الْخَبِيرُ عَالِمٌ مُتَخَصِّصٌ بِأُمُورِ مِهْنَةٍ أَوْ عَمَلٍ أَوْ بَرْنَامَجٍ!
- (٣) الْمِظْلَّةُ أَدَاةٌ لِحِفْظِ الْإِنْسَانِ أَمَامَ أَشْعَةِ الشَّمْسِ وَ نُزُولِ التَّلْجِ!
- (٤) مِنْ فَضْلِكَ أَعْطِنِي بِطَاقَةٍ بِمَبْلَغِ خَمْسَةِ وَ عِشْرِينَ رِبَالًا!

- ۹۶- عَيْنَ فعلاً حروفه الزائدة ليست أقل من ثلاثة حروف:
- (۱) يا صديقتي، أعلم أنك ستستمعين إلى كلام الذي يعلمك استماعاً جيداً!
 - (۲) يستخدم أبي الآلات التي لا نريدها في صنع بعض الأشياء المفيدة!
 - (۳) زميلي الحنون سيساعدني في أداء واجباتي لأنه كمل واجباته!
 - (۴) هؤلاء الرجال سيسترون عيوب الآخرين لأنهم مؤمنون!
- ۹۷- عَيْنَ عبارة ليس فيها اسم منصوب أو مجرور بالياء:
- (۱) لعلّ بساتين بعض الطلاب في هذه الجامعة كتبهم المفيدة!
 - (۲) ما أجمل نصائح الذين ينصحون الآخرين بأعمالهم الجميلة!
 - (۳) إنّ أولاداً يصدقون صدقاً في حياتهم مُحترمون عند والديهم!
 - (۴) عندي ستة مرافقين: أخوای و أختای و صديقای!
- ۹۸- عَيْنَ المجهول:
- (۱) قوم ينفقون و ينفقون الجهال محبوبون عند ربهم و أوليائه!
 - (۲) سئل رسول الله (ص): «مَنْ أَحَبَّ النَّاسَ إِلَى اللَّهِ؟» قَالَ: «أَنْفَعُ النَّاسَ لِلنَّاسِ»!
 - (۳) نصح الأب ولده: «قُمْ عَنْ مَجْلِسِكَ عِنْدَمَا يَدْخُلُ الْمُعَلِّمُ فِي الصَّفِّ»!
 - (۴) هذه اللوحات التحذيرية تُحذِّرُ الآخرين أن لا يقربوا من هذا المكان!
- ۹۹- عَيْنَ عبارة جاءت في جواب «كيف»:
- (۱) جاء ضيوف هذا الرجل إلى بيته و هو استقبلهم استقبال المضيفين!
 - (۲) عندما نشاهد الطبيعة الخضراء في فصل الربيع نصبح مسرورين!
 - (۳) وصلت إلى المكتبة و رأيت تلاميذ مجدين يكتبون واجباتهم معاً!
 - (۴) إن تطلب أن تكون أميراً يجب أن تكون دؤوباً و حليماً!
- ۱۰۰- عَيْنَ حرف «اللام» يختلف نوعه:
- (۱) لأتوكل على ربي الأعلى حتى أصل إلى أهدافي العالية!
 - (۲) كان المدعوون يجلسون حول المائدة معاً لتناول الطعام!
 - (۳) ليس لي دفتر الذكريات فلا أقدر أن أكتب ذكريات سفري!
 - (۴) ﴿وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾

۱۰۱- با توجه به متن زیر، کدام گزینه می‌تواند درست‌ترین مطلب پیرامون آن باشد؟
 «ساکنان نواحی غربی و جنوب غربی فلات ایران، یعنی جلگه خوزستان و کوهپایه‌های زاگرس، با توجه به ارتباطشان با مردمان بین‌النهرین که دارای خط بودند، زودتر از سایر نواحی وارد دوره تاریخی شدند. آگاهی مختصری که از آغاز دوران تاریخی نواحی مذکور داریم، اغلب متکی بر منابع بین‌النهرین به‌ویژه گل‌نوشته‌های آنجاست.»
 (۱) مهم‌ترین مدارک باقی‌مانده از زبان فارسی باستان، سنگ‌نوشته‌های هخامنشی به خط میخی است.
 (۲) ماجرای فتح صلح‌آمیز بابل به فرمان کورش بر لوحی گلی و استوانه‌ای به زبان بابلی نوشته شد.
 (۳) برای اولین بار در قرن ۹ ق.م در سالنامه‌های آشوری به حضور هخامنشیان در ایران اشاره شده است.
 (۴) دوران تاریخی فلات ایران با تاریخ ایلام، که اطلاعات مکتوبی درباره آن وجود دارد، آغاز می‌شود.

۱۰۲- کدام یک از موارد زیر درباره آسورستان و مردمانش درست است؟
 الف - سنگ تراشان هنرمند هخامنشی، از نقش برجسته‌های این منطقه الهام می‌گرفتند.
 ب - گاه‌شماری دقیق و منظمی داشتند که رومیان نیز بر مبنای آن، دست به اصلاحاتی در گاه‌شماریشان زدند.
 ج - خدایان زیادی را می‌پرستیدند و آنان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان تمدن‌های دیگر می‌پنداشتند.
 د - اجاره‌بهای کشتزارهای این منطقه، منبع درآمد هنگفتی برای ساسانیان محسوب می‌شد.
 (۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»
 ۱۰۳- یک مورخ قصد دارد تا به مقایسه نمونه‌های مشابه باستانی و دوران اسلامی اندرزنامه‌ها بپردازد. وی در این مسیر چندین گزاره به دست آورده است که به شرح زیر است:

الف - مطالب سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت مانند قابوس‌نامه، ناظر بر اخلاق کشورداری است.
 ب - دینکرد ساسانی، همچون سیاست‌نامه خواجه نظام‌الملک حاوی اطلاعات مفیدی درباره کشورداری است.
 ج - کنفوسیوس همچون عنصرالمعالی، سعی داشت تا نمونه عالی رفتار میان مردم و حاکم را ترویج دهد.
 د - عقاید بودا درباره سلوک فرمانروایی را می‌توان در خدای‌نامه‌های دوران ساسانی جست‌وجو کرد.
 کدام یک از گزاره‌های ذکر شده درست است؟
 (۱) «الف» و «ج» (۲) «د» (۳) «ج» (۴) «ب» و «د»
 ۱۰۴- کدام مورد به منبعی اشاره دارد که پشتیبانی و حمایت حاکمان هخامنشی از دانش و هنر را به‌درستی اثبات می‌کند؟
 الف - مندرجات کتیبه‌ها

ب - پاره‌ای از گزارش‌های مورخان یونانی
 ج - اوستا و گزارش‌های تاریخ‌نویسان یونانی و رومی
 د - متون تدریس شده در مدارس و دانشگاه‌ها
 (۱) «الف» - «ب» (۲) «الف» - «ج» (۳) «ب» - «د» (۴) «ج» - «د»
 ۱۰۵- کدام یک از موارد زیر درباره پیشینه تاریخننگاری در ایران و جهان درست است؟
 الف - تاریخننگاری در مفهوم کامل آن از قرن پنجم پیش از میلاد در یونان باستان آغاز شد.
 ب - بر اساس گفته‌های مورخان رومی، ایرانیان از شعور و آگاهی تاریخی بالایی برخوردار بوده‌اند.
 ج - یکی از انواع تاریخننگاری‌های ایرانی که از دوره تیموریان به بعد مرسوم شد، تکننگاری‌هاست.
 د - تدوین خدای‌نامه‌ها در دوران اشکانیان، نشانه علاقه ایرانیان به تاریخننگاری است.
 (۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

۱۰۶- کدام یک از موارد زیر، از جمله معیارهای سنجش اعتبار و نقد راوی محسوب می‌شود؟

- (۱) اقدام به مسافرت و بررسی مکان رویدادها از نزدیک
 - (۲) سنجش گزارش‌ها براساس زمان و مکان وقوع رویداد
 - (۳) اعتبارسنجی به کمک دستاوردهای انواع علوم انسانی
 - (۴) اعتبارسنجی با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی
- ۱۰۷- با وساطت کدام کشورها در زمان قاجار، مذاکراتی میان ایران و عثمانی صورت گرفت و منجر به قراردادهای ارزشمندی شد؟

- (۱) روسیه و فرانسه
- (۲) روسیه و انگلستان
- (۳) انگلستان و فرانسه
- (۴) فرانسه و هلند

۱۰۸- با توجه به تاریخ ایران در دوره صفوی، احتمال وقوع کدام یک از گزاره‌های زیر وجود دارد؟

- (۱) اسکندر بیگ منشی در کتاب تاریخی معروف خود، به ملاصدرا و مکتب فلسفی او اشاره کرده است.
 - (۲) هنرمندان ماهر و زبردست قزوین در سومین پایتخت صفویان، مکتب نگارگری قزوین را ایجاد کردند.
 - (۳) در کتاب حبیب‌السیر به تجارت ابریشم توسط ایرانیان ارمنی و حضور تجار اروپایی در ایران اشاره شده است.
 - (۴) ظهیرالدین بابر و شاه‌عباس دوم به دلیل تسلط بر قندهار با یکدیگر ملاقات و گفت‌وگو داشته‌اند.
- ۱۰۹- در یک موقعیت فرضی، مورخی قصد دارد تا کتابی تاریخی درباره حوادث مربوط به دوران جنگ جهانی اول بنویسد! هر یک از جملات کتاب این مورخ که در پایین ذکر شده، مربوط به کدام یک از انواع تاریخ‌نگاری است؟
- الف - در سال ۱۸۷۱ م، بیسمارک که ملقب به مرد آهنین پروس بود، توانست سرزمین‌های آلمانی را متحد و امپراتوری آلمان را تأسیس کند.

ب - از بین گزارشات مختلفی که از کشور روسیه به دستم رسیده، درست‌ترین و محتمل‌ترین خبر این است که انقلاب ۱۹۱۷، بر جنگ جهانی اول هم تأثیرگذار بود.

ج - از دوستان نزدیکم شنیدم که بسیاری از هم‌وطنان ایرانی‌ام در اثر سوء تغذیه و بیماری‌های ناشی از آن، جان سپردند.

د - فکر می‌کنم یکی از دلایلی که سبب بروز جنگ بزرگ یا همان جنگ جهانی اول گردید، گسترش استعمار و نفوذ کشورهای اروپایی بود.

- (۱) سال‌شماری - ترکیبی - روایی - تحلیلی
- (۲) روایی - سال‌شماری - ترکیبی - موضوعی
- (۳) سال‌شماری - ترکیبی - موضوعی - روایی
- (۴) روایی - موضوعی - ترکیبی - تحلیلی

۱۱۰- کدام یک از موارد زیر درباره تحولات هنر نقاشی در ایران دوران اسلامی درست است؟

- الف - مکتب نقاشی تبریز که در زمان تیمور شکل گرفته بود، در دوره شاه‌اسماعیل صفوی رونق یافت.
 - ب - در دوره زندیه، مکتب نقاشی شیراز که در دوره مغولان شکل گرفته بود، به اوج رونق و زیبایی رسید.
 - ج - در زمان شاه‌تیماسب صفوی، مکتب اصفهان با نقاشی‌های نوآورانه آقازاد عباسی پایه‌گذاری گردید.
 - د - در عصر قاجار به دلیل حمایت پادشاهان و دربار و از سوی دیگر ارتباط با غرب، دچار تحول اساسی شد.
- (۱) «الف» و «ب»
 - (۲) «ج» و «د»
 - (۳) «ب» و «د»
 - (۴) «الف» و «د»

۱۱۱- در دوران قاجار، به ترتیب وظیفه و مسئولیت محاکم عرف و شرع چه بود؟

- (۱) رسیدگی به دعوای خانوادگی - حل‌وفصل کردن مسائل شرعی
- (۲) حل‌وفصل کردن مسائل شرعی - رسیدگی به دعوای خانوادگی
- (۳) حل‌وفصل کردن مسائل ملکی و ارث - رسیدگی به تخلفات و جرائم سیاسی و امنیتی
- (۴) رسیدگی به تخلفات و جرائم سیاسی و امنیتی - حل‌وفصل کردن مسائل ملکی و ارث

۱۱۲- کدام عبارت دربارهٔ پیشینهٔ گروهکی که به مرور زمان به مارکسیسم تمایل پیدا کرده و مسبب حمله تروریستی به آیت الله خامنه‌ای در تیرماه ۱۳۶۰ بودند، به درستی بیان شده است؟

(۱) از همان ابتدا تفکرات غیراسلامی داشتند و با الهام از افکار اومانیستی، مبارزه مسلحانه را اساس کار خود قرار دادند.

(۲) پس از تبعید امام خمینی از ایران برنامه ترورهای خود را آغاز کردند و ترور حسنعلی منصور یکی دیگر از اقدامات آنها بود.

(۳) از اعضای نهضت آزادی بودند که بعد از قیام پانزده خرداد، فعالیت سیاسی را کنار گذاشتند و به جنگ مسلحانه روی آوردند.

(۴) با آرمان برپا کردن حکومت اسلامی به نبرد مسلحانه روی آوردند، اما پیش از هر اقدامی اعضای آن دستگیر شدند.

۱۱۳- با توجه به تقدم و تاخر زمان وقوع رویدادها، در کدام نمودار زمان، ترتیب وقایع از چپ به راست به درستی نشان داده شده است؟

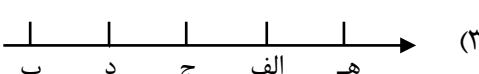
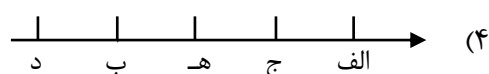
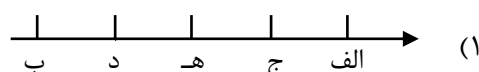
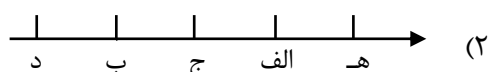
الف - عملیات بیت المقدس و آزادی خرمشهر از اشغال رژیم بعث عراق

ب - ریاست موقت هیئت دولت توسط آیت الله مهدوی کنی

ج - عملیات فتح المبین و آزادسازی صدها کیلومتر مربع از خاک ایران

د - انتخاب آیت الله خامنه‌ای در سومین دورهٔ ریاست جمهوری

هـ - برگزاری انتخابات اولین دورهٔ مجلس خبرگان رهبری

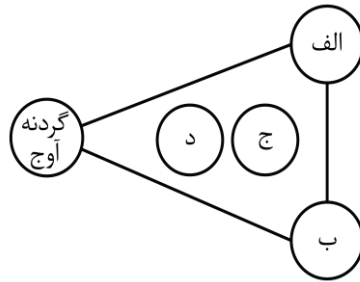

۱۱۴- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«جغرافی‌دان با دید ترکیبی یا کل‌نگری موضوعات را مطالعه و بررسی می‌کند، زیرا»

- (۱) شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست
- (۲) محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و انسانی به وجود می‌آید
- (۳) عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی در جهت رسیدن به خواسته‌ها است
- (۴) اجزاء و عوامل محیط طبیعی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند

۱۱۵- با توجه به شکل زیر که منطقه کوهستانی مرکزی را نشان می‌دهد، کدام عبارت درست است؟

- (۱) استان «الف» دارای کوه‌هایی به شکل منظم و موازی است و «ج» کوه‌های چین‌خورده را نشان می‌دهد که کوه‌های منفرد مرکزی نامیده می‌شود.
- (۲) استان «ب» دارای ناهمواری‌های مریخی یا مینیاتوری می‌باشد و «د» توده‌های نفوذی آذرین را نشان می‌دهد که کوه‌های مرکزی نامیده می‌شود.
- (۳) استان «الف» دارای رشته‌کوه بینالود در اطراف نیشابور می‌باشد و «د» توده‌های نفوذی آذرین را نشان می‌دهد که کوه‌های منفرد مرکزی نامیده می‌شود.
- (۴) استان «ب» دارای رشته‌کوه‌های بشاگرد در مرکز خود می‌باشد و «ج» کوه‌های چین‌خورده را نشان می‌دهد که کوه‌های مرکزی نامیده می‌شود.

۱۱۶- با توجه به عبارت زیر کدام گزینه به تأثیر آب‌وهوا بر روی «الف» اشاره دارد؟

«دریای عمان به واسطه مجاورت با آب‌های آزاد، وجود سواحل با قابلیت‌های مناسب از نظر اقتصادی و «الف» اهمیت بسیاری برای ایران دارد.»

- (۱) در گذشته، مردم به تأثیر اقلیم بر ساختمان‌سازی توجه می‌کردند و به همین دلیل در داخل خانه‌هایشان احساس آرامش می‌کردند و انرژی کمتری هم مصرف می‌شد.
- (۲) توجه به وضع جوی منطقه در پروژه‌های راه‌سازی و طراحی سامانه‌های حمل‌ونقل بسیار مهم است و با آگاهی از آن می‌توان خسارت‌های سوانح جاده‌ای را کاهش داد.
- (۳) تشدید آلودگی هوای کلان شهرها و یا آلودگی هوای استان‌های نیمه غربی کشور به وسیله ریزگردها، سلامت جسمی و روحی عده زیادی از مردم را به خطر انداخته است.
- (۴) آب‌وهوای دارای رطوبت بالا از عواملی است که طرح‌های نظامی، تاکتیک‌ها و تجهیزات نظامی، البسه و پشتیبانی از نیروها را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

۱۱۷- بر اساس متن زیر، کدام عبارت درست است؟

«جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت «الف» جز در زمان‌های خاص، تفاوت چندانی ندارد؛ اما در طول زمان، نسبت «ب» در کشورها دچار تغییراتی می‌شود.»

(۱) با توجه به «الف»، جمعیت کشور به دو گروه تقسیم می‌شود و مرکز آمار ایران، چهار گروه عمده «ب» را در سال ۱۳۹۵ مشخص کرده است.

(۲) با توجه به «ب»، جمعیت کشور به دو گروه تقسیم می‌شود و مرکز آمار ایران، چهار گروه عمده «الف» را در سال ۱۳۹۵ مشخص کرده است.

(۳) مرکز آمار ایران، پنج گروه عمده «ب» را در سال ۱۳۹۵ مشخص کرده است و بر اساس «الف»، جمعیت کشور به دو گروه تقسیم می‌شود.

(۴) مرکز آمار ایران، پنج گروه عمده «الف» را در سال ۱۳۹۵ مشخص کرده است و بر اساس «ب»، جمعیت کشور به سه گروه تقسیم می‌شود.

۱۱۸- با توجه به شکل زیر که نشان دهنده سه ناحیه است، کدام گزینه به درستی مطرح شده است؟

- (۱) ویژگی‌های طبیعی و انسانی در ناحیه‌های «الف» و «ب»، دارای مشابهت و همگونی خاص و نسبی با یکدیگر است.
- (۲) برای تعیین حدود بین ناحیه «ب» و ناحیه «ج»، جغرافی‌دانان به طور قطع بیش از یک معیار را به کار گرفته‌اند.
- (۳) ویژگی‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در ناحیه «ب» مختص این ناحیه است و با ناحیه «ج» متفاوت است.
- (۴) تعیین ناحیه‌بندی بین نواحی «الف» و «ب»، کاری صرفاً جغرافیایی نیست اما به طرز فکر یک جغرافی‌دان وابسته است.

۱۱۹- با توجه به موارد زیر کدام گزینه درست است؟

الف - توده‌های گرم و مرطوب، از نظر دما و رطوبت تا صدها کیلومتر ویژگی‌های یکسانی دارد.

ب - بارش‌های بهاری بیشتر بر اثر گرم‌تر شدن توده‌ها از هوای مجاور خود رخ می‌دهند.

ج - توده‌های مرطوب باید تا ارتفاع معینی بالا بروند و سرد شود تا به نقطه اشباع برسند.

د - دامنه‌های شمالی البرز و غربی زاگرس نسبت به دامنه مخالف بارش فراوان دارند.

(۱) از نظر زمان شکل‌گیری پدیده‌ها، مورد «ج» بعد از مورد «د» و قبل از مورد «ب» تشکیل می‌شود.

(۲) از نظر زمان شکل‌گیری پدیده‌ها، مورد «الف» بعد از مورد «ب» و قبل از مورد «د» تشکیل می‌شود.

(۳) برای تشکیل موارد «ب» و «د»، لازم است موارد «الف» و «ج» به‌طور کامل فراهم‌شده باشند.

(۴) برای تشکیل مورد «د»، لازم است ابتدا مورد «ج» و سپس موارد «الف» و «ب» وجود داشته باشند.

۱۲۰- به ترتیب، در مورد آب‌سنگ‌ها و ستون‌های سنگی دریایی، که از اشکال فرسایشی در سواحل هستند، کدام عبارت درست بیان شده است؟

(۱) از اشکال فرسایشی تراکمی و کاوشی هستند که به ترتیب در اثر رسوب‌گذاری و حفر مواد ایجاد می‌شوند.

(۲) از اشکال فرسایشی تراکمی و کاوشی هستند که به ترتیب در اثر حفر و رسوب‌گذاری مواد ایجاد می‌شوند.

(۳) از اشکال فرسایشی کاوشی و تراکمی هستند که به ترتیب در اثر رسوب‌گذاری و حفر مواد ایجاد می‌شوند.

(۴) از اشکال فرسایشی کاوشی و تراکمی هستند که به ترتیب در اثر حفر و رسوب‌گذاری مواد ایجاد می‌شوند.

۱۲۱- بر اساس متن زیر، کدام عبارت درست است؟

«به‌طور کلی، ادیان به دو گروه «الف» و «ب» تقسیم می‌شوند که به ترتیب شامل آیین زرتشت و هندوئیسم هستند.»

- (۱) «الف» مبتنی بر یکتاپرستی است و «ب» شامل آیین یهود و آئیمیسیم می‌شود.
- (۲) «ب» مبتنی بر یکتاپرستی است و «الف» شامل بودائیسیم و مذاهب قبیله‌ای می‌شود.
- (۳) «ب» مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه است و «الف» شامل یهود و مسیحیت می‌شود.
- (۴) «الف» مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه است و «ب» شامل بودائیسیم و مسیحیت می‌شود.

۱۲۲- کدام مورد مطابق با مشخصات ناحیه معرفی شده در متن زیر، تدوین و تنظیم شده است؟

«شهر توکیو پایتخت ژاپن است و ۳۸ میلیون نفر جمعیت دارد؛ البته این آمار مربوط به سال ۲۰۱۷ است و قطعاً تا امروز این عدد افزایش یافته است.»

- (۱) این شهر در قاعده هرم سلسله مراتب سکونتگاه‌ها قرار دارد که بر این اساس میزان جمعیت و خدمات آن نسبت به رأس هرم، کمتر خواهد بود.
- (۲) با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های آن‌ها به تدریج منطقه مادرشهری به وجود می‌آید که در پیرامون برخی از آن‌ها شهرک‌های اقماری به وجود آمده و رشد می‌کنند.
- (۳) این شهر، یک جهان‌شهر است که به سبب نقش مهم آن در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارد.
- (۴) شهر ژاپن برخلاف مفهوم مگالاپلیس، شهری است که بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت دارد و در آن با مادرشهرهای هم‌جوار فراوانی آمد و شد به چشم می‌خورد.

۱۲۳- با توجه به موارد زیر، مورد سبب ناکافی بودن مسکن مناسب در شهرها شده و مورد باعث می‌شود که فقیران شهری توان مالی خرید مسکن در این شهرها را نداشته باشند.

الف - تمرکز زیاد جمعیت

ب - بی‌توجهی حکومت‌ها

ج - اختلاف طبقاتی شدید

د - مهاجرت گسترده

(۲) «ب» و «الف» - «ج» و «د»

(۴) «د» و «ج» - «الف» و «ب»

(۱) «الف» و «د» - «ب» و «ج»

(۳) «ج» و «ب» - «د» و «الف»

۱۲۴- کدام تصویر، با توجه به خصوصیات حمل و نقل جاده‌ای تنظیم شده است؟

۱۲۵- با توجه به روش‌های مطرح شده حمل بار و مسافر، کدام مورد به موضوع درستی اشاره دارد؟

الف - حمل و نقل آبی ب - حمل و نقل هوایی ج - حمل و نقل ریلی

- ۱) شیوه «ج» نسبت به «الف»، هزینه و زمان رسیدن بار به مقصد را به ترتیب بیشتر کرده و افزایش می‌دهد.
- ۲) شیوه «ب» نسبت به «الف» زمان و هزینه رسیدن مسافر به مقصد را به ترتیب کاهش داده و کمتر می‌کند.
- ۳) هزینه حمل مسافر در شیوه «الف» بیشتر از «ب» و سرعت حمل بار در این شیوه کمتر از «ج» است.
- ۴) هزینه حمل بار به شیوه «ج» کمتر از «ب» و سرعت حمل مسافر در این شیوه بیشتر از «الف» است.

۱۲۶- کامل ترین تعریف برای دانش منطق در کدام گزینه ذکر شده است؟ دانشی که.....

- (۱) طرز کار ذهن را در عمل تفکر تشریح می کند.
- (۲) به کاهش خطا در استدلال ها کمک می کند.
- (۳) سبب دقیق تر شدن تعریف های انسان می شود.
- (۴) خطاهای اندیشه را کشف و معرفی می کند.

۱۲۷- در کدام گزینه نوع دلالت به کار رفته با سایر گزینه ها متفاوت است؟

- (۱) امروز زنگ تفریح، همه کلاس در حیاط جمع شده بودند.
- (۲) به تو گفته بودم اگر این طور درس بخوانی، مدرسه از تو ناراضی خواهد شد.
- (۳) شخصیت پدرم همیشه الگوی زندگی من است و او مثل کوه، یار و پشتیبان من بوده.
- (۴) به خاطر ریزش برخی از دیوارهای اصلی و برای تعمیرات، کارخانه، فعلاً در مرخصی قرار دارد.

۱۲۸- کدام طبقه بندی از نظر منطقی درست انجام شده است؟

- (۱) موجود زنده < مهره دار < بی مهره < باکتری
- (۲) عدد < زوج < بخش پذیر بر ۴ < بخش پذیر بر ۸
- (۳) شکل هندسی < چهارضلعی < چهار زاویه < مربع
- (۴) پوشیدنی < مردانه یا زنانه < پیراهن < سبز

۱۲۹- نوع کدام استدلال متفاوت است؟

- (۱) اینکه دو روز وسط هفته و بدون تعطیل رسمی، مدرسه تعطیل شده؛ نشان می دهد که هوا آلوده است.
- (۲) اگر میانگین بارش برف امسال کمتر از ۱۰۰ میلی متر باشد؛ کلاً سال کم بارشی را پیش رو خواهیم داشت.
- (۳) پارسال ۶۰ درصد از داوطلبان کنکور سراسری دختر بودند، پس داوطلبان دختر رو به افزایش است.
- (۴) روند نرخ تورم هشت ماه گذشته نشان می دهد امسال هم عدد تورم بالاتر از ۳۰ درصد خواهد بود.

۱۳۰- در کدام گزینه فعل جمله، همان نسبت قضیه است؟

- (۱) حسن به دانشگاه رفت.
- (۲) یک لیوان آب گوارا نوشید.
- (۳) هر ایرانی کارت ملی دارد.
- (۴) ابن سینا، فیلسوف مشائی است.

۱۳۱- در کدام گزینه رابطه قضیه دوم و سوم با قضیه اول، به ترتیب متناقض و عکس مستوی است؟

- (۱) هر انسانی خودآگاهی دارد - هیچ انسانی خودآگاهی ندارد - بعضی از موجوداتی که خودآگاهی دارند، انسان هستند.
- (۲) هر حیوانی دارای توانایی حرکت است - بعضی حیوانات دارای توانایی حرکت نیستند - هر موجودی که دارای توانایی حرکت است، حیوان است.
- (۳) تمام دانش آموزان در جشن تکلیف حاضر شدند - بعضی افراد در جشن تکلیف غایب بودند - بعضی حاضران در جشن تکلیف، دانش آموز بودند.
- (۴) هیچ انسانی ظلم را دوست ندارد - بعضی انسان ها ظلم را دوست دارند - هیچ دوست دارنده ظلمی، انسان نیست.

۱۳۲- نسبت میان «A» و «B» همانند دو دایره متداخل است؛ به نحوی که «A» از «B» خاص تر است؛ در این صورت در گزاره «C یا A است یا غیر B» چه نوع انفصالی وجود دارد؟

- (۱) منفصل حقیقی
(۲) منفصل مانع‌الرفع
(۳) منفصل مانع‌الجمع
(۴) هیچ انفصالی وجود ندارد.

۱۳۳- کدام گزینه نمی‌تواند در مرحله دوم از تفکر فلسفی قرار بگیرد؟

- (۱) اگر خدا خیر مطلق است، چرا در جهان شر و بدی وجود دارد؟
(۲) چرا چیزهایی در جهان هست به جای اینکه هیچ چیز نباشد؟
(۳) آیا بدن فیزیکی انسان نیز مانند سایر اجسام متشکل از اتم است؟
(۴) آیا مرگ بیولوژیک پایان زندگی انسان به عنوان اشرف مخلوقات است؟

۱۳۴- کدام گزاره مربوط به نگرش متفاوتی در فلسفه علوم اجتماعی است؟

- (۱) افراد بدون جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند، دارای هویت مستقل نیستند و نمی‌توانند نقش‌آفرینی داشته باشند.
(۲) توزیع عادلانه امکانات باید مورد توجه قرار گیرد؛ زیرا سعادتمندی جامعه تضمین‌کننده سعادت افراد نیز هست.
(۳) برقراری بیمه‌های فراگیر و رایگان، امید به آینده و احساس نوع‌دوستی را در افراد جامعه زنده نگه می‌دارد.
(۴) گسترش تجارت آزاد باعث توسعه متوازن کشور و رشد اقتصادی مناسبی در جامعه بشری می‌شود.

۱۳۵- درباره تمثیل غار افلاطون می‌توان گفت

- (۱) از میان فواید تفکر فلسفی، مربوط به «دوری از مغالطه» است.
(۲) پس از خروج از غار، می‌فهمند که حقیقت، همان مشاهدات عادی آن‌ها است.
(۳) سایه‌های عالم درون غار، حقایقی اصیل هستند که در جهان طبیعت وجود دارند.
(۴) منطبق با شهامت سقراط در آگاهی دادن به حق می‌باشد که با مقاومت غارنشینان همراه بود.

۱۳۶- کدام عبارت به‌نحو بهتری بیان‌کننده مراحل موجود در شناخت تجربی است؟

- (۱) مشاهده ابرهای باران‌زا ← تجزیه و تحلیل این مشاهدات توسط حواس ← رسیدن به رابطه علیت میان اجتماع ابرها و بارش باران توسط عقل.
(۲) مشاهده خیس شدن زمین ← تبیین و بررسی این موضوع توسط عقل ← پی بردن به این موضوع که دقایقی پیش در شهر باران باریده است.
(۳) احساس سرمای شدید در خانه ← حرکت به سمت درب و پنجره‌های خانه برای بستن آن‌ها ← گرم شدن خانه در اثر بستن درب و پنجره‌ها.
(۴) پی بردن به رابطه علیت توسط عقل ← یادآوری قانون عقلی نظم در میان پدیده‌های جهان ← اثبات اینکه طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند.

۱۳۷- کدام عبارت مطابق با دیدگاه انسان‌شناسی ملاصدرا قابل پذیرش نیست؟

- (۱) روح چیزی ضمیمه‌شده به بدن نیست؛ بلکه نتیجه تکامل جسم است.
(۲) انسان موجودی با حقیقت واحد و یگانه است که نمی‌توان آن را دو ساحتی دانست.
(۳) رابطه جسم و روح از نوع روابط متقابل است؛ پس یکی منشأ اثر دیگری است و برعکس.
(۴) انسان آخرین مرتبه تکامل جسم است؛ اما به این میزان تکامل قانع نشده و به‌سوی کمال در حرکت است.

۱۳۸- کدام گزینه درباره ویژگی‌های «حمل نیازمند به دلیل» و «حمل بی‌نیاز از دلیل» نادرست است؟

- (۱) در یک تعریف درست، اجزای تعریفی موضوع، چیستی آن را تشکیل داده و بیان‌کننده حقیقت و ذات آن موضوع هستند.
- (۲) اگر تفاوت دو مفهوم مختلف، صرفاً در اجمال و گستردگی‌شان باشد، حمل آن‌ها به یکدیگر به دلیل نیاز ندارد.
- (۳) اگر ویژگی ذاتی و درونی یک ماهیت به آن نسبت داده شود، آن حمل نیازمند به دلیل نیست.
- (۴) دلیل‌هایی که برای حمل وجود بر یک چیز ارائه می‌شود، صرفاً باید دلایل عقلی باشند.

۱۳۹- در کدام گزینه رابطه علیت از حیث معرفت‌شناختی مورد پرسش قرار گرفته است؟

- (۱) تفاوت رابطه‌ی علیت با سایر روابط چیست؟
- (۲) چرا اگر علت یک چیز حاضر باشد، معلول ضرورتاً ایجاد می‌شود؟
- (۳) اگر درک علیت مادرزادی است، چرا بعضی فیلسوفان منکر آن می‌شوند؟
- (۴) آیا اصل سنخیت و وجوب علی و معلولی، از لوازم پذیرش اصل علیت هستند؟

۱۴۰- کدام گزینه در مورد جمله زیر از هیوم درست بیان شده است؟

«ممکن است یک روز ببینی خورشید طلوع کرده؛ اما زمین روشن نشده است»

- (۱) سخن هیوم تناقض‌آمیز نیست؛ زیرا طلوع خورشید، علت تامه روشن شدن زمین محسوب نمی‌شود.
- (۲) هیوم با این جمله معنای اول اتفاق را بیان کرده است که مورد پذیرش فیلسوفان مسلمان قرار ندارد.
- (۳) گزاره مذکور محال است؛ زیرا طلوع خورشید به عنوان علت ناقصه برای روشن شدن زمین لازم است.
- (۴) این جمله از هیوم فقط بیانگر معنای دوم اتفاق است که نظم حاکم بر جهان هستی را رد می‌کند.

۱۴۱- کدام گزینه به نحو دقیق‌تری به تفاوت اساسی برهان فارابی و ابن‌سینا اشاره کرده است؟

- (۱) فارابی برخلاف ابن‌سینا، به مفاهیم فلسفی «وجوب و امکان» در برهان خود نپرداخته است.
- (۲) نتیجه برهان ابن‌سینا به جای اثبات علت‌العلل، حاکی از اثبات واجب‌الوجود بالذات است.
- (۳) ابن‌سینا برخلاف فارابی، ملاک نیازمندی معلول به علت را در برهان خود مطرح کرده است.
- (۴) ابن‌سینا برخلاف فارابی، از امتناع تسلسل علل نامتناهی در برهان خود استفاده نکرده است.

۱۴۲- کدام گزینه درباره دیدگاه فلاسفه مدرن راجع به عقل درست است؟

- (۱) تفاوت دیدگاه دکارت و هیوم، در نظر آنها راجع به اعتبار استدلال‌های عقلی محض بود.
- (۲) دکارت که عقل‌گرا بود، به همه توانایی‌ها و کاربردهای استدلالی و متعالی عقل باور داشت.
- (۳) در ابتدای دوره رنسانس، اختلافی میان فلاسفه درباره اصل کارآمدی عقل انسان آغاز شد.
- (۴) فرانسویس بیکن، روش تجربی را تنها راه رسیدن انسان به معرفت و شناخت می‌دانست.

۱۴۳- کدام عبارت درباره فلسفه سیاسی فارابی درست است؟

- (۱) فارابی با اهل سیاست معاشرت نداشت و سیاست مشغله فکری برای او ایجاد نکرد.
- (۲) نخستین مبنای فارابی برای ورود به فلسفه سیاسی، تبیینی از ذات و ماهیت انسان است.
- (۳) بهترین مدینه‌ها از نظر فارابی مدینه‌ای است که تک‌تک افراد آن، تنها در پی رسیدن به سعادت خود هستند.
- (۴) توانایی رهبری جامعه در جهت سعادت حقیقی، به رئیس مدینه فاضله این امکان را می‌دهد که با عالم بالا اتصال دائمی داشته باشد.

۱۴۴- با توجه به حکمت اشراق کدام گزینه درست است؟

- (۱) نور و ظلمت دو اصل متضادند که در کنار یکدیگر هستی را شکل می‌دهند.
- (۲) نور حقیقتی واحد است که بر همه مراتب خود به یک اندازه تعلق پیدا می‌کند.
- (۳) ظلمت در حکمت اشراق، مرتبه‌ای از نورانیت است که شدت آن بسیار کاهش یافته است.
- (۴) نور از طریق اشراق بر مراتب پایین‌تر اثر می‌گذارد؛ اما مراتب پایین‌تر نمی‌توانند بر مراتب بالاتر تأثیر بگذارند.

۱۴۵- کدام گزینه می‌تواند این ابیات را بهتر تفسیر کند؟

در هزاران جام گوناگون، شرابی بیش نیست / گرچه بسیارند انجم، آفتابی بیش نیست
گرچه برخیزد ز آب بحر، موجی بی‌شمار / کثرت اندر موج باشد، لیک آبی بیش نیست

- (۱) «وجود» که مفهوم اساسی در فلسفه صدرایی است، به همراه نور که از فلسفه مشایی آمده، یک معنا و هویت یکسان پیدا می‌کند.
- (۲) وجود، حقیقتی واحد است که در تجلیات خود دارای مراتبی است و هر درجه، به میزان درجه وجودی خود، ظهور آن حقیقت یگانه است.
- (۳) در عالم حقیقتی به نام «نور» وجود دارد. نور قوی از همان جهت که نور می‌باشد، قوی است و تاریکی را ترکیبی از نور و ظلمت توصیف می‌کنند.
- (۴) سراسر هستی را که نگاه کنید، تجلی‌گر یک موجود است که وجود خود را به بالاترین نحو از موجوداتی که درجه وجودی کاملی دارند، دریافت می‌کند.

۱۴۶- کدام گزینه در رابطه با کارآفرینی و کارآفرینان درست است؟

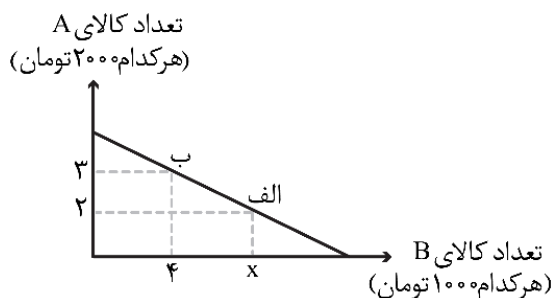
- (۱) بیش از نیمی از کسب و کارهای نوپا می‌توانند از شش‌سالگی عبور کنند و به کارشان ادامه دهند.
- (۲) کارآفرینان با سرمایه مالی خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند.
- (۳) با اینکه احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست.
- (۴) خدمت به خلق و رفع نیازها و خواسته‌های مردم انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را همواره زنده نگه می‌دارد.

۱۴۷- موارد کدام گزینه به ترتیب، تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

- الف - فعالیت بنگاه‌های معاملات ملکی از نوع کسب و کار است.
- ب - مراحل راه‌اندازی کم و بیش مشابه با شرکت‌ها است.
- ج - در ساختار سازمانی شرکت سهامی، بعد از سهام‌داران، نهاد قرار دارد و نهادهای و در یک سطح اجرایی قرار دارند.
- د - شرکت کسب و کاری است که؛ به این معنی که قانون با شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند.

- (۱) الف: شرکتی ب: تعاونی‌ها ج: رئیس هیئت مدیره - مدیر عامل - مدیر برنامه‌ریزی د: خودش هویت قانونی دارد.
- (۲) الف: شخصی ب: مؤسسات غیرانتفاعی ج: مدیر امور اداری - مدیر عامل - مدیر برنامه‌ریزی د: خودش سلسله مراتب سازمانی دارد.
- (۳) الف: شخصی ب: تعاونی‌ها ج: هیئت مدیره - مدیر اجرایی - مدیر روابط عمومی د: خودش هویت قانونی دارد.
- (۴) الف: شرکتی ب: مؤسسات غیرانتفاعی ج: هیئت مدیره - مدیر اجرایی - مدیر روابط عمومی د: خودش سلسله مراتب سازمانی دارد.

۱۴۸- در نمودار زیر نحوه انتخاب بین دو کالای A و B برای فرد نمایش داده شده است. با توجه به این نمودار:

الف - بودجه این فرد چند تومان است؟

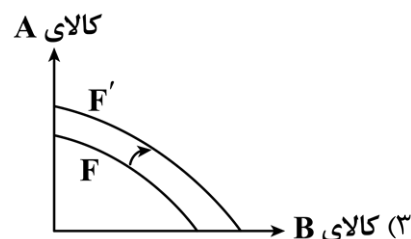
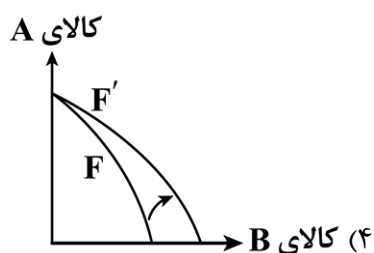
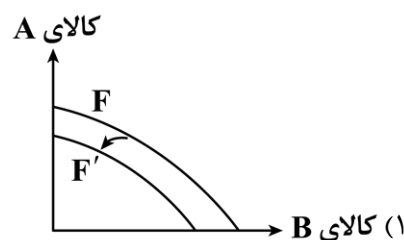
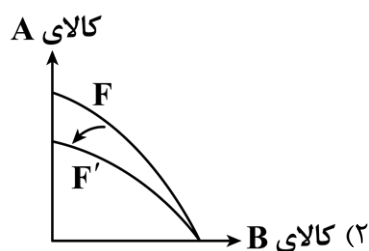
- ب - اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای B اختصاص دهد، می‌تواند چند عدد از این کالا را خریداری کند؟
- ج - اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای A اختصاص دهد، می‌تواند چند عدد از این کالا را خریداری کند؟
- د - هزینه فرصت حرکت از نقطه (الف) به (ب) کدام است؟

ه - به دست آوردن ۱ واحد بیشتر از کالای A مستلزم از دست دادن همواره واحد از کالای B است.

- (۱) ۲۰ هزار تومان - ۱۰ - ۵ - ۱۵ هزار ریال - ۱
- (۲) ۱۰ هزار تومان - ۸ - ۶ - ۱۵ هزار ریال - ۲
- (۳) ۱۰ هزار تومان - ۱۰ - ۵ - ۲۰ هزار ریال - ۲
- (۴) ۲۰ هزار تومان - ۸ - ۶ - ۲۰ هزار ریال - ۱

محل انجام محاسبات

۱۴۹- یک شرکت دانش بنیان توانسته است با ارائه یک قطعه الکترونیکی جدید، میزان تولیدات دو محصول خود را علاوه بر افزایش طول عمر کارکرد محصولات، ۱۷ درصد افزایش دهد. با توجه به رابطه رشد و پیشرفت تکنولوژی و تأثیر آن بر منحنی مرز امکانات تولید، کدام نمودار زیر می تواند بیان گر این اتفاق باشد؟

۱۵۰- هریک از عبارات زیر بیانگر کدام یک از انواع بازار است؟

الف - گاه به دلایل طبیعی، اقتصادی، قانونی یا حتی غیرقانونی، تعداد فروشنده یا خریدار به یک یا چند نفر محدود می شود.

ب - فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه ها و حراجی ها

ج - حضور و رفتار هر یک از عرضه کنندگان و تقاضا کنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک است و هیچ یک از طرفین به تنهایی در شکل گیری قیمت تأثیرگذار و به عبارت دیگر «قیمت گذار» نیستند.

(۲) بازار انحصاری - مزایده - بازار رقابتی

(۱) بازار انحصاری - مناقصه - بازار رقابتی

(۴) بازار رقابتی - مناقصه - بازار انحصاری

(۳) بازار رقابتی - مزایده - بازار انحصاری

محل انجام محاسبات

۱۵۱- کالایی در ۳ مرحله تولید می‌شود. چنانچه در مرحله دوم، اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده است، برابر با ۴۰۰ تومان، مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم، برابر با ۴۸۰ تومان، قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله سوم، برابر با ۵۸۰۰ تومان و قیمت کالا در مرحله اول، برابر با ۲۵۰۰ تومان باشد، آنگاه مطلوب است محاسبه:

- نرخ مالیات بر ارزش افزوده

- قیمت کالا در مرحله دوم و سوم

- مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله سوم

- مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

(۱) ۱۹ درصد - ۳۵۰۰ - ۶۰۰۰ - ۳۲۰ - ۱۰۰۰ (۲) ۱۹ درصد - ۳۰۰۰ - ۵۰۰۰ - ۶۸۰ - ۸۰۰

(۳) ۱۶ درصد - ۳۵۰۰ - ۵۵۰۰ - ۶۸۰ - ۱۰۰۰ (۴) ۱۶ درصد - ۳۰۰۰ - ۵۰۰۰ - ۳۲۰ - ۸۰۰

۱۵۲- با توجه به اطلاعات ارائه شده در رابطه با هزینه‌های تولید دو کالای A و B در جدول زیر، اگر سه کشور عراق، عمان و ونزوئلا به یک اندازه از نیروی کار، سرمایه و دانش فنی برخوردار باشند و همه عوامل تولیدشان را با اشتغال کامل به کار گیرند:

الف - به ترتیب کدام کشورها در تولید کالای A و B مزیت مطلق دارند؟

ب - بهترین سیاست تجاری برای کشور ونزوئلا کدام است؟

کشور	کالا	کالای A	کالای B
عراق	۶۰۰ واحد پولی	۵۷۰ واحد پولی	
عمان	۵۶۰ واحد پولی	۵۸۰ واحد پولی	
ونزوئلا	۶۵۰ واحد پولی	۷۸۰ واحد پولی	

(۱) ونزوئلا، عمان - ونزوئلا در کشور به تولید کالای A بپردازد و کالای B را از عراق وارد کند.

(۲) عمان، عراق - ونزوئلا در کشور به تولید کالای A بپردازد و کالای B را از عراق وارد کند.

(۳) عراق، عمان - ونزوئلا در کشور به تولید کالای B بپردازد و کالای A را از عمان وارد کند.

(۴) عمان، عراق - ونزوئلا در کشور دو کالای A و B را خودش تولید کند.

محل انجام محاسبات

۱۵۳- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

الف - وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد، باید منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر انتقال پیدا کند.

ب - آنچه پشت تمام امضاهای پیمان‌های تجاری و یا نقض آن بوده است، دستیابی به مزیت مطلق است.

ج - محدود کردن راه‌های تأمین کالاهای وارداتی، محدود کردن بازارهای فروش کالاهای صادراتی یا فراهم کردن امکان تأمین تمامی نیازها در داخل کشور، از جمله راه‌هایی است که یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک‌تر شود.

د - دولت‌ها برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی از کالاها وضع می‌کنند.

(۱) ص - غ - ص - ص (۲) ص - غ - غ - غ (۳) غ - غ - غ - ص (۴) غ - ص - ص - غ

۱۵۴- موارد مطرح‌شده در هر یک از قسمت‌های «الف»، «ب» و «ج» به ترتیب اشاره به کدام یک از انواع بیکاری دارد؟

الف - امیر به دلیل اختلاف مالی با صاحب شرکتی که در آن کار می‌کند، شغل خود را رها کرده و امیدوارانه به دنبال پیدا کردن شغل بهتری است.

ب - محمد حدود یک هفته است که سربازی‌اش به اتمام رسیده و قصد ورود به بازار کار را دارد اما هنوز شغل دلخواه خود را پیدا نکرده است.

ج - افشین مدتی است که به دنبال شغل است، او تکنسین برق است، اما کارخانه‌هایی که او در آن‌ها به دنبال شغل می‌گردد، مهندس برق احتیاج دارند.

(۱) اصطکاک - ساختاری - دوره‌ای (۲) ساختاری - اصطکاک - ساختاری

(۳) دوره‌ای - اصطکاک - ساختاری (۴) اصطکاک - اصطکاک - ساختاری

۱۵۵- کدام یک از موارد زیر در خصوص وظایف پول نمی‌تواند درست باشد؟

(۱) نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است و این موضوع به وظیفه وسیله پرداخت در مبادلات مربوط است.

(۲) واحد ارزش در اتحادیه اروپا یورو، در آمریکا دلار و در ایران ریال است که بیانگر نقش پول به‌عنوان وسیله سنجش ارزش است.

(۳) در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند می‌تواند وسیله مناسبی برای سنجش ارزش پول باشد.

(۴) خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی نیز از جمله مثال‌هایی برای نقش پول به‌عنوان وسیله پرداخت‌های آینده است.

محل انجام محاسبات

۱۵۶- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر، اگر دو کشور A و C به یک میزان قدرت خرید پولشان در طی سال ۲۰۲۰ کاهش یافته باشد، آن گاه:

کشور	هزینه سبد بازار	ابتدای سال ۲۰۲۰ میلادی	انتهای سال ۲۰۲۰ میلادی
A		۶۳۵۰۰	۷۶۲۰۰
B		۸۵۰۰۰	؟
C		؟	۱۰۸۲۴

الف - هزینه سبد بازار در ابتدای سال ۲۰۲۰ میلادی در کشور C چقدر است؟

ب - اگر نرخ تورم در کشور B معادل $\frac{1}{4}$ نرخ تورم در کشور C باشد، آن گاه هزینه سبد بازار در انتهای سال ۲۰۲۰ در کشور B کدام است؟ (ارقام به دلار است)

(۱) ۹۳,۵۰۰ - ۹,۱۹۰ (۲) ۹۲,۵۰۰ - ۹,۲۹۰ (۳) ۹۳,۵۰۰ - ۹,۰۲۰ (۴) ۹۵,۳۰۰ - ۹,۱۰۲

۱۵۷- تولیدات کشور X در یک سال مالی به شرح زیر است:

- در بخش کشاورزی: تولید ۶۰۰۰ واحد محصول که ۴۰۰۰ واحد با قیمت ۲۵۰ دلار و ۲۰۰۰ واحد با قیمت ۴۰۰ دلار فروخته شده است.

- در بخش صنعت: تولید ۳۰۰ دستگاه ماشین آلات به ارزش هر یک ۵۰,۰۰۰ دلار.

- در بخش خدمات: ارزش خدمات ارائه شده در سال برابر با ۴۵۰,۰۰۰ دلار بوده است.

- به علاوه دولت، خدمات آموزشی رایگان ارائه داده که ارزش آن برابر با ۳۰۰,۰۰۰ دلار گزارش شده است.

- کالاهای و خدمات تولید شده توسط افراد ملت که در خارج از کشور اقامت دارند: ۶۰۰,۰۰۰ دلار

- کالاهای و خدمات تولید شده توسط شرکت های خارجی که در داخل کشور فعالیت می کنند: ۷,۷۵۰,۰۰۰ دلار

- هزینه استهلاک: پنج سوم ارزش حاصل از ارائه خدمات

با توجه به اطلاعات فوق:

الف - تولید ناخالص داخلی این کشور برابر با چه عددی است؟

ب - بخش صنعت چه درصدی از تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داده است؟

ج - در صورتی که جمعیت این کشور معادل ۳ میلیون نفر باشد، تولید خالص ملی سرانه برابر با چه عددی خواهد بود؟

(۱) ۲۵,۵۳۰,۰۰۰ دلار - ۷۵ درصد - ۵/۵ دلار (۲) ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ دلار - ۶۰ درصد - ۵/۷ دلار
(۳) ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ دلار - ۶۰ درصد - ۵/۵ دلار (۴) ۲۵,۵۳۰,۰۰۰ دلار - ۷۵ درصد - ۵/۷ دلار

محل انجام محاسبات

۱۵۸- آقای مظفری درآمدی معادل ماهانه ۳۴۰ میلیون ریال دارد. در صورتی که هزینه‌های وی مطابق جدول زیر باشد،

به ترتیب:

الف - میزان پس‌انداز او در پایان سال چند میلیون تومان است؟

ب - حدوداً چند درصد از مخارج ماهانه او صرف اجاره‌خانه

می‌شود؟

(۱) ۳/۷۸۶ - ۲۳ درصد

(۲) ۹۶ - ۱۹ درصد

(۳) ۹۶ - ۲۳ درصد

(۴) ۳/۷۶۸ - ۱۹ درصد

میزان	نوع خرج (ماهانه)
۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان	هزینه تعمیرات و استهلاک
۶,۷۰۰,۰۰۰ تومان	تهیه مواد غذایی
۲,۳۰۰,۰۰۰ تومان	حمل و نقل و سوخت
۳,۱۰۰,۰۰۰ تومان	لباس و ملزومات
۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان	خدمات آموزشی
۲,۲۰۰,۰۰۰ تومان	خدمات رفاهی و تفریحی
۶,۰۰۰,۰۰۰ تومان	اجاره‌خانه
۱,۲۰۰,۰۰۰ تومان	قبوض آب و برق و گاز و ...

۱۵۹- سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد با نام شناخته می‌شود و بر اساس گزارش آن، سالیانه در حدود

..... میلیارد تن از مواد غذایی تولید شده برای مصرف انسان در جهان دور ریخته می‌شود.

(۱) فائو - ۳/۱ (۲) یونیدو - ۱/۳ (۳) یونیدو - ۳/۱ (۴) فائو - ۱/۳

۱۶۰- فردی ۴۰۰ میلیون تومان پس از پرداخت واجبات مالی خود در انتهای سال در اختیار دارد. او ۴۰۰۰ ورقه سهام

خرید و در پایان سال همه سهام خود را به مبلغ ۹۰۰ میلیون تومان فروخته است. هزینه‌های سالانه او ۲۰۰ میلیون

تومان بوده و درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بازار بورس به دست آمده است. با توجه به این اطلاعات:

الف - قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب - قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

ج - خمس سالیانه او چند میلیون تومان است؟

(۱) ۱۲۵,۰۰۰ - ۲,۲۵۰,۰۰۰ - ۶۰ (۲) ۱۲۵,۰۰۰ - ۲,۶۰۰,۰۰۰ - ۴۰

(۳) ۱۰۰,۰۰۰ - ۲,۲۵۰,۰۰۰ - ۶۰ (۴) ۱۰۰,۰۰۰ - ۲,۶۰۰,۰۰۰ - ۴۰

محل انجام محاسبات

گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون ماز | شبیه ساز کنکور سراسری

دوره ققنوس ماز

بازگشت به آرامش، تمرکز و آمادگی برای کنکور ۱۴۰۴

دفترچه پاسخ

سه شنبه ۱۷ تیر ماه ۱۴۰۴

دیس	مسئول درس	طراحان	ویراستاران
ریاضی	محمد نوربخش	محمد نوربخش - سعید عزیزخانی - امیر زراندوز محمد یگانه - حمیدرضا سجودی	ریحانه تک - نرجس تیمناک داوود بوالحسنی - سحر شاه سنایی
زبان و ادبیات فارسی	حسن وسکری	حسن وسکری - مهدی ضیایی - علی امیر سلیمانی افشین محی الدین - مجتبی بلاغتی ابوالفضل غلامی - مهران قندی - فاطمه حمیدی	فاطمه عباسی - اعظم نوری نیا محمد رزمی
علوم اجتماعی	الهام میرزایی	الهام میرزایی - فروغ تیموریان - آزاده میرزایی الهام رضایی - بهزاد اندرز	آزاده میرزایی - کوثر رعدی محمد حسین هاشمی
روان شناسی	الهه همایون زاده	الهه همایون زاده - حمیدرضا توکلی - مژده طالب	علی رضانی - احسان کلاته امیر حسین محمدپور
زبان عربی	هاله کریمی	هاله کریمی - کاظم غلامی - محمد علی تابانفر محمد علی کاظمی نصرآبادی - روح الله گلشن	مریم آقایی - کیارش پورمهدی
تاریخ	علیرضا کاهیدوند	علیرضا کاهیدوند - منصوره حاجی زاده کیان کیانی دوست - رویا بهیاد	سارا خداوردیان - مریم خسروی سیدمهدی کیانفر - محمدرسائی
جغرافیا	آزاده میرزایی	فرشید مشعرپور - سید مصطفی دهنوی کیان کیانی دوست	زهرا فروغی - مریم خسروی عرفان جمشیدی
فلسفه و منطق	امیر محمد نصیری	امیر محمد نصیری - حسن صدری - کیمیا طهماسبی الهه فاضلی - محمد قربانی - محمد کشوری	کیمیا طهماسبی - حسن صدری ساناز نامداری
اقتصاد	آرش بدری	سارا شریفی - آرش بدری - کوثر رعدی احمد منصوری - امیر محمد بیگی	فاطمه ایزی - آفرین ساجدی فاطمه شوشتری - کیمیا یوسفیان

حق چاپ و تکثیر سوالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی متعلق به گروه ماز است. مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود.

به دلیل عدم رضایت تیم ماز، هرگونه استفاده از این آزمون برای تمامی اشخاص، شرعاً حرام است.

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir

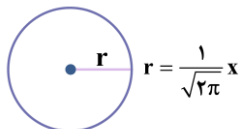
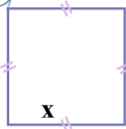
۱- اگر مجموع مساحت‌های دو شکل زیر برابر ۲۴ باشد، طول ضلع مربع چقدر است؟

(۱) ۲

(۲) ۴

(۳) ۶

(۴) ۸

(متوسط - حل معادله و مسائل توصیفی - محاسباتی - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۲

فرض کنید مساحت‌های مربع و دایره را به ترتیب با S_1 و S_2 نمایش دهیم. در این صورت داریم:

$$S_1 = x^2$$

$$S_2 = \pi r^2 = \pi \left(\frac{1}{\sqrt{2\pi}} x \right)^2 = \pi \left(\frac{1}{2\pi} x^2 \right) = \frac{1}{2} x^2$$

طبق فرض سؤال، مجموع مساحت‌ها برابر ۲۴ است، بنابراین داریم:

$$S = S_1 + S_2 \Rightarrow 24 = x^2 + \frac{1}{2} x^2$$

$$\Rightarrow \frac{3}{2} x^2 = 24 \xrightarrow{\times \frac{2}{3}} x^2 = 16 \xrightarrow{x > 0} x = 4$$

(۱) مساحت و محیط مربعی به طول ضلع x ، به ترتیب برابر x^2 و $4x$ است.

(۲) مساحت و محیط دایره‌ای به شعاع r ، به ترتیب برابر πr^2 و $2\pi r$ است. ($\pi \approx 3/14$)

گروه آموزشی ماز

۲- معادله $\frac{3x-2}{x} + \frac{2x+5}{x+3} = 5$ چند جواب حقیقی دارد؟

(۱) صفر

(۲) ۱

(۳) ۲

(۴) ۳

(متوسط - معادله‌های شامل عبارت گویا - محاسباتی - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۲

برای حل معادله، طرفین آن را در عبارت $x(x+3)$ ضرب می‌کنیم.

$$x(x+3) \times \frac{3x-2}{x} + x(x+3) \times \frac{2x+5}{x+3} = 5x(x+3)$$

$$\Rightarrow (x+3)(3x-2) + x(2x+5) = 5x(x+3)$$

$$\Rightarrow 3x^2 - 2x + 9x - 6 + 2x^2 + 5x = 5x^2 + 15x$$

$$\Rightarrow \cancel{3x^2} + 12x - 6 = \cancel{3x^2} + 15x \Rightarrow 3x = -6 \Rightarrow x = -2$$

این مقدار، مخرج هیچ‌کدام از کسرهای صفر نمی‌کند، پس جواب معادله است.

حل معادلات گویا در حالت کلی

برای حل یک معادله گویا، ابتدا مخرج‌ها را تجزیه می‌کنیم و سپس ک.م.م مخرج‌ها را محاسبه می‌کنیم. در مرحله بعد دو طرف معادله را در ک.م.م مخرج‌ها ضرب می‌کنیم تا معادله از حالت کسری خارج شود و در انتها معادله ساده شده را حل می‌کنیم. توجه کنید جواب‌هایی قابل قبول هستند که مخرج هیچ‌کدام از کسرهای صفر نکنند.

گروه آموزشی ماز

۳- حاصل ضرب جواب‌های معادله درجه دوم $kx^2 + 2x + (1-2k) = 0$ ، یک واحد بیشتر از مجموع جواب‌های این معادله است. مقدار k کدام است؟

(۱) ۱

(۲) $\frac{3}{2}$

(۳) ۲

(۴) ۳

(متوسط - حل معادله با دلتا - محاسباتی - ۱۰۰۱)

پاسخ: گزینه ۱

ابتدا مجموع و حاصل ضرب جواب‌های معادله را پیدا می‌کنیم.

$$S = \frac{-b}{a} = \frac{-2}{k} \quad (\text{مجموع})$$

$$P = \frac{c}{a} = \frac{1-2k}{k} \quad (\text{حاصل ضرب})$$

با توجه به فرض سؤال داریم:

$$P - S = 1 \Rightarrow \frac{1-2k}{k} - \frac{-2}{k} = 1$$

برای حل این معادله گویا، طرفین معادله را در k ضرب می‌کنیم.

$$\frac{1-2k}{k} + \frac{2}{k} = 1 \xrightarrow{\times k} 1-2k+2=k \Rightarrow 3=3k \Rightarrow k=1$$

مجموع و حاصل ضرب جواب‌های معادله درجه دوم

فرض کنید در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ ، $\Delta > 0$ باشد. در این صورت مجموع و حاصل ضرب جواب‌های معادله از روابط زیر به دست می‌آیند.

$$\text{مجموع جواب‌ها} = S = \frac{-b}{a}$$

$$\text{حاصل ضرب جواب‌ها} = P = \frac{c}{a}$$

گروه آموزشی ماز

۴- اگر دامنه تابع خطی $f(x) = -5x + 2$ مجموعه $A = \{x \in \mathbb{R} \mid -1 \leq x \leq 2\}$ باشد، برد تابع کدام است؟

$$\{y \in \mathbb{R} \mid -10 \leq y \leq 5\} \quad (۲)$$

$$\{y \in \mathbb{R} \mid -7 \leq y \leq 12\} \quad (۱)$$

$$\{y \in \mathbb{R} \mid -5 \leq y \leq 10\} \quad (۴)$$

$$\{y \in \mathbb{R} \mid -8 \leq y \leq 7\} \quad (۳)$$

(متوسط - تابع خطی - محاسباتی - ۱۰۰۲)

پاسخ: گزینه ۳

روش اول:

با توجه به محدوده x (دامنه) محدوده $f(x)$ را به دست می‌آوریم:

$$-1 \leq x \leq 2 \Rightarrow 5 \geq -5x \geq -10 \Rightarrow 5+2 \geq -5x+2 \geq -10+2$$

$$\Rightarrow 7 \geq f(x) \geq -8 \Rightarrow \text{برد} = \{y \in \mathbb{R} \mid -8 \leq y \leq 7\}$$

روش دوم:

چون f تابع خطی است، پس برای به دست آوردن برد تابع می‌توان مقدارهای $f(-1)$ و $f(2)$ را به دست آورد تا بیشترین و کمترین مقدار برد تابع را مشخص کرد.

$$f(-1) = -5(-1) + 2 = 7$$

$$f(2) = -5(2) + 2 = -10 + 2 = -8$$

$$\Rightarrow \text{برد} = \{y \in \mathbb{R} \mid -8 \leq y \leq 7\}$$

گروه آموزشی ماز

۵- نمودار سهمی $y = x^2 - 4$ و $y = 4 - x^2$ در چند نقطه تلاقی (برخورد) دارند؟

(۴) سه

(۳) دو

(۲) یک

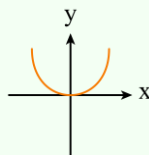
(۱) هیچ

(متوسط - نمودار تابع درجه ۲ - مفهومی / کاربردی - ۱۰۰۲)

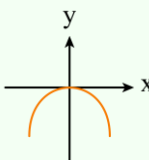
پاسخ: گزینه ۳

نکات مهم

۱- برای رسم نمودار $y = x^2 + k$ اگر k مثبت باشد نمودار $y = x^2$ را k واحد به بالا و اگر k منفی باشد نمودار $y = x^2$ را k واحد به پایین منتقل می‌کنیم. ضمناً نمودار $y = x^2$ به شکل زیر است:

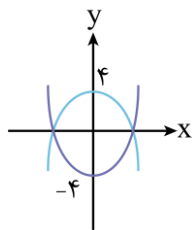

۲- برای رسم نمودار $y = -x^2 + k$ هم مشابه قسمت (۱) عمل می‌کنیم فقط در اینجا باید نمودار $y = -x^2$ را به بالا یا پایین حرکت دهیم. نمودار تابع $y = -x^2$ هم به شکل زیر است:

برای رسم نمودار $y = x^2 - 4$ باید نمودار $y = x^2$ را ۴ واحد به پایین حرکت دهیم. برای رسم نمودار $y = -x^2 + 4$ هم باید نمودار $y = -x^2$ را ۴ واحد به بالا منتقل کنیم.

۲ نقطه برخورد وجود دارد. $\Rightarrow$

گروه آموزشی ماز

۶- اگر گزاره $(p \Rightarrow \sim q) \vee s$ نادرست باشد، ارزش گزاره $q \Leftrightarrow s$ و ارزش گزاره $s \wedge p$ است.

(۱) درست - درست

(۲) درست - نادرست

(۳) نادرست - درست

(۴) نادرست - نادرست

(متوسط - گزاره دو شرطی - استدلالی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

چون ارزش گزاره فصلی نادرست است، پس ارزش گزاره‌های s و $(p \Rightarrow \sim q)$ نادرست است.

$$s \equiv F$$

$$p \Rightarrow \sim q \equiv F$$

گزاره شرطی در حالتی نادرست است که ارزش مقدم درست و ارزش تالی آن نادرست باشد، پس:

$$p \equiv T, \sim q \equiv F \xrightarrow{\text{در نتیجه}} q \equiv T$$

در نتیجه:

$$q \Leftrightarrow s \equiv F \quad (\text{نادرست})$$

$$\sim s \wedge p \equiv T \quad (\text{درست})$$

گروه آموزشی ماز

۷- فردی با تعداد مشخصی موزائیک اقدام به ساخت دو شکل هندسی به مساحت‌های x و y کرده است. دانش آموزی برای ارتباط x و y استدلال زیر را نوشته است، ایراد آن در کدام مرحله است؟

۱ مرحله $x = y$

۲ مرحله $x^2 = xy$

۳ مرحله $x^2 - y^2 = xy - y^2$

۴ مرحله $(x - y)(x + y) = y(x - y)$

۵ مرحله $\frac{(x - y)(x + y)}{(x - y)} = \frac{y(x - y)}{(x - y)}$

۶ مرحله $x + y = y$

۷ مرحله $x = 0$

دو طرف تساوی در مرحله اول را در x ضرب می‌کنیم.

از طرفین تساوی مرحله ۲، y^2 را کم می‌کنیم.

طرفین تساوی مرحله ۳ را تجزیه می‌کنیم.

طرفین تساوی در مرحله ۴ را بر $(x - y)$ تقسیم می‌کنیم.

از دو سمت تساوی y را ساده می‌کنیم.

(۴) مرحله ۵

(۳) مرحله ۳

(۲) مرحله ۲

(۱) مرحله ۶

(متوسط - استدلال و اثبات ریاضی - مفهومی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

با توجه به اینکه $x = y$ است داریم: $x - y = 0$

در مرحله ۵ دو طرف تساوی در مرحله ۴ را بر $x - y$ تقسیم کرده‌ایم. با توجه به اینکه مخرج نمی‌تواند صفر باشد، مجاز به انجام این تقسیم نیستیم.

گروه آموزشی ماز

۸- جدول ارزشی کدامیک از گزاره‌های زیر با جدول ارزشی گزاره $(\sim p \vee q) \Rightarrow (\sim q \wedge r)$ یکسان است؟

(۱) $(\sim p \wedge q) \vee (\sim p \wedge r)$

(۲) $q \Rightarrow (p \vee r)$

(۳) $(p \vee r) \Rightarrow q$

(۴) $\sim [q \vee (\sim p \wedge \sim r)]$

(خیلی دشوار - گزاره و ترکیب عطفی، فصلی، شرطی - مفهومی / دانشی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

قوانین مهم گزاره‌ها

(۱) همواره می‌توانیم گزاره شرطی را به گزاره فصلی تبدیل کنیم:

$$(\Box \Rightarrow \Diamond) \equiv \sim \Box \vee \Diamond$$

۲) قوانین دمورگان عبارتند از:

$$\sim(\square \vee \bigcirc) \equiv \sim\square \wedge \sim\bigcirc$$

$$\sim(\square \wedge \bigcirc) \equiv \sim\square \vee \sim\bigcirc$$

۳) قوانین جذب به صورت زیر است:

$$\square \vee (\square \wedge \bigcirc) \equiv \square$$

$$\square \wedge (\square \vee \bigcirc) \equiv \square$$

۴) می‌توانیم از توزیع‌پذیری در گزاره‌ها هم استفاده کنیم:

$$(\square \wedge \bigcirc) \vee (\square \wedge \square) \equiv \square \wedge (\bigcirc \vee \square)$$

از $\square$ و $\wedge$ فاکتور می‌گیریم

ابتدا گزاره متن سؤال را تغییر شکل می‌دهیم:

$$\begin{aligned} [(\sim p \vee q) \Rightarrow (\sim q \wedge r)] &\equiv \sim(\sim p \vee q) \vee (\sim q \wedge r) \\ &\quad \text{تبدیل شرطی به فصلی} \quad \text{دمورگان} \\ &\equiv (\underbrace{p \wedge \sim q}_{\text{فاکتور از } \sim q \text{ و } \wedge}) \vee (\sim q \wedge r) \\ &\equiv \sim q \wedge (p \vee r) \end{aligned}$$

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) $[(\sim p \wedge q) \vee (\sim p \wedge r)] \equiv \sim p \wedge (q \vee r)$ ✗
فاکتور از $\sim p$ و $\wedge$

۲) $[q \Rightarrow (p \vee r)] \equiv [\sim q \vee (p \vee r)]$ ✗
تبدیل شرطی به فصلی

۳) $[(p \vee r) \Rightarrow q] \equiv [\sim(p \vee r) \vee q]$ ✗
تبدیل شرطی به فصلی

۴) $\sim[q \vee (\sim p \wedge \sim r)] \equiv [\sim q \wedge \sim(\sim p \wedge \sim r)] \equiv \sim q \wedge (p \vee r)$
دمورگان دمورگان

گروه آموزشی ماز

۹- تابع $f(x) = (k-3)x^2 + (m-1)x$ همانی و تابع $g = \{(1, 4), (2, n^2 - 3n)\}$ ثابت است. حاصل $f(mkn)$ کدام است؟ $(m, n, k \in \mathbb{N})$

۹۶ (۴)

۴۸ (۳)

۲۴ (۲)

۱۲ (۱)

متوسط - تابع همانی و ثابت - مفهومی / محاسباتی - ۱۱۰۲

پاسخ: گزینه ۲

نکات مهم تابع ثابت و همانی

۱- در تابع ثابت، فقط باید عددی ثابت به عنوان خروجی داشته باشیم، پس اگر در ضابطه آن، متغیر x دیدیم، باید آن را حذف کنیم.۲- در تابع همانی $y = x$ مشاهده می‌کنید که اولاً ضریب x برابر ۱ است ثانیاً نباید x^2 ، یا x^3 ... مشاهده کنیم ثالثاً عدد ثابت هم نداریم.۳- در موارد بالا برای از بین بردن یک جمله شامل مجهول، ضریب آن را مساوی با صفر قرار می‌دهیم. مثلاً اگر بدانیم تابع $y = (m-2)x^2 + 3$ ثابت است جمله شامل x^2 باید نابود شود، لذا ضریب x^2 یعنی $m-2$ را مساوی با صفر می‌گذاریم:

$$m-2=0 \Rightarrow m=2$$

 f همانی است لذا باید به شکل $y = x$ تبدیل شود:

$$k-3=0 \Rightarrow k=3$$

$$m-1=1 \Rightarrow m-1=1 \Rightarrow m=2$$

تابع g هم ثابت است، لذا عضو دوم زوج مرتب $(2, n^2 - 3n)$ هم باید ۴ باشد:

$$n^2 - 3n = 4 \Rightarrow n^2 - 3n - 4 = 0 \xrightarrow{\text{تجزیه}} (n-4)(n+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n=4 & \checkmark \\ n=-1 & \times \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(mkn) = f(2 \times 3 \times 4) = f(24) = 24$$

گروه آموزشی ماز

۱۰- برای رسم نمودار تابع $y = -|x-3|$ باید ابتدا نمودار $y = |x|$ را منتقل کنیم و سپس نمودار حاصل را نسبت به قرینه کنیم.

(۱) ۳ واحد به راست - محور x ها

(۲) ۳ واحد به چپ - محور x ها

(۳) ۳ واحد به راست - محور y ها

(۴) ۳ واحد به چپ - محور y ها

(آسان - نمودار قدرمطلق - نموداری - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۱

۱- برای رسم نمودار $y = |x+k|$ باید نمودار $y = |x|$ را به اندازه k واحد با توجه به علامت k به چپ یا راست حرکت دهیم. اگر $k > 0$ باشد، به چپ و اگر $k < 0$ باشد، به راست حرکت می‌کنیم.

۲- همواره می‌توانیم در تابع $y = m \times |x+k|$ عدد m را در عبارت داخل قدرمطلق ضرب کنیم البته به شرطی که m مثبت باشد، اگر m منفی باشد، علامت منفی را پشت قدرمطلق نگه می‌داریم و داخل قدرمطلق را در $|m|$ ضرب می‌کنیم. مثلاً:

$$y = -2|x-3| = -|2(x-3)| = -|2x-6|$$

۳- برای رسم تابع $y = -f(x)$ باید نمودار $f(x)$ را نسبت به محور x ها قرینه کنیم.

پس برای رسم این تابع باید نمودار $|x|$ را ۳ واحد به راست منتقل کرده و سپس نسبت به محور x ها قرینه‌اش کنیم.

گروه آموزشی ماز

۱۱- چند مورد از متغیرهای زیر، کمی بوده و مقیاس اندازه‌گیری آن‌ها فاصله‌ای است؟

الف - مدت زمان تماشای فیلم

ب - سن افراد

ج - وضعیت تأهل افراد

د - دمای بدن ماهی‌ها برحسب سلسیوس (سانتی‌گراد)

ه - رشته تحصیلی

و - زمان اولین کلاس

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

(متوسط - آمارگیری و گردآوری داده‌ها - مفهومی - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

نکات مهم

۱- **مقیاس فاصله‌ای:** برای داده‌هایی است که قابل مرتب کردن هستند و همچنین اختلاف بین مقادیر داده‌ها با معنی است. مقادیری که به دو نفر یا دو شیء داده می‌شود صرفاً بیانگر فاصله بین آن‌هاست.

۲- **مقیاس نسبتی:** برای داده‌هایی است که قابل مرتب کردن هستند و اختلاف بین مقادیر داده‌ها و نسبت مقادیر داده‌ها نیز با معنی است. اغلب متغیرهای فیزیکی مثل نمره، وزن و قد با این مقیاس اندازه‌گیری می‌شوند.

مدت زمان تماشای فیلم ← کمی - نسبتی

دمای بدن ماهی ← کمی - فاصله‌ای

سن افراد ← کمی - نسبتی

رشته تحصیلی ← کیفی - اسمی

وضعیت تأهل افراد ← کیفی - اسمی

زمان اولین کلاس ← کمی - فاصله‌ای

گروه آموزشی ماز

۱۲- انحراف ۱۲ داده از میانگین به صورت $2x, 5, 7, 8, x, 3x, 11-x, 7, 10-x, 5, 7$ است. اگر میانگین آن‌ها برابر ۵۰ باشد، میانه آن‌ها کدام است؟

۵۷ (۴)

۴۳ (۳)

۵۶ (۲)

۵۶/۵ (۱)

(دشوار - معیارهای گرایش به مرکز - محاسباتی - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۱

اگر میانگین داده‌های $x_1, x_2, \dots, x_n$ را با $\bar{x}$ نمایش دهیم، مجموع اختلاف (انحراف) میانگین از تمامی داده‌ها برابر صفر است، یعنی:

$$(x_1 - \bar{x}) + (x_2 - \bar{x}) + \dots + (x_n - \bar{x}) = 0$$

با توجه به درسنامه و صورت سؤال داریم:

$$7 + 5 - x + 10 + 7 - x + 11 + 3x + x + 8 + 6 + 7 + 5 + 2x = 0 \Rightarrow 4x + 66 = 0$$

$$\Rightarrow 4x = -66 \Rightarrow x = -16.5$$

مقدار $x = -16.5$ را جایگذاری کرده و داده‌های مربوط به انحراف داده‌ها از میانگین را بازنویسی می‌کنیم:

$$7, 5, 16.5, 10, 23.5, -38.5, -16.5, 8, 6, 7, 5, -33$$

برای به دست آوردن داده‌ها کافی است مقدار میانگین یعنی 50 را به تک تک اعداد بالا اضافه کنیم و داده‌های اصلی را به دست بیاوریم:

$$57, 55, 17, 56, 58, 53, 51, 5, 73, 60, 5, 66, 55, 57$$

داده‌ها را از چپ به راست به ترتیب صعودی مرتب می‌کنیم. با توجه به اینکه 12 داده داریم، میانگین داده‌ها با شماره $7 = \frac{12}{2} + 1$ و $6 = \frac{12}{2}$ برابر میانه است:

$$\begin{aligned} &\text{داده هفتم داده ششم} \\ &11/5, 17, 33/5, 55, 55, 56, 57, 58, 60, 66/5, 73/5 \\ &Q_7 = \frac{56+57}{2} = 56.5 \end{aligned}$$

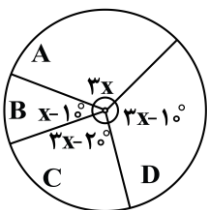

میانبر

برای به دست آوردن میانه می‌توانستیم ابتدا در داده‌های مربوط به انحراف داده‌ها از میانگین پس از مرتب کردن داده‌ها میانه را به دست بیاوریم و عدد حاصل را با 50 جمع کنیم تا میانه داده‌های اصلی محاسبه شود.

گروه آموزشی ماز

۱۳- در نمودار دایره‌ای زیر مقادیر نشان داده شده بر حسب درجه هستند. درصد مربوط به گروه B تقریباً چقدر است؟

(۱) ۸

(۲) ۱۱

(۳) ۱۰/۷

(۴) ۸/۳

(متوسط - نمودارهای ساده - محاسباتی - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

مجموع زوایای نشان داده شده روی نمودار باید برابر 360° باشد، بنابراین:

$$3x + 3x - 10^\circ + 3x - 20^\circ + x - 10^\circ = 360^\circ \Rightarrow 10x - 40^\circ = 360^\circ \Rightarrow 10x = 400^\circ \Rightarrow x = 40^\circ$$

زاویه مربوط به گروه B برابر است با:

$$\hat{B} = x - 10^\circ = 40^\circ - 10^\circ = 30^\circ$$

با توجه به اینکه زاویه مربوط به گروه B، 30° درجه است، داریم: $\theta = 30^\circ$

$$\frac{x}{100} = \frac{\theta}{360^\circ} \xrightarrow{\theta=30^\circ} \frac{x}{100} = \frac{30}{360} \Rightarrow x = \frac{100 \times 30}{360} = 8.3\%$$

گروه آموزشی ماز

۱۴- در جامعه‌ای خط فقر با روش میانگین برابر 20 میلیون تومان است. اگر درآمد هر یک از اعضای جامعه 2 میلیون و 800 هزار تومان افزایش یابد، خط فقر این جامعه با همین روش چند میلیون تومان می‌شود؟

(۴) تغییری نمی‌کند.

(۳) $21/4$ (۲) 21 (۱) $22/8$

(متوسط - شاخص‌های آماری - محاسباتی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

اگر درآمد ماهانه هر یک از افراد جامعه k واحد افزایش (کاهش) یابد، میانگین و میانه درآمد ماهانه افراد جامعه نیز k واحد افزایش (کاهش) می‌یابند. بنابراین خط فقر جدید $\frac{k}{2}$ واحد بیشتر (کمتر) از خط فقر قدیم می‌شود:

$$\pm \frac{k}{2} \text{ خط فقر قدیم} = \text{خط فقر جدید}$$

(-): کاهش درآمد

(+: افزایش درآمد)

با توجه به درسنامه و صورت سؤال داریم:

$$\text{میلیون تومان } 21/4 = 20 + 1/4 \Rightarrow \text{خط فقر جدید} = \text{خط فقر قدیم} + \frac{2/8}{2}$$

گروه آموزشی ماز

۱۵- در یک بازی ۱۱ نفره، به هر شخصی یکی از شماره‌های $2, 3, 4, \dots, 12$ را نسبت می‌دهیم. سپس با پرتاب دو تاس و محاسبه مجموع اعداد برآمده از آن‌ها، نفر برنده مشخص می‌شود، به این شکل که اگر مجموع اعداد برآمده با شماره هر شخص یکسان باشد، آن شخص برنده است، احتمال برنده شدن فرد با شماره ۷ کدام است؟

(۴) $\frac{5}{36}$ (۳) $\frac{1}{6}$ (۲) $\frac{5}{6}$ (۱) $\frac{1}{36}$

(متوسط - احتمال یک پیشامد - محاسباتی - ۱۲۰۱)

پاسخ: گزینه ۳

با توجه به صورت سؤال، در واقع احتمال رو شدن عدد ۷ در مجموع دو عدد رو شده در پرتاب دو تاس سؤال شده است. تعداد اعضای فضای نمونه‌ای در پرتاب دو تاس برابر است با:

$$n(S) = 6^2 = 6 \times 6 = 36$$

برای اینکه مجموع دو عدد رو شده برابر ۷ باشد، تعداد حالت‌های ممکن برابر ۶ است؛ بنابراین: $n(A) = 6$ در نهایت داریم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{6}{36} = \frac{1}{6}$$

در پرتاب دو تاس مجموع دو عدد رو شده می‌تواند عددی از ۲ (زمانی که هر دو تاس یک باشند) تا ۱۲ (زمانی که هر دو تاس ۶ باشند) باشد. با استفاده از جدول زیر می‌توان تعداد حالت‌های موجود برای هر کدام از حالت‌های مجموع دو عدد رو شده را سریع‌تر به دست آورد.

مجموع دو عدد رو شده	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
تعداد حالت‌ها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۵	۴	۳	۲	۱

مجموع اعداد در هر ستون برابر ۱۳ است

ویژگی هر دو سمت را دارد

عدد ردیف پایین یکی کمتر از عدد ردیف بالا است

گروه آموزشی ماز

- ۱۶- «دو مدرسه A و B تعداد قبولی‌های رشته پزشکی خود در سال جدید را اعلام کرده‌اند. مدرسه A، ۲۰۰ درصد و مدرسه B، ۲۰ درصد نسبت به سال گذشته رشد داشته‌اند. به نظر می‌رسد عملکرد مدرسه A بسیار بهتر بوده است.» در نتیجه‌گیری نهایی، نقص احتمالی؛ به کدام یک از موارد زیر مربوط است؟
- (۱) نتیجه‌گیری ارائه شده نقضی ندارد.
 - (۲) برای توصیف داده‌های کیفی، گزارش درصد باید همیشه با گزارش تعداد همراه باشد تا ارزیابی درست‌تری داشته باشیم.
 - (۳) گزارش درصد همواره قابل استناد است.
 - (۴) برای تحلیل بهتر و نتیجه‌گیری مناسب باید نمودار جعبه‌ای مربوط به تحلیل داده‌های هر دو مدرسه را داشته باشیم.

(آسان - چرخه آمار - حفظی - ۱۲۰۱)

پاسخ: گزینه ۲

برای توصیف داده‌های کیفی، گزارش درصد باید همیشه با گزارش تعداد، همراه باشد. در سؤال داده شده فرض می‌کنیم تعداد قبولی‌های مدرسه A و B در رشته پزشکی در سال گذشته به ترتیب ۱ و ۵۰ نفر بوده است. اگر تعداد قبولی‌های مدرسه A ۲۰۰ درصد رشد کند در سال جدید به ۳ نفر ارتقا می‌یابد و اگر تعداد قبولی‌های مدرسه B ۲۰ درصد رشد کند به ۶۰ نفر ارتقا می‌یابد. یعنی مدرسه A ۲ نفر بیشتر از سال قبل و مدرسه B ۱۰ نفر بیشتر از سال قبل، قبولی داشته‌اند؛ بنابراین عملکرد مدرسه B بهتر بوده است.

گروه آموزشی ماز

- ۱۷- با توجه به دنباله بازگشتی $a_1 = k$ و $a_{n+1} = \frac{1}{r}(a_n + \frac{k}{a_n})$ که برای محاسبه تقریبی $\sqrt{k}$ نوشته شده است. با محاسبه جمله سوم دنباله مقدار تقریبی $\sqrt{5}$ کدام است؟ (مقدار تقریبی تا ۲ رقم اعشار)
- (۱) ۲/۶۳ (۲) ۲/۳۳ (۳) ۲/۴۲ (۴) ۲/۲۴

(متوسط - دنباله - محاسباتی - ۱۲۰۲)

پاسخ: گزینه ۲

برای محاسبه مقدار تقریبی $\sqrt{5}$ در رابطه بازگشتی داده شده $k = 5$ است؛ بنابراین:

$$a_1 = 5 \text{ و } a_{n+1} = \frac{1}{2} \left(a_n + \frac{5}{a_n} \right)$$

$$\xrightarrow{n=1} a_2 = \frac{1}{2} \left(5 + \frac{5}{5} \right) = \frac{1}{2} \times 6 = 3$$

$$\xrightarrow{n=2} a_3 = \frac{1}{2} \left(3 + \frac{5}{3} \right) = \frac{1}{2} \times \frac{14}{3} = \frac{7}{3} \approx 2.33$$

محاسبه تقسیم عدد ۷ بر ۳ تا ۲ رقم اعشار:

$$\begin{array}{r} 7/00 \quad | \quad 3 \\ -6 \quad \quad | \\ \hline 10 \quad \quad | \\ \quad 9 \quad \quad | \\ \hline 10 \quad \quad | \\ \quad 9 \quad \quad | \\ \hline 1 \end{array}$$

مشابه این سؤال در کنکور سراسری دی ۱۴۰۲ طرح شده است.

مقدار $a_7 = \frac{17}{12}$ از رابطه بازگشتی $a_{n+1} = \frac{1}{2} \left(a_n + \frac{a_1}{a_n} \right)$ ، تقریبی از $\sqrt{k}$ است. اگر $k \in \mathbb{N}$ و $a_1 = k$ باشد، مقدار k کدام است؟

(۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۵ (۴) ۷

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره

ایده این سؤال کنکور از تمرین ۱۰ صفحه ۵۹ کتاب درسی گرفته شده است.

گروه آموزشی ماز

۱۸- اگر واسطه حسابی بین دو جمله ۶ و $x+5$ برابر با ۸ باشد، جمله پنجم دنباله حسابی $4, 2x, \dots$ برابر با ۶۴ می باشد؟

(۱) نهم (۲) یازدهم (۳) سیزدهم (۴) چهاردهم

(دشوار - دنباله حسابی - محاسباتی - ۱۴۰۲)

پاسخ: گزینه ۲

نکته

اگر a, b, c تشکیل یک دنباله حسابی بدهند آنگاه b واسطه حسابی بین a و c بوده و رابطه زیر بین آن ها برقرار است:

$$b = \frac{a+c}{2}$$

پس واسطه حسابی بین دو عدد داده شده از رابطه زیر به دست می آید:

$$\text{واسطه حسابی} = \frac{(x+5)+6}{2} \Rightarrow 8 = \frac{x+11}{2} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 16 = x+11 \Rightarrow x = 16-11 = 5$$

$$\xrightarrow[\text{نمایش جملات دنباله}]{x=5} 4, 2x, \dots \Rightarrow 4, 2(5), \dots \Rightarrow 4, 10, \dots$$

$$a_1 = 4, a_2 = 10 \Rightarrow d = a_2 - a_1 = 10 - 4 = 6$$

$$a_n = a_1 + (n-1)d \text{ جمله عمومی دنباله حسابی}$$

$$64 = 4 + (n-1)(6) \Rightarrow 64 = 4 + 6n - 6$$

$$64 = -2 + 6n \Rightarrow 6n = 66 \Rightarrow n = \frac{66}{6} = 11 \text{ جمله یازدهم}$$

نکته

یک دنباله حسابی، دنباله ای به صورت $a_1, a_1 + d, a_1 + 2d, a_1 + 3d, \dots$ است که در آن a_1 جمله اول و عدد ثابت d اختلاف مشترک جملات دنباله است و جمله n ام این دنباله از رابطه زیر به دست می آید:

$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

گروه آموزشی ماز

۱۹- در یک دنباله هندسی جمله دوم ۳۲ و جمله پنجم این دنباله ۲۵۶ است. جمله هفتم این دنباله کدام است؟

(۱) ۲۰۴۸ (۲) ۲۵۶ (۳) ۱۰۲۴ (۴) ۵۱۲

(آسان - دنباله هندسی - محاسباتی - ۱۴۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

دنباله ای که برای نوشتن هر جمله آن (به غیر از جمله اول) مقدار ثابتی را در جمله قبلی ضرب می کنیم، دنباله هندسی می گوئیم و به آن عدد ثابت هم نسبت مشترک می گوئیم و با r نمایش می دهیم. جمله عمومی دنباله هندسی را با a_n نمایش می دهیم و داریم:

$$a_n = a_1 r^{n-1}$$

a_1 جمله اول و n شماره جمله دنباله هندسی است.

اگر a_m و a_n دو جمله از یک دنباله هندسی باشند برای به دست آوردن نسبت مشترک داریم:

$$\frac{a_m}{a_n} = r^{m-n}$$

با توجه به صورت سؤال $a_2 = 32$ و $a_5 = 256$ است، بنابراین برای به دست آوردن نسبت مشترک داریم:

$$\frac{a_5}{a_2} = r^{5-2} \Rightarrow \frac{256}{32} = r^3 \Rightarrow 8 = r^3 \Rightarrow 2^3 = r^3 \Rightarrow r = 2$$

$$\frac{a_7}{a_5} = r^2 \Rightarrow \frac{a_7}{256} = 2^2 \Rightarrow a_7 = 1024$$

گروه آموزشی ماز

۲۰- اگر $\frac{2^7 \times 14^5}{28^3 \times x^2} = 2^{a+1}$ باشد، زوج مرتب (x, a) کدام می تواند باشد؟

(۴) (۷, ۴)

(۳) (۲, ۵)

(۲) (۵, ۷)

(۱) (۷, ۵)

(متوسط - توان گویا - محاسباتی - ۱۴۰۳)

پاسخ: گزینه ۱

$$\frac{2^7 \times 14^5}{28^3 \times x^2} = 2^{a+1}$$

$$\Rightarrow \frac{2^7 \times 2^5 \times 7^5}{2^3 \times 7^3 \times x^2} = 2^{a+1} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} 2^{12} \times 7^5 = 2^{a+1} \times 7^3 \times x^2$$

با فرض $x = 7$ و $a = 5$ تساوی فوق برقرار است، پس با $(x, a) = (7, 5)$ تساوی برقرار است.

قواعد توان

m و n اعداد حقیقی و a و b اعداد حقیقی مخالف صفر هستند.

۱) $a^m \times a^n = a^{m+n}$

۲) $a^m \div a^n = a^{m-n}$

۳) $\frac{a^m}{b^m} = \left(\frac{a}{b}\right)^m$

۴) $a^m \times b^m = (ab)^m$

۵) $(a^m)^n = a^{m \times n}$

۶) $a^{-n} = \left(\frac{1}{a}\right)^n$

مشابه این سؤال در کنکور سراسری ۱۴۰۳ تیرماه خارج از کشور آمده است.

اگر $\frac{108 \times \sqrt{2} a^3}{8^5 \times 4^{-10}} = 6^4$ باشد، مقدار $f\left(\frac{1}{2}\right)$ در تابع $f(x) = \sqrt{2} a^x - \frac{3}{5}$ کدام است؟

(۴) $-1/10$

(۳) $0/3$

(۲) $-3/2$

(۱) $3/4$

پاسخ: گزینه ۴

گروه آموزشی ماز

۲۱- کدام گزینه در ارتباط با زبان‌های ایرانی نادرست است؟

- (۱) زبان پارتی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است.
- (۲) زبان فارسی باستان، از سال ۵۵۹ تا ۳۳۰ ق.م. در دوره هخامنشیان رایج بود.
- (۳) زبان پهلوی اساساً به ناحیه پارس تعلق داشت و بیشتر آثار آن، آثار دینی زردشتی است.
- (۴) منطقه رواج زبان پارتی، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - خط به خط - تاریخ ادبیات پیش از اسلام - ۱۰۰۴)

منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود. زبان پارتی در شمال و شمال شرقی ایران متداول بوده است.

گروه آموزشی ماز

۲۲- چند مورد از موارد زیر در ارتباط با ادبیات فارسی در «قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم» صحیح است؟

- الف: تشویق شاعران فارسی‌گوی و مترجمان به ترجمه کتاب‌های معتبر به نثر فارسی
- ب: ورود بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون اروپایی
- ج: فراتر رفتن مفاهیم ذهنی شاعران از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی
- د: استحکام یافتن شعر غنایی با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی
- ه: رایج شدن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در نثر فارسی

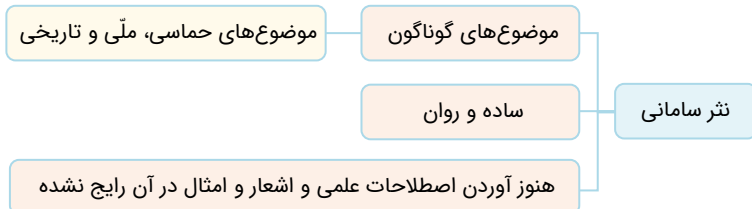
(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - خط به خط - تاریخ ادبیات پیش از اسلام - ۱۰۰۴)

بررسی موارد نادرست:

- ب:** در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون عربی، وارد فارسی دری می‌شود.
- ج:** شاعران این عصر، بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت.
- ه:** نثر این دوره، ساده و روان است و بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد و هنوز آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در آن رایج نشده است.

گروه آموزشی ماز

۲۳- در کدام گزینه به نام شاعری با ویژگی شعری زیر، اشاره شده است؟

«او را به سبب سرودن غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع و گاه دور از ذهن می‌شناسیم. از ویژگی‌های عمده شعر وی، مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین است.»

- (۱) زلف به پافتاده، تأثیر آن همین است
- (۲) عیش شیرین را بود در چاشنی صد چشم شور
- (۳) تو شاه حسنی و بر درگهت به بانگ بلند
- (۴) عمرها شد در هوایت بال عجزی می‌زند

کافتند کلیم در پا جیب دریده ما
برگ صائب بیشتر از بار می ماند به جا
کسی که لاف گدایی زده ست محتشم است
تا کجا پرواز گیرد بیدل از دست دعا

(متوسط - تاریخ ادبیات قرن یازدهم - خط به خط ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۴

توضیحات ذکر شده در صورت سؤال مربوط به «بیدل دهلوی» است که در بیت گزینه «۴» لفظ بیدل یادآور نام اوست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در بیت گزینه «۱» به نام کلیم کاشانی، در بیت گزینه «۲» به نام صائب و در بیت گزینه «۳» به نام محتشم کاشانی اشاره شده است.

گروه آموزشی ماز

۲۴- ویژگی اصلی شعر «وحشی بافقی» و «باباغانی شیرازی» به ترتیب کدام است؟

- (۱) واقع گرایی - استفاده از قالب ترکیب بند
(۲) رقت معانی - حدّ واسط سبک دوره عراقی و هندی
(۳) واقع گرایی - ظرافت معنا
(۴) حدّ واسط سبک دوره عراقی و هندی - سرودن اشعار مذهبی

(دشوار - تاریخ ادبیات قرن دهم - خط به خط ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

خاصه اصلی شعر وحشی بافقی «واقع گرایی» است و شعر باباغانی شیرازی از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است.

گروه آموزشی ماز

۲۵- کدام موارد، از ویژگی‌های فکری شعر سده‌های «دهم و یازدهم» است؟

- الف: واقع گرایی زبان سبک این دوره
ب: خلاصه شدن شعر این دوره در تک بیت
ج: صورت گرایی شعر و توجه کمتر به معنا
د: بازگویی مطالب فلسفی، عرفانی و غنایی گذشتگان به شیوه خود
ه: ورود لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان
(۱) «الف» و «ج» (۲) «ب» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «د» و «ه»

(دشوار - ویژگی‌های شعر سبک هندی - خط به خط ۱۱۱۰)

پاسخ: گزینه ۲

موارد «ب» و «د» به ویژگی‌های فکری شعر قرن‌های دهم و یازدهم (سبک هندی) اشاره دارند.

بررسی سایر موارد:

«الف» و «ه»: ویژگی زبانی شعر سبک هندی است.

«ج»: نادرست است؛ چرا که شعر هندی شعری معنی گراست، نه صورت گرا و شاعران به معنی بیشتر توجه دارند تا به زبان.

گروه آموزشی ماز

۲۶- پدیدآورنده هریک از آثار «تاریخ بیداری ایرانیان، سه تابلوی مریم، منشآت، امثال و حکم» در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (۱) ناظم الاسلام کرمانی - میرزاده عشقی - قائم مقام فراهانی - علامه دهخدا
(۲) ملک الشعرا بهار - ایرج میرزا - قائم مقام فراهانی - علامه دهخدا
(۳) ملک الشعرا بهار - میرزاده عشقی - علامه دهخدا - قائم مقام فراهانی
(۴) ناظم الاسلام کرمانی - میرزاده عشقی - علامه دهخدا - قائم مقام فراهانی

(متوسط - خط به خط - ادبیات دوره بازگشت - ۱۲۰۱)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

تاریخ بیداری ایرانیان: ناظم الاسلام کرمانی
منشآت: قائم مقام فراهانی
سه تابلوی مریم: میرزاده عشقی
امثال و حکم: علامه علی اکبر دهخدا

آثار	مؤلف	کلیدواژه
گلشن صبا	صبا کاشانی	تقلید بوستان
خداوندنامه		حماسه مذهبی، بیان معجزات پیامبر و دلیری‌های حضرت علی
گنجینه نشاط	نشاط اصفهانی	مجموعه منظوم و منثور
تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران	محمدتقی بهار	-
سبک‌شناسی		
تاریخ تطور نظم فارسی		
دیوان اشعار		
دیوان	ادیب‌الممالک فراهانی	قصاید، ترجیع‌بندها و مسط، بیان حوادث روزگار
روزنامه مجلس		
نسیم شمال	سید اشرف‌الدین گیلانی	محل انتشار شعرهای ساده و طنزآمیز نسیم شمال
قلب مادر	ایرج میرزا	ترجمه منظوم از شعر غربی، ابتکارآمیز
نشریه بهار	یوسف خان اعتصامی آشتیانی	نشریه ادبی
دانشکده + نوبهار	محمدتقی بهار (ملک الشعرا)	-
قرن بیستم	میرزاده عشقی	افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن
ایده‌آل / سه تابلوی مریم		نمایشنامه منظوم
شمس‌الدین و قمر	میرزا حسن خان بدیع	
داستان باستان		
شمس و طغرا	محمدباقر میرزا خسروی	
سرگذشت حاجی‌بابای اصفهانی	مؤلف: جیمز موریه مترجم: میرزا حبیب اصفهانی	مهم‌ترین اثر ترجمه‌شده این دوره
تاریخ بیداری ایرانیان	ناظم‌الاسلام کرمانی	درباره تاریخ مشروطه
منشآت	قائم مقام فراهانی	مهم‌ترین اثر قائم‌مقام
چرند پرند		نوشته‌های طنزآمیز سیاسی - اجتماعی؛ منتشرشده در صوراسرافیل
لغت‌نامه	علامه علی اکبر دهخدا	مفضل‌ترین لغت‌نامه زبان فارسی
امثال و حکم		
روزنامه سروش		انتشار در استانبول

گروه آموزشی ماز

۲۷- کدام عبارات از دیدگاه سبک‌شناسی «درست» است؟

الف: صنایع ادبی در دوره بیداری به نثر می‌پیوندند تا نثر در خدمت بیان خواست و آمال مردم به شکلی پویا ظاهر گردد.

ب: نثر فارسی حتی پیش‌تر از شعر فارسی در دوره بیداری قید و بندهای نثر مصنوع و فنی را کنار می‌گذارد و گزارشی و ساده می‌شود.

ج: برخلاف نثر دوره‌های پیش، در دوره بیداری عبارات‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد.

د: از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور راوی اول شخص در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است.

(۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

(دشوار - خط به خط - سبک‌شناسی دوره بازگشت و بیداری - ۱۲۰۴)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد نادرست:

الف: صنایع ادبی در دوره بیداری از نثر جدا می‌شود و نثر در خدمت بیان خواست و آمال مردم به شکلی پویا ظاهر می‌گردد.

قلقشو یاد بگیر!

در مطالعه تاریخ ادبیات، اگر «گزاره‌های کلی» را به‌خوبی و عمیقاً یاد بگیرید، تشخیص موارد جزئی راحت‌تر می‌شود. در این مورد، رابطه بین «صنایع ادبی» و «نثر دوره بیداری» با یادگرفتن سمت‌وسوی ادبیات فارسی در این دوره به‌سوی «سادگی» کاملاً مشخص می‌شود؛ اگر ادبیات فارسی برای ارتباط گرفتن با مردم عادی و توده به سمت سادگی رفت، بنابراین نمی‌توانسته در نثر که ابزار اصلی انتقال اطلاعات به مردم است، صنایع ادبی را - که درک متن را دشوار و پیچیده می‌کنند - در بر گرفته باشد.

د: از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است.

گروه آموزشی ماز

۲۸- کدام مورد از ویژگی‌های ادبی نثر داستانی «دوره معاصر تا انقلاب اسلامی» است؟

(۱) نثر داستانی در این دوره به شدت تحت تأثیر گفتار و محاوره اقشار اجتماعی ایران است.

(۲) توصیف پدیده‌ها و شخصیت‌ها در نثر این دوره ذهنی و انتزاعی است و ابهام‌پسندیده است.

(۳) رمان‌های تاریخی، سیاسی، علمی، فلسفی و ... نگاشته می‌شوند.

(۴) در این دوره گونه‌های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارند.

(متوسط - سبک‌شناسی ادبیات معاصر تا انقلاب - ترکیبی - ۱۳۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ مربوط به ویژگی زبانی نثر دوره معاصر است.
- ۲ نادرست است؛ چراکه توصیف پدیده‌ها و شخصیت‌ها در نثر این دوره عینی، کوتاه، بیرونی و مشخص است.
- ۳ مربوط به ویژگی فکری نثر دوره معاصر است.

گروه آموزشی ماز

۲۹- آرایه‌های درون کمانک در همه گزینه‌ها صحیح است، به جز:

- ۱) زمین واقعه فتاد بر اعضای مرگ لرز
 - ۲) ما غره‌ایم و تیر فنا هست در کمان
 - ۳) آوخ که رفت آن که ز جود و وجود او
 - ۴) ای آفتاب از رخ خوب تو قرض خواه
- زمین حادثه فتاد بر ابروی شرع چین (تشخیص - موزنه)
ما غافلیم و شیر اجل هست در کمین (جناس ناهمسان اختلافی - تکرار)
بازوی دین قوی شد و پهلوی جان سمین (جناس ناهمسان افزایشی - تناسب)
وی آسمان ز خرمن قدر تو خوشه چین (موزنه - مراعات نظیر)

(متوسط - جناس و انواع آن - ترکیبی - ۱۴۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

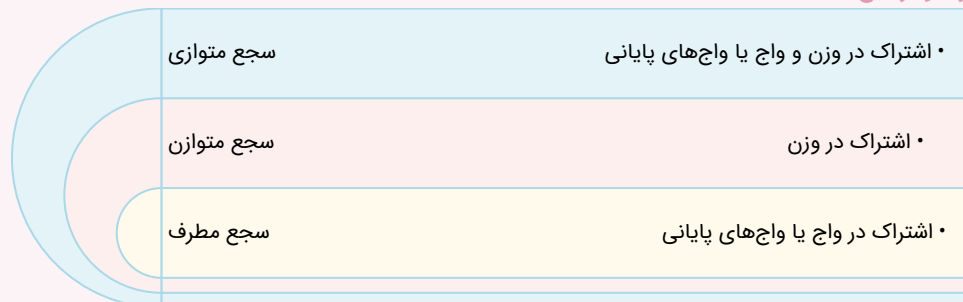
«آفتاب» و «آسمان» مراعات نظیر یا تناسب دارند، اما در بیت آرایه موزنه برقرار نیست؛ زیرا بین «رخ» و «خرمن» هیچ سجعی وجود ندارد:

ای آفتاب از رخ خوب تو قرض خواه
وی آسمان ز خرمن قدر تو خوشه چین

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ تشخیص: «اعضای مرگ»، «ابروی شرع»
- در بیت آرایه موزنه وجود دارد، زیرا بین تمام کلمات غیر تکراری سجع متوازن برقرار است.
- ۲ جناس ناهمسان اختلافی: «تیر»، «شیر» / «کمان»، «کمین»
- تکرار: «ما»، «هست»
- ۳ جناس ناهمسان افزایشی: «جود» و «وجود»
- تناسب یا مراعات نظیر: «بازو» و «پهلو»

مروری بر سجع، موزنه و ترصیع

موزانه آن است که لغات مصراع اول با لغات مصراع دوم به صورت یک‌به‌یک سجع متوازی یا متوازن داشته باشند.
ترصیع آن است که لغات مصراع اول با لغات مصراع دوم به صورت یک‌به‌یک سجع متوازی داشته باشند.

گروه آموزشی ماز

۳۰- آرایه‌های «جناس ناهمسان افزایشی، تکرار، جناس همسان، سجع، موزنه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف: در مرگ هشیاری نهی در خواب بیداری نهی
ب: با آنک در میان تو دل بست عالمی
ج: به دل گفت جان من است این جوان
د: سیل سیاه شب برد هر جا که عقل است و خرد
ه: روزگاری است که پیوسته بدان ابرویم
- ۱) «ج»، «د»، «ب»، «الف»، «ه»
۲) «ب»، «ه»، «ج»، «د»، «الف»
۳) «د»، «ج»، «ب»، «ه»، «الف»
۴) «د»، «ه»، «ج»، «ب»، «الف»
- در سنگ سقایی نهی در برق میرنده وفا
کس زان میان به غیر کمر طرف برنبست
که جان را فرستد بر دشمنان
زان سیلشان کی واخرد جز مشتری «هل آتی»
دیرگاهی است که سرداده بدین شمشیرم

(دشوار - جناس و انواع آن - ترکیبی - ۱۴۰۲)

پاسخ: گزینه ۱

جناس ناهمسان افزایشی: «ج»: جان، جوان
تکرار: «د»: سیل

جناس همسان: «ب»: «میان» در مرتبه نخست به معنای «کمر» است و در مرتبه دوم به معنای «بین».

سجع: «الف»: هشیاری، بیداری، سقایی

موازنه: «ه»: تمام کلمات غیر تکراری دو مصراع سجع متوازن یا متوازی برقرار است:

روزگاری	است	که	پیوسته	بدان	ابرویم
↕	↕	↕	↕	↕	↕
دیرگاهی	است	که	سرداده	بدین	شمشیرم

گروه آموزشی ماز

۳۱- در کدام گزینه «مشبه» تشبیه دارای «استعاره مصرّحه» است؟

مگر از باده لعل لب تو بی خبرست؟
ای دوست به کامم برسان یکدم از آن می
به یک دست جام و به یک دست چنگ
تو جام می لعل همی خواه دمادم

۱) عجب آنکس که به دور لب تو مست می است
۲) صد بار می لعل تو جانم به لب آورد
۳) می لعل پیش آر و پیش من آی
۴) تا هست تو را دولت و اقبال پیایی

(متوسط - استعاره - خط به خط - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۲

در بیت گزینه «۲» ترکیب «می لعل» در مصراع اول یک اضافه تشبیهی است که در این تشبیه «مشبه» خود استعاره از «لب» یار است. صد بار لب سرخ تو که مثل شرابی مست کننده است جانم را به لب آورد. ای دوست یکدم مرا از آن شراب به کام برسان.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) لعل لب در بیت نخست اضافه تشبیهی است که لب در سرخی به لعل تشبیه شده است. واضح است که لب در این بیت استعاره مصرّحه ندارد.
- ۳) در بیت گزینه «۳» نیز «می لعل» اضافه تشبیهی است.
- ۴) ترکیب «می لعل» اضافه تشبیهی است که می در سرخی به لعل که نوعی سنگ سرخ گران قیمت است تشبیه گردیده است.

گروه آموزشی ماز

۳۲- در کدام گزینه سه «تشبیه» و یک «استعاره مکنیه» به کار رفته است؟

رفت تیغ تیز شرق افروز مصری در نیام
زد گره در حلقه زنجیر جعد مشکفام
طوق فرمانت کشم بر گردن جان چون حمام
چشم حیرت باز مانده کاین چه نقش و آن کدام

۱) شاه هفت اقلیم گردون را که خوانند آفتاب
۲) شاهد مهر روی نرگس چشم عنبرموی شب
۳) باز گیر از چنگ سیمرغ حواسم تا به طبع
۴) من بر این ایوان خضرا در هزاران نرگسه

(متوسط - استعاره - خط به خط - ۱۱۰۹)

پاسخ: گزینه ۳

در بیت گزینه «۳» سه تشبیه به کار رفته است: ۱- سیمرغ حواس ۲- طوق فرمان ۳- من مثل حمام
در این بیت یک استعاره مکنیه نیز به کار رفته است: گردن جان

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱) تشبیه: ۱- آفتاب به شاه هفت اقلیم
استعاره مکنیه ندارد.
- ۲) «تیغ تیز» و «نیام» به ترتیب استعاره مصرّحه از خورشید و تاریکی شب است. مفهوم بیت: وقتی که خورشید غروب کرد و شب شد.
تشبیه ها: ۱- شاهد شب ۲- مهر روی (روی به مه مانند شده است) ۳- نرگس چشم ۴- عنبرموی ۵- زنجیر جعد ۶- جعد مشکفام
استعاره مکنیه ندارد.
- ۴) تشبیه و استعاره مکنیه ندارد.
«ایوان خضرا» استعاره مصرّحه از آسمان.
«چشم حیرت» اضافه اقترانی است. ارزش ادبی ندارد؛ زیرا تصویر و تشبیهی در آن به کار نرفته است.

گروه آموزشی ماز

۳۳- در کدام بیت کمترین آرایه «مجاز» وجود دارد؟

باید که خاک درگاه اهل هنر شوی
کان که در دست تو افتاد ز سر نندیشد
بین به خون من آن شوخ با که هم دست است
نوبت پییری رسید صد غم دیگر فزود

۱) گر در سرت هوای وصال است حافظا
۲) سر اگر در سر کار تو کنم دوری نیست
۳) ز رشک کشته مرا تا گرفته دست رقیب
۴) عهد جوانی گذشت در غم بود و نبود

(متوسط - مجاز - خط به خط - ۱۱۰۶)

پاسخ: گزینه ۱

«سر» مجاز از «اندیشه و فکر». این بیت یک مجاز دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ «سر» دوم مجاز از «قصد و آرزو» / «دست» مجاز از «اختیار، اراده»
 ۳ «دست» مجاز از «کف و انگشتان دست» / «خون» مجاز از «قتل»
 ۴ «بود و نبود» مجاز از «دارایی‌ها و دل‌بستگی‌ها» / «صد» مجاز از «زیاد»

گروه آموزشی ماز

۳۴- آرایه‌های مشترک در ابیات زیر کدام‌اند؟

- ز باغ وصل تو یابد، ریاض رضوان، آب
 - چگونه چشم تو مست است و زلفت، آشفته
 - آن آب که دوش تا سحر بود
 (۱) لف و نشر، استعاره، ایهام
 (۲) اغراق، تشبیه، واج‌آرایی
 (۳) ایهام، مراعات نظیر، جناس
 (۴) مجاز، تضاد، موازنه

(دشوار - اغراق، ایهام و ایهام تناسب - ترکیبی - ۱۲۰۹)

پاسخ: گزینه ۳

- «ایهام» در بیت اول: آب (۱). آب خوراکی / ۲. آبرو) تاب دوم: ۱- قدرت ۲- گرمی
 «ایهام» در بیت دوم: بو (۱). عطر و رایحه / ۲. هوس و آرزو)
 «ایهام» در دوش دوم (۱). دیشب / ۲. کتف و شانه)
 «مراعات نظیر» در بیت اول: شرار، دوزخ
 «مراعات نظیر» در بیت دوم: چشم، زلف
 «مراعات نظیر» در بیت سوم: شهر، دیار
 «جناس» در بیت اول: تاب و آب
 «جناس» در بیت دوم: بوی و روی
 «جناس» در بیت سوم: آن، آب
 آرایه‌های لف و نشر، تشبیه، تضاد، اغراق و موازنه غیرمشترک هستند.

گروه آموزشی ماز

۳۵- در کدام بیت آرایه‌های «مجاز، حسن تعلیل، استعاره و جناس» یافت می‌شود؟

- (۱) لاله که به دل گره شدش دود
 (۲) ابر از آن بر سر گل‌های چمن زار بگرید
 (۳) دل‌ها به شام زلفش نام سحر ندانند
 (۴) شب فراق تو در خون خویش می‌خفتم
 از آن من است حسرت‌آلود
 که خزان بیند و آشفتن گل‌های چمن‌زار
 کاین‌جا کسی ندیده است دیدار صبحدم را
 ز بس که هر سر مویم چو نیشتر می‌گشت

(متوسط - حسن تعلیل، حس آمیزی و اسلوب معادله - ترکیبی - ۱۲۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

- مجاز: چمن مجاز از باغ (در مصراع اول)
 استعاره: گریستن ابر و آشفته شدن گل‌ها ← آرایه تشخیص + استعاره مکنیه دارد
 جناس: بر و سر، چمن زار و چمن‌زار (جناس همسان)
 حسن تعلیل: پدیده: بارش باران علت: آمدن خزان و از بین رفتن گل‌ها!

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ دود استعاره از سیاهی داخل گل لاله، دل داشتن لاله ← آرایه تشخیص + استعاره مکنیه دارد.
 بیت فاقد آرایه‌های مجاز، حسن تعلیل و جناس است (که و به جناس نمی‌سازند؛ زیرا هر دو حرف هستند و هیچ‌گاه برای دو حرف، جناسی را در نظر نمی‌گیریم).
 ۳ مجاز: دل‌ها مجاز از انسان‌ها
 استعاره: دیدار کردن و چهره داشتن صبحدم ← آرایه تشخیص + استعاره مکنیه دارد
 جناس: جا و را
 بیت فاقد حسن تعلیل است.
 ۴ جناس: در و سر؛ هر و سر
 حسن تعلیل: در خون بودن و رنج زیاد تحمل کردن شاعر ← علت: تارهای موی شاعر مثل سوزن به بدن او فرو رفته است!
 بیت فاقد آرایه‌های مجاز و استعاره است.

گروه آموزشی ماز

۳۶- آرایه‌های همه گزینیه‌ها درباره ابیات زیر صحیح است؛ به جز:

جوشن رستم چرا پوشید ابر بهمنی
تا خاطر معلق آن گوش و گردن است
(۲) کنایه، مجاز، لف و نشر
(۴) جناس، تضاد، استعاره مکنیه

زال گردون را نباشد گر سر روین تنی
گردن نهم به خدمت و گوشت کنم به قول
(۱) تلمیح، ایهام تناسب، واج‌آرایی
(۳) تشخیص، تشبیه، حسن تعلیل

(متوسط - حسن تعلیل، حس‌آمیزی و اسلوب معادله - ترکیبی - ۱۳۱۲)

پاسخ: گزینه ۴

آرایه‌های دو بیت:

تلمیح: بیت اول تلمیح به داستان‌های شاهنامه دارد
ایهام تناسب در کلمه «زال»: ۱. پیرزن سپید موی (قابل قبول)
واج‌آرایی: تکرار صامت «ر» در بیت اول
کنایه: جوشن پوشیدن در بیت اول و گردن نهادن در بیت دوم
مجاز: سر در بیت اول مجاز از قصد است
لف و نشر در بیت دوم: لف: ۱. خدمت لف: ۲. قول نشر: ۱. گوش نشر: ۲. گردن (لف و نشر نامرتب)
تشخیص و استعاره مکنیه: قصد انجام کار کردن آسمان و جوشن پوشیدن ابر
تشبیه: زال گردون (اضافه تشبیه)
حسن تعلیل: پدیده: استوار و محکم بودن آسمان دلیل تخیلی: ابر در آسمان لباس جنگی رستم پوشیده است!
جناس: گر و سر (بیت اول)
در هیچ‌یک از ابیات آرایه «تضاد» دیده نمی‌شود.

گروه آموزشی ماز

چو خشم آیدت عقل بر جای دار
بجوشید و به زشتی برد نامم
چنین خرقه زیر قبا داشتند
دلش را از ستمگاری بشوید
(۳) «ب» - «ج» (۴) «ب» - «د»

۳۷- قاعده و تبصره قافیه در کدام ابیات یکسان است؟
الف: نگویم چو جنگ آوری پای دار
ب: بدادم هر چه گفتی آن پیامم
ج: بزرگان که نقد صفا داشتند
د: چو ویس ایدر بود با وی بگویند
(۱) «الف» - «ج» (۲) «الف» - «د»

(دشوار - قافیه - خط به خط - ۱۰۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

«الف»: واژه‌های قافیه: پای، جای	حروف قافیه: «ای»	حرف اصلی: «ا»	حرف الحاقی: «ی»	قاعده قافیه: قاعده «۱»
«د»: واژه‌های قافیه: بگویند، بشوید	حروف قافیه: «ویند»	حرف اصلی: «و»	حرف الحاقی: «ید»	قاعده قافیه: قاعده «۱»
«ب»: واژه‌های قافیه: پیامم، نامم	حروف قافیه: «مم»	حرف اصلی: «م»	حرف الحاقی: «م»	قاعده قافیه: قاعده «۲»
«ج»: واژه‌های قافیه: صفا، قبا	حروف قافیه: «ا»	حرف اصلی: «ا»	حرف الحاقی: ندارد	قاعده قافیه: قاعده «۱»

گروه آموزشی ماز

۳۸- قافیه کدام بیت نادرست است؟

۱) صیاد بیدین نیازمندی
۲) گفت ای خواجه بی‌ارم آینه
۳) ناگاه رسید در مقامی
۴) اشک تو اگر چه هست تریاک
آزادی صید چون پسندی
تا بدانی که ندارم من گنه
انداخته دید باز دامی
ناریخته به چو زهر بر خاک

(متوسط - قافیه - خط به خط - ۱۰۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

در بیت گزینه «۲» قافیه معیوب است چون در حرف یا حروف آخر اشتراکی ندارند و شباهت «نه» در پایان این کلمات صرفاً در نوشتار است و نه در تلفظ. کلمات قافیه حتماً باید حرف آخر یکسان داشته باشند که به حرف آخر مشترک کلمات قافیه حرف «روی» گفته می‌شود.

آی / ان / اه گ / ان / اه

بررسی سایر گزینه‌ها:

- نیازمندی، پسندی (قاعده ۲). مصوت «ی» الحاقی است.
- مقامی، دامی (قاعده ۲). مصوت «ی» الحاقی است.

اختیار وزنی: - اختیار زبانی: -

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱	پَ یا م دا	د کَ خا هَم	ن شَس ت با	رِن دان
	- U - U	- U - U	- U - U	- -
	بِ شُد بَ رِن	دِ = دِ یُ دُر دی	کِ شِی م نا	مُ نَ شُد
	- U - U	- U - U	- U - U	- U U
	مفاعِلن	فَعَلاتِن	مفاعِلن	فَعِلن (فَعِلن)

اختیار وزنی: ابدال در رکن آخر مصراع اول، هجای بلند «رن» (-) در برابر دو هجای کوتاه «م ن» (U U) مصراع دوم آمده است.

اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند: هجای پنجم مصراع دوم

۳	کَس نَ یا رَد	بَ رِ او دَم	زَ نَ دَز قِص	صِ یِ ما
	- U -	- U U -	- U U -	- U U
	مَ گَ رَش با	دِ صَ با گو	شِ گُ ذَا ری	بِ کُ نَد
	- U U -	- U U -	- U U -	- U U
	فَعَلاتِن	فَعَلاتِن	فَعَلاتِن	فَعِلن

اختیار وزنی: آوردن فاعلاتن به جای فَعَلاتِن در اوّل مصراع اوّل

۴	صِی دِ بَ یا	با نِ عِشَق	چُن بَ خُ رَد	تِی رِ او
	- U U -	- U -	- U U -	- U -
	سَر نَ تَ وا	نَد کِ شِید	پا یِ زَ نَ جِی	رِ او
	- U U -	- U -	- U U -	- U -
	مَفْتَعِلن	فَاعِلن	مَفْتَعِلن	فَاعِلن

اختیار وزنی: بلند بودن هجای پایانی، در پایان هر دو نیم مصراع اوّل «عشق» هجای کشیده است و بلند محسوب شده است. در مصراع دوم نیز «شید» هجای کشیده است و بلند محسوب شده است.

گروه آموزشی ماز

۴۱- در بیت زیر کدام اختیار زبانی یا وزنی به کار رفته است؟

«گو برو و آستین به خون جگر شوی

(۱) تغییر کمیت مصوّت کوتاه به بلند

(۳) تغییر کمیت مصوّت بلند به کوتاه

هر که در یمن آستانه راه ندارد»

(۲) اختیار حذف همزه

(۴) ابدال

(متوسط - اختیارات شاعری (۱) - خط به خط - ۱۴۰۵)

پاسخ: گزینه ۱

تقطیع هجایی و وزن بیت و اختیار زبانی آن:

گو بُ رُ وُ	آ س تین بَ	خو نِ جِ گَر	شوی
- U U -	- U - U	- U U -	- -
هَر کِ دَ رین	آ س تا نِ	را هَ نَ دا	رَد
- U U -	- U - U	- U U -	- -
مَفْتَعِلن	فَاعِلاتُ	مَفْتَعِلن	فَع

اختیار زبانی تغییر کمیت مصوّت کوتاه «واو» ربط در هجای چهارم مصراع اول در بیت اختیار دیگری به کار نرفته است.

گروه آموزشی ماز

۴۲- وزن بیت زیر، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«نه نشاط دوستانم نه فراغ بوستانم

(۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

(۳) مفاعِلن فاعلاتن مفاعِلن فاعلاتن

بروید ای رفیقان، به سفر، که من اسیرم»

(۲) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

(۴) فَعَلاتُ فاعلاتن فَعَلاتُ فاعلاتن

تقطیع هجایی و وزن بیت:

نَ	نِ	شَا	طَ	دو	سَ	تا	نَمَ	نَ	فَ	رَا	غَ	بو	سَ	تا	نَمَ
-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-	-	U	-	-
بِ	رَ	وِی	دِ	اِی	رَ	فِی	قَان	بِ	سَ	فَر	کَ	مَن	أَ	سِی	رَمَ
-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-	-	U	-	-
فعلاتُ	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن

گروه آموزشی ماز

۴۳- کدام ابیات، دارای وزن «دولختی» یکسان‌اند؟

- الف: هر غزلم نامه‌ای است، صورت حالی در او
ب: پیش زاهد از رندی، دم مزنی که نتوان گفت
ج: برق یمانی بجست، باد بهاری بخاست
د: من این حروف نوشتم، چنان که غیر ندانست

(۲) «ب» - «د»

(۱) «الف» - «د»

- نامه نوشتن چه سود؟ چون نرسد سوی دوست
با طبیب نامحرم، حال درد پنهانی
طاقت مجنون برفت خیمه لیلی کجاست؟
تو هم ز روی کرامت، چنان بخوان که تو دانی

(۳) «ج» - «الف»

(۴) «ب» - «ج»

وزن بیت‌های گزینه ۳ «مفتعلن فاعلن، مفتعلن فاعلن» است:

«الف»:

هَر	غَ	زَ	لَمَ	نا	مَ	ایست	صو	رَ	تَ	حا	لی	دَ	رو
-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-
نا	مَ	نِ	وِش	تَن	چَ	سود	چُن	نَ	رَ	سَد	سو	ی	دوست
-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-
مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن

«ج»:

بَر	قَ	یَ	ما	نی	بَ	جست	با	دَ	بَ	ها	ری	بَ	خاست
-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-
طا	قَ	تَ	مَج	نون	بَ	رفت	خِی	مَ	یَ	لی	کُ	جاست	
-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-
مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن	مفتعلن

بررسی سایر موارد:

«ب»:

پی	شِ	زا	هَ	دَز	رِن	دی	دَمَ	مَ	زَن	کَ	نَت	وان	گفت
-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-	-
با	طَ	بی	بَ	نا	مَج	رَمَ	حا	لَ	دَر	دِ	پِن	ها	نی
-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-	-
فاعلاتُ	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

«د»:

مَ	نِین	حُ	رو	فَ	نِ	وِش	تَمَ	چُ	نا	کَ	غِی	رَ	نَ	دا	نِست
-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-	-	U	-	-
تُ	هَمَ	زَ	رو	یَ	کَ	را	مَتَ	چُ	نا	بَ	خان	کَ	تُ	دا	نی
-	U	-	U	-	U	-	-	U	-	U	-	-	U	-	-
مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن	مفاعِلن

گروه آموزشی ماز

۴۴- نام بحر مقابل چند مصراع درست است؟

- این جهان پاک خواب کردار است (رجز مسدس سالم)
- سرشک از مژه همچو در ریخته (مقارب مثنی محذوف)
- تمام روشنایی ها فرو مرده است (هزج مسدس سالم)
- چیزی مشوش چون صدای دوردست روز (رجز مثنی سالم)
- هیچ گنجی نیست از فرهنگ به (رمل مسدس محذوف)
- در میان کوچه باران تند می بارد (رمل مسدس سالم)

(۴) دو

(۳) سه

(۲) چهار

(۱) پنج

(متوسط - وزن در شعر نیمایی - ترکیبی - ۱۲۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

تقطیع هجایی و وزن مصراع ها و نام بحر:

سِ	رِش	کِز	مُ	ژ	هَم	چُ	دُر	ری	خ	تِ
-	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-
فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن	فعولن

تَ	ما	م	رُو	شَ	نا	یی	ها	فُ	رو	مُر	دَسْت
-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

هی	چ	گَن	جی	نی	سَت	آز	فَر	هَن	گ	بِه
-	-	-	U	-	-	-	U	-	U	-
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

بررسی سایر موارد:

این	جَ	هان	پا	ک	خا	ب	کِر	دا	رَسْت
-	-	-	U	-	U	-	-	-	U
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

چی	زی	مُ	شَو	وَش	چُن	صِ	دا	ی	دو	ر	دَس	تِ	روز
-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	U
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

دَر	م	یا	نِ	کو	چ	با	ران	تُن	د	می	با	رَد
-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

گروه آموزشی ماز

۴۵- با توجه به سروده زیر کدام مورد نادرست است؟

«نگاه کن که موم شب به راه ما
صُراحی سیاه دیدگان من
لبالب از شراب خواب می شود»

- (۱) وزن سروده با مصراع «فغان ز جغد جنگ و مرغوی او» یکسان است.
- (۲) سروده یک نوع اختیار وزنی و انواع اختیارات زبانی را دارد.
- (۳) در سروده، قافیه براساس قاعده ۲ و حرف روی «ب» است.
- (۴) در سروده، آرایه جناس، واج آرایی و سه مورد اضافه تشبیهی وجود دارد.

(دشوار - اختیارات شاعری وزنی - ترکیبی - ۱۲۰۸)

پاسخ: گزینه ۲

اختیار وزنی در بیت به کار نرفته است.

تقطیع هجایی مصراع ها و اختیارات شاعری:

نِ	گا	ه	کُن	کِ	مو	م	شَب	بِ	را	ه	ما
-	-	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U
چ	گو	نِ	قَط	رِ	قَط	رِ	آ	بِ	می	شَ	وَد
-	-	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U

صُ	رَا	حِی	ی	سِ	یَا	هَ	دِی	دِ	گَا	نِ	مَنْ
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U
لَ	بَا	لَ	بَز	شَ	رَا	بِ	خَا	بِ	مِی	شَ	وَد
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U
مفاعِلن				مفاعِلن				مفاعِلن			

بررسی اختیارات شاعری:

۱- اختیار وزنی: -

اختیار زبانی:

۱- حذف همزه، در هجای چهارم مصراع چهارم صورت گرفته است.

۲- تغییر کمیت مصوّت کوتاه، در هجای چهارم مصراع سوم، کسره اضافه، بلند تلفظ شده است.

۳- تغییر کمیت مصوّت بلند، در هجای سوم مصراع سوم، مصوّت بلند «ی» در «صراحی» کوتاه تلفظ شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ تقطیع هجایی و وزن مصراع:

فَا	غَا	زِ	جُعْ	دِ	جَنْ	گُ	مُرْ	غ	وَ	ی	او
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U
مفاعِلن				مفاعِلن				مفاعِلن (وزن مشترک با سروده)			

۳ واژه‌های قافیه: «آب» و «خواب»، حروف قافیه «اب» براساس قاعده ۲، مصوّت + صامت، حرف روی «ب»

۴ بررسی آرایه‌های ادبی:

۱- جناس: واژه‌های «خواب (خاب)» و «اب» جناس ناقص اختلافی، اختلاف در واج اول.

۲- واج‌آرایی: تکرار مصوّت کوتاه کسره اضافه در مصراع سوم «صراحی سیاه دیدگان من»، همچنین تکرار مصوّت بلند «ا» و صامت «ب» در مصراع چهارم.

۳- اضافه‌های تشبیهی: «موم شب»، «صراحی دیدگان» و «شراب خواب»

گروه آموزشی ماز

۴۶- مفهوم کدام گزینه با بیت «طرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد / داغ و دردی کز تو باشد خوش‌تر است از باغ و ورد» تناسب دارد؟

آنچه از عمر سبک‌رفتار می‌ماند به جا
سایه داغ جنون افتاد تا بر سر مرا
داغ و درد عشق باغ و بوستانی شد مرا
مهر چون ماند نهان در زیر دامن ابر را

۱) آه افسوس و سرشک گرم و داغ حسرت است
۲) آفتاب عقل مرا در زوال آورد روی
۳) از گرفتاری به آزادی رسیدیم در قفس
۴) داغ عشق از صفحه سیمای عاشق ظاهر است

(متوسط - قافیه - مفهومی - ۱۰۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

مفهوم اصلی گزینه ۳ «۳» مانند بیت صورت سؤال «خوش بودن داغ و درد عشق» است و می‌گوید «گرفتاری در قفس عشق عین آزادی است و داغ و درد آن همانند باغ و بوستان است».

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ حاصل عمر کوتاه ما داغ و حسرت است.

۲ وقتی عاشق شدم عظم رو به زوال رفت.

۴ عاشقی از چهره پیداست، همان‌طور که خورشید پشت ابر پنهان نمی‌ماند.

گروه آموزشی ماز

۴۷- کدام گزینه با بیت «کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را / کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را» تناسب مفهومی دارد؟

در گوش نی رمزی بگو تا برکشد آواز را
باز می‌بینم که در عالم پدیدار آمده است
داستانی است که بر هر سر بازاری هست
که همچون آفتاب از جام و حور از جامه پیدایی

۱) شور غم عشقش چنین حیف است پنهان داشتن
۲) آن پری کز خلق پنهان بود چندین روزگار
۳) عشق سعدی نه حدیثی است که پنهان ماند
۴) تو با این حسن نتوانی که روی از خلق درپوشی

(متوسط - وزن شعر فارسی - مفهومی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

مفهوم این بیت همانند صورت سؤال این است که «خداوند همواره آشکار است» و می‌گوید «تو قابل پنهان شدن نیستی؛ زیرا مانند می در جام و حوران بهشتی در جامه آشکار هستی».

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ سزاوار نیست که عشق پنهان بماند و باید آن را آشکار کرد!

۲ معشوق که مانند پریان مدتی پنهان بود، دوباره آشکار شده است!

۳ عشق سعدی قابل پنهان کردن نیست و کل شهر از آن باخبرند!

گروه آموزشی ماز

۴۸- مفهوم کدام گزینه با بیت «مکن تا توانی دل خلق ریش / و گر می کنی می کنی بیخ خویش» تناسب دارد؟

- ۱) پاکان ستم ز دور فلک بیشتر کشند
- ۲) شاهی که بر رعیت خود می کند ستم
- ۳) در توفیق را بر روی خود دانسته می بندد
- ۴) جلوۀ عدل است در چشم ستمگر ظلم را

(متوسط - جناس و انواع آن - مفهومی - ۱۰۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

مفهوم اصلی گزینه ۲ «مانند بیت صورت سؤال این است که «بالاخره ستمکاری گریبان گیر ستمگر می شود» و می گوید «پادشاهی که ستم می کند، مثل آدم مستی است که ران خودش را کباب می کند و به خودش آسیب می زند».

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱ جفای روزگار به آدم های خوب و پاک بیشتر می رسد، مثل گندم که وقتی که پاک می شود آسیب آسیا را می بیند.
- ۳ ستمگری که بخشش خود را از گدا دریغ می کند، در حقیقت خودش را از توفیق محروم کرده است.
- ۴ ظالم ستم خود را عدالت می پندارد، مثل آسمان که از ستم خود به مردم پشیمان نمی شود.

گروه آموزشی ماز

۴۹- کدام بیت با بیت زیر تناسب معنایی دارد؟

- پیش از این خاطر من خانه پرمشغله بود
- ۱) گر او سرپنجه بگشاید که عاشق می کشم شاید
 - ۲) عجایب نقش ها بینی خلاف رومی و چینی
 - ۳) تا خار غم عشقت آویخته در دامن
 - ۴) مکنید دردمندان گله از شب جدایی
- با تو پرداختمش وز همه عالم رفتم
هزارش صید پیش آید، به خون خویش مستعجل
اگر با دوست بنشین ز دنیا و آخرت غافل
کوتاه نظری باشد رفتن به گلستان ها
که من این صبح روشن ز شب سیاه دارم

(متوسط - پایه های آوایی همسان (۱) - مفهومی - ۱۱۰۵)

پاسخ: گزینه ۳

در بیت صورت سؤال شاعر می گوید «وقتی به وصال معشوق رسیدم از هر چیزی که در عالم وجود داشت بریدم و دیگر به چیزی توجه نداشتم».

در بیت گزینه ۳ «هم شاعر می گوید «از وقتی که عشق تو در وجودم پدیدار گشته، من سمت هیچ چیزی دیگری نمی روم».

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱ اگر او (معشوق) قصد کشتن عاشقان خویش کند، چه بسیار عاشقانی که برای کشته شدن پیش قدم می شوند.
- ۲ اگر با دوست همراه گردی آن گونه که حواست به هیچ جز معشوق نباشد، می توانی چیزهای عجیب و غریب ببینی.
- ۴ از شب جدایی گلایه مکنید که صبح درخشان بعد از شب سیاه و تاریک از راه می رسد.

گروه آموزشی ماز

۵۰- مفهوم کدام گزینه با بقیه تفاوت دارد؟

- ۱) بود حب وطن ز ایمان وطن جان و وطن جانان
 - ۲) کسی که بد به وطن گفت بی وطن بادا
 - ۳) زنده باد آن کس که هست از جان هوادار وطن
 - ۴) تا چین سر زلف بتان شد وطن دل
- وطن را گر شناسد جان به قربان وطن گردد
که بر وطن نزنند طعنه غیر بی وطنی
هم وطن غمخوار او هم اوست غمخوار وطن
عزم سفرش از گذر حب وطن خاست

(متوسط - تاریخ ادبیات قرن چهاردهم - مفهومی - ۱۲۰۷)

پاسخ: گزینه ۴

برخلاف سایر گزینه ها که مفهوم اجتماعی دارند و درباره «میهن پرستی و مهر خاک وطن» هستند، اما این بیت به «عشق یار» اشاره دارد و می گوید: از زمانی که در چین و شکن زلف یار وطن گزیدم، دیگر نمی توانم از آن جا سفر کنم و از حدیث «حب وطن» چشم پوشی کنم!

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱ حب وطن نشانه ایمان و خاک میهن، جان و عشق من است؛ اگر کسی وطن را به درستی بشناسد، جانش را فدای آن می کند.
- ۲ کسی که بدگویی وطن را کند، امیدوارم که آواره شود؛ زیرا فقط افراد بی وطن می توانند وطن خود را سرزنش کنند!
- ۳ کسی که از جان و دل، هوادار وطن خویش است، جاوید بماند! زیرا هم او هوای وطنش را دارد و هم، وطن محافظ اوست.

گروه آموزشی ماز

- ۵۱- در ارتباط با لایه‌های عمیق جهان اجتماعی موارد نادرست در بین عبارتهای زیر کدام‌اند؟
- الف - به آسانی تغییر نمی‌کنند و اگر حذف شوند جهان اجتماعی فرو می‌ریزد.
- ب - تأثیرات همه‌جانبه و فراگیر دارند و بیشتر در معرض تغییرند.
- ج - عقاید کلانی هستند که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند.
- د - تفاوت مربوط به این لایه‌ها درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهند.
- هـ - تغییرات مربوط به این لایه‌ها در سطح هنجارها و ارزش‌ها رخ می‌دهند.

(۴) «ج» - «الف» - «ه»

(۳) «د» - «ج» - «ب»

(۲) «ه» - «الف» - «ب»

(۱) «د» - «ب» - «ه»

(آسان - لایه‌های جهان اجتماعی - ترکیبی - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

الف: درست

ب: نادرست (کمتر در معرض تغییرند).

ج: درست

د: نادرست (جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی متفاوتی تبدیل می‌کند).

ه: نادرست (در سطح عقاید و ارزش‌ها رخ می‌دهد).

تغییرات جهان اجتماعی

عمیق (در عقاید و ارزش‌ها) ←
جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی متفاوتی تبدیل می‌کند.

سطحی (در هنجارها و نمادها) ←
درون یک جهان اجتماعی رخ می‌دهد.

گروه آموزشی ماز

- ۵۲- هر یک از موارد زیر به ترتیب با مفاهیم کدام گزینه در ارتباط است؟

- الف - تعامل جهان اجتماعی بر اساس آن با طبیعت و بدن آدمی
- ب - کاهش فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی یک جامعه
- ج - روشی که به واسطه آن فرهنگ در افراد درونی می‌شود.
- د - توجه و تمرکز فرهنگ غرب بر بعد جسمانی هویت

(۱) هویت خود - عمل کردن مردم جامعه بر اساس آرمان‌های خود - تنبیه - برگزاری مسابقات سالانه مسترالمپیا

(۲) فرهنگ خود - ایمان آوردن مردم به عقاید و ارزش‌های حقیقی - تشویق - برگزاری نمایشگاه‌های مد

(۳) هویت خود - عمل کردن مردم جامعه بر اساس آرمان‌های خود - اقناع - برگزاری مسابقات بین‌المللی زیبایی

(۴) فرهنگ خود - سامان دادن هنجارها و اعمال مردم بر اساس عقاید و ارزش‌های حقیقی - تبلیغ - برگزاری نمایشگاه‌های مد

(آسان - باز تولید هویت اجتماعی - ترکیبی - ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

الف: هر جهان اجتماعی بر اساس هویت خود با طبیعت و بدن آدمی تعامل می‌کند.

ب: افراد با عمل کردن بر اساس آرمان‌های خود، فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی را کاهش می‌دهند.

ج: اقناع روشی است که به واسطه آن فرهنگ در افراد درونی می‌شود.

د: برگزاری مسابقات بین‌المللی زیبایی و نمایشگاه‌های مد، از توجه و تمرکز فرهنگ غرب بر بعد جسمانی هویت حکایت می‌کند.

هرچه قدرت اقناع یک فرهنگ بیشتر باشد، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند.

گروه آموزشی ماز

- ۵۳- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب با کدام موارد انطباق دارد؟

- مقابله جهان اسلام با هجوم مغول

- هویت فرهنگی جوامع اسلامی از دیدگاه مستشرقان

- هدف متفکران ایرانی از پدید آوردن آثاری با عناوین غرب‌زدگی

- بُعد تاریخی هویت جامعه

(۱) دفع مهاجمان - سکولار و دنیوی - نقد هویت‌های کاذب - سرزمین

(۲) جذب و هضم مهاجمان درون خود - توحیدی و اساطیری - نقد هویت‌های کاذب - خاطره جمعی و مشترک افراد

(۳) دفع مهاجمان - توحیدی و اساطیری - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب - سرزمین

(۴) جذب و هضم مهاجمان درون خود - سکولار و دنیوی - نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب - سرنوشت و سرگذشت مشترک افراد

(متوسط - هویت ایرانی در تاریخ - مفهومی - ۱۰۱۳)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

- جهان اسلام در حمله مغول، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.

- در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است.

- متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن پدید آوردند.

- افرادی که مدت زیادی با هم زندگی کرده‌اند، سرگذشت و سرنوشت مشترکی پیدا می‌کنند که به صورت خاطره جمعی و مشترک درمی‌آید و از نسلی به نسل دیگر انتقال می‌یابد. این خاطره در گذر زمان، متراکم و مستحکم می‌شود و بعد تاریخی هویت جامعه را می‌سازد.

جهان اسلام در مقابله با هجمله‌ها

گروه آموزشی ماز

۵۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب با مفاهیم کدام گزینه مرتبط است؟

- علت تنوع فرهنگ‌ها

- ویژگی فرهنگ‌های جبرگرا

- پیدایش عرفان‌های دروغین

- (۱) تنوع عقاید و ارزش‌های اساسی آن‌ها - انکار نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشت‌شان - پرسش همیشگی بشر
- (۲) تنوع هنجارها و نمادهای آن‌ها - فراهم نمودن زمینه نفوذ سلطه‌گران - مسئله امروز بشر
- (۳) تنوع عقاید و ارزش‌های اساسی فرهنگ‌ها - گرفتن قدرت مقاومت از آدمیان - پاسخ‌گویی کاذب به نیازهای معنوی انسان
- (۴) تنوع هنجارها و نمادهای فرهنگ‌ها - تبدیل انسان‌ها به موجوداتی فعال و پذیرنده - محکومیت انسان به سرنوشتی محتوم

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - فرهنگ جهانی - مفهومی - ۱۱۰۲)

بررسی موارد:

- فرهنگ‌ها متنوع‌اند و این تنوع به عقاید و ارزش‌های اساسی و کلان آن‌ها باز می‌گردد.

- برخی فرهنگ‌ها جبرگرا و غیرمسئول‌اند. آن‌ها نقش انسان‌ها را در تعیین سرنوشت‌شان انکار می‌کنند، قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند و آن‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند و زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌کنند.

- پیدایش عرفان‌های دروغین، نوعی پاسخ‌گویی کاذب به نیازهای معنوی انسان است.

فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم کند.

گروه آموزشی ماز

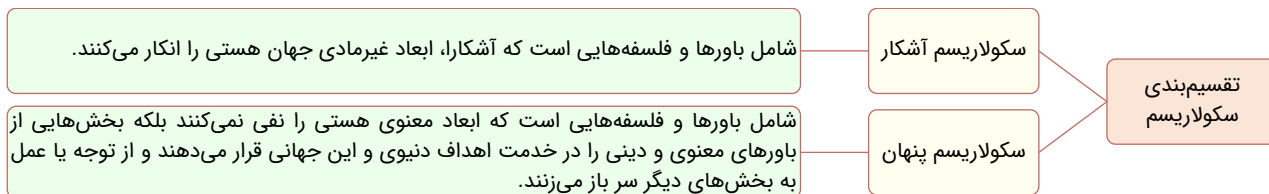
۵۵- در ارتباط با مفهوم سکولاریسم، تمام قسمت‌های کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) سکولاریسم، جهان‌بینی فرهنگ غرب یا تصور آن از جهان هستی است - در این رویکرد، ابعاد معنوی انسان و جهان به فراموشی سپرده می‌شود - رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، باعث شکل‌گیری این جهان‌بینی در جهان غرب شد.
- (۲) در این رویکرد ابعاد معنوی به صورت گزینشی در خدمت اهداف و نیازهای دنیوی قرار می‌گیرد - می‌توان باور سکولار در فرهنگ غرب را به دو دسته آشکار و پنهان تقسیم کرد - رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، باعث شکل‌گیری این جهان‌بینی در جهان غرب شد.
- (۳) در این رویکرد، ابعاد معنوی انسان و جهان به فراموشی سپرده می‌شود - سکولاریسم، جهان‌بینی فرهنگ غرب یا تصور آن از جهان هستی است - در بخش‌های مختلف فرهنگ غرب نظیر هنر، ادبیات و حقوق بروز و ظهور یافته است.
- (۴) پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر است - می‌توان باور سکولار در فرهنگ غرب را به دو دسته آشکار و پنهان تقسیم کرد - در این رویکرد، همه ظرفیت‌های انسان، متوجه آرمان‌ها و اهداف دنیوی و این جهانی می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴

(آسان - باورها و ارزش‌های بنیادین فرهنگ غرب - خط به خط - ۱۱۰۵)

سکولاریسم، پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر است. به عبارت دیگر سکولاریسم، جهان‌بینی فرهنگ غرب یا تصور آن از جهان هستی است. سکولاریسم به معنای رویکرد دنیوی و صرفاً این جهانی به هستی است. در این رویکرد، همه ظرفیت‌های انسان، متوجه آرمان‌ها و اهداف دنیوی و این جهانی می‌شود. بدین ترتیب، ابعاد معنوی انسان و جهان به فراموشی سپرده می‌شود یا به صورت گزینشی در خدمت اهداف و نیازهای دنیوی قرار می‌گیرد. بر همین اساس می‌توان باور سکولار در فرهنگ غرب را به دو دسته «آشکار» و «پنهان» تقسیم کرد.

گروه آموزشی ماز

۵۶- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

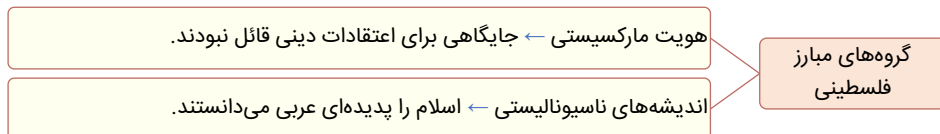
- تعامل عالمان شیعی با قاجار بر چه اساسی بود؟
 - کدام جنبش از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد، یک انقلاب اجتماعی بود؟
 - کدام انقلاب به دلیل رویکرد چپ و سوسیالیستی با دیگر انقلاب‌های اروپایی تفاوت داشت؟
 - کدام دسته از گروه‌های مبارز فلسطینی که به بلوک شرق پیوستند، جایگاهی برای اعتقادات دینی قائل نبودند؟
- ۱) مقاومت منفی - جنبش عدالتخانه - انقلاب روسیه - گروه‌های مارکسیستی
 - ۲) فعالیت رقابت‌آمیز - جنبش تنباکو - انقلاب روسیه - گروه‌های ناسیونالیستی
 - ۳) مقاومت منفی - جنبش تنباکو - انقلاب فرانسه - گروه‌های مارکسیستی
 - ۴) فعالیت رقابت‌آمیز - جنبش عدالتخانه - انقلاب فرانسه - گروه‌های ناسیونالیستی

(آسان - انقلاب اسلامی ایران - خط به خط - ۱۱۱۴)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

- تعامل عالمان شیعی با قاجار بر اساس **مقاومت منفی** بود.
- **جنبش عدالتخانه** از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد، یک انقلاب اجتماعی بود.
- **انقلاب اکتبر ۱۹۱۷م روسیه** به دلیل رویکرد چپ و سوسیالیستی با دیگر انقلاب‌های اروپایی تفاوت داشت.
- **گروه‌های مارکسیستی** جایگاهی برای اعتقادات دینی قائل نبودند.

گروه آموزشی ماز

۵۷- علت هر یک از موارد زیر، کدام است؟

- اعتبار بیشتر دانش علمی در دیدگاه سوم در ارتباط میان دانش علمی و عمومی
 - ناسازگاری هر دانش علمی با هر دانش عمومی
 - امکان بهره بردن از دانش دیگران
- ۱) امکان اعتباریابی - رابطه متقابل دانش علمی و دانش عمومی - بهره بردن از زبان
 - ۲) بازخوانی واقعیت نبودن دانش - پایه و اساس بودن دانش عمومی - پرسش و پاسخ از دیگران
 - ۳) خلق و بازسازی دانش - بی‌اعتباری دانش عمومی در برابر دانش علمی - تفکر و تعقل
 - ۴) ملاک متفاوت برای سنجش هر دانش - محدود نشدن دانش به دانش تجربی - بسنده نکردن به دریافت‌های حسی

(متوسط - جهان فرهنگی - مفهومی - ۱۲۰۱)

پاسخ: گزینه ۱

طبق دیدگاه سوم، دانش عمومی نیز کم و بیش شامل دانش‌های حقیقی و صحیحی است. دانش علمی به دلیل **امکان اعتباریابی** امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد. **دانش علمی و دانش عمومی با هم رابطه متقابل دارند** و بر یکدیگر اثر گذاشته و از هم اثر می‌پذیرند و به مرور متناسب می‌شوند. از این رو هر دانش علمی، با هر دانش عمومی سازگار نیست. انسان وقتی **زبان می‌گشاید** به دانسته‌های خویش بسنده نمی‌کند بلکه از دانسته‌های دیگران نیز بهره می‌برد.

نکته

انسان تا قبل از این که بتواند سخن بگوید، از راه حس (لمس کردن، شنیدن، دیدن و ...) می‌فهمید اما وقتی زبان می‌گشاید، راه جدیدی برای ارتباط با جهان و فهم آن، پیش رویش باز می‌شود. از آن پس به دریافت‌های حسی خویش بسنده نمی‌کند و برای شناخت جهان اطراف خود، از دانسته‌های دیگران نیز بهره می‌برد. انسان با **تفکر و تعقل**، از دیده‌ها، شنیده‌ها و خوانده‌هایش فراتر می‌رود و معنای پدیده‌های اطراف خود را درک می‌کند و به آگاهی گسترده‌تر و عمیق‌تری از عالم و آدم می‌رسد.

گروه آموزشی ماز

۵۸- هر یک از موارد زیر مربوط به کدامیک از پیامدهای نادیده گرفتن کنش است؟

- اندازه گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم

- نقاشی های مدرن انتزاعی

- تربیت و نگهداری حیوانات در سیرک ها

- سرکوب روحیه خلاق انسان ها در عرصه هنر

(۱) افول معانی - رکود اراده ها - سقوط ارزش ها - سقوط ارزش ها

(۳) افول معانی - افول معانی - رکود اراده ها - سقوط ارزش ها

(۲) سقوط ارزش ها - افول معانی - سقوط ارزش ها - رکود اراده ها

(۴) سقوط ارزش ها - رکود اراده ها - سقوط ارزش ها - رکود اراده ها

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - پیامدهای ندیدن کنش اجتماعی - مفهومی - ۱۲۰۴)

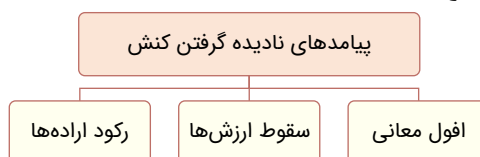
بررسی موارد:

- اندازه گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم ← سقوط ارزش ها

- نقاشی های مدرن انتزاعی ← افول معانی

- تربیت و نگهداری حیوانات در سیرک ← سقوط ارزش ها

- سرکوب روحیه خلاق انسان ها در عرصه هنر ← رکود اراده ها

گروه آموزشی ماز

۵۹- تصمیم گیری درباره مسائل مشترک و رفع اختلاف ها و تضادها میان افراد و گروه هایی که با هم زندگی می کنند، چه موردی را در زندگی اجتماعی پدید

می آورد و دو وجه یا بعد اصلی سیاست کدام اند؟

(۱) سیاست و امر سیاسی - یک بعد آن قانون و بعد دیگر آن ضمانت اجرای قانون

(۲) سیاست و عمل سیاسی - یک بعد آن تدبیر و تنظیم امور و بعد دیگر آن ضمانت اجرای قانون

(۳) سیاست و امر سیاسی - یک بعد آن قدرت و بعد دیگر آن ضمانت اجرای قدرت

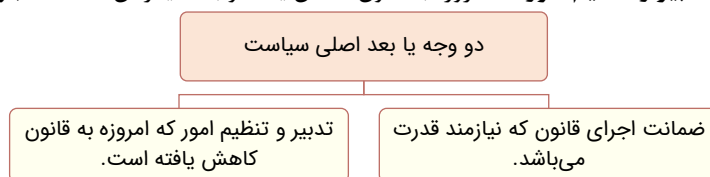
(۴) سیاست و عمل سیاسی - یک بعد آن اهداف جمعی و بعد دیگر آن ضمانت تحقق اهداف جمعی

پاسخ: گزینه ۲

(آسان - قدرت اجتماعی و رفع اختلافات - خط به خط - ۱۲۰۶)

- تصمیم گیری درباره مسائل مشترک و رفع اختلاف ها و تضادها میان افراد و گروه هایی که با هم زندگی می کنند، سیاست و عمل سیاسی را در زندگی اجتماعی پدید می آورد.

- سیاست دو وجه اصلی دارد؛ یک بعد آن تدبیر و تنظیم امور که امروزه به قانون کاهش یافته و بعد دیگر آن ضمانت اجرای قانون که نیازمند قدرت است.

گروه آموزشی ماز

۶۰- پاسخ پرسش های زیر به ترتیب کدام است؟

- تفاوت های اسمی و نابرابری های طبیعی در چه صورتی مورد توجه جامعه شناسان قرار می گیرند؟

- جامعه شناسان در مطالعه نابرابری های اجتماعی به چه امری در جوامع توجه دارند؟

- مزایای اجتماعی شامل چیست؟

(۱) به نابرابری های اجتماعی منجر شوند - قشر بندی اجتماعی - ثروت و قدرت

(۲) در بالای سلسله مراتب اجتماعی قرار گیرند - قشر بندی اجتماعی - قدرت و زیبایی

(۳) به نابرابری های اجتماعی منجر شوند - تفاوت های طبیعی و رتبه ای - دانش و زیبایی

(۴) در بالای سلسله مراتب اجتماعی قرار گیرند - تفاوت های طبیعی و رتبه ای - ثروت و دانش

پاسخ: گزینه ۱

(آسان - نابرابری و رویکردها - خط به خط - ۱۲۰۷)

بررسی موارد:

- تفاوت های اسمی و نابرابری های طبیعی در صورتی که به نابرابری های اجتماعی منجر شوند، مورد توجه جامعه شناسان قرار می گیرند.

- جامعه شناسان در مطالعه نابرابری های اجتماعی، به قشر بندی اجتماعی در جوامع توجه دارند.

– مزایای اجتماعی ← شامل ثروت، قدرت و دانش است.

جامعه‌شناسان معتقدند علت نابرابری‌های اجتماعی این است که مزایای اجتماعی به صورت نابرابر میان افراد توزیع شده‌اند، از این‌رو برخی افراد در بالای سلسله‌مراتب اجتماعی قرار می‌گیرند و برخی افراد در پایین آن.

گروه آموزشی ماز

۶۱- کدام مورد درباره «فقه اسلامی و ویژگی‌های آن» درست نیست؟

- ۱) جامعه اسلامی با استفاده از علم فقه، رفتارها و هنجارهای اجتماعی را ارزیابی و نقد می‌کند و درباره آن‌ها داوری می‌کند.
- ۲) علم فقه نه تنها ویژگی‌های جامعه مطلوب و آرمانی را مشخص می‌کند بلکه راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را تجویز می‌کند.
- ۳) مسائل اجتماعی را توصیف و تبیین می‌کند و درباره چگونگی رفتار اجتماعی مسلمانان و جامعه اسلامی، احکام و قواعدی را مطرح می‌کند.
- ۴) فقه اسلامی با به رسمیت شناختن تفاوت‌های قومی، نژادی، زبانی و فقهی، این تفاوت‌ها را به فرصتی برای شکل‌گیری امت اسلامی تبدیل کرد.

پاسخ: گزینه ۳

(آسان – علوم اجتماعی جهان اسلام – خط به خط – ۱۲۱۰)

فقه اسلامی، مسائل اجتماعی را توصیف یا تبیین نمی‌کند ولی درباره چگونگی رفتار اجتماعی مسلمانان و جامعه اسلامی، احکام و قواعدی را مطرح می‌کند.

گروه آموزشی ماز

۶۲- به ترتیب علت پیدایش هر یک از موارد زیر کدام است؟

– دچار شدن به خودباختگی فرهنگی

– از دست رفتن نشاط زندگی

– جهان‌های اجتماعی مختلف

- ۱) از دست رفتن حالت فعال و خلاق در گزینش عناصر فرهنگی – عمل نکردن جهان اجتماعی متناسب با نیازهای معنوی افراد – تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها
- ۲) رویارویی اعضای جهان اجتماعی به‌طور فعال و خلاق با جهان‌های اجتماعی دیگر – دور ماندن انسان از حقیقت خود و هستی – تنوع اراده و اختیار انسان‌ها
- ۳) عملکرد تقلیدی جهان اجتماعی – از یاد بردن فرهنگ تاریخی خود توسط جهان اجتماعی – فعال و تأثیر گذار بودن انسان
- ۴) تحولات هویتی جهان اجتماعی در تعامل با سایر جهان‌ها – مرگ جهان اجتماعی، پوچ انگاری و انکار معنا – منفعل و پذیرنده نبودن انسان‌ها

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط – علل بیرونی تحولات هویتی – ترکیبی – ۱۰۱۲)

بررسی موارد:

– اگر اعضای جهان اجتماعی، مقهور و مبهوت جهان اجتماعی دیگر شوند و در نتیجه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهند، دچار خودباختگی فرهنگی می‌شوند.

– جهان اجتماعی که متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد عمل نکنند، به پرسش‌های آن‌ها درباره زندگی و مرگ پاسخ ندهد، از این پرسش‌ها غفلت کند یا به پوچ‌انگاری برسد؛ نشاط زندگی را از دست می‌دهد و با انواع مختلف آسیب‌ها مانند یأس، ناامیدی و خودکشی افراد روبه‌رو می‌شود.

– تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آنها، سبب پیدایش جهان اجتماعی مختلف می‌شود.

جهان اجتماعی خودباخته به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد، بنابراین نه می‌تواند فرهنگ گذشته خود را تداوم ببخشد یا گسترش دهد و نه می‌تواند آن را رها کند و از آن بگذرد و به جهان اجتماعی دیگری که مبهوت و مقهور آن شده است، ملحق شود.

گروه آموزشی ماز

۶۳- به ترتیب مشخص کنید موارد ذکر شده با کدام رویکرد یا کدام نوع جامعه‌شناسی در ارتباط هستند؟

– از منظر آن برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، در رفع نیازهای خود توانا ترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند.

– بر آنچه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند.

– اراده و ارزش را مهم می‌دانند، ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند.

– عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی و راه‌یابی به معانی نهفته در کنش‌ها برای فهم زندگی اجتماعی را مد نظر قرار می‌دهند.

۱) تفسیری – تفسیری – تبیینی – تبیینی

۲) تبیینی – تفسیری – تبیینی – تبیینی

۳) تبیینی – تبیینی – تفسیری – تبیینی

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط – جامعه‌شناسی تفسیری – ترکیبی – ۱۲۰۵)

بررسی موارد:

– جامعه‌شناسی تبیینی جامعه را نیز صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوت کمی می‌بیند. از این منظر برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، در رفع نیازهای خود توانا ترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند.

– جامعه‌شناسی تبیینی بر آنچه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.

جامعه‌شناسان تفسیری، ویژگی‌های دیگر کنش، یعنی اراده و ارزش را مهم می‌دانند، ولی آن‌ها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می‌بینند.
رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی بر این باور است که کنشگران بر اساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند؛ برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معنای نهفته در کنش‌ها راه یافت.

نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، آگاهی و معناداری را مهم‌ترین ویژگی کنش اجتماعی می‌دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تأکید بر آگاهی و معنا مطالعه می‌کنند.

گروه آموزشی ماز

۶۴- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

الف - در گذشته و به صورت عادی، قلمرو سیاست چه بود؟

ب - در قدرت اقناعی، کدام عامل نشانه کار درست است؟

ج - در دوره رنسانس، فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود چه کرد؟

د - انقلاب فرانسه ریشه در چه چیزی داشت؟

- ۱) تمامی جامعه - تعهد اجتماعی - به سوی نوعی دنیاگرایی گام برداشت - تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی
- ۲) محدوده حکومت و دولت - تبعیت و پیروی - به تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ یونان و روم باستان بازگشت - ارزش‌های قرون وسطی
- ۳) تمامی جامعه - تعهد اجتماعی - عملکرد دنیوی خود را در پوشش معنوی توجیه کرد - دوران رنسانس
- ۴) محدوده حکومت و دولت - تبعیت و پیروی - به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت - اندیشه‌های فلسفی روشنگری

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - تغییرات قدرت و مطالعه علمی آن - ترکیبی - ۱۲۰۶)

بررسی موارد:

الف: در گذشته و به صورت عادی، سیاست، محدوده حکومت و دولت به حساب می‌آمده است ولی امروزه این تلقی وجود ندارد و تمامی جامعه می‌تواند قلمرو سیاست باشد.

ب: در قدرت اقناعی، تبعیت و پیروی نشانه کار درست است.

ج: در دوره رنسانس فرهنگ غرب برای بسط و گسترش ابعاد دنیوی خود، به سوی حذف پوشش دینی گام برداشت و به تفسیر غیرتوحیدی فرهنگ یونان و روم باستان بازگشت.

د: انقلاب فرانسه ریشه در دوران رنسانس، اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد.

گروه آموزشی ماز

۶۵- هر یک از عبارات زیر، با موارد کدام گزینه مرتبط است؟

- پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه

- نوع جدیدی از جامعه‌شناسی که به داوری ارزشی پدیده‌های مورد مطالعه می‌پردازد.

- در این مدل به صورت افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها تأکید می‌شود.

- جامعه‌شناسی انتقادی با پذیرش این رویکرد معتقد است که تمام معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته اراده‌های افراد و فرهنگ‌هاست.

- ۱) تکثرگرا - تفسیری - روش تجربی - انتقادی
- ۲) همانندسازی - پسامدرن - سیاست هویت - تبیینی
- ۳) تکثرگرا - تفهیمی - تبیینی - پسامدرن
- ۴) همانندسازی - انتقادی - سیاست هویت - تفسیری

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - تنازع هویت‌ها - ترکیبی - ۱۲۰۸)

بررسی موارد:

- همانندسازی به معنای پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه بود، به گونه‌ای که همه گروه‌ها همسان شوند.

- جامعه‌شناسی انتقادی به توصیف و تبیین پدیده‌های اجتماعی بسنده نمی‌کند بلکه به داوری ارزشی پدیده‌های مورد مطالعه می‌پردازد و آن را با ملاک‌های ارزشی و هنجاری ارزیابی می‌کند.

- سیاست هویت به صورت افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها تأکید می‌کند.

- جامعه‌شناسی انتقادی با پذیرش رویکرد تفسیری معتقد است که تمامی معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست.

رویکرد انتقادی هیچ‌گونه حقیقت یا فضیلتی را کشف نمی‌کند تا بر اساس این حقایق و فضایل به نقد کنش‌ها و روابط میان انسان‌ها و جوامع بپردازد بلکه برای دفاع از اراده افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها معتقد است نباید اراده فرد یا گروهی بر فرد یا گروه دیگری تحمیل شود یا فرهنگی از گستره جغرافیایی و محدوده تاریخی خود فراتر رود و بر فرهنگ دیگری اعمال سلطه کند. اگر چنین اتفاقی رخ دهد و اراده فرد یا گروهی سرکوب گردد، مصداق سلطه است و باید به انتقاد از آن پرداخت.

گروه آموزشی ماز

۶۶- هریک از کلیدواژه‌های زیر مربوط به کدام روش کسب آگاهی در روان‌شناسی است؟

«استدلال‌های فلسفی - حس ششم - سیره پیامبر (ص)»

- (۱) عقل - دریافت درونی - استناد
(۲) منطق - شهود - استناد
(۳) عقل - شهود - تجربه
(۴) منطق - دریافت درونی - تجربه

(متوسط - جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی - ترکیبی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

- استدلال‌های منطقی و فلسفی مربوط به روش عقل است.
- حس ششم فرد که به نوعی شهود نیز هست، مربوط به روش شهود و دریافت درونی است.
- سیره پیامبر (ص) به روش استناد به روش زندگی بزرگان دین اشاره دارد.

گروه آموزشی ماز

۶۷- کدام گزینه از جهت حیطه‌های مختلف رشد در دوره نوجوانی با گزینه‌های دیگر متفاوت است؟

- (۱) محدوده فکری نوجوانان فراتر از واقعیات ملموس و بیرونی است.
(۲) در دوره نوجوانی فرد بهتر از دوران کودکی قادر به اندوزش اطلاعات است.
(۳) بروز توانایی ظرفیت‌سازی حافظه، نتیجه افزایش سرعت تفکر در نوجوانی است.
(۴) واکنش نوجوان درباره یک مسئله ارزشی، نتیجه رشد سریع شناختی است.

(متوسط - رشد اجتماعی، اخلاقی و هویت نوجوان - خط به خط - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

سه گزینه اول مربوط به حیطه رشد شناختی در دوره نوجوانی و گزینه ۴ بیانگر رشد درک اخلاقی است.

به طور خلاصه ویژگی‌های رشد شناختی در دوره نوجوانی عبارتند از:

- ۱- بروز قوه استدلال و شکل‌گیری تفکر فرضیه‌سازی
 - ۲- توجه گزینشی‌تر
 - ۳- توانایی بیشتر در رمزگردانی، اندوزش و بازیابی اطلاعات
 - ۴- شکل‌گیری مهارت فراحافظه
 - ۵- تغییر جهت تفکر
 - ۶- سرعت بالای تفکر
 - ۷- پردازش مفهومی.
- در دوره نوجوانی رشد سریع شناختی باعث می‌شود فرد بهتر بتواند درباره مسائل ارزشی و اخلاقی قضاوت کند و واکنش دقیق‌تری بروز دهد.

ابعاد مختلف رشد

بعد جسمانی - حرکتی به ظاهر فرد و تغییرات جسمانی مثل بلوغ و توانایی انجام حرکات فیزیکی مربوط است.
رشد اجتماعی به رابطه فرد با دیگران مثل پدر و مادر یا غریبه‌ها و همسالان ارتباط دارد.
بعد هیجانی به احساسات و عواطف فرد اشاره دارد.
رشد درک اخلاقی مربوط به ارزش‌های اخلاقی و دینی است.
رشد شناختی به توانایی تجزیه و تحلیل فرد اشاره می‌کند.

گروه آموزشی ماز

۶۸- با توجه به مراحل رشد از نظر پیامبر (ص) کدام‌یک از گزینه‌های زیر صحیح است؟

- الف - مادر احمد برای او تنوع خوبی از بازی‌های فکری را فراهم کرده است.
ب - پدر سارینا قبل از مسافرت، با او و مادرش در خصوص مقصد هم‌فکری می‌کند.
ج - اگرچه سعید به مادرش بی‌احترامی کرده بود اما مادر او را تنبیه نکرد.
(۱) ۵ سال - ۱۷ سال - ۶ سال
(۲) ۶ سال - ۱۲ سال - ۱۶ سال
(۳) ۲ سال - ۱۶ سال - ۱۲ سال
(۴) ۹ سال - ۱۸ سال - ۲ سال

(متوسط - مقدمه - مفهومی - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

- الف: مادر احمد برای او تنوع خوبی از بازی‌های فکری را فراهم کرده است: هفت سال اول (رد گزینه ۴)
ب: پدر سارینا قبل از مسافرت با او و مادرش در خصوص مقصد هم‌فکری می‌کند: هفت سال سوم (رد گزینه ۲)
ج: اگرچه سعید به مادرش بی‌احترامی کرده بود اما مادر او را تنبیه نکرد: هفت سال اول (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

مراحل رشد انسان از نگاه پیامبر اسلام (تولد تا ۲۱ سالگی)

هفت سال اول تولد تا ۷ سالگی	آقا و سرور	باید آزاد باشد که بازی کند. باید عواطف و احساسات صحیح او را رشد داد. با رفتار خوب و گفتار پسندیده او را پرورش داد. بدون توقع اطاعت از او، سعی کرد که با عمل و گفتار صحیح از حس تقلیدش بهره گیرد.
هفت سال دوم ۸ تا ۱۴ سالگی	فرمانبردار	باید زشتی‌ها و زیبایی‌ها را به او فهماند. در تأدیب او کوشش کرد. او را به ارزش‌ها و دوری از زشتی‌ها رهنمون ساخت.
هفت سال سوم ۱۵ تا ۲۱ سالگی	وزیر و مشاور	دیگر نباید به صورت آمرانه با او رفتار شود. باید وی را چون عضو بزرگ خانواده دانست و مانند دیگران او را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد.

گروه آموزشی ماز

۶۹- در هر عبارت کدام عامل، مؤثر در ایجاد تمرکز می‌باشد؟

- زهرا برای یادگیری بیشتر در درس هندسه ویدئوهای آموزشی می‌بیند و تست می‌زند.
- علی می‌خواهد وکیل شود؛ او از دوران دبیرستان برنامه‌ریزی دقیقی کرده تا در کنکور پذیرفته شود.
- حسن در هنگام تدریس معلم مطالب مهم را هایلایت می‌کند.
- (۱) رفع آشنایی نسبی با محرک - انگیزتگی ذهنی - عدم ثبات نسبی
- (۲) تغییرات درونی - درگیری ذهنی - عدم ثبات نسبی
- (۳) رفع خوگیری - رفع انگیزتگی ذهنی - تغییرات درونی
- (۴) رفع اثر آشنایی نسبی با محرک - انگیزتگی ذهنی - یکنواختی

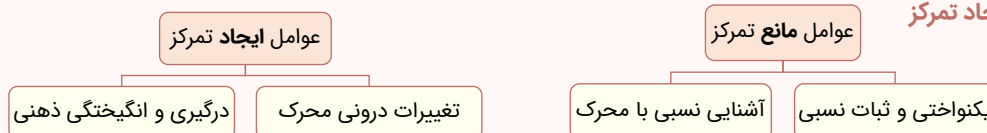
(متوسط - توجه و تمرکز - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

- در عبارت اول دیدن ویدئوهای آموزشی و تست‌زنی سبب می‌شود موضوع مورد توجه را به صورت‌های مختلف و زاویه‌های متفاوت بررسی کنید. بنابراین رفع اثر آشنایی نسبی با محرک، عامل ایجاد تمرکز است.
- در عبارت دوم هدفمند بودن علی سبب انگیزتگی ذهنی می‌شود؛ ایجاد هدف و اهمیت‌دهی به آن از عوامل روان‌شناختی در انگیزتگی ذهنی و ایجاد تمرکز است.
- در عبارت سوم هایلایت کردن مطالب مهم و خط کشیدن زیر واژگان مهم روش مفیدی برای خارج کردن ذهن برخی دانش‌آموزان از یکنواختی است.

عوامل و موانع ایجاد تمرکز

گروه آموزشی ماز

۷۰- انجام همزمان دو تکلیف برای کدام یک از افراد زیر ساده‌تر است؟

- زهرا می‌خواهد هنگام گوش دادن به تدریس استاد، تلویزیون هم تماشا کند.
- مهسا همزمان با آشپزی کردن و آماده کردن شام، به پادکست موردعلاقه‌اش نیز گوش می‌دهد.
- نادر که یک قصاب تازه کار است می‌خواهد حین تیز کردن چاقو، گوشت را نیز از یخچال خارج کند.
- فاطمه هنگام حل کردن مسائل ریاضی، سعی می‌کند برای پدرش شام آماده کند.

(متوسط - توجه و تمرکز - مفهومی - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی گزینه‌ها:

- گوش دادن به تدریس و تماشای تلویزیون در هر دوی آن‌ها از حس شنوایی استفاده می‌شود، استفاده از یک حس برای انجام دو کار دشوار است.
- آشپزی به حس لامسه و بینایی وابسته است و خللی به حس شنوایی وارد نمی‌کند؛ در نتیجه انجام این دو فعالیت به صورت همزمان ساده است.
- مهارت نادر در قصابی و کار با چاقو کم است و انجام یک فعالیت دیگر در کنار تیز کردن چاقو برایش دشوار خواهد بود.
- حل کردن مسائل ریاضی و آماده کردن، فعالیت‌های شبیه به هم نیستند و انجام همزمان آن‌ها دشوار است.

انجام همزمان تکالیف

- میزان کارایی توجه را کاهش می‌دهد و باعث می‌شود فرد نتواند بر روی موضوع یا محتوا متمرکز شود. این اثر منفی را نمی‌توان کامل از بین برد؛ اما راهکارهایی وجود دارد که می‌توان با آن‌ها، این اثر را کاهش داد که عبارتند از:
- ۱- دو تکلیف به یکدیگر شباهت داشته باشند. ۲- تکالیف مورد نظر دشوار نباشند. ۳- فرد انجام دهنده آن تکالیف از مهارت‌های لازم برخوردار باشد.

گروه آموزشی ماز

۷۱- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- شرط وارد شدن اطلاعات موجود در حافظه حسی به حافظه کوتاه مدت، دریافت توجه است.
- اجرای برخی عملیات‌ها روی اطلاعات حافظه، ما را به مفهوم حافظه کوتاه مدت رهنمون می‌کند.
- ورود ماده‌های اطلاعات جدید به حافظه، عامل اصلی فراموشی در حافظه درازمدت است.
- بازگویی و تکرار کردن، شیوه‌ای ساده برای حفظ بلندمدت ماده‌های اطلاعاتی است.

- (۱) درست - نادرست - نادرست - درست
(۲) درست - درست - نادرست - نادرست
(۳) نادرست - نادرست - درست - نادرست
(۴) نادرست - درست - درست - درست

(متوسط - انواع حافظه - خط به خط - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

- ردهای حسی ذخیره شده در حافظه حسی، در صورت توجه به اطلاعات تبدیل می‌شوند و به حافظه کوتاه مدت و حافظه کاری انتقال می‌یابند.
- مفهوم حافظه کاری نشان دهنده این موضوع است که انواع حافظه را نمی‌توانیم صرفاً بر اساس زمان تقسیم‌بندی نماییم؛ بلکه میزان استفاده از اطلاعات، تعیین کننده در دسترس بودن یا عدم دسترسی به آن اطلاعات است.
- مهم‌ترین دلیل فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه مدت، محو شدن مواد اطلاعاتی حافظه به دلیل گذشت زمان یا جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید است.
- یکی از ساده‌ترین شیوه‌های انتقال اطلاعات از حافظه کوتاه مدت به بلندمدت، بازگویی و تمرین است.

گروه آموزشی ماز

۷۲- به ترتیب هریک از افراد زیر تحت تأثیر کدام یک از عوامل ایجاد فراموشی هستند؟

- الف - مجید که فردا هم آزمون ورودی دبیرستان دارد هم آزمون زبان انگلیسی، ۷ ساعت بی‌وقفه مطالعه کرده است اما احساس می‌کند مطالب را یاد نگرفته است.
ب - مادر از نبوشا پرسید: «در مسیر خانه به مدرسه چند چراغ قرمز دیده است؟» نبوشا پاسخ را نمی‌داند.
ج - پریماه از معلم می‌پرسد: «اسم شهر مهمی در کشور ترکیه چیست؟» معلم پاسخ داد: «پاسخ دادن به جزئیات بیشتری نیاز دارد.»

- (۱) تداخل اطلاعات - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازایی - تداخل اطلاعات
(۲) عدم رمزگردانی - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازایی - تداخل اطلاعات
(۳) تداخل اطلاعات - عدم رمزگردانی - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازایی
(۴) عدم رمزگردانی - عدم رمزگردانی - مشکلات مربوط به نشانه‌های بازایی

(متوسط - خطاهای حافظه - مفهومی - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

- الف: ۷ ساعت به صورت بی‌وقفه مطالعه کردن عامل ایجاد فراموشی برای مجید شده است: تداخل اطلاعات
ب: نبوشا به تعداد چراغ قرمزهایی که در خیابان دیده، توجه نکرده بود: عدم رمزگردانی
ج: معلم اشاره کرده است که به جزئیات بیشتری نیاز دارد؛ در واقع نشانه‌های بازایی برای او کافی نبوده است: مشکلات مربوط به نشانه‌های بازایی

عوامل ایجاد فراموشی

- (۱) گذشت زمان: با گذشت زمان برخی مطالب فراموش می‌شود، اما بیشترین میزان فراموشی در ساعات اولیه بعد از یادگیری است. بهترین شیوه کنترل اثر گذشت زمان، مرور اطلاعات در زمان مناسب است.
(۲) تداخل اطلاعات: در صورتی که بین ساعات مطالعه استراحت نداشته باشیم، عملکرد حافظه ما کاهش خواهد یافت.
(۳) عوامل عاطفی: هرچه مطالب را دوست داشته باشیم، احتمال فراموشی آن‌ها کمتر است. البته دخالت عوامل عاطفی همواره به صورت مثبت نیست؛ به این معنی که اگر مطلبی را دوست نداشته باشیم احتمال فراموشی در آن بیشتر است.
(۴) عدم رمزگردانی: اگر به محرکی توجه نکنیم و آن را رمزگردانی نکنیم، نمی‌توانیم آن را به خاطر بیاوریم. بسیاری از فراموشی‌ها در عمل ناشی از کم‌توجهی و نبود رمزگردانی است.
(۵) مشکلات مربوط به نشانه‌های بازایی: بسیاری از افراد نشانه‌های کافی و درست برای بازایی اطلاعات از حافظه ندارند. نشانه‌ها به دو صورت درونی و بیرونی تقسیم می‌شوند. نشانه‌های درونی همان نشانه‌های معنایی و نشانه‌های بیرونی نشانه‌های حسی و غیرمعنایی هستند.

گروه آموزشی ماز

۷۳- هر جمله زیر به کدام نوع از مسئله اشاره دارد؟

- به ازای هر چند متر فاصله از سطح دریا توان موتور خودرو کاهش می‌یابد؟
- دلایل عدم تحمل ناکامی و واکنش‌های پر خاشگرانه چیست؟
- چگونه می‌توان بهره‌وری مطالعه دانش‌آموزان را بالا برد؟
- چگونه شهرداری را انتخاب کنیم که به شهرسازی کمک کند؟
- (۱) خوب تعریف شده - بد تعریف شده - بد تعریف شده - بد تعریف شده
- (۲) بد تعریف شده - خوب تعریف شده - بد تعریف شده - خوب تعریف شده
- (۳) خوب تعریف شده - بد تعریف شده - خوب تعریف شده - بد تعریف شده
- (۴) بد تعریف شده - خوب تعریف شده - خوب تعریف شده - خوب تعریف شده

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - تعریف، اهمیت، انواع ویژگی‌های حل مسئله - مفهومی - ۱۱۰۵)

در مسئله اول، مسئله انسانی نیست و نیز راه حل و ماهیت و هدف آن به خوبی مشخص است و ابهام زیادی ایجاد نمی‌کند؛ اما در سایر مسائل، پیدا کردن راه حل دشوار است، موقعیت و اهداف چندان مشخص نیست و تضمینی برای حل آن وجود ندارد.

انواع مسئله

با توجه به موارد زیر می‌توان مسئله‌ها را به ۱- خوب تعریف شده ۲- خوب تعریف نشده، تقسیم کرد:

گروه آموزشی ماز

۷۴- هریک از عبارات زیر با کدام گزینه هماهنگی بیشتری دارد؟

- علت توانایی دانشمندان در انجام اختراعات

- کنار گذاشتن پافشاری بر حل یک مسئله

- درک نقطه نظرات طرف مقابل یک دعوا

(۱) تجربه گذشته - اثر نهفتگی - نادیده گرفتن مسئله برای مدتی خاص

(۲) انتقال - نادیده گرفتن مسئله برای مدتی خاص - نوع نگاه به مسئله

(۳) نوع نگاه به مسئله - نادیده گرفتن مسئله برای مدتی خاص - نوع نگاه به مسئله

(۴) نوع نگاه به مسئله - اثر نهفتگی - انتقال

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - مراحل حل مسئله و عوامل مؤثر بر آن - خط به خط - ۱۱۰۵)

بررسی موارد:

- نوع نگاه دانشمندان به مسائل با افراد عادی بسیار متفاوت بوده و به همین علت آنها قادر به اکتشافات و اختراعات زیادی در رابطه با مسائل پیش آمده بوده‌اند.

- وقتی سماجت برای حل مسئله برای مدتی نادیده گرفته شود، عواملی که مانع حل آن مسئله هستند فراموش می‌شوند (نادیده گرفتن مسئله برای مدتی خاص)

- بن‌بست زمانی ایجاد می‌شود که حل کننده مسئله با نگاه فعلی قادر به حل آن نباشد و راه خروج از این بن‌بست تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله است.

عوامل مؤثر در حل مسئله

تجربیات گذشته بر توانایی حل مسئله تا تأثیر می‌گذارد. اگر فرد روش‌های حل مسئله را بداند، در موقعیت‌های جدید می‌تواند از آن‌ها استفاده نموده و مسئله را حل نماید.

نکته: تأثیر یادگیری‌های گذشته بر حل مسئله را «انتقال» گویند.

البته اثر تجربه گذشته همواره مثبت نیست و ممکن است گاهی حل کردن مسئله را برای ما سخت‌تر کند. مهم‌ترین دلیل عدم موفقیت برخی از افراد، پیروی صرف از تجربیات

گذشته است البته در صورتی که این تجربیات مورد بازبینی قرار گیرند، می‌توانند راهگشای مفیدی باشند.

نوع نگاه به مسئله باعث می‌شود که فرد تنها اطلاعات مربوط به آن نگاه خاص را به خاطر آورد و همین امر ممکن است باعث شود فرد نتواند موضوع را حل کند؛ به همین

منظور تغییر نگاه فعلی، راه خروج از بن‌بست و یافتن راه‌حل‌های جدید است.

زمانی که سماجت بر حل مسئله را برای مدتی نادیده بگیریم، موانع حل مسئله فراموش می‌شوند و با مراجعه مجدد، حل مسئله محقق می‌شود.

نکته: به اثر نادیده گرفتن حل مسئله برای مدت زمانی مشخص، «اثر نهفتگی» می‌گویند.

گروه آموزشی ماز

۷۵- ملاک تصمیم‌گیری در هریک از عبارات زیر چیست؟

- مبینا برای خرید کفش به مغازه می‌رود و می‌بیند که مغازه‌دار برای اجناس، تخفیف ویژه گذاشته و به جای یک جفت، دو جفت کفش می‌خرد.

- مهسا از کیفی که خریده رضایت چندانی ندارد اما با توجه به پولی که برای آن پرداخت کرده، ترجیح می‌دهد آن را استفاده کند.

- مهدی بر سر معاملات طلا دچار تردید شده است. این بار نمی‌خواهد پولی از دست بدهد و ترجیح می‌دهد به همین سودی که کرده بسنده کند و دارایی‌اش

را بفروشد.

(۴) هزینه - مزیت - خطر

(۳) مزیت - هزینه - هزینه

(۲) مزیت - هزینه - خطر

(۱) هزینه - مزیت - هزینه

(متوسط - ملاک ها و سبک های تصمیم گیری - مفهومی - ۱۱۰۶)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

- خرید دو جفت کفش با قیمت پایین تر تصمیمی است که بر اساس مزیت گرفته می شود.
- استفاده از شیء نامطلوب به خاطر پولی که برای آن پرداخت شده، دال بر هزینه است.
- در واقع مهدی از ریسک معامله اجتناب می کند که نمونه ای از تصمیم گیری بر اساس خطر است.

گروه آموزشی ماز

۷۶- هر عبارت به کدام سبک تصمیم گیری اشاره دارد؟

- سجاد در سال منتهی به کنکور ارشد است و این کنکور برایش بسیار حیاتی است، چند پروژه آموزشی کوچک به او پیشنهاد می شود. او بر اساس زمان بندی خود سعی می کند به طرز معقولی یکی از آن ها را انتخاب کند.
- ریحانه پس از آنکه فهمید دوست صمیمی اش بینی خود را عمل کرده، فوراً نوبت عمل بینی خود را از همان پزشک گرفت.
- میلاد مدتی است که قرار است برای چند فرصت شغلی رزومه ارسال کند اما به قدری معطل می کند که برخی شان از دست رفته اند.
- فاطمه به محض آنکه حقوق ماهانه خود را دریافت می کند، ناگهان به خریدهای بزرگ دست می زند و این باعث می شود که تا آخر ماه به سختی سپری شود.

- (۲) احساسی - وابسته - تکانشی - احساسی
(۴) احساسی - احساسی - تکانشی - احساسی

- (۱) منطقی - احساسی - اجتنابی - تکانشی
(۳) منطقی - وابسته - اجتنابی - تکانشی

(آسان - ملاک ها و سبک های تصمیم گیری - مفهومی - ۱۱۰۶)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

- تصمیم گیری به طرز معقول و بر اساس زمان بندی صحیح، نمودی از سبک منطقی است.
- عمل بینی فوراً در پی عمل دوست و همان پزشک، نمودی از سبک وابسته است.
- معطل کردن و کار امروز را به فردا انداختن، نمودی از سبک اجتنابی است.
- خریدهای ناگهانی که بعداً نتایج ناخوشایندی دارد، نمودی از سبک تکانشی است.

سبک های تصمیم گیری

۱

سبک تکانشی: در این سبک، فرد به صورت ناگهانی و با عجله و بدون محاسبه تصمیم گیری می کند.

۲

سبک احساسی: تصمیم گیری در این سبک بر اساس عواطف و هیجانات زودگذر انجام می شود.

۳

سبک وابسته: تبعیت کورکورانه از دیگران ویژگی مشخص این سبک است.

۴

سبک اجتنابی: در این سبک، فرد دست دست می کند و کار امروز را به فردا می اندازد.

۵

سبک منطقی: بهترین شیوه تصمیم گیری است که بر اساس عقل و منطق و تابع یک روش قاعده مند و منظم است.

گروه آموزشی ماز

۷۷- هر عبارت زیر به کدام عامل نگرشی تعیین کننده رفتار اشاره دارد؟

- وجود رادار در هواپیما موجب می شود که خلبان از پیمودن مسیرهای غلط احتراز کند.
- پویا، دانش آموز کنکوری، عمیقاً اعتقاد داشت که در کنکور امسال قبول می شود و همین اتفاق هم افتاد.
- من می دانم که آدم نالایقی هستم و برای داشتن جایگاه شغلی خوب ساخته نشده ام.
- فاطمه اطمینان دارد که از پس وبزیت و درمان بیمار جدید خود بر می آید.

- (۱) ارادی - اراده - درماندگی آموخته شده - ادراک کارایی
(۲) هدفمندی - باورها و نظام ارزشی - اسنادها - ادراک کارایی
(۳) هدفمندی - اراده - درماندگی آموخته شده - ادراک کنترل
(۴) ارادی - باورها و نظام ارزشی - اسنادها - ادراک کنترل

(متوسط - نگرش و مهم ترین عوامل آن - مفهومی - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

- هدفمندی عاملی است که فرد را از بیراهه رفتن باز می دارد.
- در واقع، باور پویا مبنی بر قبول شدن بوده که موفقیت او را در پی داشته است.
- باورهای مطرح شده در این مورد در واقع به نوعی از اسناد درونی اشاره دارد؛ به علاوه اشاره به عوامل پایدار برای اسناد کردن مثل لیاقت نداشتن.
- اطمینان از فائق آمدن بر چالش پیش رو، حاکی از ادراک کارایی است.

۷۸- در هر یک از موارد زیر انگیزه افراد از چه نوعی بوده است؟

- الف - کبری دوست دارد ساعت‌ها به تماشای طلوع بنشیند، برای همین همیشه ساعت خود را برای ۴ صبح تنظیم می‌کند.
 ب - آقای نجابتی به شدت خسته است اما می‌داند که باید سفارش مشتریان فردا را آماده کند وگرنه آنان اعتراض خواهند نمود.
 ج - عارف برای پرداخت بدهی‌هایش مجبور است شرمندگی ناشی از پول قرض کردن از پدرش را تحمل کند.
- (۱) درونی - بیرونی - بیرونی
 (۲) درونی - درونی - بیرونی
 (۳) بیرونی - بیرونی - درونی
 (۴) بیرونی - درونی - درونی

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - انگیزه و انواع آن - مفهومی - ۱۱۰۷)

بررسی موارد:

الف: لذت بردن از طلوع یک انگیزه درونی است.

ب: جلوگیری از اعتراض مشتریان یک انگیزه بیرونی است.

ج: پرداخت بدهی انگیزه بیرونی است.

انواع انگیزه

انگیزه‌ها به دو نوع درونی و بیرونی تقسیم می‌شوند. در انگیزه‌های بیرونی عاملی خارجی فرد را به انجام دادن کاری خاص برمی‌انگیزد اما در انگیزه‌های درونی فرد کار را به خاطر خود آن چیز انجام می‌دهد؛ زیرا به آن کار علاقه دارد، برایش جالب است یا با نیازهای فطری او مطابقت دارد.

گروه آموزشی ماز

۷۹- به ترتیب درستی یا نادرستی عبارتهای زیر در کدام گزینه آمده است؟

- یکی از هدف‌های روان‌شناسی سلامت، پیشگیری و درمان بیماری‌ها است. علاوه بر این، حفظ سلامتی و ارتقای آن هم مدنظر است.
 - مجموعه الگوهای رفتاری و اجتماعی که فرد معمولاً در زندگی روزمره از آن‌ها استفاده می‌کند، «سبک زندگی» نام دارد.
 - روان‌شناسان سلامت در سبک زندگی افراد به سه مورد اشاره می‌کنند: (۱) تغذیه (۲) ورزش (۳) فشارهای روانی و روش‌های مقابله با آن.
- (۱) درست - درست - نادرست
 (۲) درست - نادرست - نادرست
 (۳) درست - نادرست - درست
 (۴) نادرست - درست - درست

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - ابعاد مهم سبک زندگی - خط به خط - ۱۱۰۸)

بررسی موارد نادرست:

- مجموعه الگوهای رفتاری و شناختی که فرد معمولاً در زندگی روزمره از آن‌ها استفاده می‌کند، «سبک زندگی» نام دارد.

گروه آموزشی ماز

۸۰- کدام گزینه به تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت اشاره دارد؟

- (۱) هنگامی که پسری به یاسمن پیشنهاد دوستی داد، او گفت که عقیده دارد این روابط حرام است.
 (۲) هانیه با توجه به احادیث اسلامی و وضو گرفتن، توانسته است پاکیزه‌تر زندگی کند.
 (۳) هلیا که در اتریش زندگی می‌کند از گوشت‌هایی که ذبح اسلامی ندارند، مصرف نمی‌کند.
 (۴) حسنا پیش از شروع هر کاری آیت‌الکرسی می‌خواند و با یادآوری حضور خدا، آرامش قلبی پیدا می‌کند.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - مقابله با فشار روانی منفی - خط به خط - ۱۱۰۸)

در گزینه «۱» اجتناب از روابط نامشروع و رفتارهای پرخطر جنسی، در گزینه «۲» سبک زندگی سالم‌تر و در گزینه «۳» دوری از تغذیه ناسالم از راه‌های غیرمستقیم تأثیر مذهب بر سلامت هستند.

تأثیر مذهب بر سلامت

مذهب از دو راه مستقیم و غیرمستقیم بر سلامت تأثیر دارد:

• مذهب و رفتارهای معنوی از طریق ایجاد آرامش ذهنی، کاهش فشار روانی، رابطه با خداوند و ایجاد روحیه مثبت حاصل از شرکت در مراسم دینی، عبادت و افزایش احساس حمایت اجتماعی باعث بهبود عملکرد سیستم ایمنی بدن می‌شود.

راه مستقیم

• افراد مذهبی در مقایسه با دیگر افراد، سبک زندگی سالم‌تری دارند و از رفتارهای پرخطر جنسی، مصرف سیگار، الکل و تغذیه نامناسب اجتناب می‌کنند.

راه غیر مستقیم

گروه آموزشی ماز

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۹)

۸۱- ﴿سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى...﴾:

- ۱) ستایش شبانه از آن [خدایی] است که بنده اش را از مسجد الحرام به مسجد الأقصى حرکت داد!
- ۲) پاک است آن [خدایی] که با بنده اش شبانه از مسجد الحرام به سوی مسجد الأقصى حرکت کرد!
- ۳) منزّه است آن [خدایی] که شبانه بنده خود را از مسجد الحرام به سوی مسجد الأقصى حرکت داد!
- ۴) پاک است آن [خدایی] که بنده اش را شبها از مسجد الحرام تا مسجد الأقصى حرکت می داد!

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - خط به خط - جار و المجرور - ۱۰۰۸)

بررسی گزینه ها:

سُبْحَانَ: پاک است، منزّه است ← رد گزینه ۱

الحمد: ستایش

أَسْرَى بِعَبْدِهِ: بنده خود را حرکت داد ← رد گزینه های ۲ و ۴

«لَيْلًا» در گزینه ۱، در جای اشتباهی ترجمه شده است و در گزینه ۴ به اشتباه، جمع ترجمه شده است.

گروه آموزشی ماز

۸۲- «نَصَحْتُ وَلَدِي وَحِيدَةً: إِثَاكَ وَالْعَصَبُ مَعَ الْآخَرِينَ وَ عَلَيْكَ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ عِنْدَمَا تَغْضَبُ لِأَنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ أَنْ تَجِدَ فِي الْمِيزَانِ شَيْئًا أَثْقَلَ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ عِنْدَ رَبِّكَ الْكَرِيمِ!»:

- ۱) فرزندم را به تنهایی نصیحت کردم: از خشم با دیگران پرهیز و هنگامی که خشمگین می شوی باید به بزرگواری های اخلاق پایبند باشی زیرا تو هرگز نخواهی توانست چیزی سنگین تر از خلق نیکو نزد پروردگار بزرگوار خویش بیابی!
- ۲) پسر تنهایم را نصیحت کردم: از خشم با دیگران پرهیز و تو باید هنگام خشم، پایبند بزرگواری های اخلاق باشی زیرا تو هرگز نخواهی توانست در ترازو چیزی سنگین تر از خوش اخلاقی نزد پروردگار بزرگوارت بیابی!
- ۳) فرزندم را تنها نصیحت کردم: از خشم با دیگران دوری کن و بر تو است که هنگامی که خشمگین می شوی به بزرگواری های اخلاق پایبند باشی زیرا تو هرگز نمی توانی در ترازویی که نزد پروردگار بزرگوار خود است، چیزی سنگین تر از خوش اخلاقی بیابی!
- ۴) پسر را تنها نصیحت کردم: از آخرین حد خشم پرهیز و بر تو واجب است که هنگامی که خشمگین می شوی به بزرگواری های اخلاق پایبند باشی زیرا تو هرگز نخواهی توانست چیزی سنگین تر از اخلاق نیک در ترازو، نزد پروردگار بزرگوار بیابی!

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - ترکیبی - تمرین درس چهارم - ۱۱۰۴)

بررسی گزینه ها:

وَحِيدَةً: تنها، به تنهایی ← رد گزینه ۲

حَال را نباید به صورت صفت یا هر نقش دیگری ترجمه کنیم.

الْآخَرِينَ: دیگران ← رد گزینه ۴

تَغْضَبُ: خشمگین می شوی ← رد گزینه ۲

لَنْ تَسْتَطِيعَ: هرگز نخواهی توانست ← رد گزینه ۳

رَبِّكَ الْكَرِيمِ: پروردگار بزرگوارت ← رد گزینه ۴

گروه آموزشی ماز

۸۳- «مِنَ الْعَجِيبِ جَدًّا أَنَّ الطَّالِبَ الَّذِي كَانَ تَكَاسَلَ فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَةِ يَقْرَأُ دُرُوسَهُ قِرَاءَةَ الْمَجْدِّينَ!»:

- ۱) جدًّا عجیب است که دانش آموزی که در سال گذشته تنبلی می کرد، درس هایش را تلاشگرانه می خواند!
- ۲) خیلی عجیب است دانش آموزی که در سال گذشته تنبلی کرده بود، درس خود را تلاشگرانه می خواند!
- ۳) بسیار عجیب است که دانش آموزی که سال گذشته تنبلی کرده بود، درس هایش را همچون افراد تلاشگر می خواند!
- ۴) جدًّا شگفت آور است که دانش آموزی که سال گذشته تنبلی کرده بود، درس های خود را می خواند، خواندن تلاشگران!

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - ترکیبی - مفعول مطلق - ۱۲۰۴)

بررسی گزینه ها:

كَانَ تَكَاسَلَ: تنبلی کرده بود ← رد گزینه ۱

«كَانَ + ماضی: ماضی بعید»

يَقْرَأُ... قِرَاءَةَ الْمَجْدِّينَ: همچون افراد تلاشگر می خواند ← رد سایر گزینه ها

«قِرَاءَةُ» مفعول مطلق نوعی است که مضاف الیه گرفته؛ پس در ترجمه از «همچون، مانند ... + مضاف الیه» استفاده می کنیم.

گروه آموزشی ماز

۸۴- «حضر ستة وثمانون عالماً في هذه الجلسة و بدؤوا يتحدثون عن سبب تشكيل الظاهرة العجيبة التي حيرت الناس في الأيام الماضية!»:

- ۱) هشتاد و شش دانشمند در این جلسه حاضر شدند و شروع به صحبت کردن درباره علت تشکیل پدیده عجیبی که مردم را در روزهای گذشته حیران کرد، نمودند!
- ۲) هشتاد و شش دانشمند در این جلسه حضور یافتند و به بحث کردن درباره دلیل تشکیل پدیده عجیبی که مردم را در روزهای گذشته حیران کرد، پرداختند!
- ۳) هشتاد و شش دانشمند در این جلسه حاضر شده‌اند و شروع کردند به سخن گفتن درباره دلیل تشکیل پدیده‌های عجیبی که مردم را در روزهای گذشته حیران کرد!
- ۴) شصت و هشت دانشمند در این جلسه حضور یافتند و شروع کردند درباره علت تشکیل پدیده عجیبی که مردم را در روزهای گذشته حیران کرد، سخن بگویند!

(متوسط - ترکیبی - قواعد اعداد - ۱۰۰۲)

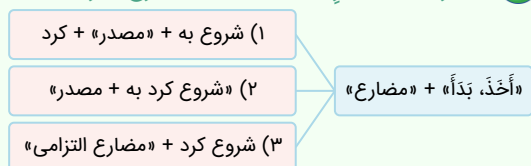
پاسخ: گزینه ۱

بررسی گزینه‌ها:

ستة و ثمانون: هشتاد و شش ← رد گزینه ۴

بدؤوا يتحدثون: شروع به صحبت کردن نمودند، شروع کردند به سخن گفتن، شروع کردند سخن بگویند ← رد گزینه ۲

به ترجمه ساختار «أَخَذَ، بَدَأَ» + «مضارع» در جمله، دقت کنید:

مثال: أَخَذَ الطَّالِبُ يَذُرُّ: دانش آموز شروع به درس خواندن کرد. / دانش آموز شروع کرد درس بخواند.

«الظاهرة: پدیده» مفرد است نه جمع ← رد گزینه ۳

گروه آموزشی ماز

۸۵- «ألف أحد أساتذة جامعتنا كتاباً في مجال تعلم اللغة العربية يُساعدنا في فهم النصوص الصعبة و فهمنا أنه للكتاب دور مهم في تقدّم أكثر الطلاب!»:

- ۱) یکی از استادان دانشگاه ما کتابی در زمینه یادگرفتن زبان عربی تألیف کرد که به ما در فهم متن‌های سخت کمک می‌کرد و فهمیدیم این کتاب نقش مهمی در پیشرفت بیشتر دانشجویان دارد!
- ۲) یکی از استادهاى دانشگاهمان یک کتاب در زمینه یاد دادن زبان عربی نوشته است که به ما در فهم متون سخت کمک می‌کرد و دانستیم کتاب نقشی مهم در پیشرفت بیشتر دانشجویان دارد!
- ۳) یکی از استادهاى دانشگاه ما کتابی که در زمینه یادگرفتن زبان عربی تألیف کرد به ما در فهم متون سخت کمک می‌کند و فهمیدیم کتاب یک نقش مهم در پیشرفت دانشجویان دارد!
- ۴) یکی از استادان دانشگاهمان یک کتاب در زمینه یاد گرفتن زبان عربی نوشت که به ما در فهم متن‌های سخت کمک کرده بود و دانستیم این کتاب نقش مهمی در پیشرفت بیشتر دانشجویان دارد!

(دشوار - ترکیبی - تمارین درس پنجم - ۱۱۰۵)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی گزینه‌ها:

ألف كتاباً يُساعدنا: کتابی تألیف کرد (نوشت، نوشته است) که به ما کمک می‌کرد ← رد گزینه‌های ۳ و ۴

به فعلی که پس از یک اسم «نکره» می‌آید و آن را توصیف می‌کند، «جمله وصفیه» می‌گوییم که ساختار ترجمه آن در حالت کلی به شکل مقابل است:
[..... + اسم نکره + «که» + ترجمه فعل (جمله وصفیه)]

توجه: حواستان باشد حرف «که» در ترجمه باید «قبل از جمله وصفیه» بیاید نه جای دیگری!

اکنون برای ترجمه دقیق «جمله وصفیه» باید دید در جمله، جای خالی را کدام «فعل» پر می‌کند که با توجه به این موضوع، چند حالت داریم:

حالت اول: «بدون فعل» + «اسم نکره» + «فعل (جمله وصفیه)» نحوه ترجمه ← مطابق زمان خود فعل

مثال: الكتاب ضيقٌ يُساعدكُم في الحياة: کتاب دوستی است که در زندگی به شما کمک می‌کند.

اسم نکره جمله وصفیه (مضارع)

دقت کنید در این حالت چون قبل از اسم «نکره» فعلی نیامده، جمله وصفیه در زمان خودش (مضارع) ترجمه شده.

حالت دوم: «فعل ماضی» + «اسم نکره» + «فعل ماضی (جمله وصفیه)» نحوه ترجمه ← «ماضی بعید» یا «ماضی ساده»

مثال: إشتريتُ اليوم كتاباً قَد رأيتُه مِن قَبْل: امروز کتابی را خریدم که قبلاً آن را دیده بودم (دیدم).

ماضی (ماضی) اسم نکره جمله وصفیه (ماضی)

حالت سوم: «فعل ماضی» + «اسم نکره» + «فعل مضارع (جمله وصفیه)» نحوه ترجمه ← «ماضی استمراری»

مثال: شاهدتُ طالباً يُطالعُ دروسه: دانش آموزی را دیدم که درس‌های خود را مطالعه می‌کرد.

ماضی (ماضی) اسم نکره جمله وصفیه (مضارع)

حالت چهارم: «فعل مضارع» + «اسم نکره» + «فعل مضارع (جمله وصفیه)» نحوه ترجمه ← «مضارع التزامی» یا «مضارع اخباری»

مثال: أَقْنَشُ عَنْ مُعْجَمٍ يُسَاعِدُنِي فِي فَهْمِ النُّصُوص: دنبال فرهنگ لغتی می‌گردم که مرا در فهم متون کمک کند (می‌کند).

مضارع (مضارع) اسم نکره جمله وصفیه (مضارع)

طبق نکات فوق، در ابتدا دقت کنید که حرف «که» باید قبل از جمله وصفیه (یُسَاعِدُنَا) بیاید، نه جای دیگری ← رد گزینه ۳
در عبارت سوال، «ألف» که فعل قبل از اسم نکره (کتاباً) است، ماضی می‌باشد، ضمناً «یُسَاعِدُ» به عنوان «جمله وصفیه» مضارع می‌باشد؛ پس طبق حالت سوم به شکل «ماضی استمراری» (کمک می‌کرد) ترجمه می‌شود ← رد گزینه ۴
تَعَلَّمْ: یاد گرفتن ← رد گزینه ۲

توجه!

- حواستان باشد که «تَعَلَّمْ: یاد گرفتن» را با «تَعْلِيم: یاد دادن» اشتباه نگیرید.
- «کتاباً» در ابتدا به شکل «نکره» و در ادامه جمله با «ال» تکرار شده (لِلکتاب = ل + ال کتاب)؛ بنابراین می‌توان در ترجمه «الکتاب» از «این» یا «آن» استفاده کرد. (همانند گزینه‌های ۱ و ۴)

گروه آموزشی ماز

۸۶- عَيْنِ الصَّحِيح:

- ۱) يُشْجِعُ السَّيَّاحَ عَلَى السَّفَرِ إِلَى إِيْرَانِ لِرُؤْيَةِ طَبِيعَتِهَا الْخَلَائِجَةِ: گردشگران به سفر به ایران، برای دیدن جذابیت طبیعتش تشویق می‌شوند!
- ۲) الْحَرْبَاءُ عَيُونَهَا مَتَحَرِّكَةً فَهِيَ تَقْدِرُ أَنْ تَرَى فِي أَنْجَاهَيْنِ فِي وَقْتٍ وَاحِدٍ: چشمان آفتاب‌پرست متحرک است پس او می‌تواند در یک زمان چند جهت را ببیند!
- ۳) سُئِلَ الْمَدِيرُ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ «مَتَى سَيَحْضُرُ الدَّلِيلُ؟» فَأَجَابَ «لَا أَعْلَمُ»: در سالن فرودگاه، مدیر پرسید: «چه زمان راهنما حاضر خواهد شد؟» پس پاسخ داد «نمی‌دانم»!
- ۴) لَعَقَ قَطْرِي جِرْحَهُ فَالْتَمَمَ لِأَنَّ لِسَانَهُ مَمْلُوءٌ بِغَدَدٍ تُفَرِّزُ سَائِلًا مُطَهَّرًا: گربه‌ام زخمش را لیسید و بهبود یافت زیرا زبانش پر از غده‌هایی است که مایعی پاک‌کننده ترشح می‌کنند!

(متوسط - ترکیبی - متن درس پنجم - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ طَبِيعَتِهَا الْخَلَائِجَةِ: طبیعت جذابیت

کلمات یک ترکیب نباید جا به جا ترجمه شوند.

۲ الحَرْبَاءُ عَيُونَهَا مَتَحَرِّكَةً: آفتاب‌پرست چشمانش متحرک است.

انْتِجَاهَيْنِ: دو جهت

۳ سُئِلَ الْمَدِيرُ: از مدیر پرسیده شد.

گروه آموزشی ماز

۸۷- عَيْنِ الْخَطَأ:

- ۱) إِذَا أَرَدْنَا أَنْ لَا نَتَعَبَ مِنَ الْمَصَائِبِ،: هرگاه بخواهیم که از مصیبت‌ها خسته نشویم،
- ۲) فَلَنَقْبَلُ أَنْ لَا نَحْزَنَ أَنْفُسَنَا بِالْمَشَاكِلِ الْجَزِئِيَّةِ: باید بپذیریم که درونمان با مشکلات جزئی ناراحت نشود،
- ۳) وَ كُلُّ مَشَاكِلِ الدُّنْيَا لِلْإِنْسَانِ الذَّكِيِّ جَزِئِيَّةٌ حَقًّا، وَ هَمَّةٌ مَشَاكِلَاتِ دُنْيَا بَرَاءِ إِنْسَانٍ بَاهُوشٍ وَاقِعًا جَزْئِيٍّ اسْت،
- ۴) إِنْ كُنَّا مِنَ الْعُقَلَاءِ لَا نُصْبِحُ مُنْزَعَجِينَ أَبَدًا! اگر از عاقلان باشیم هرگز آزرده نمی‌شویم!

(دشوار - ترکیبی - جمله فعلیه و اسمیه - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۲

أَنْ لَا نَحْزَنَ أَنْفُسَنَا: که خودمان را ناراحت نکنیم.

به دلیل اینکه کلمه «أنفس» منصوب شده است، فعلمان متعدی یا مفعول پذیر است.

علاوه بر آن، فعل «نَحْزَنُ» برای صیغه متکلم مع‌الغیر است و باید با فعلی جمع ترجمه گردد، نه مفرد.

گروه آموزشی ماز

۸۸- «شلواری‌های مردانه نود هزار تومان و شلواری‌های زنانه هفتاد و پنج هزار تومان است!»:

- ۱) السَّرَوَالُ الرَّجَالِيُّ بِتِسْعِينَ أَلْفَ تَوْمانِ وَ السَّرَاوِيلُ النِّسَائِيَّةُ بِسَبْعِينَ وَ خَمْسَةَ أَلْفَ تَوْمانِ!
- ۲) السَّرَاوِيلُ الرَّجَالِيَّةُ بِسَبْعِينَ أَلْفَ تَوْمانِ وَ السَّرَاوِيلُ النِّسَائِيَّةُ بِخَمْسَةِ وَ تِسْعِينَ أَلْفَ تَوْمانِ!
- ۳) السَّرَوَالُ الرَّجَالِيُّ بِسَبْعِينَ أَلْفَ تَوْمانِ وَ السَّرَوَالُ النِّسَائِيُّ بِخَمْسَةِ وَ تِسْعِينَ أَلْفَ تَوْمانِ!
- ۴) السَّرَاوِيلُ الرَّجَالِيَّةُ بِتِسْعِينَ أَلْفَ تَوْمانِ وَ السَّرَاوِيلُ النِّسَائِيَّةُ بِخَمْسَةِ وَ سَبْعِينَ أَلْفَ تَوْمانِ!

(متوسط - خط به خط - حوار و تمرین درس اول - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی گزینه‌ها:

شلواری‌های مردانه: السَّرَاوِيلُ الرَّجَالِيَّةُ ← رد گزینه‌های ۱ و ۳

نود: تِسْعِينَ ← رد گزینه‌های ۲ و ۳

هفتاد و پنج: خَمْسَةُ وَ سَبْعِينَ ← رد سایر گزینه‌ها

گروه آموزشی ماز

۸۹- عَيْنَ الصَّحِيحِ لِلْمَفْهُومِ: «أَطْلُبُوا الْعِلْمَ وَلَوْ بِالصَّيْنِ؛ فَإِنَّ طَلَبَ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ.»

- (۱) طلب العلم أفضل عند الله من الصلاة و الصيام و الحج و الجهاد في سبيل الله!
- (۲) مثل الذي يتعلم العلم ثم لا يحدث به كمثل الذي يكنز الكنز فلا ينفق منه!
- (۳) كاتم العلم يلعنه كل شيء حتى الحوت في البحر و الطير في السماء!
- (۴) العلم و المال يستران كل عيب و الجهل و الفقر يكشفان كل عيب!

(دشوار - مفهومی - تمرین درس ششم - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۱

ترجمه عبارت صورت سؤال: «علم را طلب کنید اگرچه در چین باشد؛ زیرا طلب علم واجب دینی است.» (عبارت صورت سؤال تأکید بر اهمیت و جایگاه والای علم آموزی دارد.)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ طلب علم در نزد خدا از نماز و روزه و حج و جهاد در راه خدا برتر است!
- ۲ حکایت کسی که علم آموزد و از آن سخن نگوید چون کسی است که گنجی بیاندوزد و از آن خرج نکند!
- ۳ همه چیز حتی نهنگ دریا و پرندۀ در آسمان نهان کننده علم را لعنت کنند!
- ۴ علم و مال هر عیبی را بپوشاند و جهل و فقر هر عیبی را نمایان کند!

گروه آموزشی ماز

■ ■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۹۰ - ۹۴) بِمَا يَنْاسِبُ النَّصَّ:

الْفَرَزْدَقُ مِنْ شُعَرَاءِ الْعَصْرِ الْأُمَوِيِّ. وُلِدَ بِمَنْطِقَةِ الْكُوَيْتِ الْحَالِيَةِ وَعَاشَ بِالْبَصْرَةِ. مِنْذُ الطُّفُولَةِ كَانَتْ تُشَاهَدُ فِيهِ آثَارُ النَّبُوغِ فِي الشَّعْرِ وَالْأَدَبِ. أَبُوهُ عَلَّمَهُ الْقُرْآنَ تَعْلِيمَ النَّاصِحِينَ عَلَى نَصِيحَةٍ مِنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (ع) وَكَانَ لِهَذَا أَثَرٌ عَلَى كَيْفِيَّةِ شَعْرِهِ لِأَنَّ الْكَلَامَ الْبَلِيغَ يَرْبِي الذَّهْنَ وَفِكْرَ بَلِيغًا. لِلْفَرَزْدَقِ شَعْرٌ فِي مَدْحِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ (ع) أَنْشَدَهُ فِي مَكَّةَ وَ لَهُ قِصَّةٌ رَائِعَةٌ.

عندما حجّ هشام بن عبد الملك في أيام أبيه، كان الفرزدق حاضراً في مكة. الناس لم يحترموا هشاماً حين الطّواف و لم يذهبوا جانباً حتى يستطيع أن يُنجز أعمال الحجّ بسهولة. ولكن عندما جاء زين العابدين (ع) ذهب الناس جانباً و احتراموه احتراماً جميلاً و عرفوا قدره معرفة جيّدة. لما سأل رجل عنه قال هشام: «لا أعرفه» لكيلا يُعرفه الناس أكثر. هنا قام الفرزدق و أنشد قصيدته المعروفة التي تبدأ بـ «هذا الذي تعرف البطحاء و طأته...».

ترجمه متن:

فرزدق از شاعران دوره اموی است. در منطقه‌ای در کویت کنونی به دنیا آمد و در بصره زندگی کرد. از هنگام کودکی در وی آثار نبوغ در شعر و ادبیات دیده می‌شد. پدرش همچون خیرخواهان بنابر سفارشی از امیرالمؤمنین (ع) قرآن را به وی یاد داد و این کار اثری بر کیفیت شعرش داشت چراکه سخن شیوا، ذهن و فکر را با حالتی شیوا و فصیح، پرورش می‌دهد. فرزدق شعری در ستایش زین العابدين (ع) دارد که آن را در مکه سروده و داستان جالبی دارد.

هنگامی که هشام بن عبد الملك در روزگار [فرمانروایی] پدرش حج به جا آورد، فرزدق در مکه حاضر بود. مردم هنگام طواف به هشام احترام نگذاشتند و کنار نرفتند تا بتواند اعمال حج را به آسانی انجام دهد. ولی هنگامی که زین العابدين (ع) آمد، مردم کنار رفتند و به زیبایی به او احترام گذاشتند و به خوبی جایگاهش را شناختند. هنگامی که مردی درباره او [زین العابدين (ع)] پرسید، هشام گفت: «او را نمی‌شناسم» برای اینکه مردم او را بیشتر نشناسند. اینجا فرزدق برخاست و قصیده معروفش را سرود که با این عبارت آغاز می‌شود: «این کسی است که سرزمین مکه، قدمگاهش را می‌شناسد...».

گروه آموزشی ماز

۹۰- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (۱) مکان الولادة و العیش للفرزدق کان سواء.
- (۲) يُعْتَبَرُ الْفَرَزْدَقُ مِنَ الَّذِينَ لَهُمْ نَبُوغٌ فِي الْكَلَامِ مِنْذُ الصَّغَرِ.
- (۳) الْفَرَزْدَقُ أَنْشَدَ قَصِيدَتَهُ الْمَعْرُوفَةَ فِي مَدْحِ زَيْنِ الْعَابِدِينَ (ع) فِي الْكُوَيْتِ.
- (۴) عِنْدَمَا حَجَّ هِشَامُ كَانَ قَدْ مَاتَ أَبُوهُ.

(متوسط - مفهومی - تمرین درس هفتم - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ مکان تولد و زندگی فرزدق یکسان بود. (مطابق متن صحیح نیست زیرا گفته شده در منطقه‌ای در کویت کنونی متولد شد و در بصره زیست.)
- ۲ فرزدق از کسانی به شمار می‌رود که از خردسالی نبوغی در سخن گفتن دارند. (مطابق متن صحیح است.)
- ۳ فرزدق قصیده معروفش در ستایش زین العابدين (ع) را در کویت سرود. (مطابق متن، آن را در مکه سروده است.)
- ۴ هنگامی که هشام حج گزارد، پدرش فوت کرده بود. (مطابق متن صحیح نیست زیرا در متن گفته شده در روزگار پدرش [فرمانروایی پدرش] حج به جا آورد پس پدرش زنده بوده است.)

گروه آموزشی ماز

۹۱- عَيْنَ الْخَطَأِ:

- (۱) كَانَ هِشَامٌ لَا يَعْرِفُ زَيْنَ الْعَابِدِينَ (ع) فِي الْحَقِيقَةِ.
- (۲) النَّاسُ حِينَ الطَّوْفِ عَرَفُوا زَيْنَ الْعَابِدِينَ (ع).
- (۳) إِذَا تَقَرَّرَ آثَارُ الْأَدْبَاءِ الْمَشْهُورِينَ يَصِيرُ فِكْرُكَ وَ لِسَانُكَ وَ قَلَمُكَ بَلِيغًا.
- (۴) لِبَعْضِ النَّاسِ نَبُوغٌ يُشَاهَدُ فِيهِمْ مِنْذُ الصَّغَرِ.

(دشوار - مفهومی - تمرین درس هفتم - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ هشام زین العابدین (ع) را در واقع نمی‌شناخت. (مطابق متن، صحیح نیست زیرا در متن گفته شده به دلیل اینکه مردم او را بیشتر نشناسند، اظهار بی‌اطلاعی کرده است.)
- ۲ مردم هنگام طواف، زین العابدین (ع) را شناختند. (مطابق متن صحیح است.)
- ۳ اگر آثار ادیبان مشهور را بخوانی، فکر و زبان و قلمت شیوا می‌شود. (مطابق متن صحیح است.)
- ۴ برخی از مردم نبوغی دارند که در آنان از هنگام کودکی دیده می‌شود. (مطابق متن صحیح است.)

گروه آموزشی ماز

۹۲- جواب آی سؤال لم یأت فی النص؟

- ۱) کیف احترام الناس زین العابدین (ع)؟
- ۲) کمن علم أبو الفزدق القرآن؟
- ۳) لماذا لم يحترم الناس هشاماً؟
- ۴) لماذا قال هشام: «لا أعرفه»؟

(دشوار - مفهومی - تمرین درس هفتم - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ چگونه مردم به زین العابدین (ع) احترام گذاشتند؟ (در متن به این سؤال با عبارت «احتراماً جمیلاً» پاسخ داده شده و مفعول مطلق نوعی که با صفت در جمله می‌آید، برای پاسخ به چگونگی انجام شدن یک فعل می‌باشد.)
- ۲ پدر فرززدق قرآن را مانند چه کسانی یاد داد؟ (در متن به این سؤال با عبارت «تعلیم التّاصحین» پاسخ داده شده است. مفعول مطلق نوعی با مضاف‌الیه دلالت بر این دارد که فعل، همچون انجام شدنش توسط مضاف‌الیه، انجام شده است. این عبارت دلالت بر این دارد که یاد دادن قرآن توسط پدر، مانند یاد دادن قرآن توسط افراد خیرخواه انجام شده است.)
- ۳ چرا مردم به هشام احترام نگذاشتند؟ (پاسخ این سؤال در متن نیامده است.)
- ۴ چرا هشام گفت: «اورا نمی‌شناسم»؟ (پاسخ این سؤال در متن دقیقاً پس از گفتار هشام آمده. «لکیلا یعرفه الناس أكثر: برای اینکه مردم او را بیشتر نشناسند.»)

گروه آموزشی ماز

■ عین الخطأ فی الإعراب و التحلیل الصرفی (۹۳ و ۹۴)

۹۳- «وُلد - تُشاهد - تعلیم - بلیغاً»:

- ۱) وُلد: فعل ماضٍ - للمفرد الغائب - ثلاثي مجرد - متعدّد - مجهول / مع نائب فاعله جملة فعلیّة
- ۲) تُشاهد: فعل مضارع - له حرف زائد - للمفرد المؤنث الغائب - مصدره «مُشاهدة» - متعدّد - مجهول / نائب فاعله «آثار»
- ۳) تعلیم: اسم - علی وزن «تفعیل» - مفرد - مذکر - معرب / مفعول مطلق للنوع و منصوب
- ۴) بلیغاً: اسم - مذکر - مفرد - معرب - نكرة - علی وزن «فعلیل» / صفة و منصوب

(دشوار - ترکیبی - حال - ۱۲۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد نادرست:

نقش کلمه «بلیغاً» در این جمله، حال می‌باشد.

گروه آموزشی ماز

۹۴- «حاضراً - هشاماً - احتراموا - یعرف»:

- ۱) حاضراً: اسم فاعل - مفرد - مذکر - جمعه «حُضار» - نكرة - معرب / خبر «کان» و منصوب
- ۲) هشاماً: اسم - مفرد - مذکر - معرف بالعلمیّة - معرب / مجرور بحرف الجرّ
- ۳) احتراموا: فعل ماضٍ - للجمع المذکر الغائب - له حرفان زائدان - متعدّد - معلوم - ضمیر «ه» فیه مفعول
- ۴) یعرف: فعل مضارع - للمفرد الغائب - ثلاثي مجرد - متعدّد - معلوم - یترجم بالالتزامی المنفی فی الفارسیّة

(متوسط - ترکیبی - جار و المجرور - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد نادرست:

«هشاماً» مفعول می‌باشد. مجرور به حرف جرّ اسمی است که قبل از آن یکی از حروف جرّ آمده باشد.

ممکن است به دلیل ترجمه این عبارت به اشتباه افتاده باشید. برخی مفعول‌ها در زبان عربی، به صورت «حرف اضافه + متمم» در فارسی ترجمه می‌شوند اما حرف اضافه آن‌ها در فارسی، معادلی در عربی ندارد.

⚠️ دقت داشته باشید که ...

مجرور به حرف جرّ در عربی اسمی است که پیش از آن حرف جر در عبارت عربی آمده باشد نه اینکه در ترجمه فارسی دارای حرف اضافه باشد.

هر چیزی رو که دربارهٔ مفعول باید بدونی، همین جا یاد بگیر:

پیدا کردن مفعول با پرسیدن سؤال «چه کسی را؟ چه چیزی را؟» از فعل بسیار ساده است. اما در برخی فعل‌ها، مفعول عربی، در فارسی به صورت «حرف اضافه + متمم» می‌آید. باید به این موارد دقت کنیم.

مثال: «مَنْ خَافَ الْعِقَابَ انْصَرَفَ عَنِ السَّيِّئَاتِ»: هرکس از مجازات‌ها بترسد، از گناهان دوری می‌کند.

در جمله بالا «الْعِقَاب» مفعول است ولی در فارسی به صورت «حرف اضافه + متمم» ترجمه شده است.

مثال: «إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا»: اگر از خدا پروا کنید برایتان نیروی تشخیص حق از باطل قرار می‌دهد.

در جمله بالا «الله» و «فُرْقَانًا» مفعول هستند که «الله» به صورت حرف اضافه + متمم ترجمه شده است.

با توجه به این مطلب، جدول زیر را به خاطر داشته باشید:

در زبان عربی	در زبان فارسی
مفعول	مفعول
جار و مجرور	حرف اضافه + متمم
برخی مفعول‌ها	حرف اضافه + متمم

چطور اینگونه مفعول‌ها را تشخیص دهیم؟

به طور کلی معادل معنایی جار و مجرور در فارسی، «حرف اضافه + متمم» است. دقت کنید که اگر بدون اینکه در جمله عربی جار و مجرور داشته باشیم، حرف اضافه را در ترجمه فارسی بیاوریم، متمم این حرف اضافه در عربی مفعول می‌شود. جملات بالا را بار دیگر نگاه کنید و به جمله زیر نیز دقیق بنگرید:

«لَا يَزْحَمُ اللَّهُ مَنْ لَا يَزْحَمُ النَّاسَ»: خداوند رحم نمی‌کند به کسی که به مردم رحم نمی‌کند.

در عبارت عربی بالا، حرف جزئی معادل کلمه «به» در ترجمه فارسی قبل از کلمات «مَنْ» و «النَّاسَ» وجود ندارد، در نتیجه این دو مفعول هستند!

گروه آموزشی ماز

عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ الثَّالِيَةِ (۹۵ - ۱۰۰)

۹۵- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- (۱) تَلَوْتُ الْهَوَاءَ الَّذِي يُسَبِّبُ امْطَارًا خَمْصِيَّةً مِنْ مُهْدَدَاتِ نِظَامِ الطَّبِيعَةِ!
(۲) الْخَبِيرُ عَالِمٌ مُتَخَصِّصٌ بِأُمُورِ مِهْنَةٍ أَوْ عَمَلٍ أَوْ بَرْنَامَجٍ!
(۳) الْمِظْلَةُ أَدَاةٌ لِحِفْظِ الْإِنْسَانِ أَمَامَ اشْعَةِ الشَّمْسِ وَ نُزُولِ الثَّلَاجِ!
(۴) مِنْ فَضْلِكَ أَعْطِنِي بِطَاقَةِ بِمَبْلَغِ خَمْسَةِ وَ عَشْرِينَ رِيَالًا!

(متوسط - خط به خط - ثلاثی مزید - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد نادرست:

«يُسَبِّبُ» صورت صحیح این فعل است؛ زیرا فعل مضارع معلوم از باب «تفعیل» است.

گروه آموزشی ماز

۹۶- عَيْنُ فِعْلًا حُرُوفِهِ الزَّائِدَةُ لِيَسْتِ أَقْلُ مِنْ ثَلَاثَةِ حُرُوفٍ:

- (۱) يَا صَدِيقَتِي، أَعْلَمْ أَنَّكَ سَتَسْتَمِعِينَ إِلَى كَلَامِ الَّذِي يَعْلَمُكَ إِسْتِمَاعًا جَيِّدًا!
(۲) يَسْتَخْدِمُ أَبِي الْأَلَاتِ الَّتِي لَا نَرِيدُهَا فِي صَنْعِ بَعْضِ الْأَشْيَاءِ الْمَفِيدَةِ!
(۳) زَمِيلِي الْحَنُونُ سَيَسَاعِدُنِي فِي أَدَاءِ وَاجِبَاتِي لِأَنَّهُ كَمَّلَ وَاجِبَاتِهِ!
(۴) هَؤُلَاءِ الرِّجَالُ سَيَسْتَرُونَ عَيُوبَ الْآخِرِينَ لِأَنَّهُمْ مُؤْمِنُونَ!

(دشوار - ترکیبی - ثلاثی مزید - ۱۰۰۴)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ «أَعْلَمْ» ثلاثی مجزء است و حرف زائد ندارد. «تستمعين» مضارع باب افتعال است لذا ۲ حرف زائد دارد. «يَعْلَمُ» مضارع باب تفعیل است و ۱ حرف زائد دارد.
۲ «يستخدم» مضارع باب استفعال است و ۳ حرف زائد دارد. «نريد» مضارع باب افعال است و ۱ حرف زائد دارد.
۳ «يساعد» مضارع باب مفاعلة است و ۱ حرف زائد دارد. «كمل» ماضی باب تفعیل است و ۱ حرف زائد دارد.
۴ «يستر» ثلاثی مجزء است و حرف زائد ندارد.

گروه آموزشی ماز

۹۷- عَيْنُ عِبْرَةٍ لَيْسَ فِيهَا اسْمٌ مَنْصُوبٌ أَوْ مَجْرُورٌ بِالْيَاءِ:

- (۱) لَعَلَّ بَسَاتِينَ بَعْضِ الطَّلَالِ فِي هَذِهِ الْجَامِعَةِ كَتَبَهُمُ الْمَفِيدَةُ!
(۲) مَا أَجْمَلَ نَصَائِحَ الَّذِينَ يَنْصَحُونَ الْآخِرِينَ بِأَعْمَالِهِمُ الْجَمِيلَةِ!
(۳) إِنَّ أَوْلَادًا يَصْدُقُونَ صَدَقًا فِي حَيَاتِهِمْ مُحْتَرَمُونَ عِنْدَ وَالِدِهِمْ!
(۴) عِنْدِي سِتَّةُ مُرَافِقِينَ: أَخَوَايَ وَ أَخْتَايَ وَ صَدِيقَايَ!

(دشوار - ترکیبی - اعراب اجزا جمله - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ «بساتين» جمع مکسر است و منصوب به فتحه است.
۲ «الآخرين» جمع مذکر سالم و منصوب به ياء است.
۳ «والدي» که در اصل «والدين» بوده و به دليل مضاف شدن، نون پایانش حذف شده، مثنی و مجرور به ياء است.
۴ «مرافقين» جمع مذکر سالم و مجرور به ياء است.

انواع اعراب

- رفع:** علامت‌های این اعراب عبارت‌اند از: **ء**، **اَ**، **وَنَ** ← اسمی که این اعراب را دارد، مرفوع نامیده می‌شود.
- نصب:** علامت‌های این اعراب عبارت‌اند از: **اِ**، **اَیَ**، **یَیَ** ← اسمی که این اعراب را دارد، منصوب نامیده می‌شود.
- جر:** علامت‌های این اعراب عبارت‌اند از: **اِیَ**، **یَیَ**، **یَیَ** ← اسمی که این اعراب را دارد، مجرور نامیده می‌شود.

گروه آموزشی ماز

۹۸- عَيْنُ الْمَجْهُولِ:

- (۱) قوم يَتَفَقَّهونَ وَيُقَفِّهونَ الجهالَ محبوبون عند ربهم و أوليائه!
(۲) سئل رسولُ الله (ص): «مَنْ أَحَبَّ النَّاسَ إِلَى اللَّهِ؟» قَالَ: «أَنْفَعُ النَّاسِ لِلنَّاسِ»!
(۳) نصح الأب ولده: «قُمْ عَنْ مَجْلِسِكَ عِنْدَمَا يَدْخُلُ الْمُعَلِّمُ فِي الصَّفِّ»!
(۴) هذه اللُّوحَاتُ التَّحْذِيرِيَّةُ تُحَذِّرُ الْآخِرِينَ أَنْ لَا يَقْرَبُوا مِنْ هَذَا الْمَكَانِ!

(متوسط - ترکیبی - فعل مجهول - ۱۰۰٪)

پاسخ: گزینه ۲

«سئل: پرسیده شد» فعل مجهول است.
فعل‌های سایر گزینه‌ها معلوم هستند.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ گروهی که دانش فرا می‌گیرند و جاهلان را دانا می‌کنند، نزد پروردگارشان و دوستانش [دوستان پروردگار] محبوب هستند.
- ۲ از پیامبر خدا (ص) پرسیده شد: «چه کسی نزد خدا، محبوب‌ترین مردم است؟» فرمود: «سودمندترین مردم برای مردم».
- ۳ پدر فرزندش را نصیحت کرد: «از جایت برخیز هنگامی که معلم وارد کلاس می‌شود».
- ۴ این تابلوهای هشدارآمیز به دیگران هشدار می‌دهند که به این مکان نزدیک نشوند.

(۱) فعل معلوم: فاعل آن در جمله مشخص است. مثال: فَتَحَ عَلِيُّ الْبَابَ: علی در را باز کرد.

دو نوع فعل

(۲) فعل مجهول: فاعل آن در جمله نامشخص است. مثال: فُتِحَ الْبَابُ: در باز شد.

چطور فعل یا جمله معلوم را مجهول کنیم؟

- (۱) فاعل و کلمات یا ضمایر مربوط به آن را حذف می‌کنیم.
- (۲) مفعول، جایگزین فاعل می‌شود و اعراب فاعل یعنی رفع (ء، اَ، وَنَ) می‌گیرد که به آن «نائب فاعل» می‌گوییم.
- (۳) اگر فعل ماضی باشد، عین الفعل را کسره و تمام حروف غیر ساکن ماقبل عین الفعل را ضمه می‌دهیم (فَعِلَ، تَفَعَّلَ)، اما اگر فعل مضارع باشد عین الفعل را فتحه می‌دهیم و فقط حرف مضارعه را ضمه.
- مثال معلوم:** أَكَلَ عَلِيٌّ تَفَاحَةً: علی یک سیب خورد.
- مثال مجهول:** أَكَلَتْ تَفَاحَةً: یک سیب خورده شد.
- هذه اللُّوحَاتُ تُحَذِّرُ الْآخِرِينَ: این تابلوها به دیگران هشدار می‌دهند.
- يُحَذِّرُ الْآخِرُونَ: دیگران هشدار داده می‌شوند.

توجه!

اگر فعل در صیغه‌ای غیر از مفرد مذکر غایب بود، آن را در این صیغه می‌آوریم و سپس مجهول می‌کنیم.

مثال معلوم: قَوْمٌ يُقَفِّهونَ الجاهِلَ: گروهی، نادان را دانا می‌کنند.

مثال مجهول: يُقَفِّهُ الْجَاهِلُ: نادان، دانا می‌شود.

نکته تستی ماضی مجهول

اگر اولین حرف فعل ماضی در صیغه مفرد مذکر غائب ضمه باشد، ۱۰۰٪ مجهول است ← (کُتِبَ: نوشته شد، اُسْتُخْرِجَ: استخراج شد)

ماضی مجهول: فعل اصلی + شد - گشت - گردید ← کُتِبَ: نوشته شد.

ترجمه

مضارع مجهول: فعل اصلی + می‌شود - می‌گردد ← يُكْتَبُ: نوشته می‌شود.

توجه!

فقط فعل‌های متعدی مجهول می‌شوند. فعل لازم مجهول نمی‌شود چون مفعول ندارد.

حواس به تطابق فعل مجهول و نائب فاعل در جنس باشد.

و در آخر: فعل مجهول هرگز فاعل ندارد، زیرا با حذف فاعل، مجهول شده‌است.

گروه آموزشی ماز

۹۹- عَيْنُ عِبْرَةٍ جَاءَتْ فِي جَوَابِ «كَيْفَ»:

- (۱) جاء ضيوف هذا الزجل إلى بيته و هو استقبلهم استقبال المضيفين!
(۲) عندما نشاهد الطبيعة الخضراء في فصل الربيع نصبح مسرورين!
(۳) وصلت إلى المكتبة و رأيت تلاميذ مجدين يكتبون واجباتهم معاً!
(۴) إن تطلب أن تكون أميراً يجب أن تكون دؤوباً و حليماً!

(دشوار - ترکیبی - حال - ۱۲۰۲)

پاسخ: گزینه ۱

صورت سؤال از ما عبارتی را می‌خواهد که در جواب «کیف» می‌آید. «حال» قسمتی از جمله است که در جواب «کیف» می‌آید.

«و هو استقبلهم» در گزینه ۱ جمله‌ای است. در سایر گزینه‌ها حال نداریم.

حال:	اسم یا جمله‌ای هست که حالت یک شخص یا یک چیز رو بیان می‌کنه. (توی فارسی بهش قید حالت می‌گیم: در حالی که ...)
(۱) مفرد (اسم)	(۱) اغلب بر وزن اسم فاعل، اسم مفعول، فاعیل
(۲) جمله	(۲) اغلب آخر جمله
(۳) منصوب	(۳) اغلباً ضمیر است
(۴) ال ندارد	هو / هي / هما / هم / هن أنت / أنتم / أنتن / أنا / نحن
مثال:	(۱) يَعِيشُ مَنْصُورٌ فِي الْمَرْعَةِ قَانِعاً. (۲) شَاهَدْتُ الطَّلَابَ شَاكِرِينَ فِي الْمَدْرَسَةِ. (۳) تَجْتَهِدُ الطَّالِبَةُ فِي أُمُورِهَا مُبْتَسِمَةً وَ هِيَ مُسْلِمَةٌ. (۴) شَاهَدْتُ الْفَلَاحِينَ وَ هُمْ يَجْمَعُونَ مُحَاصِيلَ الْمَرْعَةِ فَرِحِينَ.

گروه آموزشی ماز

۱۰۰ - عَيْن حرف «اللام» یختم مختلف نوعه:

(۲) كان المدعوون يجلسون حول المائدة معاً لتناول الطعام!

(۱) لأتوكل على ربي الأعلى حتى أصل إلى أهدافي العالية!

(۴) ﴿وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ﴾

(۳) ليس لي دفتر الذكريات فلا أقدر أن أكتب ذكريات سفري!

(متوسط - ترکیبی - لا النافية للجنس - ۱۲۰۱)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی گزینه‌ها:

۱ لام در «لأتوكل»: باید توکل کنم»، لام جازمه است.

۲ لام در «لتناول»: برای خوردن» لام جر است.

۳ لام در «ليس لي»: ندارم» لام جر است.

۴ لام در «لله»: از آن خدا است» لام جر است.

مقایسه انواع «لِ»

- حرف جر است و اسم بعد از خود را مجرور می‌کند. - وقتی با ضمایر متصل به جز «ي» می‌آید، تبدیل به «ل» می‌شود. - معنای «برای، از آن، به سود» می‌دهد. - اگر در ابتدای جمله باشد، می‌تواند معنای مالکیت «داشتن» بدهد.	«لِ + اسم»
- فعل مضارع را منصوب می‌کند. - معنای «برای اینکه - تا اینکه» می‌دهد. (تعلیلیه / لام تعلیل) - معمولاً بعد از یک جمله کامل می‌آید و علت جمله ماقبل را بیان می‌کند. - «دَهَبْنَا إِلَى الْمَدْرَسَةِ لِنَتَعَلَّمَ الدُّرُوسَ»: به مدرسه رفتیم تا اینکه درس‌ها را یاد بگیریم. - می‌تواند با تمامی صیغه‌ها (غایب، مخاطب و متکلم) به کار رود.	«لِ + فعل مضارع منصوب»
- فعل مضارع را مجزوم می‌کند. - معنای «باید» می‌دهد. - غالباً در ابتدای جملات دیده می‌شود. - «لِنَتَعَلَّمَ الدُّرُوسَ فِي الْمَدْرَسَةِ»: باید درس‌ها را در مدرسه یاد بگیریم. - با صیغه‌های مخاطب به کار نمی‌رود.	«لِ + فعل مضارع مجزوم»

گروه آموزشی ماز

۱۰۱- با توجه به متن زیر، کدام گزینه می‌تواند درست‌ترین مطلب پیرامون آن باشد؟

«ساکنان نواحی غربی و جنوب غربی فلات ایران، یعنی جلگه خوزستان و کوهپایه‌های زاگرس، با توجه به ارتباطشان با مردمان بین‌النهرین که دارای خط بودند، زودتر از سایر نواحی وارد دوره تاریخی شدند. آگاهی مختصری که از آغاز دوران تاریخی نواحی مذکور داریم، اغلب متکی بر منابع بین‌النهرین به‌ویژه گل‌نوشته‌های آنجاست.»

- (۱) مهم‌ترین مدارک باقی‌مانده از زبان فارسی باستان، سنگ‌نوشته‌های هخامنشی به خط میخی است.
- (۲) ماجرای فتح صلح‌آمیز بابل به فرمان کورش بر لوحی گلی و استوانه‌ای به زبان بابلی نوشته شد.
- (۳) برای اولین بار در قرن ۹ ق.م در سالنامه‌های آشوری به حضور هخامنشیان در ایران اشاره شده است.
- (۴) دوران تاریخی فلات ایران با تاریخ ایلام، که اطلاعات مکتوبی درباره آن وجود دارد، آغاز می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - سپیده‌دم تمدن ایرانی - مفهومی - ۱۰۰۸)

میانبر

در متن صورت سؤال اگر حواست به این نکته باشه که داره درباره نواحی غربی و جنوب غربی ایران حرف می‌زنه و این منطقه در واقع همون محدوده قلمرو ایلامی‌هاست، گل رو زدی و به کلید رسیدی!

مشاوره

این سؤال می‌دونید دقیقاً شبیه چه سبک سؤال هست؟ **کاربست شواهد و مدارک در امتحانات نهایی!** یعنی به متنی به شما داده شده و با چهارتا گزینه مواجه‌اید که یکی‌ش درست‌ترین و نزدیک‌ترین موضوع نسبت به متن صورت سؤال هست! اینجا باید و حتماً دقت و حواستون رو ببرید بالا تا گرفتار نشید!

در درس چهارم می‌خوانید که دوران پیش از تاریخ به دوره‌ای گفته می‌شود که خط اختراع نشده و آگاهی ما از زندگی مردمان آن روزگار متکی بر کاوش‌های باستان‌شناسی است و حالا در اینجا متن می‌گوید بین‌النهرینی‌ها چون خط داشتند، پس زودتر وارد دوره تاریخی شدند و از طرف دیگر، اگر بخواهیم درباره ایلامی‌ها بدانیم، باید به منابع آن‌ها رجوع کنیم! این تا اینجا... از طرف دیگر کتاب درسی آورده که دوران تاریخی فلات ایران با تاریخ ایلام که اطلاعات مکتوبی درباره آن وجود دارد، آغاز می‌شود و این مؤید همان چیزی است که در صورت سؤال گفته است! پس تنها عبارتی که نزدیک به خواسته سؤال است، گزینه «۴» است.

دام تستی

ممکنه گزینه «۳» هم شما رو به اشتباه بندازه! ولی دقت کنین که اگر به‌جای هخامنشیان اومده بود مادی‌ها، شاید عبارتی درست تلقی می‌شد! چون این هم دقیقاً گویای اینه که آشوری‌ها چون خط داشتند، بنابراین می‌تونستن بنویسن و اطلاعاتی رو مکتوب کنن! ما هم از طریق اونا درباره مادی‌ها آگاه می‌شدیم؛ درست مانند آگاهی ما از ایلامی‌ها!

گروه آموزشی ماز

۱۰۲- کدام یک از موارد زیر درباره آسورستان و مردمانش درست است؟

- الف - سنگ‌تراشان هنرمند هخامنشی، از نقش‌برجسته‌های این منطقه الهام می‌گرفتند.
 - ب - گاه‌شماری دقیق و منظمی داشتند که رومیان نیز بر مبنای آن، دست به اصلاحاتی در گاه‌شماریشان زدند.
 - ج - خدایان زیادی را می‌پرستیدند و آنان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان تمدن‌های دیگر می‌پنداشتند.
 - د - اجاره‌بهای کشتزارهای این منطقه، منبع درآمد هنگفتی برای ساسانیان محسوب می‌شد.
- (۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - پیدایش تمدن - مفهومی / ترکیبی - ۱۰۱۶)

میانبر

اگر بلد باشی که آسورستان همون بین‌النهرین هست که کتاب درسی پایه دهم کلی مطلب درباره‌ش گفته، راحت می‌تونی موارد «ب» و «ج» رو حذف کنی!

مشاوره

این سؤال، به چالش اساسی داره و اونم اسم آسورستان هست؛ فقط چند جا تو کتاب پایه دهم ارزش نام برده و اونم ذیل مبحث وضعیت اقتصادی و کشاورزی تو دوره ساسانیانه و البته همونجا هم اشاره شده که منظور از آسورستان، بین‌النهرین هست! **تو کنکور ۱۴۰۳ شبیه به همچین موضوعی رو داشتیم** و اینجا حالا مشخصاً ارزش سؤال اومده!

بررسی موارد:

دقت کنید که برای پاسخ به این سؤال‌هایی که ترکیبی هستند و یک موضوع مشترک میان چندین درس را مورد سؤال قرار می‌دهند، تنها راه چاره، بررسی تک‌تک موارد مطرح‌شده است:

الف: در درس شانزدهم آمده که پژوهشگران با مقایسه نقش‌برجسته‌های دوره هخامنشی با دوران پیش از آن، دریافته‌اند که سنگ‌تراشان هنرمندی که در خدمت هخامنشیان بوده‌اند، از نقش‌برجسته‌های بین‌النهرین و به‌ویژه نقش‌برجسته‌های آشوری، الهام و الگو گرفته‌اند.

ب: گاه‌شماری رومی بر اساس گاه‌شماری مصری اصلاح شد نه بین‌النهرین.

ج: به مانند مورد «ب»، این عبارت هم مربوط به تمدن مصر هست؛ مصریان خدایان زیادی را می‌پرستیدند اما آن‌ها را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان سایر تمدن‌ها مثل سومر و بین‌النهرین در نظر می‌گرفتند.

د: در دوره ساسانیان، کشاورزی، به‌خصوص در زمین‌های حاصلخیز بین‌النهرین (آسورستان / سواد)، خوزستان و سیستان، توسعه زیادی پیدا کرد. مالیات و اجاره‌بهای کشتزارهای آسورستان منبع درآمد هنگفتی برای ساسانیان به حساب می‌آمد.

نکته

بنابراین، از مجموع موارد ذکر شده می‌توان نتیجه گرفت که طراح این سؤال با کمی ریزبینی، آسورستان را به مثابه بین‌النهرین در نظر گرفته و با جمعیت تمام مطالب کتاب درسی درباره این منطقه و تمدن، سؤالی ترکیبی طراحی کرده است.

گروه آموزشی ماز

۱۰۳- یک مورخ قصد دارد تا به مقایسه نمونه‌های مشابه باستانی و دوران اسلامی اندرزنامه‌ها بپردازد. وی در این مسیر چندین گزاره به دست آورده است که به شرح زیر است:

- الف - مطالب سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت مانند قابوس‌نامه، ناظر بر اخلاق کشورداری است.
ب - دینکرد ساسانی، همچون سیاست‌نامه خواجه نظام‌الملک حاوی اطلاعات مفیدی درباره کشورداری است.
ج - کنفوسیوس همچون عنصرالمعالی، سعی داشت تا نمونه عالی رفتار میان مردم و حاکم را ترویج دهد.
د - عقاید بودا درباره سلوک فرمانروایی را می‌توان در خدای‌نامه‌های دوران ساسانی جست‌وجو کرد.

کدام یک از گزاره‌های ذکر شده درست است؟

(۴) «ب» و «د»

(۳) «ج»

(۲) «د»

(۱) «الف» و «ج»

(خیلی دشوار - منابع پژوهش - مفهومی / ترکیبی - ۱۰۱۳)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره

این سؤال ترکیبی از دو پایه‌ست و به جورایی نیاز به استدلال دارد! البته که تو پایه دهم حرفی از اندرزنامه‌ها زده نشده ولی باید حواست به مطالب مندرج در موارد ذکر شده باشه تا بتونی ربط و پیوند میان گزینه‌ها رو خوب بفهمی و به پاسخ صحیح برسی!

بررسی موارد:

تنها مورد «ج» درست است! هم کنفوسیوس و هم عنصرالمعالی (صاحب کتاب قابوس‌نامه) هر دو یک حرف مشترک می‌زنند و آن ناظر بر اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم نسبت به هم است. حالا این را بیاییم و در موارد دیگر بررسی کنیم:

«الف»: شاپور یکم در این سنگ‌نوشته درباره دستاوردهایش نسبت به رومیان سخن گفته در صورتی که قابوس‌نامه عنصرالمعالی عملاً مربوط به اخلاق کشورداری و این‌هاست.

«ب»: دینکرد یک دانشنامه دینی زرتشتی است و ارتباطی با سیاست‌نامه خواجه نظام‌الملک که حاوی اطلاعاتی سودمند درباره شیوه کشورداری، مناسبات حکومت و مردم و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، نظامی و فرهنگی است، ندارد!

«د»: بودا تمام هم و غمش رسیدن به حقیقت و نیروانا است اما خدای‌نامه‌ها بیشتر ناظر بر شرح احوال فرمانروایان ساسانی و به گونه‌ای تاریخ عمومی است!

اخلاق فرمانروا و مردم؛ از کنفوسیوس تا عنصرالمعالی

کنفوسیوس

عنصرالمعالی

اندرزنامه‌ها، بیشتر به اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم می‌پردازند. از نمونه‌های مشهور اندرزنامه‌ها، می‌توان به قابوس‌نامه، نوشته عنصرالمعالی در قرن پنجم اشاره کرد. از آن طرف در عصر باستان، ماکنوسیوس در چین را داریم. وی یکی از برجسته‌ترین اندیشمندان بود که درباره اصول و آیین اداره جامعه و حکومت سخن می‌گفته است و بیش از هر چیز به رفتار اخلاقی توجه داشت و درباره دین یا خدایان چینی خیلی کم سخن گفته است. اساس تعالیم او این بود که مردم چطور باید رفتار کنند و حاکمان چگونه باید رفتار مناسب را در جامعه ترویج دهند؛ بنابراین وجه مشترک این دو بزرگوار، توجه به سلوک و اخلاق کشورداری و رفتار و تعاملات میان حاکم و مردم است!

گروه آموزشی ماز

۱۰۴- کدام مورد به منبعی اشاره دارد که پشتیبانی و حمایت حاکمان هخامنشی از دانش و هنر را به درستی اثبات می‌کند؟

الف - مندرجات کتیبه‌ها

ب - پاره‌ای از گزارش‌های مورخان یونانی

ج - اوستا و گزارش‌های تاریخ‌نویسان یونانی و رومی

د - متون تدریس شده در مدارس و دانشگاه‌ها

(۴) «ج» - «د»

(۳) «ب» - «د»

(۲) «الف» - «ج»

(۱) «الف» - «ب»

(متوسط - زبان، علم آموزش - خط به خط - ۱۰۱۵)

پاسخ: گزینه ۱

ایران در دوران هخامنشیان، مرکز دانش‌ها و مبادلات فرهنگی بین کشورهای متمدن زمان بود. مندرجات کتیبه‌ها و پاره‌ای از گزارش‌های مورخان یونانی، به روشنی نشان می‌دهد که خاندان هخامنشی، پشتیبان و مشوق جدی دانش و هنر بوده‌اند.

بررسی سایر موارد:

«ج»: اوستا مربوط به دوره ساسانیان است و نه هخامنشیان.

«د»: در دوران ساسانیان، اداره آموزشگاه‌ها و مدارس در اختیار موبدان بود.

گروه آموزشی ماز

۱۰۵- کدام یک از موارد زیر درباره پیشینه تاریخ‌نگاری در ایران و جهان درست است؟

الف - تاریخ‌نگاری در مفهوم کامل آن از قرن پنجم پیش از میلاد در یونان باستان آغاز شد.

ب - بر اساس گفته‌های مورخان رومی، ایرانیان از شعور و آگاهی تاریخی بالایی برخوردار بوده‌اند.

ج - یکی از انواع تاریخ‌نگاری‌های ایرانی که از دوره تیموریان به بعد مرسوم شد، تک‌نگاری‌هاست.

د - تدوین خدای‌نامه‌ها در دوران اشکانیان، نشانه علاقه ایرانیان به تاریخ‌نگاری است.

(۴) «ب» و «د»

(۳) «ب» و «ج»

(۲) «الف» و «د»

(۱) «الف» و «ج»

(دشوار - تاریخ و تاریخ‌نگاری - مفهومی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

برای پاسخ تشریحی این سؤال باید ابتدا تمامی موارد را بررسی کنیم:

«الف»: تاریخ‌نگاری در مفهوم کامل آن از قرن پنجم پیش از میلاد و توسط هرودت که پدر تاریخ لقب گرفت، در یونان باستان آغاز شد. دقت کنید که هر اطلاعاتی درباره ایران باستان یعنی دوره هخامنشیان داریم، از کتاب این بزرگوار است.

«ب»: این مورد غلط است؛ هرودت اشاره کرده است که ایرانیان از شعور و آگاهی تاریخی بالایی برخوردار بوده‌اند. ماجرا چیست؟ چون ایرانیان در عهد باستان خیلی به کتابت رویدادها علاقه‌ای نداشتند!

«ج»: درست است. در درس اول تاریخ یازدهم می‌خوانیم که تک‌نگاری‌ها یکی از انواع تاریخ‌نگاری‌هایی است که از دوره تیموریان به بعد مرسوم شد. البته ممکن است تک‌نگاری را با مثلاً تاریخ‌های منظوم و غیره اشتباه بگیرید؛ چرا؟ چون تاریخ‌های منظوم هم در دوره مغولان رواج و رونق بسیاری یافت.

«د»: خدای‌نامه‌ها در دوره ساسانیان رواج داشت و نه اشکانیان!

دام تستی

دوتا مورد شما رو ممکنه به اشتباه بندازه! اول اینکه اگر حواست نباشه که خدای‌نامه‌ها مربوط به دوره ساسانیان هست و نه اشکانیان ممکنه تو دام مورد «د» بیفتی! موضوع بعدی اینکه دقت نکنی به اینکه هرودت درباره شعور تاریخ‌نگاری ایرانیان حرف زده و نه مورخان رومی! اینجوری هم ممکنه تو دام «ب» بیفتی! پس چاره چیه؟ موارد رو با دقت بالا بخونی.

مشاوره

درس اول و هفتم در تاریخ دهم و درس اول تاریخ یازدهم، مطالب مهمی درباره تاریخ‌نگاری در ایران و جهان داره! حالا دقت کنین که سؤال دوره خاصی رو مشخص نکرده و مثلاً نگفته تو دوره اسلام یا باستان یا هرچیز دیگه و همین باعث دشوار شدن سؤال می‌شه! اینجا فقط باید دقت کنی که هر مورد به چه موضوعی اشاره داره و مورد درست رو پیدا کنی!

گروه آموزشی ماز

۱۰۶- کدام یک از موارد زیر، از جمله معیارهای سنجش اعتبار و نقد راوی محسوب می‌شود؟

(۲) سنجش گزارش‌ها براساس زمان و مکان وقوع رویداد

(۱) اقدام به مسافرت و بررسی مکان رویدادها از نزدیک

(۴) اعتبارسنجی با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی

(۳) اعتبارسنجی به کمک دستاوردهای انواع علوم انسانی

(آسان - روش پژوهش - خط به خط - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره

تو این سؤال باید خوب و با دقت صورت سؤال رو بخونین تا بتونین به خواسته اون برسین! این نکته رو تو نظرت همیشه داشته باش که راوی و روایت و سنجش این دوتا با هم فرق داره!

در نظر داشته باشید که ارزش و اعتبار خبری که راوی آن، خود به‌طور مستقیم شاهد رویداد بوده به‌مراتب از خبری که روایت‌کننده آن از دیگران نقل کرده بیشتر است. در گذشته مورخان مانند مسعودی برای بررسی درستی و یا نادرستی برخی از اخبار و گزارش‌های تاریخی به مسافرت می‌رفتند و مکان رویدادها را از نزدیک بررسی می‌کردند. باقی موارد همگی مربوط به سنجش و نقد روایت است.

معیارهای سنجش اعتبار خبر تاریخی

مورخان وقتی با گزارش تاریخی روبه‌رو می‌شوند، آن را اعتبارسنجی می‌کنند و به اصطلاح به نقد آن می‌پردازند. نقد یک خبر تاریخی که در حقیقت همان اعتبارسنجی و بررسی اصالت خبر است، در دو مرحله انجام می‌شود:

۲. سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی!

۱. سنجش اعتبار و نقد راوی

حالا باید دقت کنید که هر کدام شامل چه گستره‌ای از اقدامات می‌شود: در مورد اول شما باید ویژگی‌های هویتی و ابعاد مختلف شخصیت راوی و همچنین فاصله زمانی و مکانی وی با رویداد مورد نظر را بررسی کنید و در مورد دوم، اقدامات گسترده‌تری را لازم است تا انجام دهید که عبارت است از:

۶	۵	۴	۳	۲	۱
• اعتبارسنجی به کمک دستاوردهای سایر علوم انسانی	• اعتبارسنجی با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی	• سنجش گزارش‌ها براساس زمان و مکان	• مطابقت با نتایج تحقیقات باستان‌شناسی	• مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد	• مطابقت با عقل

دام تستی

ممکنه گزینه «۲» شما رو به دام بندازه چون توش از زمان و مکان یاد کرده و یکی از کارهای سنجش راوی هم بررسی فاصله زمانی و مکانی اون با خبره! ولی باید دقت کنی که منظور از گزینه «۲»، اینه که خبر و روایتی اگر فاقد زمان و مکان باشه، از اصالت و اعتبار کافی برخوردار نیست.

گروه آموزشی ماز

۱۰۷- با وساطت کدام کشورها در زمان قاجار، مذاکراتی میان ایران و عثمانی صورت گرفت و منجر به قراردادهای ارزشمندی گردید؟

۲) روسیه و انگلستان

۴) فرانسه و هلند

۱) روسیه و فرانسه

۳) انگلستان و فرانسه

(آسان - تشکیلات نظامی و روابط خارجی قاجاریه - خط به خط - ۱۲۰۳)

پاسخ: گزینه ۲

در دوران قاجار، با وساطت روس و انگلیس، مذاکراتی میان ایران و عثمانی صورت گرفت و قراردادهای صلح ارزشمندی در دوم میان آن‌ها بسته شد و به کشمکش‌ها پایان داد.

مشاوره

کلاً حواستون باشه تو دوره قاجار نفوذ روس و انگلیس زیاد بوده.

گروه آموزشی ماز

۱۰۸- با توجه به تاریخ ایران در دوره صفوی، احتمال وقوع کدام یک از گزاره‌های زیر وجود دارد؟

۱) اسکندر بیگ منشی در کتاب تاریخی معروف خود، به ملاصدرا و مکتب فلسفی او اشاره کرده است.

۲) هنرمندان ماهر و زبردست قزوین در سومین پایتخت صفویان، مکتب نگارگری قزوین را ایجاد کردند.

۳) در کتاب حبیب‌السیر به تجارت ابریشم توسط ایرانیان ارمنی و حضور تجار اروپایی در ایران اشاره شده است.

۴) ظهیرالدین بابر و شاه‌عباس دوم به دلیل تسلط بر قندهار با یکدیگر ملاقات و گفت‌وگو داشته‌اند.

(خیلی دشوار - تشکیل، تثبیت و انحطاط صفوی - مفهومی - ۱۱۱۴)

پاسخ: گزینه ۱

مشاوره

برای پاسخ به این سؤال چندین ابزار داری: اول اینکه سال سلطنت شاهان و زندگی اشخاص ذکر شده در گزینه‌ها رو بلد باشی. دوم اینکه ترتیب و توالی رویدادهای تاریخی رو بدونی و در نهایت سوم اینکه بتونی منطق و تحلیلت رو به کار ببندی و با ترکیب مباحث ذکر شده، به پاسخ و کلید صحیح برسی.

ابتدا باید بدانید که شاه‌عباس اول در سال ۹۹۶ به سلطنت رسید و بعد از ۴۲ سال یعنی در سال ۱۰۳۸ با مرگش، شاه صفی جانشینش شد. دوم باید در نظر داشته باشید که کتاب اسکندر بیگ منشی و تاریخ عالم‌آرای عباسی مربوط به دوره شاه‌عباس اول است. از سوی دیگر این نکته مهم است که ملاصدرا در چه دوره‌ای می‌زیسته؟ بین سال‌های ۹۷۹ و ۱۰۵۰ و دقیقاً در بین سال‌های زمامداری شاه‌عباس! حالا بیاییم از این سه تا داده یک نتیجه بگیریم و آن این است که احتمالاً اسکندر بیگ منشی در کتاب خودش به ملاصدرا و مکتب فلسفی او اشاره کرده است. البته چاره‌ای جز پذیرش این گزینه هم نداریم و به نظر درست‌ترین گزینه می‌آید؛ چرا؟

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) قزوین دومین پایتخت صفویان بود و نه سومین! سومین پایتخت اصفهان بود که توسط شاه عباس برگزیده شد؛ بنابراین این گزینه غلط است و اصلاً احتمال وقوع صفر دارد!

حبیب‌السیر اثر خواندمیر، از جمله کتاب‌های تاریخی مربوط به دوره شاه‌اسماعیل است و طبق متن کتاب درسی و واقعیات تاریخی می‌دانیم که تجارت ابریشم در زمان شاه‌عباس شکل گرفت و تا پیش از آن خبری از این تجارت پررونق نبود! حتی خود شاه‌تجار ایرانی - ارمنی را زیر نظر داشت و مستقیم بر ورود و خروج اعمال نظر می‌کرد.

در دو جا از کتاب نام بابر می‌آید: اول ذیل بحث ایران در عهد تیموریان که چنین آمده: حکومت نوادگان تیمور بر ایران، در اوایل قرن دهم هجری و با به قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر به پایان رسید. مدتی بعد بابر، یکی از شاهزادگان تیموری، حکومتی را در هند بنیان گذاشت که به گورکانیان هند یا مغولان کبیر معروف شد. در جای دیگر نیز آمده: هم‌زمان با قدرت‌گیری دولت صفوی در ایران یعنی دوران شاه‌اسماعیل، یکی از نوادگان تیمور به نام ظهیرالدین محمدبابر در هندوستان حکومت گورکانیان هند را پایه‌گذاری کرد؛ پس بنابراین، احتمال ملاقات وی با شاه‌عباس دوم که نوه شاه‌عباس اول است و دو دوره بعد از وی به قدرت می‌رسد، بسیار کم است!

گروه آموزشی ماز

۱۰۹- در یک موقعیت فرضی، مورخی قصد دارد تا کتابی تاریخی دربارهٔ حوادث مربوط به دوران جنگ جهانی اول بنویسد! هر یک از جملات کتاب این مورخ که در پایین ذکر شده، مربوط به کدام یک از انواع تاریخ‌نگاری است؟

الف - در سال ۱۸۷۱ م. بیسمارک که ملقب به مرد آهنین پروس بود، توانست سرزمین‌های آلمانی را متحد و امپراتوری آلمان را تأسیس کند.

ب - از بین گزارشات مختلفی که از کشور روسیه به دستم رسیده، درست‌ترین و محتمل‌ترین خبر این است که انقلاب ۱۹۱۷، بر جنگ جهانی اول هم تأثیرگذار بود.

ج - از دوستان نزدیکم شنیدم که بسیاری از هم‌وطنان ایرانی‌ام در اثر سوء تغذیه و بیماری‌های ناشی از آن، جان سپردند.

د - فکر می‌کنم یکی از دلایلی که سبب بروز جنگ بزرگ یا همان جنگ جهانی اول گردید، گسترش استعمار و نفوذ کشورهای اروپایی بود.

(۲) روایی - سال‌شماری - ترکیبی - موضوعی

(۱) سال‌شماری - ترکیبی - روایی - تحلیلی

(۴) روایی - موضوعی - روایی - تحلیلی

(۳) سال‌شماری - ترکیبی - موضوعی - روایی

(خیلی دشوار - زمینه‌ها و علل جنگ جهانی اول - مفهومی - ۱۲۰۶)

پاسخ: گزینه ۱

بررسی موارد:

الف: این عبارت مربوط به تاریخ‌نگاری سال‌شماری است: در سال ۱۸۷۱ م فلان اتفاق افتاده است!

ب: از بین گزارشات مختلفی که ... بیانگر تاریخ‌نگاری ترکیبی است؛ مورخ در اینجا از گزارشات مختلف، دست به انتخاب یک گزارش زده است!

ج: شنیدن یا دیدن و ذکر مطالب بدون هرگونه نظری، مربوط به تاریخ‌نگاری روایی است!

د: در این عبارت، مورخ از قوهٔ تعقل و تصمیم‌گیری استفاده کرده و خود به نتیجه رسیده است. پس تاریخ‌نگاری وی اینجا، تحلیلی است! کلیدواژه «فکر می‌کنم» ناظر بر همین امر است.

مشاوره

شما بچه‌های کنکوری حواستون به مباحث ترکیبی باید باشه! دقت کنید که درس‌های ۱ و ۲ تاریخ هر سه پایه مربوط به تاریخ و تاریخ‌نگاری هست و می‌شه ازشون سؤال ترکیبی با هر درس دیگه طرح کرد؛ مثل قالبی می‌مونن که کلی محتوا و مطلب دیگه میشه توشون ریخت! پس سعی کنید مطالبش رو یاد بگیرید.

استراتژی

باید کلیدواژه‌های هر نوع تاریخ‌نگاری را بلد باشی تا بتونی به پاسخ برسی!

روایی	شنیدم یا دیدم!
ترکیبی	انتخاب یا گزارش‌های گوناگون
تحلیلی	فکر می‌کنم یا به نظر من و ...
موضوعی	ذکر یک موضوع خاص
سال‌شماری	در سال فلان یا هر عبارتی شبیه به این جمله

نکته

ممکن است گمان کنید که چون در عبارت «الف» فقط یک سال مورد بررسی قرار گرفته، پس نمی‌توان آن را تاریخ‌نگاری سال‌شماری در نظر گرفت! اما باید دقت کنید که در سال‌شماری منظور این است که مورخ سال به سال حوادث را ذکر می‌کند.

انواع روش‌های تاریخ‌نگاری

به جدول زیر توجه کنید:

انواع روش‌های تاریخ‌نگاری	
روایی	ذکر روایت‌های مختلف و متعدد دربارهٔ موضوع واحد با ذکر اسناد
ترکیبی	تهیهٔ یک گزارش از طریق مطالعه و مطابقت دادن گزارش‌های گوناگون
تحلیلی	تحلیل و تفسیر و نقد علل، آثار و پیامدهای حوادث گوناگون
سال‌شماری	ذکر حوادث به‌ترتیب زمان وقوع آن
موضوعی	محوریت قرار گرفتن یک موضوع خاص در تاریخ‌نگاری

۱۱۰- کدام یک از موارد زیر درباره تحولات هنر نقاشی در ایران دوران اسلامی درست است؟

- الف - مکتب نقاشی تبریز که در زمان تیمور شکل گرفته بود، در دوره شاه اسماعیل صفوی رونق یافت.
 ب - در دوره زندیه، مکتب نقاشی شیراز که در دوره مغولان شکل گرفته بود، به اوج رونق و زیبایی رسید.
 ج - در زمان شاه تهماسب صفوی، مکتب اصفهان با نقاشی‌های نوآورانه آقازاده عباسی پایه‌گذاری گردید.
 د - در عصر قاجار به دلیل حمایت پادشاهان و دربار و از سوی دیگر ارتباط با غرب، دچار تحول اساسی شد.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «ج» و «د» (۳) «ب» و «د» (۴) «الف» و «د»

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - اوضاع علمی، فرهنگی و هنری در عصر قاجار - ترکیبی - ۱۲۰۴)

بررسی موارد:

بهتر است ابتدا موارد درست را با دقت و مفصل بررسی کنیم:

- ب:** در نقاشی و نگارگری به‌ویژه در عصر کریم‌خان زند، تحولی بزرگ به وجود آمد و نقاشان به تدریج هنر خود را با معیارهای هنری اروپا تطبیق دادند. مکتب نقاشی شیراز که در دوره مغولان شکل گرفته بود، در زمان زندیه به اوج رونق و زیبایی رسید.
د: به دنبال سقوط صفویان، هنر نگارگری نیز در سایه جنگ‌های داخلی رو به افول نهاد. نقاشی در عصر قاجاریه به دنبال وحدت سیاسی و استقرار امنیت و در سایه حمایت پادشاهان و دربار از یک‌سو و ارتباط با غرب از سوی دیگر، دچار تحولی اساسی شد.
الف: بهر آنکه در زمان تیموریان می‌زیست و مکتب هرات را پایه‌گذاری کرده بود اما در زمان شاه اسماعیل صفوی بود که به امر شاه به تبریز آمده و مکتب تبریز را پایه‌گذاری نمود.
ج: هنر نگارگری در دوره شاه عباس اول به اوج شکوفایی خود رسید. در این دوره نقاش بزرگی به نام آقازاده عباسی با طرح‌ها و نوآوری‌های بی‌نظیرش، مکتب اصفهان را پایه‌گذاری کرد. مهم‌ترین نوآوری رضا عباسی هم به تصویر کشیدن زندگی روزمره مردم و اصناف و ... بود.

نکته

از دوره زندیه به بعد و به‌خصوص در دوره قاجار، نقاشی ایرانی تحت تأثیر اروپا و مدل‌های نقاشی اروپایی قرار گرفت. این امر در معماری دوره قاجار نیز مشهود است که منجر به معماری بناهای کارت‌پستالی گردید.

گروه آموزشی ماز

۱۱۱- در دوران قاجار، به ترتیب وظیفه و مسئولیت محاکم عرف و شرع چه بود؟

- (۱) رسیدگی به دعوای خانوادگی - حل و فصل کردن مسائل شرعی
 (۲) حل و فصل کردن مسائل شرعی - رسیدگی به دعوای خانوادگی
 (۳) حل و فصل کردن مسائل ملکی و ارث - رسیدگی به تخلفات و جرائم سیاسی و امنیتی
 (۴) رسیدگی به تخلفات و جرائم سیاسی و امنیتی - حل و فصل کردن مسائل ملکی و ارث

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - اوضاع اقتصادی و اجتماعی عصر قاجار - خط به خط - ۱۲۰۳)

محاکم عرف به تخلفات و جرائم سیاسی و امنیتی مانند شورش، سرقت و نزاع و عدم پرداخت مالیات می‌پرداخت و محاکم شرع دعاوی مانند دعوای خانوادگی، ملکی و ارث را حل و فصل می‌کرد.

نکته

بحث قضاوت، یکی از مباحث مهم در تاریخ است. اگر خاطرتان باشد در پایه یازدهم، درس ۱۲، درباره قضاوت و دادرسی در ایران دوران مغول - تیموری و اسلامی خواندید و در پایه دهم هم با وضعیت قضاوت و دادرسی در عهد باستان آشنا شدید. بنابراین، سعی کنید وقتی دارید تاریخ می‌خوانید، مباحث را به صورت ترکیبی در ذهن خود تثبیت کنید تا بتوانید ویژگی‌هایشان و همینطور نکات مهم را خوب بلد شوید.

گروه آموزشی ماز

۱۱۲- کدام عبارت درباره پیشینه گروهی که به مرور زمان به مارکسیسم تمایل پیدا کرده و مسبب حمله تروریستی به آیت الله خامنه‌ای در تیرماه ۱۳۶۰ بودند، به درستی بیان شده است؟

- (۱) از همان ابتدا تفکرات غیراسلامی داشتند و با الهام از افکار اومانیستی، مبارزه مسلحانه را اساس کار خود قرار دادند.
 (۲) پس از تبعید امام خمینی از ایران برنامه ترورهای خود را آغاز کردند و ترور حسنعلی منصور یکی دیگر از اقدامات آنها بود.
 (۳) از اعضای نهضت آزادی بودند که بعد از قیام پانزده خرداد، فعالیت سیاسی را کنار گذاشتند و به جنگ مسلحانه روی آوردند.
 (۴) با آرمان برپا کردن حکومت اسلامی به نبرد مسلحانه روی آوردند، اما پیش از هر اقدامی اعضای آن دستگیر شدند.

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - استقرار نظام و توطئه‌های دشمنان - ترکیبی - ۱۲۱۱)

آیت الله خامنه‌ای در تیرماه ۱۳۶۰ هدف حمله تروریستی مجاهدین خلق قرار گرفتند و به شرف جانبازی انقلاب اسلامی نایل آمدند.

در سال‌های منتهی به انقلاب اسلامی، در کنار مبارزه سیاسی و فرهنگی، گروه‌هایی از جوانان به مبارزه مسلحانه کشیده شدند. معروف‌ترین این گروه‌ها عبارت بودند از:

هیئت‌های مؤتلفه اسلامی	این گروه، پس از تبعید امام خمینی، مبارزه مسلحانه و ترور سران حکومت پهلوی را محور کار خود قرار دادند.
حزب ملل اسلامی	این گروه با آرمان برپا کردن حکومت اسلامی به نبرد مسلحانه روی آورد، اما پیش از هر اقدامی، اعضای آن دستگیر و زندانی شدند.
سازمان مجاهدین خلق	گروهی از جوانان عضو نهضت آزادی، بعد از قیام ۱۵ خرداد، فعالیت سیاسی را کنار گذاشتند و به جنگ مسلحانه روی آوردند. آن‌ها در آغاز تفکر اسلامی داشتند، ولی به مرور زمان دچار انحراف فکری شدند و به مارکسیسم تمایل پیدا کردند.
سازمان چریک‌های فدایی خلق	این گروه از همان ابتدا با الهام از افکار مارکسیستی به مبارزه مسلحانه روی آوردند و تعدادی از آن‌ها در درگیری با مأموران رژیم یا در زندان به قتل رسیدند.

۱۱۳- با توجه به تقدم و تاخر زمان وقوع رویدادها، در کدام نمودار زمان، ترتیب وقایع از چپ به راست به درستی نشان داده شده است؟

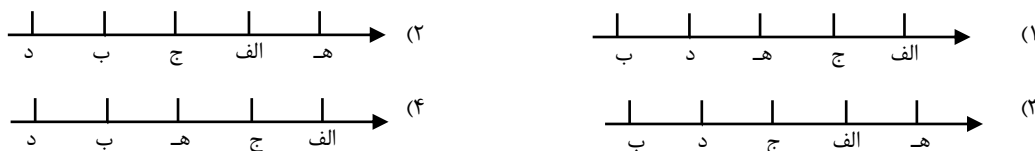
الف - عملیات بیت المقدس و آزادی خرمشهر از اشغال رژیم بعث عراق

ب - ریاست موقت هیئت دولت توسط آیت الله مهدوی کنی

ج - عملیات فتح المبین و آزادسازی صدها کیلومتر مربع از خاک ایران

د - انتخاب آیت الله خامنه ای در سومین دوره ریاست جمهوری

ه - برگزاری انتخابات اولین دوره مجلس خبرگان رهبری

(خیلی دشوار - دفاع مقدس امام، مردم و دستاوردها - ترکیبی - ۱۳۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

الف: عملیات بیت المقدس و آزادی خرمشهر از اشغال رژیم بعث عراق ← ۳ خرداد ۱۳۶۱

ب: ریاست موقت هیئت دولت توسط آیت الله مهدوی کنی ← شهریور ۱۳۶۰

ج: عملیات فتح المبین و آزادسازی صدها کیلومتر مربع از خاک ایران ← فروردین ۱۳۶۱

د: انتخاب آیت الله خامنه ای در سومین دوره ریاست جمهوری ← ۱۰ مهر ۱۳۶۰

ه: برگزاری انتخابات اولین دوره مجلس خبرگان رهبری ← آذر ۱۳۶۱

تاریخ	رویدادهای مهم از شروع انقلاب اسلامی تا پایان جنگ تحمیلی ایران و عراق
۱۷ دی ۱۳۵۶	انتشار مقاله توهین آمیز علیه امام خمینی در روزنامه اطلاعات
۱۹ دی ۱۳۵۶	قیام خونین مردم قم
۲۹ بهمن ۱۳۵۶	قیام مردم تبریز در چهل شهدای قم
۱۷ شهریور ۱۳۵۷	قیام خونین مردم تهران
۱۴ مهر ۱۳۵۷	ساکن شدن امام خمینی در فرانسه
۲۶ دی ۱۳۵۷	خروج شاه از ایران
۱۲ بهمن ۱۳۵۷	ورود امام خمینی به ایران
۱۵ بهمن ۱۳۵۷	نخست وزیر موقت مهندس مهدی بازرگان
۱۰ و ۱۱ فروردین ۱۳۵۸	برگزاری همه پرسی تعیین نظام سیاسی جدید
مرداد ۱۳۵۸	آغاز تدوین قانون اساسی جدید توسط مجلس خبرگان قانون اساسی
۱۳ آبان ۱۳۵۸	تسخیر سفارت آمریکا در ایران توسط دانشجویان موسوم به پیرو خط امام
آذر ۱۳۵۸	به همه پرسی گذاشته شدن قانون اساسی جدید تدوین شده توسط نمایندگان مجلس خبرگان
بهمن ۱۳۵۸	برگزاری نخستین دوره انتخابات ریاست جمهوری و انتخاب ابوالحسن بنی صدر به عنوان نخستین رئیس جمهور ایران بعد از انقلاب اسلامی
اسفند ۱۳۵۸	برگزاری نخستین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی
۳۱ شهریور ۱۳۵۹	صدور دستور حمله به ایران توسط صدام و آغاز هجوم ارتش بعثی عراق به ایران از زمین و هوا
۱ مهر ۱۳۵۹	خلبانان ایرانی با ۱۴۰ فروند هواپیما، پایگاه‌های هوایی و مراکز ارتباطی و راداری رژیم بعثی عراق را بمباران کردند.
۳ و ۴ مهر ۱۳۵۹	دها فروند هواپیمای ایرانی، مواضع مهم نظامی و برخی تأسیسات نفتی صدام را منهدم کردند. پدافند هوایی ایران دهها فروند از هواپیماهای عراقی را سرنگون نمود.
خرداد ۱۳۶۰	عزل بنی صدر از ریاست جمهوری
۲ مرداد ۱۳۶۰	پیروزی محمدعلی رجایی در دومین انتخابات ریاست جمهوری و نخست وزیری محمدجواد باهنر
۸ شهریور ۱۳۶۰	شهادت رجایی و باهنر در جریان انفجار دفتر ریاست جمهوری توسط منافقین
شهریور ۱۳۶۰	ریاست موقت هیئت دولت توسط آیت الله مهدوی کنی
۴ مهر ۱۳۶۰ (عملیات ثامن الائمه)	رزمندگان ارتش، سپاه و بسیج در عملیاتی برق‌آسا، آبادان را از نیروهای متجاوز صدام نجات دادند. (پایان محاصره آبادان)
۱۰ مهر ۱۳۶۰	انتخاب آیت الله سیدعلی خامنه ای در سومین دوره ریاست جمهوری و نخست وزیری میرحسین موسوی
فروردین ۱۳۶۱ (عملیات فتح المبین)	رزمندگان ایرانی، صدها کیلومتر مربع از خاک ایران را از اشغال ارتش بعثی آزاد کردند.
۳ خرداد ۱۳۶۱ (عملیات بیت المقدس)	اوج حماسه دفاع مقدس ایران بود که باعث آزادسازی خرمشهر (خونین شهر) از اسارت دشمن بعثی شد.
آذر ۱۳۶۱	برگزاری انتخابات نخستین دوره مجلس خبرگان رهبری
مهر ۱۳۶۲	بازگشایی دانشگاه‌ها که بعد از پیروزی انقلاب اسلامی تعطیل شده بودند.
۱۳۶۶	بمباران شیمیایی شهر «سردشت» در استان آذربایجان غربی، روستای «زرده» از توابع شهرستان دالاهو در استان کرمانشاه و شهر «حلبچه» در کردستان عراق

۱۱۴- کدام گزینه برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

«جغرافی دان با دید ترکیبی با کل نگرى موضوعات را مطالعه و بررسی می کند، زیرا»

- (۱) شناخت توان ها و ظرفیت های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست
- (۲) محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و انسانی به وجود می آید
- (۳) عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی در جهت رسیدن به خواسته ها است
- (۴) اجزاء و عوامل محیط طبیعی در ارتباط با یکدیگر عمل می کنند

پاسخ گزینه ۴

(آسان - جغرافیا علمی برای زندگی بهتر - خط به خط - ۱۰۰)

برای پاسخ به این سؤال لازم است این نکته را بدانید که:

اجزا و عوامل محیط طبیعی در ارتباط با یکدیگر عمل می کنند (علت) در نتیجه جغرافی دان با دید ترکیبی یا کل نگرى موضوعات را مطالعه و بررسی می کند (معلول).

مشاوره

باید خوب دقت کنی که صورت سؤال ازت دلیل استفاده از دید کل نگرى رو خواسته؛ پس باید دنبال رابطه علت - معلولی باشی!

استراتژی

علت استفاده از دید ترکیبی چیست؟ ارتباط موجود میان اجزا و عوامل محیط! همین! سؤال چندان پیچیده ای نیست!

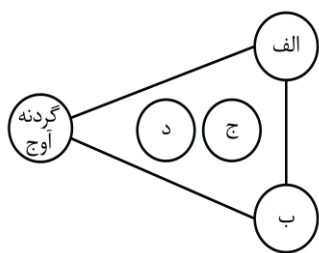

دید ترکیبی

تعریفش مشخص است، اما یک نکته در بحث آموزش هست و آن یادگیری از طریق مثال است که باعث می شود دانش آموز به صورت کاربردی با مفهوم یک پدیده یا موضوع آشنا شود. فرض کنید جغرافی دانی هدفش توسعه یک شهر است؛ او باید به صورت همه جانبه به مطالعه آن شهر بپردازد و مسائل مختلفی را پیرامون آن در نظر بگیرد؛ مثلاً: نقشه خوانی انجام دهد، جغرافیای جمعیت را بررسی کند و وضعیت جغرافیای آب را نیز مد نظر قرار دهد. به تجمیع این کارها، می گوئیم استفاده از دید ترکیبی!

گروه آموزشی ماز

۱۱۵- با توجه به شکل زیر که منطقه کوهستانی مرکزی را نشان می دهد، کدام عبارت درست است؟

- (۱) استان «الف» دارای کوههایی به شکل منظم و موازی است و «ج» کوههای چین خورده را نشان می دهد که کوههای منفرد مرکزی نامیده می شود.
- (۲) استان «ب» دارای ناهمواری های مریخی یا مینیاتوری می باشد و «د» توده های نفوذی آذرین را نشان می دهد که کوههای مرکزی نامیده می شود.
- (۳) استان «الف» دارای رشته کوه بینالود در اطراف نیشابور می باشد و «د» توده های نفوذی آذرین را نشان می دهد که کوههای منفرد مرکزی نامیده می شود.
- (۴) استان «ب» دارای رشته کوه های بشاگرد در مرکز خود می باشد و «ج» کوههای چین خورده را نشان می دهد که کوههای مرکزی نامیده می شود.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - مناطق کوهستانی غربی و مرکزی و سرزمین های هموار - ترکیبی - ۱۰۰۴)

«الف» نشان دهنده کوه جغتای در خراسان رضوی و «ب» نشان دهنده قله کوه بزمان در سیستان و بلوچستان می باشد.

کوههای شمال خراسان

این کوهها به شکل منظم و موازی در شمال شرقی ایران قرار دارند. از رشته کوه های مهم کوه های شمال خراسان، می توان هزار مسجد، آلاداغ و در اطراف نیشابور، بینالود را نام برد. نیشابور در خراسان رضوی واقع است.

در جنوب (نه مرکز!) استان سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموریان در کرمان، منطقه مکران واقع شده است که در آن رشته کوه های بشاگرد و اطراف آن با ارتفاع نسبتاً کم و فرسوده ای وجود دارد. در این کوه ها، فرسایش، شکل های زیبایی با دره ها، چاله ها و گودال های عمیق ایجاد کرده است که آنها را ناهمواری های مریخی و کوه های مینیاتوری هم می نامند. (رد گزینه ۴)

نکته

ناهمواری های منطقه کوهستانی مرکزی دو نوع است: بخشی کوه های چین خورده که به آنها کوه های مرکزی گفته می شود و برخی توده های نفوذی آذرین که به آنها کوه های منفرد مرکزی می گویند. (رد گزینه های ۱ و ۲)

گروه آموزشی ماز

۱۱۶- با توجه به عبارت زیر کدام گزینه به تأثیر آبوهوا بر روی «الف» اشاره دارد؟

«دریای عمان به واسطه مجاورت با آب‌های آزاد، وجود سواحل با قابلیت‌های مناسب از نظر اقتصادی و «الف» اهمیت بسیاری برای ایران دارد.»

- ۱) در گذشته، مردم به تأثیر اقلیم بر ساختمان‌سازی توجه می‌کردند و به همین دلیل در داخل خانه‌هایشان احساس آرامش می‌کردند و انرژی کمتری هم مصرف می‌شد.
- ۲) توجه به وضع جوی منطقه در پروژه‌های راه‌سازی و طراحی سامانه‌های حمل‌ونقل بسیار مهم است و با آگاهی از آن می‌توان خسارت‌های سوانح جاده‌ای را کاهش داد.
- ۳) تشدید آلودگی هوای کلان شهرها و یا آلودگی هوای استان‌های نیمه غربی کشور به وسیله ریزگردها، سلامت جسمی و روحی عده زیادی از مردم را به خطر انداخته است.
- ۴) آب‌وهوای دارای رطوبت بالا از عواملی است که طرح‌های نظامی، تاکتیک‌ها و تجهیزات نظامی، البسه و پشتیبانی از نیروها را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

پاسخ: گزینه ۴

(آسان - انواع آب و هوای ایران - خط به خط - ۱۰۰۵)

دریای عمان به واسطه مجاورت با آب‌های آزاد، وجود سواحل با قابلیت‌های مناسب از نظر اقتصادی و **نظامی** اهمیت بسیاری برای ایران دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ به ارتباط آب و هوا و معماری اشاره دارد.
- ۲ به تأثیر آب و هوا بر سامانه‌های حمل و نقل اشاره دارد.
- ۳ به تأثیر آب و هوا بر سلامت اشاره دارد.

آبوهوا و فعالیت‌های نظامی

شرایط آب‌وهوایی، نه تنها در ارتباط با حیات و زیست انسان اهمیت فراوانی دارد، بلکه در امور دفاعی، نظامی نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. آب‌وهوای دارای رطوبت بالا از عواملی است که طرح‌های نظامی، تاکتیک‌ها و تجهیزات نظامی، البسه و پشتیبانی از نیروها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از اردیبهشت تا مهرماه، در استان‌های جنوب غرب و جنوب کشور دما و رطوبت بالا برای نیروهای نظامی مشکل‌ساز می‌شود. در صورتی که در همین دوره در مناطق شمالی و غربی، مثل آذربایجان و کردستان شرایط برای فعالیت نیروهای نظامی مطلوب است.

آبوهوا و فعالیت‌های نظامی

گروه آموزشی ماز

۱۱۷- بر اساس متن زیر، کدام عبارت درست است؟

«جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت «الف» جز در زمان‌های خاص، تفاوت چندانی ندارد؛ اما در طول زمان، نسبت «ب» در کشورها دچار تغییراتی می‌شود.»

- ۱) با توجه به «الف»، جمعیت کشور به دو گروه تقسیم می‌شود و مرکز آمار ایران، چهار گروه عمده «ب» را در سال ۱۳۹۵ مشخص کرده است.
- ۲) با توجه به «ب»، جمعیت کشور به دو گروه تقسیم می‌شود و مرکز آمار ایران، چهار گروه عمده «الف» را در سال ۱۳۹۵ مشخص کرده است.
- ۳) مرکز آمار ایران، پنج گروه عمده «ب» را در سال ۱۳۹۵ مشخص کرده است و بر اساس «الف»، جمعیت کشور به دو گروه تقسیم می‌شود.
- ۴) مرکز آمار ایران، پنج گروه عمده «الف» را در سال ۱۳۹۵ مشخص کرده است و بر اساس «ب»، جمعیت کشور به سه گروه تقسیم می‌شود.

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - ساختمان جمعیت و سیاست‌های جمعیتی - ترکیبی - ۱۰۰۷)

جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت جنسیتی (مورد «الف» در سؤال) جز در زمان‌های خاص، تفاوت چندانی ندارد؛ اما در طول زمان، نسبت سنی (مورد «ب» در سؤال) در کشورها دچار تغییراتی می‌شود.

از نظر جنسیت، جمعیت کشور شامل دو گروه مردان و زنان و از نظر سنی، مرکز آمار ایران چهار گروه عمده سنی را در سال ۱۳۹۵ مشخص کرده است.

نکته در هرم سنی جمعیت، تعداد جمعیت در هر گروه جنسیتی و سنی تفکیک می‌شود.

گروه آموزشی ماز

۱۱۸- با توجه به شکل زیر که نشان دهنده سه ناحیه است، کدام گزینه به درستی مطرح شده است؟

- ۱) ویژگی‌های طبیعی و انسانی در ناحیه‌های «الف» و «ب»، کاملاً دارای مشابهت است و همگونی خاص و نسبی با یکدیگر دارند.
- ۲) برای تعیین حدود بین ناحیه «ب» و ناحیه «ج»، جغرافی دانان به طور قطع بیش از یک معیار را به کار گرفته‌اند.
- ۳) ویژگی‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در ناحیه «ب» مختص این ناحیه است و با ناحیه «ج» متفاوت است.
- ۴) تعیین ناحیه‌بندی بین نواحی «الف» و «ب»، کاری صرفاً جغرافیایی نیست اما به طرز فکر یک جغرافی دان وابسته است.

(متوسط - معنا و مفهوم ناحیه - مفهومی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۳

ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی (طبیعی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ..) همگون و خاصی دارد؛ به‌طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود و با آنها تفاوت دارد.
- ۲ جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، یک یا چند معیار را به کار می‌گیرند.
- ۴ ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد.

گروه آموزشی ماز

۱۱۹- با توجه به موارد زیر کدام گزینه درست است؟

- الف - توده‌های گرم و مرطوب، از نظر دما و رطوبت تا صدها کیلومتر ویژگی‌های یکسانی دارد.
 ب - بارش‌های بهاری بیشتر بر اثر گرم‌تر شدن توده‌ها از هوای مجاور خود رخ می‌دهند.
 ج - توده‌های مرطوب باید تا ارتفاع معینی بالا بروند و سرد شود تا به نقطه اشباع برسند.
 د - دامنه‌های شمالی البرز و غربی زاگرس نسبت به دامنه مخالف، بارش فراوان دارند.
- (۱) از نظر زمان شکل‌گیری پدیده‌ها، مورد «ج» بعد از مورد «د» و قبل از مورد «ب» تشکیل می‌شود.
 (۲) از نظر زمان شکل‌گیری پدیده‌ها، مورد «الف» بعد از مورد «ب» و قبل از مورد «د» تشکیل می‌شود.
 (۳) برای تشکیل موارد «ب» و «د»، لازم است موارد «الف» و «ج» به‌طور کامل فراهم شده باشند.
 (۴) برای تشکیل مورد «د»، لازم است ابتدا مورد «ج» و سپس موارد «الف» و «ب» وجود داشته باشند.

(دشوار - هواکره و دلیل تشکیل نواحی آب و هوایی - خط به خط - ۱۱۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

مشاوره

توی یه موضوعی باید خیلی دقت کنی و بعضاً تو پایه دهم هم در موردش خوندی و اون توده‌ها و ورودش به کشور و در نتیجه بارندگی هست. ببین این قضیه رو مرحله به مرحله در نظر بگیر؛ یعنی اول بدون که عامل این توده‌ها چیه، بعد چه پیامدهایی داره!

به‌طور کلی، وقوع بارش در یک ناحیه به دو عامل بستگی دارد:

- ۱- عامل صعود: توده‌های مرطوب باید تا ارتفاع معینی بالا بروند و سرد شود تا به نقطه اشباع برسند. (مورد «ج»)
 - ۲- وجود هوای مرطوب، به حجم وسیعی از هوا که از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی‌های یکسانی داشته باشد، توده‌ها می‌گویند مانند توده‌های گرم و مرطوب (مورد «الف»)
- اگر در یک ناحیه هریک از دو عامل رطوبت یا صعود هوای مرطوب شکل نگیرد، بارندگی ایجاد نمی‌شود.
- مورد «ب» بیانگر بارش همرفتی و مورد «د» بیانگر بارش کوهستانی (ناهمواری) است. برای ایجاد هر نوع بارشی وجود دو شرط عامل صعود و هوای مرطوب ضروری است.

گروه آموزشی ماز

۱۲۰- به ترتیب، در مورد آب‌سنگ‌ها و ستون‌های سنگی دریایی، که از اشکال فرسایشی در سواحل هستند، کدام عبارت درست بیان شده است؟

- (۱) از اشکال فرسایشی تراکمی و کاوشی هستند که به‌ترتیب در اثر رسوب‌گذاری و حفر مواد ایجاد می‌شوند.
- (۲) از اشکال فرسایشی تراکمی و کاوشی هستند که به‌ترتیب در اثر حفر و رسوب‌گذاری مواد ایجاد می‌شوند.
- (۳) از اشکال فرسایشی کاوشی و تراکمی هستند که به‌ترتیب در اثر رسوب‌گذاری و حفر مواد ایجاد می‌شوند.
- (۴) از اشکال فرسایشی کاوشی و تراکمی هستند که به‌ترتیب در اثر حفر و رسوب‌گذاری مواد ایجاد می‌شوند.

(آسان - فرسایش طبیعی در بیابان و سواحل - خط به خط - ۱۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۱

آب‌سنگ‌ها از اشکال فرسایشی تراکمی (ناشی از رسوب‌گذاری مواد) و ستون‌های سنگی دریایی از اشکال فرسایش کاوشی (ناشی از حفر مواد) هستند.

انواع اشکال فرسایش	فرایند ایجاد	اشکال ایجاد شده
کاوشی	ناشی از حفر مواد	ستون‌های سنگی دریایی، غارها و طاق‌های دریایی
تراکمی	ناشی از رسوب‌گذاری مواد	آب‌سنگ‌ها و جزایر مرجانی، باتلاق‌ها و زبانه یا دماغه ماسه‌ای

مشاوره

اشکال فرسایش (چه در بیابان‌ها و چه در سواحل)، ویژگی‌ها، انواع و نمونه‌هاشون از مباحثی هستن که امکان قاطی کردن اون‌ها هست. حواستون رو حسابی جمع کنید.

گروه آموزشی ماز

۱۲۱- بر اساس متن زیر، کدام عبارت درست است؟

«به طور کلی، ادیان به دو گروه «الف» و «ب» تقسیم می‌شوند که به ترتیب شامل آیین زرتشت و هندوئیسم هستند.»

- (۱) «الف» مبتنی بر یکتاپرستی است و «ب» شامل آیین یهود و آئیمیس می‌شود.
- (۲) «ب» مبتنی بر یکتاپرستی است و «الف» شامل بودائیسیم و مذاهب قبیله‌ای می‌شود.
- (۳) «ب» مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه است و «الف» شامل یهود و مسیحیت می‌شود.
- (۴) «الف» مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه است و «ب» شامل بودائیسیم و مسیحیت می‌شود.

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - دین و فرهنگ - خط به خط - ۱۱۰۶)

به طور کلی، ادیان به دو گروه تقسیم می‌شوند:

الف) ادیان مبتنی بر یکتاپرستی مانند دین اسلام، مسیحیت، یهود و زرتشت؛

ب) ادیان مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه مانند هندوئیسم، بودائیسیم، آئیمیس (مذاهب قبیله‌ای).

در متن داده شده در سؤال، «الف» اشاره به ادیان مبتنی بر یکتاپرستی و «ب» اشاره به ادیان مبتنی بر پرستش غیر خدای یگانه دارد.

انواع ادیان

گروه آموزشی ماز

۱۲۲- کدام مورد مطابق با مشخصات ناحیه معرفی شده در متن زیر، تدوین و تنظیم شده است؟

«شهر توکیو پایتخت ژاپن است و ۳۸ میلیون نفر جمعیت دارد؛ البته این آمار مربوط به سال ۲۰۱۷ است و قطعاً تا امروز این عدد افزایش یافته است.»

- (۱) این شهر در قاعده هرم سلسله مراتب سکونتگاه‌ها قرار دارد که بر این اساس میزان جمعیت و خدمات آن نسبت به رأس هرم، کمتر خواهد بود.
- (۲) با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های آن‌ها به تدریج منطقه مادرشهری به وجود می‌آید که در پیرامون برخی از آن‌ها شهرک‌های اقماری به وجود آمده و رشد می‌کنند.
- (۳) این شهر، یک جهان‌شهر است که به سبب نقش مهم آن در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارد.
- (۴) شهر ژاپن برخلاف مفهوم مگالاپلیس، شهری است که بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت دارد و در آن با مادرشهرهای هم‌جوار فراوانی آمد و شد به چشم می‌خورد.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - شهرهای بزرگ - مفهومی - ۱۲۰۱)

دقت کنید متن صورت سؤال گفته، ژاپن، توکیو، پایتخت، ۳۸ میلیون نفر جمعیت ... خب! این یعنی چی؟ یعنی شما با شهر پایتختی مواجه‌اید که جمعیتی بیش از ۱۰ میلیون نفر دارد. نکته‌ای که وجود دارد این است که با افزایش جمعیت مادرشهرها و گسترش حومه‌های آن‌ها به تدریج منطقه مادرشهری به وجود می‌آید. در پیرامون برخی از مادرشهرها، شهرها و شهرک‌های اقماری پدید آمده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ پایتخت‌ها در رأس هرم سکونتگاه قرار دارند نه در قاعده هرم
- ۲ ارتباطی به شهرک‌های اقماری ندارد!
- ۴ اتفاقاً توکیو یک مگالاپلیس هم محسوب می‌شود.

مشاوره

همین اول کار بهت می‌گم که بهونه نیار! متن صورت سؤال از جدول صفحه ۱۳ کتاب درسی هست ولی نکته‌ش اینه که عدد جمعیت باید برات راهگشا باشه تا بتونی به جواب برسی! یعنی چه از متن درسی باشه چه از جدول فرقی نداره!

استراتژی

هر شهری که جمعیتش بالای ۱۰ میلیون نفر باشه، خفنه! پس گزینه‌های انحرافی رو رها کن!

شهرهای میلیونی

یکی از مهم‌ترین پدیده‌های مربوط به تغییرات الگوی شهرنشینی در جهان، افزایش شهرهای میلیونی است.

تا چند دهه پیش شهرهای میلیونی فقط در نیمکره شمالی و در آمریکای شمالی، اروپا و ژاپن وجود داشتند اما امروزه آسیا، آمریکای لاتین و ... با رشد جمعیت روبه‌رو هستند.

مادرشهر (متروپل)، کلان‌شهر، مگاسیتی، جهان‌شهر، مگالاپلیس، منطقه ابرشهری و ... همه مفاهیمی است که به شهرهای پرجمعیت اطلاق می‌شود.

گروه آموزشی ماز

۱۳۳- با توجه به موارد زیر، مورد سبب ناکافی بودن مسکن مناسب در شهرها شده و مورد باعث می‌شود که فقیران شهری توان مالی خرید مسکن در این شهرها را نداشته باشند.

- الف - تمرکز زیاد جمعیت
- ب - بی‌توجهی حکومت‌ها
- ج - اختلاف طبقاتی شدید
- د - مهاجرت گسترده

- (۲) «ب» و «الف» - «ج» و «د»
- (۴) «د» و «ج» - «الف» و «ب»

- (۱) «الف» و «د» - «ب» و «ج»
- (۳) «ج» و «ب» - «د» و «الف»

(آسان - نیازها و مسائل شهرهای امروز - خط به خط - ۱۲۰۲)

پاسخ: گزینه ۱

در شهرهایی که با تمرکز زیاد جمعیت یا مهاجرت گسترده روبه‌رو هستند، مسکن کافی و مناسب وجود ندارد. از سوی دیگر، فقیران شهری به علت اختلاف طبقاتی شدید، رعایت نشدن عدالت اجتماعی در توزیع درآمدها و بی‌توجهی حکومت‌ها به حمایت‌های تأمین اجتماعی، پول کافی برای اجاره یا خرید مسکن ندارند.

نکات مربوط به مسکن، به‌عنوان یکی از نیازها و مسائل شهرهای امروز

شدت و چگونگی مسئله تأمین مسکن در شهرها و کشورهای مختلف، متفاوت است. به‌گونه‌ای که در شهرهایی که با تمرکز زیاد جمعیت یا مهاجرت گسترده روبه‌رو هستند، مسکن کافی و مناسب وجود ندارد.

فقیران شهری به علت اختلاف طبقاتی شدید، رعایت نشدن عدالت اجتماعی در توزیع درآمدها و بی‌توجهی حکومت‌ها به حمایت‌های تأمین اجتماعی، پول کافی برای اجاره یا خرید مسکن ندارند.

پدیده‌های ناشی از نبود مسکن کافی و مناسب در شهرها شامل موارد زیر است:

(۱) کارتن‌خوابی: افرادی که در کنار خیابان‌ها یا روی نیمکت پارک‌ها می‌خوابند.

(۲) اسکان غیررسمی یا غیرقانونی: شامل حاشیه‌نشینی و زاغه‌نشینی

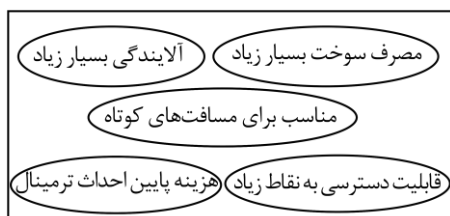
حاشیه‌نشینی وقتی مهاجران فقیر به شهرها وارد می‌شوند، با توجه به گران بودن قیمت زمین و خانه در شهر، به‌طور غیرقانونی مسکن‌هایی موقتی در حاشیه و اطراف شهر می‌سازند.

زاغه‌نشینی زاغه‌نشینی نیز نوعی اسکان غیررسمی است که علاوه بر حاشیه شهر ممکن است در نقاط مختلف شهر به وجود بیاید.

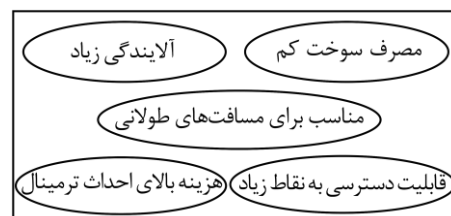
طرح‌های اجراشده در برخی کشورها برای حل مشکل مسکن: طرح‌های ساخت مسکن ارزان‌قیمت، اعطای وام مسکن

گروه آموزشی ماز

۱۳۴- کدام تصویر، با توجه به خصوصیات حمل و نقل جاده‌ای تنظیم شده است؟

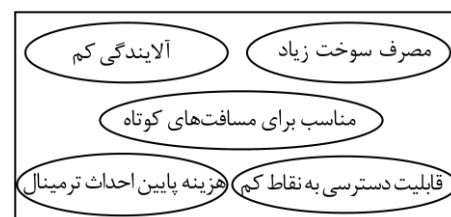
(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

حمل و نقل جاده‌ای برای مسافت‌های کوتاه مناسب‌تر است. احداث ترمینال در این شیوه کم هزینه‌تر است و قابلیت دسترسی به نقاط زیاد را دارد. حمل و نقل جاده‌ای دارای مصرف سوخت بسیار و در نتیجه آلودگی آن زیاد است.

خصوصیات حمل و نقل جاده‌ای

- ❖ از شیوه‌های متداول حمل و نقل در همه قاره‌های جهان است.
- ❖ برای مسافت‌های کوتاه (معمولاً کمتر از ۴۰۰ کیلومتر) مناسب‌تر است.
- ❖ از نظر دسترسی به نقاط مختلف در مسیر راه و توقف در ایستگاه‌های متعدد انعطاف بیشتری نسبت به سایر شیوه‌های حمل و نقل دارد.
- ❖ برای رفتن به مکان‌های دور افتاده یا مناطق روستایی نیز اغلب از این شیوه استفاده می‌شود.
- ❖ احداث پایانه‌ها (ترمینال‌ها) در این شیوه کم‌هزینه‌تر است.
- ❖ نسبت به سایر شیوه‌ها، قابلیت جابه‌جایی تعداد کمتری مسافر را دارد.
- ❖ ظرفیت کامیون و تریلی برای حمل بار، کمتر از وسایل حمل و نقل آبی و ریلی است.
- ❖ با ورود به عصر خودروها، جاده‌های خاکی به جاده‌های آسفالت‌تبدیل شدند و فضای جغرافیایی را تغییر دادند.
- ❖ تمایل مردم جهان به داشتن خودروی شخصی همواره رو به افزایش بوده است، به طوری که امروزه برخی خانواده‌ها بیش از یک خودرو دارند.
- ❖ میزان مصرف سوخت و آلودگی محیط‌زیست در شیوه حمل و نقل جاده‌ای بسیار زیاد است.
- ❖ از نتایج افزایش سفرها و تعداد خودروها، ایجاد تراکم ترافیکی در برخی مسیرها به ویژه در ایام تعطیلات و در جاده‌هایی است که گنجایش کافی برای این افزایش را ندارند.
- ❖ در نیمه دوم قرن بیستم، ساختن آزادراه‌ها و بزرگراه‌ها برای حل مشکل ترافیکی و همچنین افزایش سرعت خودروها متداول شد.

گروه آموزشی ماز

۱۲۵- با توجه به روش‌های مطرح شده حمل بار و مسافر، کدام مورد به موضوع درستی اشاره دارد؟

«الف - حمل و نقل آبی ب - حمل و نقل هوایی ج - حمل و نقل ریلی»

- ۱) شیوه «ج» نسبت به «الف»، هزینه و زمان رسیدن بار به مقصد را به ترتیب بیشتر کرده و افزایش می‌دهد.
- ۲) شیوه «ب» نسبت به «الف» زمان و هزینه رسیدن مسافر به مقصد را به ترتیب کاهش داده و کمتر می‌کند.
- ۳) هزینه حمل مسافر در شیوه «الف» بیشتر از «ب» و سرعت حمل بار در این شیوه کمتر از «ج» است.
- ۴) هزینه حمل بار به شیوه «ج» کمتر از «ب» و سرعت حمل مسافر در این شیوه بیشتر از «الف» است.

هزینه حمل بار در حمل و نقل ریلی کمتر از حمل و نقل هوایی است. سرعت حمل مسافر در حمل و نقل ریلی بیشتر از حمل و نقل آبی است. (تأیید درستی گزینه «۴»)

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ زمان رسیدن بار در حمل و نقل ریلی کمتر از حمل و نقل آبی است.

۲ و ۳ هزینه رسیدن مسافر به مقصد در حمل و نقل هوایی بیشتر از حمل و نقل آبی است.

نکته

مصرف سوخت هواپیما نسبت به سایر وسایل حمل و نقل بسیار بیشتر و سفر با آن گران‌تر است.

مقایسه هزینه‌ها و زمان رسیدن بار و مسافر در انواع شیوه‌های حمل و نقل

شیوه حمل و نقل	سرعت رسیدن	زمان رسیدن	هزینه حمل و نقل
هوایی	بالا	کوتاه	زیاد
ریلی	متوسط	متوسط	متوسط
آبی	پایین	طولانی	کم

گروه آموزشی ماز

۱۲۶- کامل ترین تعریف برای دانش منطق در کدام گزینه ذکر شده است؟ دانشی که.....

- (۱) طرز کار ذهن را در عمل تفکر تشریح می کند.
(۲) به کاهش خطا در استدلال ها کمک می کند.
(۳) سبب دقیق تر شدن تعریف های انسان می شود.
(۴) خطاهای اندیشه را کشف و معرفی می کند.

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - منطق، ترازوی اندیشه - مفهومی - ۱۰۰۱)

راز طراح

در این تیپ سؤالات، سه گزینه به گونه ای طرح شده اند که جامع نبوده و همه عنوان را پوشش نمی دهند. مثلاً گزینه ۲، شامل «تعریف» نمی شود و از این حیث، کامل نیست. عبارت بیان شده در گزینه ۱ به صورت کلی آمده و شامل «تعریف» و «استدلال» است؛ پس کامل تر از سایر گزینه ها محسوب می شود.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۲ شامل «تعریف» نمی شود؛ پس کامل ترین تعریف نیست.
۳ شامل «استدلال» نمی شود؛ پس کامل ترین تعریف نیست.
۴ اولاً، فقط به یکی از وظایف منطق اشاره کرده؛ پس کامل ترین تعریف نیست. ثانیاً، منطق دانان، خطاهای اندیشه را دسته بندی نیز می کنند.

مشاوره

برای حل این تیپ تست ها، عجله نکنید؛ زیرا «کامل ترین» گزینه مد نظر طراح می باشد و ممکن است بیش از یک گزینه درست به نظر برسد.

گروه آموزشی ماز

۱۲۷- در کدام گزینه نوع دلالت به کار رفته با سایر گزینه ها متفاوت است؟

- (۱) امروز زنگ تفریح، همه کلاسی در حیاط جمع شده بودند.
(۲) به تو گفته بودم اگر این طور درس بخوانی، مدرسه از تو ناراضی خواهد شد.
(۳) شخصیت پدرم همیشه الگوی زندگی من است و او مثل کوه، یار و پشتیبان من بوده.
(۴) به خاطر ریزش برخی از دیوارهای اصلی و برای تعمیرات، کارخانه، فعلاً در مرخصی قرار دارد.

پاسخ: گزینه ۳

(دشوار - لفظ و معنا - مفهومی - ۱۰۰۲)

در عبارت گزینه ۳، لفظ «کوه» دارای دلالت مطابقی است؛ یعنی معنای اصلی «کوه» در این لفظ مدنظر بوده است.

دام تستی

به تشبیه موجود در گزینه ۳ دقت کنید؛ اگر به جای تشبیه از استعاره استفاده می شد، دلالت التزامی بود؛ اما حالا از تشبیه استفاده شده و عیناً خود معنای کوه مدنظر است.

نکته

آرایه های کنایه و استعاره، مربوط به دلالت التزامی و آرایه تشبیه، مربوط به دلالت مطابقی هستند.

بررسی سایر گزینه ها:

- ۱ لفظ «کلاس» در اینجا به معنای دانش آموزان کلاس است ← دلالت التزامی

تذکر!

درست است که «دانش آموزان»، درون «کلاس» قرار دارند؛ اما از اجزای تشکیل دهنده کلاس نیستند و دلالت لفظ، خارج از معنای کلمه قرار دارد.

- ۲ لفظ «مدرسه» به معنای «کادر آموزشی و مسئولین مدرسه» است ← دلالت التزامی

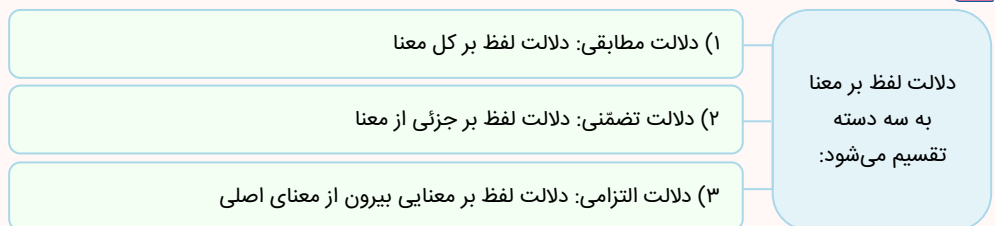

تذکر!

همانند گزینه ۱ باید در نظر داشت که «کادر مدرسه» از اجزای تشکیل دهنده «مدرسه» نیستند و دلالت لفظ، خارج از معنای کلمه قرار دارد.

- ۴ «کارخانه» به معنای «کارگران و نیروهای کارخانه» است ← دلالت التزامی

برای پاسخگویی به این قبیل تست ها، باید به اقسام دلالت لفظ بر معنا مسلط باشید:

گروه آموزشی ماز

۱۲۸- کدام طبقه‌بندی از نظر منطقی درست انجام شده است؟

- (۱) موجود زنده < مهره‌دار < بی‌مهره < باکتری
- (۲) عدد < زوج < بخش‌پذیر بر ۴ < بخش‌پذیر بر ۸
- (۳) شکل هندسی < چهارضلعی < چهار زاویه < مربع
- (۴) پوشیدنی < مردانه یا زنانه < پیراهن < سبز

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - مفهوم و مصداق - مفهومی - ۱۰۰۳)

تقسیم‌بندی موجود در گزینه ۲ درست است و از عام به خاص مرتب شده است.

همه اعداد بخش‌پذیر بر ۸، بخش‌پذیر بر ۴ نیز هستند.

همه اعداد بخش‌پذیر بر ۴، زوج نیز هستند.

همه زوج‌ها، عدد هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ نسبت میان مهره‌دار و بی‌مهره «تباين» است؛ درحالی‌که در یک طبقه‌بندی درست از عام به خاص حرکت می‌کنیم و هر طبقه نسبت به طبقه قبلی خود، خاص‌تر است.

نکته

در یک طبقه‌بندی درست، نسبت میان دو مفهوم که در یک طبقه قرار می‌گیرند، تباين است؛ نه دو مفهومی که در طبقات پشت هم قرار دارند.

۳

نسبت میان چهارضلعی و چهار زاویه «تساوی» است؛ درحالی‌که در یک طبقه‌بندی درست، نباید یک طبقه و طبقه بعدی، دارای مصادیق یکسان باشند.

نکته

اگر نسبت دو مفهوم تساوی باشد، یعنی یکسان هستند و اصلاً طبقه‌بندی آن‌ها بی‌فایده است.

۴

نسبت میان «پیراهن» با «سبز» و همچنین نسبت میان «مردانه یا زنانه» با «پیراهن»، «عموم و خصوص من وجه» است؛ درحالی‌که در یک طبقه‌بندی درست، باید نسبت یک طبقه و طبقه بعدی «عموم و خصوص مطلق» باشد.

مشابه تست مذکور در کنکور سراسری داخل ۱۴۰۳ (نوبت اردیبهشت‌ماه) طرح شده بود.

کدام طبقه‌بندی را از نظر منطقی می‌توان پذیرفت؟

(۱) کلمه < صفت < اسم

(۲) قضیه < موجبه جزئیه < شخصیه

(۳) متوازی‌الاضلاع < مستطیل < مربع

(۴) اعداد طبیعی < اعداد فرد < اعداد اول

پاسخ: گزینه ۳

گروه آموزشی ماز

۱۲۹- نوع کدام استدلال متفاوت است؟

(۱) اینکه دو روز وسط هفته و بدون تعطیل رسمی، مدرسه تعطیل شده؛ نشان می‌دهد که هوا آلوده است.

(۲) اگر میانگین بارش برف امسال کمتر از ۱۰۰ میلی‌متر باشد؛ کلاً سال کم بارشی را پیش رو خواهیم داشت.

(۳) پارسال ۶۰ درصد از داوطلبان کنکور سراسری دختر بودند، پس داوطلبان دختر رو به افزایش است.

(۴) روند نرخ تورم هشت ماه گذشته نشان می‌دهد امسال هم عدد تورم بالاتر از ۳۰ درصد خواهد بود.

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - استقرای تعمیمی و استنتاج بهترین تبیین - ترکیبی - ۱۰۰۵)

استدلال موجود در گزینه ۱، نوعی استنتاج بهترین تبیین است؛ درحالی‌که سایر گزینه‌ها استقرای تعمیمی است.

بازنویسی گزینه ۱:

مدرسه تعطیل شده است.

تعطیل رسمی که نیست. ✖

آخر هفته که نیست. ✖

پس هوا آلوده است. ✔

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ حکم بارش برف، به همه انواع بارش (باران و تگرگ) تعمیم شده است؛ پس استقرای تعمیمی می‌باشد.

دام تستی

اگر گزینه ۲ را انتخاب کرده‌اید، در دام طراح افتاده‌اید؛ چرا که بخش اول عبارت صرفاً درباره برف حرف می‌زند؛ اما نتیجه درباره همه انواع بارش است.

۳ حکم افزایش داوطلبان دختر در کنکور امسال، به سال‌های آینده تعمیم داده شده است؛ پس استقرای تعمیمی می‌باشد.

۴ حکم نرخ تورم در ۸ ماه گذشته، به کل سال تعمیم داده شده است؛ پس استقرای تعمیمی می‌باشد.

مقایسه انواع استدلال

نام استدلال	نوع نتیجه	سیر استدلال	مبنای استدلال
قیاس	قطعی	از مقدمات کلی به نتیجه جزئی	پذیرش ضروری نتیجه جزئی از مقدمات کلی
استقرای تمثیلی	احتمالی	از مقدمه جزئی به نتیجه جزئی	سرایت حکم مقدمه جزئی به نتیجه جزئی به دلیل شباهت
استقرای تعمیمی	احتمالی	از مقدمات جزئی به نتیجه کلی	تخمین حکم کلی بر اساس مقدمات جزئی
استنتاج بهترین تبیین	احتمالی	از چند فرضیه جزئی به بهترین آن‌ها	مواجهه سلبی با حالت‌های اشتباه

گروه آموزشی ماز

۱۳۰- در کدام گزینه فعل جمله، همان نسبت قضیه است؟

- (۱) حسن به دانشگاه رفت. (۲) یک لیوان آب گوارا نوشید. (۳) هر ایرانی کارت ملی دارد. (۴) ابن‌سینا، فیلسوف مشائی است.

پاسخ: گزینه ۴

قلقش رو یاد بگیر!

به دنبال گزینه‌ای باشید که در آن، فعل اسنادی به کار رفته است.

در گزینه «۴»، فعل اسنادی «است» به کار رفته و قضیه به صورت استاندارد، بیان شده است؛ پس «فعل جمله» همان رابطه (نسبت) نیز محسوب می‌شود.

بازنویسی قضیه موجود در گزینه «۴»

شکل فعلی قضیه	فعل جمله در زبان فارسی	شکل استاندارد قضیه	نسبت قضیه در دانش منطق
ابن‌سینا، فیلسوف مشائی است.	است	ابن‌سینا، فیلسوف مشائی است.	است

نسبت و فعل یکسان هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ فعل «رفت» اسنادی نیست؛ پس در این گزینه قضیه باید بازنویسی شود و همانطور که در جدول زیر مشخص است، «نسبت» و «فعل» متفاوت از یکدیگر خواهند شد.

بازنویسی قضیه موجود در گزینه «۱»

شکل فعلی قضیه	فعل جمله در زبان فارسی	شکل استاندارد قضیه	نسبت قضیه در دانش منطق
حسن به دانشگاه رفت.	رفت	حسن رونده به دانشگاه است.	است

نسبت و فعل با یکدیگر تفاوت دارند.

۲ فعل «نوشید» اسنادی نیست؛ پس در این گزینه قضیه باید بازنویسی شود و همانطور که در جدول زیر مشخص است، «نسبت» و «فعل» متفاوت از یکدیگر خواهند شد.

بازنویسی قضیه موجود در گزینه «۲»

شکل فعلی قضیه	فعل جمله در زبان فارسی	شکل استاندارد قضیه	نسبت قضیه در دانش منطق
یک لیوان آب گوارا نوشید.	نوشید	او نوشنده یک لیوان آب گوارا بود.	بود

نسبت و فعل با یکدیگر تفاوت دارند.

۳ فعل «دارد» اسنادی نیست؛ پس در این گزینه قضیه باید بازنویسی شود و همانطور که در جدول زیر مشخص است، «نسبت» و «فعل» متفاوت از یکدیگر خواهند شد.

بازنویسی قضیه موجود در گزینه «۳»

شکل فعلی قضیه	فعل جمله در زبان فارسی	شکل استاندارد قضیه	نسبت قضیه در دانش منطق
هر ایرانی کارت ملی دارد	دارد	هر ایرانی، دارنده کارت ملی است.	است

نسبت و فعل با یکدیگر تفاوت دارند.

گروه آموزشی ماز

۱۳۱- در کدام گزینه رابطه قضیه دوم و سوم با قضیه اول، به ترتیب متناقض و عکس مستوی است؟

- (۱) هر انسانی خودآگاهی دارد - هیچ انسانی خودآگاهی ندارد - بعضی از موجوداتی که خودآگاهی دارند، انسان هستند.
- (۲) هر حیوانی دارای توانایی حرکت است - بعضی حیوانات دارای توانایی حرکت نیستند - هر موجودی که دارای توانایی حرکت است، حیوان است.
- (۳) تمام دانش‌آموزان در جشن تکلیف حاضر شدند - بعضی افراد در جشن تکلیف غایب بودند - بعضی حاضران در جشن تکلیف، دانش‌آموز بودند.
- (۴) هیچ انسانی ظلم را دوست ندارد - بعضی انسان‌ها ظلم را دوست دارند - هیچ دوست‌دارنده ظلمی، انسان نیست.

(دشوار - عکس مستوی و مغالطه ایهام انعکاس - ترکیبی - ۱۰۰۷)

پاسخ: گزینه ۴

مشاوره

بهتر بود این تست را در دور اول پاسخ ندهید و به تست‌های علامت‌دار سایر دروس مراجعه می‌کردید.

گام اول:

نسبت قضیه دوم با قضیه اول گزینه «۴»

در قضیه دوم هم سور و هم نسبت تغییر کرده‌اند و جای موضوع و محمول عوض نشده است، بنابراین قضیه دوم متناقض قضیه اول است.

گام دوم:

نسبت قضیه سوم با قضیه اول گزینه «۴»

در قضیه سوم جای موضوع و محمول تغییر کرده است و سور و نسبت تغییر نکرده‌اند، بنابراین قضیه سوم عکس مستوی قضیه اول است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ قضیه دوم متضاد قضیه اول است، نه متناقض آن.
- ۲ در قضیه سوم عکس مستوی به درستی نوشته نشده است، زیرا باید به صورت **موجبه جزئی** نوشته می‌شد نه **موجبه کلیه**.
- ۳ در قضیه دوم محتوای موضوع و محمول تغییر کرده است، در حالی که در تناقض صرفاً سور و نسبت تغییر می‌کنند، نه محتوای موضوع و محمول.

به بیان دیگر...

در قضیه دوم باید نوشته می‌شد «بعضی دانش‌آموزان در جشن تکلیف حاضر نشدند».

تست مذکور مشابه سؤال ۲۴۱ کنکور سراسری ۱۳۹۸ است.

- در کدام گزینه، رابطه قضیه دوم و سوم با قضیه اول به ترتیب تضاد و عکس مستوی است؟
- (۱) همه بچه‌ها بازیگوش‌اند - هیچ بچه‌ای بازیگوش نیست - بعضی بازیگوش‌ها بچه‌اند.
 - (۲) هیچ یک از دانش‌آموزان غایب نبوده‌اند - همه دانش‌آموزان غایب بودند - همه حاضران دانش‌آموز بودند.
 - (۳) هر انسانی زیبایی را دوست دارد - هیچ انسانی زیبایی را دوست ندارد - هر دوستدار زیبایی انسان است.
 - (۴) تمامی مسافران از اتوبوس پیاده شدند - همه مسافران در اتوبوس ماندند - بعضی از پیاده‌شدگان از اتوبوس، از مسافران بودند.

پاسخ: گزینه ۱

گروه آموزشی ماز

۱۳۲- نسبت میان «A» و «B» همانند دو دایره متداخل است؛ به نحوی که «A» از «B» خاص‌تر است؛ در این صورت در گزاره «C یا A است یا غیر B» چه نوع

انفصالی وجود دارد؟

- (۱) منفصل حقیقی
- (۲) منفصل مانع‌الرفع
- (۳) منفصل مانع‌الجمع
- (۴) هیچ انفصالی وجود ندارد.

(دشوار - قضیه شرطی - مفهومی - ۱۰۰۳ و ۱۰۰۹)

پاسخ: گزینه ۳

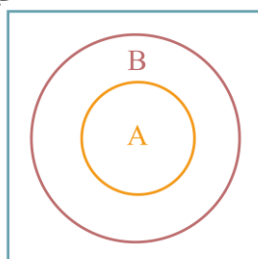
تذکره!

منظور از دو دایره متداخل، همان نسبت عموم و خصوص مطلق است.

روش اول:

رسم شکل، بهترین راه برای رسیدن به پاسخ این قبیل تست‌ها است؛ پس ابتدا شکل کلی صورت سؤال را رسم می‌کنیم:

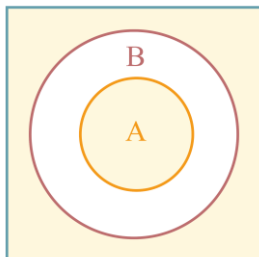
غیر B

حالا بررسی می کنیم که آیا می شود A و غیر B همزمان رخ دهند؟ یعنی اجتماع دو طرف را در صدق بررسی می کنیم:

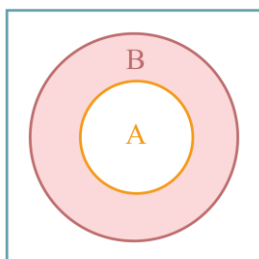
غیر B

در شکل بالا، A و غیر B را رنگی کردیم؛ اما می بینیم که در هر صورت A درون B است و عملاً بخشی از B نیز رنگی شده است. پس امکان ندارد که A را رنگی کنیم؛ اما B رنگی نشود. به عبارت دیگر، اجتماع A و غیر B محال است.

حالا بررسی می کنیم که آیا می شود هیچ کدام از A و غیر B رخ ندهد؟ یعنی ارتفاع دو طرف (امکان کذب هر دو) را بررسی می کنیم:

غیر B

بله! غیر B و A رنگی نشدند و فقط مصادیق اختصاصی B رنگی شد. پس ارتفاع ممکن است. در نتیجه قضیه مذکور، مانع الجمع است.

روش دوم:

مفهوم C اگر بخواهد A باشد، نمی تواند همزمان غیر B نیز باشد؛ چرا که خود A درون B قرار دارد ← اجتماع محال است. مفهوم C می تواند همزمان A نباشد و در عین حال غیر B نیز نباشد؛ یعنی صرفاً شامل مصادیق اختصاصی B باشد ← ارتفاع ممکن است.

گروه آموزشی ماز

۱۳۲- کدام گزینه نمی تواند در مرحله دوم از تفکر فلسفی قرار بگیرد؟

- (۱) اگر خدا خیر مطلق است، چرا در جهان شر و بدی وجود دارد؟
- (۲) چرا چیزهایی در جهان هست به جای اینکه هیچ چیز نباشد؟
- (۳) آیا بدن فیزیکی انسان نیز مانند سایر اجسام متشکل از اتم است؟
- (۴) آیا مرگ بیولوژیک پایان زندگی انسان به عنوان اشرف مخلوقات است؟

(دشوار - چستی فلسفه - ترکیبی - ۱۱۰۱)

پاسخ: گزینه ۳

جرعه ذهنی

مرحله دوم از تفکر فلسفی، «طرح پرسش های فلسفی» است؛ پس گزینه هایی که موضوعشان فلسفی باشد، می توانند در مرحله دوم از تفکر فلسفی قرار بگیرند.

تکنیک تشخیص گزاره های فلسفی از غیرفلسفی

برای تشخیص پرسش فلسفی و متمایز کردن آن از پرسش های مربوط به علوم تجربی، این معیار را در ذهن داشته باشید: «آیا این پرسش با روش های تجربی و با کمک حواس پنجگانه انسان و در شرایط آزمایشگاهی، قابل پاسخ دادن است؟». اگر پاسخ مثبت بود، پرسش مطرح شده فلسفی نیست.

این پرسش که آیا بدن فیزیکی انسان نیز مانند سایر اجسام متشکل از ذرات ریزی به نام اتم است یا خیر، مربوط به حوزه علوم تجربی و به طور خاص علم شیمی است؛ نه فلسفه؛ بنابراین گزینه مذکور اصلاً فلسفی نیست که بخواهد در مرحله دوم از تفکر فلسفی قرار بگیرد.

بررسی سایر گزینه ها:

۱ موضوعات «وجود شر و بدی در جهان» و «خیر مطلق بودن خداوند» اساسی بوده و می توانند به عنوان پرسش هایی فلسفی در مرحله دوم از تفکر فلسفی قرار بگیرند.

استفاده از تکنیک بیان شده در صورت سؤال:

آیا با استفاده از حواس و روش های تجربی می توان به «وجود شر و بدی در جهان» و «خیر مطلق بودن خداوند» پرداخت؟ ← خیر؛ پس موضوع مذکور فلسفی است.

نکته

صفات خداوند در «خداشناسی» بررسی می شوند که به دلیل اساسی بودن، یکی از موضوعات فلسفی است.

۲ موضوعات مربوط به «هست» و «نیست» اساسی بوده و می‌توانند به‌عنوان پرسش‌هایی فلسفی در مرحله دوم از تفکر فلسفی قرار بگیرند.

استفاده از تکنیک بیان شده در صورت سؤال:

آیا با استفاده از حواس و روش‌های تجربی می‌توان به این پرسش که «چرا چیزهایی در جهان هست؛ به جای اینکه هیچ چیز نباشد» پاسخ داد؟ ← خیر؛ پس موضوع مذکور فلسفی است.

۴ موضوعات مربوط به «حقیقت انسان» و «آینده انسان» اساسی بوده و می‌توانند به‌عنوان پرسش‌هایی فلسفی در مرحله دوم از تفکر فلسفی قرار بگیرند.

استفاده از تکنیک بیان شده در صورت سؤال:

آیا با استفاده از حواس و روش‌های تجربی می‌توان به این پرسش که «آیا مرگ بیولوژیک، پایان زندگی انسان است؟» پاسخ داد؟ ← خیر؛ پس موضوع مذکور فلسفی است.

گروه آموزشی ماز

۱۳۴- کدام گزاره مربوط به نگرش متفاوتی در فلسفه علوم اجتماعی است؟

- ۱) افراد بدون جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند، دارای هویت مستقل نیستند و نمی‌توانند نقش‌آفرینی داشته باشند.
- ۲) توزیع عادلانه امکانات باید مورد توجه قرار گیرد؛ زیرا سعادت‌مندی جامعه تضمین‌کننده سعادت افراد نیز هست.
- ۳) برقراری بیمه‌های فراگیر و رایگان، امید به آینده و احساس نوع‌دوستی را در افراد جامعه زنده نگه می‌دارد.
- ۴) گسترش تجارت آزاد باعث توسعه متوازن کشور و رشد اقتصادی مناسبی در جامعه بشری می‌شود.

(آسان - ریشه و شاخه‌های فلسفه - ترکیبی - ۱۱۰۲)

پاسخ: گزینه ۴

آزادی و گسترش تجارت آزاد از افکار مربوط به «اصالت فرد» است اما سایر گزینه‌ها مربوط به اندیشه‌های «اصالت جامعه» هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) از آنجا که این گزاره هویت افراد را خارج از جامعه سلب کرده و آن‌ها را وابسته به جامعه می‌داند، پس مربوط به اصالت جامعه است.
- ۲) در این گزاره سعادت جامعه، مقدم بر سعادت افراد است و افراد زمانی می‌توانند به سعادت برسند که جامعه به سعادت برسد؛ پس مربوط به اصالت جامعه است.
- ۳) «بیمه‌های فراگیر» تأمین‌کننده منافع جامعه است؛ پس مربوط به اصالت جامعه است.

قلقش رو یاد بگیر!

برای سؤالات این مبحث، سعی کنید تا کلیدواژه‌های اصلی هر گروه را به یاد بسپارید؛ مثلاً کلیدواژه «بیمه‌های فراگیر» مربوط به اصالت جامعه است.

کلیدواژه‌های مربوط به اصالت فرد و جامعه:

گروه آموزشی ماز

۱۳۵- درباره تمثیل غار افلاطون می‌توان گفت

- ۱) از میان فواید تفکر فلسفی، مربوط به «دوری از مغالطه» است.
- ۲) پس از خروج از غار، می‌فهمند که حقیقت، همان مشاهدات عادی آن‌ها است.
- ۳) سایه‌های عالم درون غار، حقایقی اصیل هستند که در جهان طبیعت وجود دارند.
- ۴) منطبق با شهامت سقراط در آگاهی دادن به حق می‌باشد که با مقاومت غارنشینان همراه بود.

(دشوار - فلسفه و زندگی - ترکیبی - ۱۱۰۳ و ۱۱۰۵)

پاسخ: گزینه ۴

تمثیل غار افلاطون به نحوی با زندگی سقراط در ارتباط است. همانطور که شخص رها شده از غار، تلاش می‌کند تا زندانیان درون غار را از حقایق بیرون غار آگاه کند، سقراط نیز تلاش می‌کرد تا مردم آتن را از غیرحقیقی بودن باورهایشان آگاه کند؛ اما سرانجام با مقاومت آن‌ها مواجه شد.

نکته

تمثیل غار که از افلاطون مطرح شد، به‌نحوی نشانگر شهامت سقراط و احساس مسئولیت او در امر تعلیم و تعلم است.

حتماً مطالب فلسفه یازدهم را به صورت ترکیبی نیز مسلط باشید. مثلاً این تست از ترکیب مطالب درس ۳ و ۵ فلسفه یازدهم طرح شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ تمثیل غار افلاطون، مربوط به «استقلال در اندیشه» و «رهایی از عادت‌های غیرمنطقی» است.
- ۲ در تمثیل غار، افراد می‌فهمند که مشاهدات عادی و معمول آن‌ها (سایه‌های درون غار) حقیقی نبوده و حقیقت در عالم بیرون غار است.
- ۳ سایه‌های درون غار، حقیقتی اصیل ندارند؛ بلکه اشیاء واقعی و اصیل در بیرون غار هستند.

گروه آموزشی ماز

۱۳۶- کدام عبارت به‌نحو بهتری بیان‌کنندهٔ مراحل موجود در شناخت تجربی است؟

- ۱) مشاهدهٔ ابرهای باران‌زا ← تجزیه و تحلیل این مشاهدات توسط حواس ← رسیدن به رابطهٔ علیت میان اجتماع ابرها و بارش باران توسط عقل.
- ۲) مشاهدهٔ خیس شدن زمین ← تبیین و بررسی این موضوع توسط عقل ← پی بردن به این موضوع که دقایقی پیش در شهر باران باریده است.
- ۳) احساس سرمای شدید در خانه ← حرکت به سمت درب و پنجره‌های خانه برای بستن آن‌ها ← گرم شدن خانه در اثر بستن درب و پنجره‌ها.
- ۴) پی بردن به رابطهٔ علیت توسط عقل ← یادآوری قانون عقلی نظم در میان پدیده‌های جهان ← اثبات اینکه طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند.

(دشوار - ابزارهای شناخت - مفهومی - ۱۱۰۷)

پاسخ: گزینه ۲

شناخت تجربی با همکاری حس و عقل به‌دست می‌آید. در گزینهٔ «۲» نیز در ابتدا حواس اموری جزئی را درک کرده (خیس شدن زمین) و سپس عقل آن‌ها را تجزیه و تحلیل نموده و به یک شناخت تجربی (رابطهٔ علیت میان بارش باران و خیس شدن زمین) رسیده است.

درست و غلط بودن گزینه‌ها از نظر محتوا، ارتباطی با نوع شناخت ندارد؛ پس اینکه آیا شناخت موجود در گزینهٔ ۲ درست یا نادرست است، ربطی ندارد که نوع شناخت چیست (از این جهت به این نکته اشاره شد که ممکن است گمان کنید که شاید خیس شدن زمین، علت دیگری جز باران داشته باشد).

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ مرحلهٔ دوم اشتباه است؛ چرا که حواس، صرفاً امور جزئی را درک می‌کنند و توانایی تجزیه و تحلیل چیزی را ندارند.

نکته

تجزیه و تحلیل امور، صرفاً از توانایی‌های عقل است.

- ۳ در هیچ یک از مراحل موجود در گزینهٔ «۳» از عقل استفاده نشده و صرفاً کنش یا درک‌های حسی به‌صورت پی‌درپی رخ داده است.

نکته

عقل، حتماً در شناخت تجربی حضور دارد و قابل حذف نیست.

- ۴ در هیچ یک از مراحل موجود در گزینهٔ «۴» از حواس استفاده نشده و صرفاً قوانین عقلی به‌صورت پی‌درپی بیان شده است.

نکته

حواس نیز، حتماً در شناخت تجربی حضور دارند و قابل حذف نیستند.

پس گزینهٔ ۴ مربوط به چه شناختی است؟

از آنجا که در این گزینه از عقل محض استفاده شده، پس مربوط به شناخت عقلی است.

جرقة ذهنی

مراحل شناخت تجربی به شرح زیر است:

گروه آموزشی ماز

۱۳۷- کدام عبارت مطابق با دیدگاه انسان‌شناسی ملاصدرا قابل پذیرش نیست؟

- (۱) روح چیزی ضمیمه شده به بدن نیست؛ بلکه نتیجه تکامل جسم است.
- (۲) انسان موجودی با حقیقت واحد و یگانه است که نمی‌توان آن را دو ساحتی دانست.
- (۳) رابطه جسم و روح از نوع روابط متقابل است؛ پس یکی منشأ اثر دیگری است و برعکس.
- (۴) انسان آخرین مرتبه تکامل جسم است؛ اما به این میزان تکامل قانع نشده و به سوی کمال در حرکت است.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - چستی انسان (۲) - ترکیبی - ۱۱۱۰)

ملاصدرا همچون سایر فیلسوفان مسلمان، انسان را دارای دو ساحت می‌داند؛ پس نمی‌توان گزینه دوم را صحیح دانست. توجه داشته باشید که تفاوت دیدگاه او با سایر فیلسوفان مسلمان در این بود که او این دو ساحت را ضمیمه شده به یکدیگر نمی‌دانست و یکی را نتیجه رشد و تکامل دیگری می‌دانست.

دلیل دیگری برای نادرستی این گزینه

مگر ملاصدرا از ماتریالیست‌ها است که انسان را تک‌ساحتی بداند؟

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ روح، بر اساس دیدگاه ملاصدرا، چیزی ضمیمه شده به بدن نیست، بلکه نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است.
- ۳ از نظر ملاصدرا، هر اتفاقی در روح بیفتد، در بدن ظاهر می‌شود و هر اتفاقی در بدن رخ دهد، بر روح تأثیر می‌گذارد.

عبارت «یکی منشأ اثر دیگری است و برعکس» به چه معناست؟

یعنی یکی می‌تواند بر دیگری اثر بگذارد و از آن اثر بپذیرد.

۴ از نظر حکمت متعالیه روح انسانی آخرین درجه تکاملی است که موجودات زنده می‌توانند به آن برسند؛ البته روح انسان به هیچ درجه‌ای از کمال قانع نیست و ظرفیتی بی‌نهایت دارد.

جالب است بدانید...

ملاصدرا عیناً در کتاب «شواهد الربوبیه» می‌نویسد: صورت (نفس) انسان آخرین مرتبه تکامل جسم و اولین مرتبه از مقامات روحانیت و تجرد است.

ملاصدرا

کلاس درس:

- ۱ انسان، حقیقتی یگانه است.
- ۲ ظاهر انسان، جسم است.
- ۳ باطن انسان، روح است.
- ۴ روح چیزی ضمیمه شده به بدن نیست.
- ۵ روح، تکامل یافته جسم است.

گروه آموزشی ماز

۱۳۸- کدام گزینه درباره ویژگی‌های «حمل نیازمند به دلیل» و «حمل بی‌نیاز از دلیل» نادرست است؟

- (۱) در یک تعریف درست، اجزای تعریفی موضوع، چستی آن را تشکیل داده و بیان‌کننده حقیقت و ذات آن موضوع هستند.
- (۲) اگر تفاوت دو مفهوم مختلف، صرفاً در اجمال و گستردگی‌شان باشد، حمل آن‌ها به یکدیگر به دلیل نیاز ندارد.
- (۳) اگر ویژگی ذاتی و درونی یک ماهیت به آن نسبت داده شود، آن حمل نیازمند به دلیل نیست.
- (۴) دلایل‌هایی که برای حمل وجود بر یک چیز ارائه می‌شود، صرفاً باید دلایل عقلی باشند.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - هستی و چستی - مفهومی - ۱۲۰۱)

دلایل حمل وجود بر یک چیز را می‌توان به صورت تجربی نیز درک کرد؛ مثلاً اینکه می‌دانیم وجود داریم، احتیاجی به استدلال عقلانی ندارد و به‌طور بدیهی درک می‌شود یا اینکه می‌دانیم خلیج فارس وجود دارد، از طریق حس و تجربه قابل اثبات است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ در یک تعریف درست، مانند «انسان: حیوان ناطق»، دو مفهوم «حیوان» و «ناطق» که از اجزای تعریف هستند، ذات انسان را بیان می‌کنند.

به نمودار زیر دقت کنید تا مطالب این تست را بهتر یاد بگیرید:

۲ دو مفهوم اگر معنای یکسانی داشته باشند و صرفاً یکی به صورت اجمالی بیان شده باشد، حمل یکی بر دیگری، بی نیاز از دلیل است. مثلاً «انسان» و «حیوان ناطق»، هر دو به یک معنا هستند و صرفاً «حیوان ناطق» تعریفی گسترده از «انسان» است.

۳ نسبت دادن ویژگی‌های ذاتی و درونی یک ماهیت به آن، نیازمند به دلیل نیست. مثلاً «سه ضلعی بودن» از ویژگی‌های ذاتی مثلث است و حمل آن بر مثلث، نیازمند به دلیل نیست.

برای فهم عبارت‌های دشوار، سریعاً مانند تحلیل گزینه‌های این تست، مثال بزنید.

گروه آموزشی ماز

۱۳۹- در کدام گزینه رابطه علیت از حیث معرفت‌شناختی مورد پرسش قرار گرفته است؟

- (۱) تفاوت رابطه‌ی علیت با سایر روابط چیست؟
- (۲) چرا اگر علت یک چیز حاضر باشد، معلول ضرورتاً ایجاد می‌شود؟
- (۳) اگر درک علیت مادرزادی است، چرا بعضی فیلسوفان منکر آن می‌شوند؟
- (۴) آیا اصل سنخیت و وجوب علی و معلولی، از لوازم پذیرش اصل علیت هستند؟

(متوسط - علیت و دیدگاه فیلسوفان اروپایی - ترکیبی - ۱۲۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

به دنبال گزینه‌ای باشید که به نحوه درک رابطه علیت مربوط باشد؛ نه خود رابطه علیت و ویژگی‌های آن. موضوع اصلی در گزینه ۳، خود رابطه علیت نیست؛ بلکه چگونگی درک رابطه علیت است. در این گزینه به «فطری بودن» و «مادرزادی بودن» درک این رابطه اشاره شده است؛ بنابراین این پرسش، از حیث معرفت‌شناختی رابطه علیت را نشانه می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ این پرسش مربوط به خود رابطه علیت است و از حیث هستی‌شناختی علیت را مورد پرسش قرار داده است.

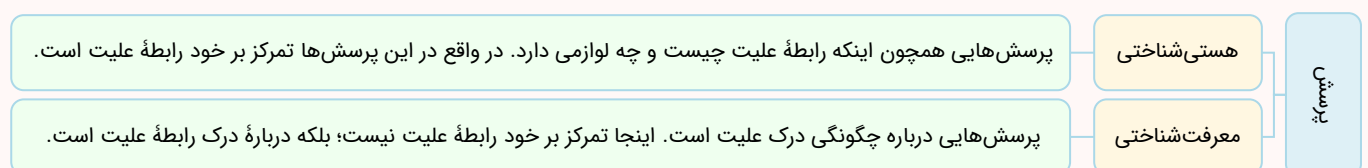

اصلی‌ترین تفاوت رابطه علیت با سایر روابط در «وجودی بودن» این رابطه است که مشخصاً مربوط به هستی‌شناسی است.

۲ این پرسش مربوط به وجوب علی و معلولی است که از لوازم اصل علیت است و بنابراین به نوعی پرسش از خود رابطه علیت است؛ نه نحوه درک علیت.

۴ این پرسش مربوط به لوازم اصل علیت است و از حیث هستی‌شناختی اصل علیت را نشانه گرفته است.

پرسش از علیت می‌تواند از دو منظر و حیثیت مطرح شود:

گروه آموزشی ماز

۱۴۰- کدام گزینه در مورد جمله زیر از هیوم درست بیان شده است؟

«ممکن است یک روز بیینی خورشید طلوع کرده؛ اما زمین روشن نشده است»

- ۱) سخن هیوم تناقض آمیز نیست؛ زیرا طلوع خورشید، علت تامه روشن شدن زمین محسوب نمی شود.
- ۲) هیوم با این جمله معنای اول اتفاق را بیان کرده است که مورد پذیرش فیلسوفان مسلمان قرار ندارد.
- ۳) گزاره مذکور محال است؛ زیرا طلوع خورشید به عنوان علت ناقصه برای روشن شدن زمین لازم است.
- ۴) این جمله از هیوم فقط بیانگر معنای دوم اتفاق است که نظم حاکم بر جهان هستی را رد می کند.

پاسخ: گزینه ۱

(متوسط - کدام تصویر از جهان؟ - ترکیبی - ۱۲۰۴)

سخن هیوم، تناقض آمیز نیست و به تفاوت میان علت تامه و ناقصه اشاره دارد. در بررسی معنای اول اتفاق باید به این نکته توجه کنیم که برای پدید آمدن یک معلول، گاهی به چند علت کنار هم نیاز داریم؛ به عنوان مثال برای روشن شدن زمین، صرف این که خورشید طلوع کند، کافی نیست و طلوع خورشید یک علت ناقصه است. در این مثال یکی دیگر از علت های ناقصه «نبودن مانع بین زمین و خورشید» است. ممکن است یک روز صبح بیدار شویم و با پدیده خورشید گرفتگی مواجه باشیم و ماه در بین خورشید و زمین قرار گرفته باشد؛ آن وقت با این که خورشید طلوع کرده است، اما زمین روشن نمی شود.

بررسی سایر گزینه ها:

۲) زمانی حقیقتاً معنای اول مورد پذیرش قرار می گیرد که با وجود علت تامه، وجود معلول انکار شود؛ در حالی که در صورت سؤال، ما علت ناقصه داریم؛ نه علت تامه.

۳) همانطور که بیان شد، رخ دادن گزاره مذکور محال نیست و طلوع خورشید، صرفاً علت ناقصه برای روشن شدن زمین است.

راز طراح

برخی از تست های کنکور به نحوی هستند که بخشی از آن درست و بخش دیگر نادرست است تا داوطلبان به بخش نادرست توجه نکنند؛ مثلاً در گزینه ۳ در انتهای عبارت گزاره درستی آمده؛ اما در ابتدای آن نوشته شده که این حادثه محال است که نادرست می باشد.

۴) این جمله ارتباطی با اصل سنخیت علت و معلول ندارد و بیشتر بیانگر رابطه علی و معلولی است؛ ضمناً حتی اگر به اصل سنخیت نیز مربوط باشد، این که ذکر شده که «فقط» مربوط به اصل سنخیت است، نادرست می باشد.

آیا علت ناقصه برای پدید آمدن معلول کافی است؟

همه علت های ناقصه وجود دارند ← پس علت تامه محقق شده است ← معلول به وجود می آید.

اگر علت ناقصه، وجود داشته باشد

برخی علت های ناقصه وجود دارند ← پس علت تامه محقق نشده است ← معلول به وجود نمی آید.

گروه آموزشی ماز

۱۴۱- کدام گزینه به نحو دقیق تری به تفاوت اساسی برهان فارابی و ابن سینا اشاره کرده است؟

- ۱) فارابی برخلاف ابن سینا، به مفاهیم فلسفی «وجوب و امکان» در برهان خود نپرداخته است.
- ۲) نتیجه برهان ابن سینا به جای اثبات علت العلل، حاکی از اثبات واجب الوجود بالذات است.
- ۳) ابن سینا برخلاف فارابی، ملاک نیازمندی معلول به علت را در برهان خود مطرح کرده است.
- ۴) ابن سینا برخلاف فارابی، از امتناع تسلسل علل نامتناهی در برهان خود استفاده نکرده است.

(خیلی دشوار - اثبات خدا نزد فیلسوفان مسلمان - مفهومی - ۱۲۰۶)

پاسخ: گزینه ۳

برهان فارابی و ابن سینا از جهات مختلفی دارای تفاوت هستند؛ اما تفاوت اساسی برهان ابن سینا با برهان فارابی و آن چیزی که در واقع ابن سینا با بیان آن، برهان کامل تری نسبت به فارابی اقامه کرده است، ملاک نیازمندی معلول به علت است.

فارابی:

به معلول بودن موجودات این جهان و نیازمندی آنان به علت توجه کرده بود، اما دلیل و ملاک این نیازمندی را توضیح نداده بود.

ابن سینا:

از نظر ابن سینا، موجودات این جهان نیازمند علت هستند، به این دلیل که ممکن الوجود بالذات هستند و ممکن بالذات برای خارج شدن از حالت تساوی میان وجود و عدم، نیازمند علتی خارج از خود است.

بررسی سایر گزینه ها:

۱) توجه به مفهوم وجوب و امکان و پرداختن به آن، از ابداعات ابن سینا است؛ اما این تفاوت اساسی برهان فارابی و ابن سینا محسوب نمی شود.

۲) علت العلل و واجب الوجود بالذات هر چند به لحاظ معنای فلسفی دارای تفاوت هستند، اما هر دو نهایتاً اشاره به یک مصداق واحد (خداوند) دارند و این مسئله تفاوت اساسی برهان ابن سینا و فارابی محسوب نمی شود.

هرچند این موضوع یکی از تفاوت‌های برهان فارابی و ابن‌سینا است و به نوعی دلیل برتری برهان وجوب و امکان بر برهان علیت فارابی محسوب می‌شود، اما همچنان تفاوت اساسی برهان ابن‌سینا و فارابی محسوب نمی‌شود.

کنکورشناسی

قیدهایی که در صورت سؤالات کنکور به کار برده می‌شوند، دکوری و نمایشی نیستند. باید آن‌ها را دقیق بخوانید. مثلاً در این تست، به «دقیق‌تر» و «تفاوت اساسی» اشاره شده؛ پس احتمالاً تست مذکور دارای چند پاسخ صحیح است که باید دقیق‌ترین و اساسی‌ترین آن‌ها را انتخاب کنید.

مشاوره

بهتر است چنین سؤالاتی را در دور دوم پاسخ بدهید.

گروه آموزشی ماز

۱۴۲- کدام گزینه درباره دیدگاه فلاسفه مدرن راجع به عقل درست است؟

- ۱) تفاوت دیدگاه دکارت و هیوم، در نظر آنها راجع به اعتبار استدلال‌های عقلی محض بود.
- ۲) دکارت که عقل‌گرا بود، به همه توانایی‌ها و کاربردهای استدلالی و متعالی عقل باور داشت.
- ۳) در ابتدای دوره رنسانس، اختلافی میان فلاسفه درباره اصل کارآمدی عقل انسان آغاز شد.
- ۴) فرانسیس بیکن، روش تجربی را تنها راه رسیدن انسان به معرفت و شناخت می‌دانست.

(متوسط - عقل از نظر فیلسوفان غیرمسلمان - مفهومی - ۱۳۰۷)

پاسخ: گزینه ۱

دیوید هیوم فقط شناخت از راه تجربه را معتبر می‌دانست و استدلال‌های عقلی محض را نامعتبر تلقی می‌کرد؛ اما دکارت که فیلسوفی عقل‌گرا بود، شناخت عقلانی محض را ممکن می‌دانست و خدا و نفس غیرمادی انسان را از این طریق اثبات می‌کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) دکارت به همه توانایی‌های عقل از جمله بدیهیات عقلی، استدلال‌های عقلی محض و تجربه باور داشت؛ اما به همه کاربردهای عقل باور نداشت و صرفاً کاربرد استدلالی آن را پذیرفته بود و عقل متعالی را نفی می‌کرد.

مقایسه

توانایی‌های عقل ← بدیهیات عقلی، استدلال‌های عقلی محض، تجربه.

کاربردهای عقل ← ۱- عقل به عنوان دستگاه تفکر و استدلال ۲- عقل به عنوان یک موجود متعالی و برتر از ماده (دکارت به این معنا از عقل قائل نبود).

۳) در ابتدای دوره رنسانس، اختلافی میان فلاسفه درباره محدود کارآمدی عقل آغاز شد؛ نه خود کارآمدی عقل.

مقایسه

اصل کارآمدی عقل ← صرف نظر از استدلال محض یا تجربه، کلاً می‌توان از عقل استفاده کرد یا اینکه باید همچون گذشته به آرای کلیسا تکیه شود؟

محدوده کارآمدی عقل ← اصل عقل مورد پذیرش است؛ اما از میان توانایی‌های عقل (استدلال محض و تجربه) باید به کدامیک تکیه کرد؟

۴) فرانسیس بیکن روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می‌دانست؛ نه اینکه آن را تنها راه رسیدن انسان به معرفت بداند.

نکته

در واقع این گزینه به دیدگاه دیوید هیوم اشاره دارد؛ نه فرانسیس بیکن.

گروه آموزشی ماز

۱۴۳- کدام عبارت درباره فلسفه سیاسی فارابی درست است؟

- ۱) فارابی با اهل سیاست معاشرت نداشت و سیاست مشغله فکری برای او ایجاد نکرد.
- ۲) نخستین مبنای فارابی برای ورود به فلسفه سیاسی، تبیینی از ذات و ماهیت انسان است.
- ۳) بهترین مدینه‌ها از نظر فارابی مدینه‌ای است که تک‌تک افراد آن، تنها در پی رسیدن به سعادت خود هستند.
- ۴) توانایی رهبری جامعه در جهت سعادت حقیقی، به رئیس مدینه فاضله این امکان را می‌دهد که با عالم بالا اتصال دائمی داشته باشد.

(متوسط - آغاز فلسفه در جهان اسلام - مفهومی - ۱۳۰۹)

پاسخ: گزینه ۲

اولین مبنای فارابی برای ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه سیاسی، این گزاره است: «انسان مدنی بالطبع است». یعنی انسان ذاتاً و ماهیتاً گرایش به اجتماع دارد و این گرایش به اجتماع، فطری و ذاتی است.

توضیح بیشتر...

فارابی فلسفه سیاسی خود را بر مبنای طبیعت و ماهیت انسان بنا می‌کند. او انسان را موجودی اجتماعی می‌داند که برای دستیابی به کمال و سعادت نیازمند زندگی در جامعه است. بر همین اساس، فارابی فلسفه سیاسی خود را با تحلیل ذات و ویژگی‌های انسان آغاز می‌کند و سپس به بررسی ساختارهای سیاسی مطلوب می‌پردازد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ فارابی با اهل سیاست معاشرت نداشت، اما با وجود این، در سیاست بسیار اندیشید و آثاری در این زمینه نوشت. پس نمی‌توان گفت سیاست مشغله فکری برای او ایجاد نکرد.

رد گزینه ۱ با بیانی دیگر

فارابی با تحلیل ویژگی‌های حکومت مطلوب، الگویی برای مدینه فاضله ترسیم کرد و آن را در تقابل با مدینه جاهله قرار داد.

۳ بهترین مدینه‌ها از نظر فارابی، مدینه‌ای است که مردم آن به اموری مشغول هستند و به فضایی آراسته‌اند که مجموعه مدینه را به سوی سعادت می‌برد، نه اینکه صرفاً تک‌تک افراد به دنبال سعادت شخصی خود باشند.

رد گزینه ۳ با بیانی دیگر

از دیدگاه فارابی، بهترین جامعه، مدینه فاضله است که در آن، افراد نه تنها به سعادت فردی خود، بلکه به سعادت جمعی نیز توجه دارند.

۴ علت و معلول برعکس ذکر شده است؛ در واقع همین اتصال پیوسته با عالم بالا، به پیامبران امکان می‌دهد که جامعه را به درستی و در جهت نیل به سعادت حقیقی رهبری کنند.

پاسخ‌نامه رو جمع‌وجور کنیم

«اتصال دائمی با عالم بالا» علت است و «هدایت درست جامعه» معلول آن.

کلاس درس: خلاصه‌ای از دیدگاه سیاسی فارابی

- علت گرایش به جامعه
 - مدینه فاضله
 - سلسله مراتب
 - ویژگی‌های رئیس مدینه فاضله
- گرایش به جامعه بر حسب فطرت انسان است.
- جامعه‌ای که به فضائل آراسته است و مجموعه جامعه را به سعادت می‌برد، مدینه فاضله نام دارد.
- در مدینه فاضله برخی افراد بر برخی دیگر مقدم هستند؛ لذا جامعه باید رئیس داشته باشد.
- روحی بزرگ و سرشتی عالی - توانایی دریافت احکام و قوانین الهی - رسیدن به عالی‌ترین درجات تعقل

گروه آموزشی ماز

۱۴۴ - با توجه به حکمت اشراق کدام گزینه درست است؟

- ۱) نور و ظلمت دو اصل متضادند که در کنار یکدیگر هستی را شکل می‌دهند.
- ۲) نور حقیقتی واحد است که بر همه مراتب خود به یک اندازه تعلق پیدا می‌کند.
- ۳) ظلمت در حکمت اشراق، مرتبه‌ای از نورانیت است که شدت آن بسیار کاهش یافته است.
- ۴) نور از طریق اشراق بر مراتب پایین‌تر اثر می‌گذارد؛ اما مراتب پایین‌تر نمی‌توانند بر مراتب بالاتر تأثیر بگذارند.

(متوسط - حکیم اشراقی - مفهومی - ۱۲۱۰)

پاسخ: گزینه ۴

در حکمت اشراق، اشراق رابطه‌ای یک‌سویه است؛ یعنی مسیر اشراق همیشه از نور قوی‌تر (نورالانوار) به نور ضعیف‌تر است:

- نور قوی‌تر (نورالانوار) بر نورهای ضعیف‌تر اشراق (فیض) می‌کند.
- اما نورهای ضعیف‌تر نمی‌توانند بر نور قوی‌تر (نورالانوار) تأثیر بگذارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ نور و ظلمت در فلسفه سهروردی متضاد نیستند، بلکه ظلمت نبود نور است؛ نه یک اصل مستقل.

چرا «ظلمت» یک اصل مستقل نیست؟

نور دارای منشأ مشخصی به نام «نورالانوار» است؛ اما آیا «ظلمت» منشأ مشخصی دارد؟ خیر! هر جا که نور نباشد، ظلمت وجود دارد.

۲ نور حقیقتی مُشکک است؛ یعنی دارای مراتب مختلفی است و در همه مراتب خود، برابر نیست.

نکته

اصطلاحاً می‌گویند که نور در فلسفه سهروردی، حقیقتی «ذو مراتب» است؛ یعنی دارای مراتب مختلفی است.

۳ ظلمت، نبودن نور است؛ نه اینکه مرتبه‌ای از نور باشد.

رد گزینه ۳

اگر ظلمت را مرتبه‌ای از نور بدانیم، دیگر ظلمت نیست! درحالی‌که در فلسفه اشراق، ظلمت، عدم حضور نور است، نه چیزی که کم‌نور شده باشد.

گروه آموزشی ماز

۱۴۵- کدام گزینه می‌تواند این ابیات را بهتر تفسیر کند؟

در هزاران جام گوناگون، شرابی بیش نیست / گرچه بسیارند انجم، آفتابی بیش نیست
گرچه برخیزد ز آب بحر، موجی بی‌شمار / کثرت اندر موج باشد، لیک آبی بیش نیست

- ۱) «وجود» که مفهوم اساسی در فلسفه صدرایی است، به همراه نور که از فلسفه مشایی آمده، یک معنا و هویت یکسان پیدا می‌کند.
- ۲) وجود، حقیقتی واحد است که در تجلیات خود دارای مراتبی است و هر درجه، به میزان درجه وجودی خود، ظهور آن حقیقت یگانه است.
- ۳) در عالم حقیقتی به نام «نور» وجود دارد. نور قوی از همان جهت که نور می‌باشد، قوی است و تاریکی را ترکیبی از نور و ظلمت توصیف می‌کنند.
- ۴) سراسر هستی را که نگاه کنید، تجلی گر یک موجود است که وجود خود را به بالاترین نحو از موجوداتی که درجه وجودی کاملی دارند، دریافت می‌کند.

پاسخ: گزینه ۲

(متوسط - حکمت متعالیه - مفهومی - ۱۳۱۱)

بیت اول

به موضوع وحدت در عین کثرت اشاره می‌کند؛ یعنی در عین اینکه تفاوت میان اشیاء جهان وجود دارد؛ اما همه آن‌ها یک حقیقت دارند.

بیت دوم

کثرت‌ها را فقط موجی می‌داند که از آب برمی‌خیزد و از خودش اصلتی ندارد.

مفهوم نهایی بیت اول و دوم

وجود دارای شدت و ضعف است؛ یعنی در تجلیات خود، مراتب مختلفی دارد که همه آن‌ها به حقیقتی واحد باز می‌گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ «نور» از فلسفه اشراقی آمده؛ نه مشایی.

۳ تاریکی ترکیبی از نور و ظلمت نیست؛ بلکه تاریکی را «عدم نور» می‌دانند.

نتیجه درست دانستن گزینه ۳

اگر بگوییم که تاریکی، ترکیبی از نور و ظلمت است؛ یعنی به تفاوت‌ها در جهان اصالت دادیم و چیزی غیر از «نور» را اصیل دانستیم.

۴ خداوند، ذاتاً بالاترین درجه وجودی را دارد و وجودش را از هیچ موجودی دریافت نمی‌کند.

مراتب داشتن وجود از نظر فلسفه ملاصدرا به این معنی است:

۱- هستی یک حقیقت واحد است اما دارای درجات است.

۲- این حقیقت مانند نور است.

۳- تفاوت نور همان چیزی است که نور را می‌سازد یعنی خود نور. نور قوی و ضعیف در شدت نور با یکدیگر تفاوت دارند.

۴- وجود هم تجلیات مختلفی دارد که این تجلیات و مراتب به درجه وجودی آن مرتبه باز می‌گردد.

گروه آموزشی ماز

۱۴۶- کدام گزینه در رابطه با کارآفرینی و کارآفرینان درست است؟

- ۱) بیش از نیمی از کسب و کارهای نوپا می‌توانند از شش‌سالگی عبور کنند و به کارشان ادامه دهند.
- ۲) کارآفرینان با سرمایه مالی خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند.
- ۳) با اینکه احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست.
- ۴) خدمت به خلق و رفع نیازها و خواسته‌های مردم انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را همواره زنده نگه می‌دارد.

پاسخ: گزینه ۳

(آسان - کسب و کار و کارآفرینی - حفظی - ۱۰۰۱)

با اینکه احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست.

فراز و فرود کسب و کارها

- روزانه هم‌زمان با اینکه هزاران کسب و کار جدید در دنیا متولد می‌شود، هزاران کسب و کار نیز می‌میرد.
- شرکت‌ها کارآفرینان یا مؤسس‌هایی دارند که آن‌ها را تأسیس می‌کنند.
- کارآفرینان یا مؤسس‌های شرکت‌ها با تولید کالا و خدمات و رفع نیازها و خواسته‌های مردم سود می‌برند.
- کارآفرینان یا مؤسس‌های شرکت‌ها با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند که این کار چندان آسان نیست؛ چرا که بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند؛ به‌طوری‌که تنها نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کار خود ادامه دهند.
- در کنار این‌که احتمال از بین رفتن و شکست کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست.
- این احتمال موفقیت و سودآوری، انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرفتن خطرات آن توسط کارآفرینان است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند؛ به‌طوری‌که تنها نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش‌سالگی عبور کنند و به کارشان ادامه بدهند.
- ۲) کارآفرینان با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند.
- ۴) با اینکه احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست و این انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را همواره زنده نگه می‌دارد.

گروه آموزشی ماز

۱۴۷- موارد کدام گزینه به ترتیب، تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

الف - فعالیت بنگاه‌های معاملات ملکی از نوع کسب و کار است.

ب - مراحل راه‌اندازی کم و بیش مشابه با شرکت‌ها است.

ج - در ساختار سازمانی شرکت سهامی، بعد از سهام‌داران، نهاد قرار دارد و نهادهای و در یک سطح اجرایی قرار دارند.

د - شرکت کسب و کاری است که؛ به این معنی که قانون با شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می‌کند.

۱) الف: شرکتی ب: تعاونی‌ها ج: رئیس هیئت مدیره - مدیر عامل - مدیر برنامه‌ریزی د: خودش هویت قانونی دارد.

۲) الف: شخصی ب: مؤسسات غیرانتفاعی ج: مدیر امور اداری - مدیر عامل - مدیر برنامه‌ریزی د: خودش سلسله مراتب سازمانی دارد.

۳) الف: شخصی ب: تعاونی‌ها ج: هیئت مدیره - مدیر اجرایی - مدیر روابط عمومی د: خودش هویت قانونی دارد.

۴) الف: شرکتی ب: مؤسسات غیرانتفاعی ج: هیئت مدیره - مدیر اجرایی - مدیر روابط عمومی د: خودش سلسله مراتب سازمانی دارد.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - انتخاب نوع کسب و کار - خط به خط - ۱۰۰۲)

بررسی موارد:

الف: کسب و کارهای شخصی در همه نوع فعالیتی از کشاورزی تا صنعت به‌ویژه خدمات حضور دارند. نمونه‌هایی از کسب و کارهای شخصی: مشاغل خویش فرمایی (مانند تعمیرکاران خودرو و لوازم خانگی)، بنگاه‌های معاملات ملکی، خرده‌فروشان، کشاورزان، صنعتگران خرد و هنرمندان. در زمینه‌های تخصصی مانند پزشکی، دندان‌پزشکی، وکالت و حسابداری اغلب کسب و کارها شخصی‌اند.

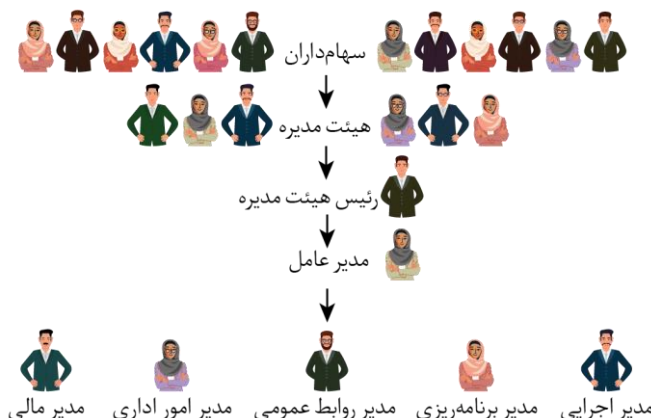
ب: تشابه تعاونی‌ها با شرکت‌ها: تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت‌ها دارند.

تفاوت تعاونی‌ها با شرکت‌ها: برخلاف شرکت‌ها، نحوه اداره تعاونی‌ها براساس هر نفر، یک رأی است (هر کدام از اعضا صرف نظر از اینکه چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک حق رأی خواهد داشت).

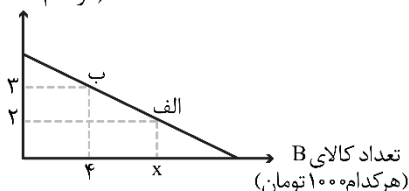

ج: ساختار سازمانی شرکت سهامی:

د: شرکت کسب و کاری است که خودش هویت قانونی دارد. (به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می کند). شرکتها حقوق و تعهدات خاصی دارند. (دقیقاً همانند آنچه که انسانها انجام می دهند). یک شرکت می تواند دارایی داشته باشد، با دیگر شرکتها یا افراد وارد قرارداد شود و حتی علیه آنها شکایت کند و مورد شکایت قرار بگیرد.

گروه آموزشی ماز

تعداد کالای A
(هرکدام ۲۰۰۰ تومان)

۱۴۸- در نمودار زیر نحوه انتخاب بین دو کالای A و B برای فرد نمایش داده شده است. با توجه به این نمودار:

الف - بودجه این فرد چند تومان است؟

ب - اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای B اختصاص دهد، می تواند چند عدد از این کالا را خریداری کند؟

ج - اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای A اختصاص دهد، می تواند چند عدد از این کالا را خریداری کند؟

د - هزینه فرصت حرکت از نقطه (الف) به (ب) کدام است؟

ه - به دست آوردن ۱ واحد بیشتر از کالای A مستلزم از دست دادن همواره واحد از کالای B است.

(۱) ۲۰ هزار تومان - ۱۰ - ۵ - ۱۵ هزار ریال - ۱

(۲) ۱۰ هزار تومان - ۸ - ۶ - ۱۵ هزار ریال - ۲

(۳) ۱۰ هزار تومان - ۱۰ - ۵ - ۲۰ هزار ریال - ۲

(دشوار - اصول انتخاب درست - محاسباتی - ۱۰۰۳)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

الف: هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان دهنده مقدار کالای A و کالای B است که فرد می تواند بخرد.

در نقطه «ب» می توان ۳ عدد کالای A و ۴ عدد کالای B خرید، در نتیجه خواهیم داشت:

هزار تومان ۱۰ = ۱۰,۰۰۰ تومان $= ۴ \times ۱,۰۰۰ + ۳ \times ۲,۰۰۰$ = بودجه فرد

ب: با توجه به اینکه: ۱- میزان بودجه فرد برابر با ۱۰ هزار تومان است و ۲- قیمت هر واحد کالای B، ۱,۰۰۰ تومان است، خواهیم داشت:

$$\text{عدد } ۱۰ = \frac{\text{میزان بودجه فرد}}{\text{قیمت هر واحد کالای B}} = \frac{۱۰,۰۰۰}{۱,۰۰۰}$$

حداکثر کالای B خریداری شده

اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای B اختصاص دهد، حداکثر می تواند ۱۰ عدد از این کالا را خریداری کند.

ج: با توجه به اینکه: ۱- میزان بودجه فرد برابر با ۱۰ هزار تومان است و ۲- قیمت هر واحد کالای A، ۲,۰۰۰ تومان است، خواهیم داشت:

$$\text{عدد } ۵ = \frac{\text{میزان بودجه فرد}}{\text{قیمت هر واحد کالای A}} = \frac{۱۰,۰۰۰}{۲,۰۰۰}$$

حداکثر کالای A خریداری شده

اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای A اختصاص دهد، حداکثر می تواند ۵ عدد از این کالا را خریداری کند.

د: هزینه فرصت حرکت از نقطه «الف» به نقطه «ب» میزان کالای B است که فرد از خرید آن صرف نظر کرده است تا بتواند میزان بیشتری از کالای A را بخرد.

در نقطه «ب» ۴ واحد کالای B خریداری شده و در نقطه «الف» باید میزان کالای B خریداری شده را به دست آوریم. هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه،

نشان دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می تواند با بودجه مشخص ۱۰,۰۰۰ تومان بخرد. در نتیجه در نقطه «الف» خواهیم داشت:

$$۱۰,۰۰۰ = (۲ \times ۲,۰۰۰) + (x \times ۱,۰۰۰)$$

$$\Rightarrow 10,000 = 4,000 + (x \times 1,000) \Rightarrow 6,000 = x \times 1,000$$

$$\Rightarrow x = \frac{6,000}{1,000} = 6 \text{ واحد}$$

بنابراین هزینه فرصت حرکت از نقطه «الف» به نقطه «ب»، ۲ واحد کالای B است (۶ - ۴ = ۲) که از خرید آن صرف نظر شده است، اما در گزینه‌ها سؤال ارزش هزینه فرصت به ریال آمده است، نه واحد یا تعداد کالایی که از خرید آن صرف نظر کرده‌ایم؛ در نتیجه خواهیم داشت:

ارزش هر واحد از کالایی که از خرید آن صرف نظر شده است $\times$ تعداد (واحد) کالایی که از خرید آن صرف نظر شده است = ارزش هزینه فرصت

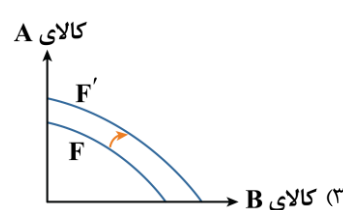
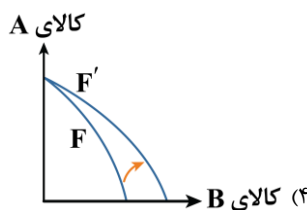
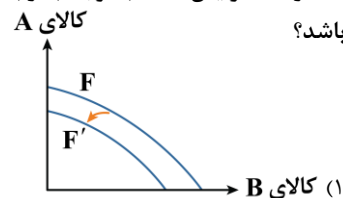
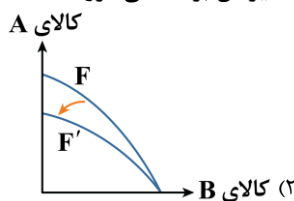
$$\text{ریال } 20,000 = 2,000 \text{ تومان} = (6 - 4) \times 1,000$$

پاسخ: ۲۰۰۰۰

اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای B اختصاص دهد، حداکثر می‌تواند ۱۰ عدد از این کالا را خریداری کند. اگر فرد ۱ واحد از کالای A را خریداری کند، آنگاه با توجه به بودجه ۱۰ هزار تومانی، فرد می‌تواند ۸ واحد از کالای B را بخرد و میزان خرید از کالای B، ۲ واحد کاهش می‌یابد؛ در نتیجه می‌توان نتیجه گرفت به دست آوردن ۱ واحد بیشتر از کالای A مستلزم از دست دادن همواره ۲ واحد از کالای B است.

گروه آموزشی ماز

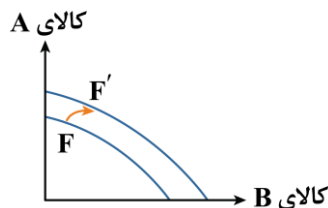
۱۴۹- یک شرکت دانش بنیان توانسته است با ارائه یک قطعه الکترونیکی جدید، میزان تولیدات دو محصول خود را علاوه بر افزایش طول عمر کارکرد محصولات، ۱۷ درصد افزایش دهد. با توجه به رابطه رشد و پیشرفت تکنولوژی و تأثیر آن بر منحنی مرز امکانات تولید، کدام نمودار زیر می‌تواند بیان گر این اتفاق باشد؟

(آسان - مرز امکانات تولید - مفهومی - ۱۰۱۱)

پاسخ: گزینه ۳

در این سؤال منابع برای تولید هر دو کالا افزایش یافته است. در نتیجه منحنی به صورت زیر جابه‌جا می‌شود:

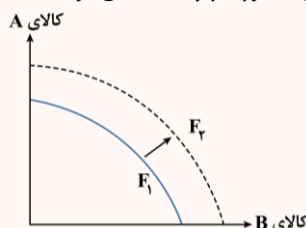

عوامل مؤثر بر انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج

- هر عاملی که میزان مواد اولیه و منابع تولید یک کارخانه را افزایش دهد، مانند افزایش مواد اولیه، افزایش نیروی کار استخدامی، افزایش سرمایه‌های فیزیکی (ماشین‌آلات و ...) و سرمایه‌های مالی و یا پیدایش یک تکنولوژی و پیشرفت که امکان تولید بیشتر کالاها و خدمات را فراهم می‌آورد، منجر به انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج می‌شود.

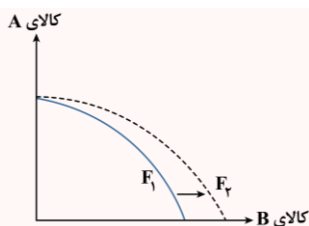
این انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج سه حالت دارد:

حالت اول: اگر منابع برای تولید هر دو کالا افزایش یابد، منحنی به صورت زیر جابه‌جا می‌شود:

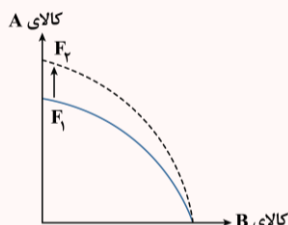

حالت دوم: اگر تنها منابع برای تولید یک کالا (در اینجا مثلاً کالای B) افزایش یابد و میزان تولید کالای دیگر ثابت بماند، منحنی به صورت زیر جابه‌جا می‌شود:

حالت سوم: اگر تنها منابع برای تولید یک کالا (در این جا مثلاً کالای A) افزایش یابد و میزان تولید کالای دیگر ثابت بماند، منحنی به صورت زیر جابه‌جا می‌شود:

اگر عوامل تولید یک کارخانه کاهش یابد، منجر به انتقال منحنی مرز امکانات تولید به داخل می‌شود.

گروه آموزشی ماز

۱۵۰- هر یک از عبارات زیر بیانگر کدام یک از انواع بازار است؟

الف - گاه به دلایل طبیعی، اقتصادی، قانونی یا حتی غیرقانونی، تعداد فروشنده یا خریدار به یک یا چند نفر محدود می‌شود.

ب - فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها

ج - حضور و رفتار هر یک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک است و هیچ یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار و به عبارت دیگر «قیمت‌گذار» نیستند.

(۲) بازار انحصاری - مزایده - بازار رقابتی

(۱) بازار انحصاری - مناقصه - بازار رقابتی

(۴) بازار رقابتی - مناقصه - بازار انحصاری

(۳) بازار رقابتی - مزایده - بازار انحصاری

(متوسط - تعادل در بازار و انواع بازار - مفهومی - ۱۰۰۵)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

الف: بازار انحصاری

پ: مزایده

ج: بازار رقابتی

نوع بازار

بازار رقابتی

- تعداد فروشندگان و خریداران بسیار زیاد است.
 - حضور و رفتار هر یک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان نسبت به کل بازار بسیار کوچک است.
 - هیچ یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار و به عبارت دیگر «قیمت‌گذار» نیستند.
- مثال: بازار محصولاتی چون ماکارونی

بازار انحصاری

- گاه به دلایل (طبیعی - اقتصادی - قانونی یا غیرقانونی) تعداد فروشنده یا خریدار به یک یا چند نفر محدود است.
 - تولیدکننده یا فروشنده منحصر به فرد = انحصارگر در فروش
 - خریدار یا تقاضاکننده منحصر به فرد = انحصارگر در خرید
 - انحصارگر قیمت‌گذار است و خریداران قیمت‌پذیر
- مثال: در کشور ما شرکت توانیر (به دلیل طبیعی) و شرکت‌های خودرویی (به دلایل قانونی) انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می‌روند. شرکت پخش و پالایش فراورده‌های نفتی، از یک سو تنها خریدار و از سوی دیگر تنها فروشنده محصولات نفتی است.

بازار حراجی‌ها

۱. مزایده ← مثال: فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مزایده برگزار می‌کنند.
۲. مناقصه ← مثال: خریداران عمده کالاها و خدمات (مثل خریدهای دولتی)، مناقصه برگزار می‌کنند.

گروه آموزشی ماز

۱۵۱- کالایی در ۳ مرحله تولید می‌شود. چنانچه در مرحله دوم، اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده است، برابر با ۴۰۰ تومان، مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم، برابر با ۴۸۰ تومان، قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله سوم، برابر با ۵۸۰۰ تومان و قیمت کالا در مرحله اول، برابر با ۲۵۰۰ تومان باشد، آنگاه مطلوب است محاسبه:

- نرخ مالیات بر ارزش افزوده

- قیمت کالا در مرحله دوم و سوم

- مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله سوم

- مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

(۲) ۱۹ درصد - ۳۰۰۰ - ۵۰۰۰ - ۶۸۰ - ۸۰۰

(۱) ۱۹ درصد - ۳۵۰۰ - ۶۰۰۰ - ۳۲۰ - ۱۰۰۰

(۴) ۱۶ درصد - ۳۰۰۰ - ۵۰۰۰ - ۳۲۰ - ۸۰۰

(۳) ۱۶ درصد - ۳۵۰۰ - ۵۵۰۰ - ۶۸۰ - ۱۰۰۰

(دشوار - ابزارها و منابع تامین مالی دولت - محاسباتی / مفهومی - ۱۰۰۶)

پاسخ: گزینه ۴

برای حل مسائل مالیات بر ارزش افزوده می‌توانید موارد زیر را به خاطر بسپارید.

قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده:

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در آن مرحله) + قیمت کالا در آن مرحله

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده:

نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در آن مرحله

اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده:

برابر است با مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل

مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده:

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل - مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در آن مرحله

یا

نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ میزان ارزش افزوده آن مرحله

مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده:

مجموع مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده تمامی مراحل

یا

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل از مرحله دوم پرداخت شده است. = مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول

تومان ۴۰۰ = مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول $\Rightarrow$

نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله اول = مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله اول

$$\Rightarrow 400 = 2500 \times \text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده} \Rightarrow \text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده} = \frac{400}{2500} = 0.16$$

درصد ۱۶ = 0.16×100 = نرخ مالیات بر ارزش افزوده برحسب درصد

نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله دوم = مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم

$$\Rightarrow 480 = 3000 \times \text{قیمت کالا در مرحله دوم} \Rightarrow \text{قیمت کالا در مرحله دوم} = \frac{480 \times 100}{16} = 3000$$

(نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله سوم) + قیمت کالا در مرحله سوم = قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله سوم

$$\Rightarrow 5800 = (X \times \frac{16}{100}) + \text{قیمت کالا در مرحله سوم} \Rightarrow 5800 = X + \frac{16X}{100}$$

$$5800 = X + \left(X \times \frac{16}{100} \right) \Rightarrow 5800 = X + \frac{16X}{100} \Rightarrow 5800 = \frac{100X + 16X}{100} \Rightarrow 5800 = \frac{116X}{100} \Rightarrow X = 5000$$

تومان ۵۰۰۰ = قیمت کالا در مرحله سوم

برای محاسبه مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله سوم، دو راه حل وجود دارد.

روش اول:

مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله سوم و همچنین مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم آن را محاسبه کنید و سپس این دو مقدار را از هم کم کنید.

تومان $800 = 500 \times \frac{16}{100}$ = نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در مرحله سوم = مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله سوم

تومان ۴۸۰ = مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم

تومان ۳۲۰ = ۴۸۰ - ۸۰۰ = مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله سوم

روش دوم:

میزان ارزش افزوده در مرحله سوم را محاسبه کنید که این مقدار برابر است با تفاضل ارزش محصول در مرحله سوم با ارزش محصول در مرحله دوم. سپس مقدار محاسبه شده را در نرخ مالیات بر ارزش افزوده ضرب کنید.

تومان ۲۰۰۰ = ۵۰۰۰ - ۳۰۰۰ = ارزش محصول در مرحله دوم - ارزش محصول در مرحله سوم = میزان ارزش افزوده در مرحله سوم

تومان ۳۲۰ = $2000 \times \frac{16}{100}$ = مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله سوم

مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده در تمام مراحل تولید = مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر (مرحله سوم)

تومان ۸۰۰ = $5000 \times \frac{16}{100}$

مشاوره: دقت کنید که در کنکور تیرماه ۱۴۰۲، یک سؤال مربوط به ارزش افزوده طراحی شده است.

گروه آموزشی ماز

۱۵۲- با توجه به اطلاعات ارائه شده در رابطه با هزینه‌های تولید دو کالای A و B در جدول زیر، اگر سه کشور عراق، عمان و ونزوئلا به یک اندازه از نیروی کار،

کشور	کالا	کالای A	کالای B
عراق	۶۰۰ واحد پولی	۵۷۰ واحد پولی	
عمان	۵۶۰ واحد پولی	۵۸۰ واحد پولی	
ونزوئلا	۶۵۰ واحد پولی	۷۸۰ واحد پولی	

سرمایه و دانش فنی برخوردار باشند و همه عوامل تولیدشان را با اشتغال کامل به کار گیرند:

الف - به ترتیب کدام کشورها در تولید کالای A و B مزیت مطلق دارند؟

ب - بهترین سیاست تجاری برای کشور ونزوئلا کدام است؟

(۱) ونزوئلا، عمان - ونزوئلا در کشور به تولید کالای A بپردازد و کالای B را از عراق وارد کند.

(۲) عمان، عراق - ونزوئلا در کشور به تولید کالای A بپردازد و کالای B را از عراق وارد کند.

(۳) عراق، عمان - ونزوئلا در کشور به تولید کالای B بپردازد و کالای A را از عمان وارد کند.

(۴) عمان، عراق - ونزوئلا در کشور دو کالای A و B را خودش تولید کند.

(متوسط - اهمیت تجارت و مزیت مطلق و نسبی - مفهومی / خط به خط - ۱۰۰۷)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

الف: در این مدل تست‌ها دقت کنید طراح هزینه‌های تولید را داده است یا مقادیر تولید؛ اگر هزینه‌های تولید داده شده باشد (مانند همین تست)، هر کشوری که

میزان هزینه تولید کالا در آن کمتر از سایر کشورها باشد در تولید آن کالا «مزیت مطلق» دارد؛ ولی اگر طراح مقادیر تولید را داده باشد هر چقدر مقادیر تولید بیشتر باشد آن کشور در تولید آن کالا مزیت مطلق دارد. در این تست هزینه تولید هر واحد کالای A در کشور عمان در مقایسه با سایر کشورها کمتر است و

هزینه تولید هر واحد کالای B در کشور عراق کمتر از سایر کشورها است؛ بنابراین کشور عمان در تولید کالای A و کشور عراق در تولید کالای B مزیت مطلق دارند.

پ: کشور ونزوئلا در تولید کالاهای A و B نسبت به سایر کشورها مزیت مطلق اقتصادی ندارد؛ یعنی هیچ‌یک از کالاهای A و B را به صرفه تولید نمی‌کند (هزینه تمام شده تولید کالاهای A و B در ونزوئلا از کشورهای دیگر بیشتر است و این کشور مجبور است برای تولید مقدار مشخصی از کالا، منابع بیشتری را صرف کند).

اقتصاددانان در این حالت از مفهوم مزیت نسبی استفاده می‌کنند. هرچند ونزوئلا در تولید کالاهای A و B نسبت به دیگر کشورها مزیت مطلق ندارد اما در کشور خود در تولید کالای A نسبت به تولید کالای B مزیت نسبی دارد. مطابق جدول هزینه‌های تولید کالای A کمتر از هزینه‌های تولید کالای B است؛ بنابراین باید بر

تولید کالای A متمرکز شود و کالای B مورد نیاز خود را از کشور عراق وارد کند.

گروه آموزشی ماز

۱۵۳- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید.

الف - وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد، باید منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر انتقال پیدا کند.

ب - آنچه پشت تمام امضاهای پیمان‌های تجاری و یا نقض آن بوده است، دستیابی به مزیت مطلق است.

ج - محدود کردن راه‌های تأمین کالاهای وارداتی، محدود کردن بازارهای فروش کالاهای صادراتی یا فراهم کردن امکان تأمین تمامی نیازها در داخل کشور، از جمله راه‌هایی است که یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک‌تر شود.

د - دولت‌ها برای حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی از کالاهای وضع می‌کنند.

(۱) ص - غ - ص - ص (۲) ص - ص - غ - غ (۳) غ - غ - غ - ص (۴) غ - ص - ص - ص - غ

(متوسط - دولت و تجارت بین الملل - مفهومی / خط به خط - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

الف: غلط است؛ وقتی یک اقتصاد منابع غیر فعال دارد، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست. یادآوری می‌کنیم با توجه به درس ۴ وقتی یک کشور ۲ کالا تولید می‌کند، در صورتی که روی مرز امکانات تولید قرار داشته باشد و منابع غیرفعال نداشته باشد، باید برای تولید یک کالا، کالای دیگر را از دست بدهد؛ (هزینه فرصت) یعنی اگر قرار است کالایی با عنوان (X) را بیشتر تولید کند باید منابعش را از تولید کالایی با عنوان (Y) منتقل کند تا بتواند کالای X را بیشتر تولید کند (به عنوان مثال نیروی انسانی بیشتری به تولید کالای X اختصاص دهد). حال اگر یک کشور منابع غیرفعال دارد مثلاً افرادی که بیکار هستند (داخل منحنی مرز امکانات تولید)، می‌تواند از افراد بیکار در جهت تولید کالای بیشتر X استفاده کند و نیازی نیست که منابعش را از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر انتقال دهد.

نکته

دانش آموزان به فعالیت‌های فردی در کلاس در کتاب درسی دقت لازم را داشته باشند.

ب: غلط است؛ آنچه پشت سر امضای پیمان‌های تجاری و یا نقض آن بوده است، همان منافع ملی کشورهاست.

مثلاً زمانی که دولت‌ها در جهت حمایت و تقویت از صنایع داخلی خود اقداماتی را انجام می‌دهند به آن معناست که به دنبال منافع ملی کشور خود هستند.

ج: غلط است.

راه‌هایی که یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک‌تر شود:

فراهم کردن امکان تأمین بعضی نیازهای مهم و اساسی در داخل کشور، با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی

متنوع کردن راه‌های تأمین کالاهای وارداتی و متنوع کردن بازارهای فروش کالاهای صادراتی

توجه بیش‌تر به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان

فاصله گرفتن از وضعیت تک‌محصولی

د: صحیح است.

- ♦ هدف دولت: حمایت از صنایع داخلی خود و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر
- ♦ سیاست اخذ شده: وضع تعرفه‌های گوناگون بر واردات برخی از کالاها
- ♦ هدف دولت: گسترش روابط اقتصادی خود با کشورهایی با دیدگاه‌های سیاسی نزدیک
- ♦ سیاست اخذ شده: وضع پیمان‌های تجاری و کاهش تعرفه‌ها

نکته

دولت‌ها ممکن است در صورت بروز اختلافات سیاسی یا اقتصادی: تعرفه‌ها را برقرار و پیمان‌های قبلی را نقض کنند.

گروه آموزشی ماز

۱۵۴- موارد مطرح شده در هر یک از قسمت‌های «الف»، «ب» و «ج» به ترتیب اشاره به کدام یک از انواع بیکاری دارد؟

الف - امیر به دلیل اختلاف مالی با صاحب شرکتی که در آن کار می‌کند، شغل خود را رها کرده و امیدوارانه به دنبال پیدا کردن شغل بهتری است.

ب - محمد حدود یک هفته است که سربازی‌اش به اتمام رسیده و قصد ورود به بازار کار را دارد اما هنوز شغل دلخواه خود را پیدا نکرده است.

ج - افشین مدتی است که به دنبال شغل است، او تکنسین برق است، اما کارخانه‌هایی که او در آن‌ها به دنبال شغل می‌گردد، مهندس برق احتیاج دارند.

(۱) اصطکاک - ساختاری - دوره‌ای

(۲) ساختاری - اصطکاک - ساختاری

(۳) دوره‌ای - اصطکاک - ساختاری

(۴) اصطکاک - اصطکاک - ساختاری

(متوسط - رکود، بیکاری و فقر - مفهومی - ۱۰۰۸)

پاسخ: گزینه ۴

بررسی موارد:

با توجه به جدول زیر که به توضیح انواع بیکاری پرداخته است، قسمت‌های «الف» و «ب» اشاره به بیکاری اصطکاک دارند و قسمت «ج» نیز اشاره به بیکاری ساختاری دارد؛ بنابراین گزینه «۴» پاسخ صحیح این سؤال خواهد بود. در این سؤال هیچ‌کدام از قسمت‌های «الف»، «ب» و «ج» به بیکاری دوره‌ای اشاره نکرده‌اند، از این رو گزینه‌های «۱» و «۳» نادرست هستند.

نوع بیکاری	ویژگی‌های آن
بیکاری اصطکاکی	این بیکاری شامل دو گروه از افراد می‌شود: ۱. کسانی که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغل بهتر در جست‌وجو هستند. ۲. کسانی که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. نکته: این بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.
بیکاری ساختاری	بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌ها است.
بیکاری فصلی	زمانی اتفاق می‌افتد که کارگران به دلیل تغییرات فصلی، شغل خود را از دست می‌دهند؛ مانند کارگران ساختمانی.
بیکاری دوره‌ای	این نوع از بیکاری، هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد.

گروه آموزشی ماز

۱۵۵- کدام یک از موارد زیر در خصوص وظایف پول نمی‌تواند درست باشد؟

- (۱) نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است و این موضوع به وظیفه وسیله پرداخت در مبادلات مربوط است.
- (۲) واحد ارزش در اتحادیه اروپا یورو، در آمریکا دلار و در ایران ریال است که بیانگر نقش پول به‌عنوان وسیله سنجش ارزش است.
- (۳) در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند می‌تواند وسیله مناسبی برای سنجش ارزش پول باشد.
- (۴) خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی نیز از جمله مثال‌هایی برای نقش پول به‌عنوان وسیله پرداخت‌های آینده است.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - پول و نقدینگی - خط به خط - ۱۰۰۹)

بررسی گزینه‌ها:

- ۱ شما در مبادلات خود، پول را می‌پذیرید؛ زیرا می‌دانید که دیگران نیز هنگام فروش کالاها یا خدمات خود، آن را خواهند پذیرفت. نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است.
- ۲ با پول می‌توان ارزش کالاها را مشخص کرد و سپس ارزش نسبی آن‌ها را باهم سنجید. عملاً پول، کار خرید و فروش کالاها را مختلف و تبدیل قیمت‌ها را به یکدیگر آسان می‌کند. هر یک از کشورهای دارای واحد ارزش خاص خود هستند؛ مثلاً واحد ارزش در اتحادیه اروپا یورو، در آمریکا دلار و در ایران ریال (تومان) است.
- ۳ در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، می‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت آینده نیز باشد.
- ۴ در صورتی که پول بتواند حفظ ارزش کند، می‌تواند وسیله مناسبی برای پرداخت آینده نیز باشد. این وظیفه پول در روزگار ما کاملاً محسوس است؛ زیرا بیشتر معاملات تجاری در مقابل پرداخت‌های آینده صورت می‌گیرد. خرید اقساطی و رد و بدل کردن حواله‌های بانکی نیز از همین نوع است. این موارد مربوط به وظیفه چهارم پول یعنی وسیله پرداخت‌های آینده است.

نکته

پول، به‌عنوان یک ابزار مبادله، نقش کلیدی در تسهیل معاملات، اندازه‌گیری ارزش و ذخیره ثروت و وسیله‌ای برای پرداخت‌های آینده ایفا می‌کند.

مشاوره: یکی از مواردی که می‌تواند مورد نظر طراح قرار گیرد، وظایف پول است؛ سعی کنید به این وظایف توجه ویژه‌ای داشته باشید. 🗨️

گروه آموزشی ماز

۱۵۶- با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر، اگر دو کشور A و C به یک میزان قدرت خرید پولشان در طی سال ۲۰۲۰ کاهش یافته باشد، آن‌گاه:

هزینه سبد بازار کشور	ابتدای سال ۲۰۲۰ میلادی	انتهای سال ۲۰۲۰ میلادی
A	۶۳۵۰۰	۷۶۲۰۰
B	۸۵۰۰۰	؟
C	؟	۱۰۸۲۴

الف - هزینه سبد بازار در ابتدای سال ۲۰۲۰ میلادی در کشور C چقدر است؟

ب - اگر نرخ تورم در کشور B معادل $\frac{1}{3}$ نرخ تورم در کشور C باشد، آن‌گاه هزینه سبد بازار در انتهای سال ۲۰۲۰ در کشور B کدام است؟ (ارقام به دلار است)

- (۱) ۹۳۰,۵۰۰ - ۹,۱۹۰ (۲) ۹۲۰,۵۰۰ - ۹,۲۹۰ (۳) ۹۳,۵۰۰ - ۹,۰۲۰ (۴) ۹۵,۳۰۰ - ۹,۱۰۲

تورم نشان می‌دهد که قدرت خرید پول چقدر کاهش یافته است.

اگر قدرت خرید پول ۲۰ درصد کاهش یافته باشد می‌توان نتیجه گرفت که نسبت به سال قبل تورم ۲۰ درصدی داریم. پس با توجه به اینکه در صورت سؤال گفته شده است دو کشور به یک میزان قدرت خرید پولشان کاهش یافته است؛ پس میزان تورم در هر دو کشور یکسان است. از طرفی میزان تورم را با CPI (شاخص قیمت مصرف‌کننده) به وسیله فرمول زیر محاسبه می‌کنیم:

$$100 \times \frac{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل} - \text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) معین}}{\text{هزینه سبد بازار در ماه (سال) قبل}} = \text{درصد تغییر } CPI \text{ برای یک ماه (یک سال) معین}$$

برای حل مسئله، می‌بایست ابتدا نرخ تورم برای کشور A را به وسیله فرمول CPI محاسبه کنیم. چون اطلاعات مندرج در جدول برای کشور A کامل است؛ بنابراین از کشور A شروع می‌کنیم:

$$20\% = \frac{12700}{63500} \times 100 = \frac{76200 - 63500}{63500} \times 100$$

در نتیجه نرخ تورم در کشور A برابر ۲۰ درصد است؛ یعنی قدرت خرید پول در طی سال ۲۰۲۰ میلادی، ۲۰ درصد کاهش یافته است. اکنون به این دلیل که در صورت مسئله گفته شده دو کشور A و C به یک میزان قدرت خرید پولشان در طی سال ۲۰۲۰ میلادی کاهش یافته است، پس نرخ تورم کشور C را به وسیله فرمول CPI می‌نویسیم و چون هزینه سبد بازار در ابتدای سال ۲۰۲۰ میلادی برای این کشور مشخص نیست، آن را x فرض کرده و CPI را برابر ۲۰ درصد قرار می‌دهیم.

$$C \text{ کشور} \Rightarrow \frac{20}{100} = \frac{10824 - x}{x} \Rightarrow 0.2x = 10824 - x \Rightarrow 1.2x = 10824 \Rightarrow x = \frac{10824}{1.2} = 9020 \text{ دلار}$$

پس هزینه سبد بازار در کشور C در ابتدای سال ۲۰۲۰ برابر ۹,۰۲۰ دلار است.

پ: چون نرخ تورم در کشور B معادل $\frac{1}{4}$ نرخ تورم در کشور C است و نرخ تورم در کشور C برابر ۲۰ درصد است، پس می‌توان نتیجه گرفت که نرخ تورم در کشور B برابر ۱۰ درصد است؛ یعنی:

$$10\% = \frac{20}{2}$$

اکنون فرمول CPI را برای کشور B به کار می‌بریم و چون هزینه سبد بازار در انتهای سال ۲۰۲۰ میلادی مشخص نیست، آن را x فرض می‌کنیم:

$$B \text{ کشور} \Rightarrow \frac{10}{100} = \frac{x - 85000}{85000} \Rightarrow 85000 \times 0.1 = x - 85000 \Rightarrow 8500 = x - 85000 \Rightarrow x = 8500 + 85000 = 93500 \text{ دلار}$$

در نتیجه هزینه سبد بازار در انتهای سال ۲۰۲۰ برابر ۹۳,۵۰۰ دلار است.

در سؤال‌های این شکلی که نرخ تورم رو به ما داده و قیمت ابتدای سال و یا انتهای سال رو از ما می‌خواهد، می‌شه خیلی راحت به جواب رسید. اول باید عدد تورم را به صورت اعشاری بنویسیم و بعد آن را با عدد ۱ جمع کنیم:

حالا دو تا حالت پیش می‌آید:

حالت اول (مانند کشور C):

قیمت انتهای سال رو داریم و باید قیمت ابتدای سال رو به دست بیاریم. اول باید عدد نرخ تورم را به صورت اعشاری بنویسیم و بعد آن را با عدد ۱ جمع کنیم که می‌شود $(1/4)$ سپس باید قیمت انتهای سال رو بر عدد به دست اومده تقسیم کنیم.

$$\frac{10824}{1.25} = 9020$$

حالت دوم (مانند کشور B):

قیمت سال قبل رو داریم و باید قیمت سال جدید رو به دست بیاریم. اول باید عدد نرخ تورم را به صورت اعشاری بنویسیم و بعد آن را با عدد ۱ جمع کنیم که می‌شود $(1/1)$ سپس باید عدد به دست اومده رو در قیمت سال قبل ضرب کنیم.

$$1/1 \times 85000 = 93500$$

مشاوره: دانش‌آموزان به مسائل مربوط به نرخ تورم دقت لازم را داشته باشند که در کنکور تیر ۱۴۰۳ و دی ۱۴۰۱ به عنوان یک تست طراحی شد.

۱۵۷- تولیدات کشور X در یک سال مالی به شرح زیر است:

- در بخش کشاورزی: تولید ۶۰۰۰ واحد محصول که ۴۰۰۰ واحد با قیمت ۲۵۰ دلار و ۲۰۰۰ واحد با قیمت ۴۰۰ دلار فروخته شده است.
- در بخش صنعت: تولید ۳۰۰ دستگاه ماشین آلات به ارزش هر یک ۵۰,۰۰۰ دلار.
- در بخش خدمات: ارزش خدمات ارائه شده در سال برابر با ۴۵۰,۰۰۰ دلار بوده است.
- به علاوه دولت، خدمات آموزشی رایگان ارائه داده که ارزش آن برابر با ۳۰۰,۰۰۰ دلار گزارش شده است.
- کالاهای و خدمات تولید شده توسط افراد ملت که در خارج از کشور اقامت دارند: ۶۰۰,۰۰۰ دلار
- کالاهای و خدمات تولید شده توسط شرکت های خارجی که در داخل کشور فعالیت می کنند: ۷,۷۵۰,۰۰۰ دلار
- هزینه استهلاک: پنج سوم ارزش حاصل از ارائه خدمات

با توجه به اطلاعات فوق:

الف - تولید ناخالص داخلی این کشور برابر با چه عددی است؟

ب - بخش صنعت چه درصدی از تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داده است؟

ج - در صورتی که جمعیت این کشور معادل ۳ میلیون نفر باشد، تولید خالص ملی سرانه برابر با چه عددی خواهد بود؟

- (۱) ۲۵,۵۳۰,۰۰۰ دلار - ۷۵ درصد - ۵/۵ دلار
(۲) ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ دلار - ۶۰ درصد - ۵/۷ دلار
(۳) ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ دلار - ۶۰ درصد - ۵/۵ دلار
(۴) ۲۵,۵۳۰,۰۰۰ دلار - ۷۵ درصد - ۵/۷ دلار

(دشوار - رشد اقتصادی و محاسبه آن - محاسباتی / مفهومی - ۱۰۱۱)

پاسخ: گزینه ۲

بررسی موارد:

الف: برای محاسبه تولید ناخالص داخلی، تولیدات بخش کشاورزی، صنعت، خدمات و کالاهای و خدمات تولید شده توسط شرکت های خارجی که در داخل کشور فعالیت می کنند را با هم جمع می کنیم.

توجه داشته باشید

خدمات آموزشی رایگان که توسط دولت ارائه شده در این محاسبات لحاظ نمی شود؛ زیرا اگرچه ارزش بالایی دارد، اما چون پولی برای آن ها رد و بدل نمی شود، در این محاسبه لحاظ نمی شوند.

$$\text{دلار } ۱,۸۰۰,۰۰۰ = (۲۰۰۰ \times ۴۰۰) + (۴۰۰۰ \times ۲۵۰)$$

$$\text{دلار } ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۰۰ \times ۵۰,۰۰۰ = \text{ارزش تولیدات در بخش صنعت}$$

$$\text{دلار } ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ = ۴۵۰,۰۰۰ + ۷,۷۵۰,۰۰۰ + ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ + ۱,۸۰۰,۰۰۰ = \text{تولید ناخالص داخلی کشور}$$

ب: برای به دست آوردن سهم بخش صنعت در تولید ناخالص داخلی به روش زیر عمل می کنیم:

$$\text{درصد } ۶۰ = \frac{۱۵,۰۰۰,۰۰۰}{۲۵,۰۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ \Rightarrow \text{ارزش حاصل از بخش صنعت} \div \text{تولید ناخالص داخلی} \times ۱۰۰ = \text{سهم صنعت}$$

ج: برای محاسبه تولید خالص ملی سرانه ابتدا باید تولید خالص ملی را محاسبه کنیم و سپس عدد به دست آمده را بر جمعیت کشور تقسیم کنیم:

تولید خالص ملی نیز از مجموع ارزش تولیدات بخش کشاورزی، صنعت، خدمات و کالاهای و خدمات تولید شده توسط افراد ملت در خارج منهای هزینه استهلاک به دست می آید.

$$\text{دلار } ۱۷,۸۵۰,۰۰۰ = ۶۰۰,۰۰۰ + ۴۵۰,۰۰۰ + ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ + ۱,۸۰۰,۰۰۰ = \text{تولید ناخالص ملی}$$

$$\text{دلار } ۷۵۰,۰۰۰ = \frac{۵}{۳} \times ۴۵۰,۰۰۰ = \text{ارزش حاصل از ارائه خدمات} \times \frac{۵}{۳} = \text{هزینه استهلاک سالانه}$$

$$\text{هزینه استهلاک} - \text{تولید ناخالص ملی} = \text{تولید خالص ملی}$$

$$\text{دلار } ۱۷,۱۰۰,۰۰۰ = ۱۷,۸۵۰,۰۰۰ - ۷۵۰,۰۰۰ = \text{تولید خالص ملی}$$

$$\text{دلار } \frac{۵}{۷} = \frac{۱۷,۱۰۰,۰۰۰}{۳,۰۰۰,۰۰۰} = \text{تولید خالص ملی سرانه}$$

گروه آموزشی ماز

۱۵۸- آقای مظفری درآمدی معادل ماهانه ۳۴۰ میلیون ریال دارد. در صورتی که هزینه‌های وی مطابق جدول زیر باشد، به ترتیب:

میزان	نوع خرج (ماهانه)
۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان	هزینه تعمیرات و استهلاک
۶,۷۰۰,۰۰۰ تومان	تهیه مواد غذایی
۲,۳۰۰,۰۰۰ تومان	حمل و نقل و سوخت
۳,۱۰۰,۰۰۰ تومان	لباس و ملزومات
۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان	خدمات آموزشی
۲,۲۰۰,۰۰۰ تومان	خدمات رفاهی و تفریحی
۶,۰۰۰,۰۰۰ تومان	اجاره خانه
۱,۲۰۰,۰۰۰ تومان	قبوض آب و برق و گاز و ...

الف - میزان پس‌انداز او در پایان سال چند میلیون تومان است؟
ب - حدوداً چند درصد از مخارج ماهانه او صرف اجاره خانه می‌شود؟

(۱) ۳/۷۸۶ - ۲۳ درصد

(۲) ۱۹ - ۹۶ درصد

(۳) ۲۳ - ۹۶ درصد

(۴) ۳/۷۶۸ - ۱۹ درصد

(متوسط - بودجه بندی - محاسباتی - ۱۰۱۲)

پاسخ: گزینه ۳

بررسی موارد:

الف: ابتدا درآمد سالانه را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{میلیون ریال } 4080 = 340 \times 12$$

چون خواسته سؤال به تومان است، با حذف یک صفر ریال را به تومان تبدیل می‌کنیم $\leftarrow 408$ میلیون تومان
سپس مجموع هزینه‌ها را حساب می‌کنیم. مجموع هزینه‌های ماهانه:

$$2,000,000 + 6,700,000 + 2,300,000 + 3,100,000 + 2,500,000 + 2,200,000 + 6,000,000 + 1,200,000 = 26,000,000 \text{ تومان}$$

$$\text{تومان } 312,000,000 = 26,000,000 \times 12 \text{ ماه}$$

با کم کردن هزینه‌های سالانه از درآمد سالانه، پس‌انداز سالانه به دست می‌آید.

$$\text{میلیون تومان } 96 = 408 - 312$$

ب: برای محاسبه درصد هر یک از مخارج ماهانه از فرمول زیر استفاده می‌کنیم:

$$\frac{\text{میزان خرج مورد نظر (ماهانه)}}{\text{کل مخارج (ماهانه)}} \times 100 \Rightarrow \frac{6,000,000}{26,000,000} \times 100 = 23\%$$

گروه آموزشی ماز

۱۵۹- سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد با نام شناخته می‌شود و بر اساس گزارش آن، سالیانه در حدود میلیارد تن از مواد غذایی تولید شده برای مصرف انسان در جهان دور ریخته می‌شود.

(۴) فائو - ۱/۳

(۳) یونیدو - ۳/۱

(۲) یونیدو - ۱/۳

(۱) فائو - ۳/۱

(آسان - تصمیم‌گیری در مخارج - خط به خط - ۱۰۱۳)

پاسخ: گزینه ۴

سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد با نام **فائو** شناخته می‌شود و بر اساس گزارش آن، سالیانه در حدود **۱/۳ میلیارد تن** از مواد غذایی تولید شده برای مصرف انسان در جهان دور ریخته می‌شود.

گروه آموزشی ماز

۱۶۰- فردی ۴۰۰ میلیون تومان پس از پرداخت واجبات مالی خود در انتهای سال در اختیار دارد. او ۴۰۰۰ ورقه سهام خرید و در پایان سال همه سهام خود را به مبلغ ۹۰۰ میلیون تومان فروخته است. هزینه‌های سالانه او ۲۰۰ میلیون تومان بوده و درآمد او فقط از طریق سرمایه‌گذاری در بازار بورس به دست آمده است. با توجه به این اطلاعات:

الف - قیمت اسمی هر سهم چند تومان است؟

ب - قیمت بازاری هر سهم چند ریال است؟

ج - خمس سالیانه او چند میلیون تومان است؟

(۱) ۱۲۵,۰۰۰ - ۲,۲۵۰,۰۰۰ - ۶۰

(۲) ۱۲۵,۰۰۰ - ۲,۶۰۰,۰۰۰ - ۴۰

(۳) ۱۰۰,۰۰۰ - ۲,۲۵۰,۰۰۰ - ۶۰

(۴) ۱۰۰,۰۰۰ - ۲,۶۰۰,۰۰۰ - ۴۰

بررسی موارد:

الف: میزان سرمایه اولیه فرد: ۴۰۰ میلیون تومان

وی با همین ۴۰۰ میلیون تومان، ۴۰۰۰ ورقه سهام خریده که؛ می توان قیمت اسمی هر ورق سهم را مشخص کرد:

$$\text{ارزش پولی مجموع سهام خریداری شده توسط فرد} = \frac{400,000,000}{4,000} = 100,000 \text{ تومان}$$

$$\text{تعداد سهم خریداری شده} = \frac{\text{ارزش اسمی هر سهم}}{\text{ارزش پولی مجموع سهام خریداری شده}}$$

ب: در پایان سال این فرد همه سهام خود را به ارزش ۹۰۰ میلیون تومان فروخت، با این اطلاعات می توان قیمت بازاری هر ورق سهم را مشخص کرد:

$$\text{ارزش پولی مجموع سهام فروخته شده توسط فرد در پایان سال} = \frac{900,000,000}{4,000} = 225,000 \text{ تومان}$$

$$\text{تعداد سهم فروخته شده} = \frac{\text{ارزش بازاری هر سهم}}{\text{تعداد سهم فروخته شده}} = 225,000 \times 10 = 2,250,000 \text{ ریال}$$

ج: میزان سود فرد در پایان سال برابر با ۵۰۰ میلیون تومان است (۹۰۰ - ۴۰۰ = ۵۰۰) که پس از کسر مخارج، به آن خمس تعلق می گیرد، در نتیجه خواهیم داشت:

$$\text{میزان خمس پرداخت} = \frac{1}{5} (500 - 200) = \frac{1}{5} \times 300 = 60 \text{ میلیون تومان}$$

مشاوره: محاسبه قیمت بازاری و اسمی و خمس از جمله مواردی است که مورد توجه طراحان قرار گرفته است. این موضوع در کنکور ۱۴۰۳ به وضوح دیده می شود.

گروه آموزشی ماز

